

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Decretalivm Epistolarvm Gregorii Liber Secvndvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

191

DECRETALIVM EPISCOLARVM GREGORII
LIBER SECUNDVS.

DE IUDICIIS TITVLVS I.
CAPITVLUM PRIMVM.

Contra in non comparando, vel non respondendo excommunicari p[ro]p[ter] beneficio autem privari non debet, hoc dicit.

Abbas Sicul.

Ex Concilio Africano.

Dicit Quodvultdeo Centuriensi Episcopo, e[st] quemcum adversarius ipsius, d[icit] cum peti-
fet ad concilium introduci, interrogatus,
an cum eo veler experiri, primo, id promis-
cerat, & altera die respondit, hoc sibi non pla-
cere, atque difessit.

Placuit ut nullus s[ecundu]m eidem committatur, donec e[st] lati-
fatione prmissa fuerit absoluere. Nam admissibili epi-
scopatu[m] ante causa ejus extum nulli potest de jure vi-
deri.

CAP. II.

Lasci ecclesiastica negotia tractare non debent, sed pratorum
iudicio disponantur, hoc dicit. Abbas.

Ex synodo Eugenii Papz. b.

Decernimus, ut laici ecclesiastica tractare negotia
non presumant. Sed Episcopi, Abates, Archi-
episcopi & alii eccl[esi]astarum pratali de negotiis ecclesiarum
(maxime de illis, quae spiritualia esse noscuntur) lai-
corum iudicio non disponant. Nec propter eorum prohibi-
tionem, ecclesiastica dimittant iuriam exercere.

CAP. III.

Causa patr[on]us sp[eci]as ad iudicium ecclesie. b.d. sp[eci]as
& a litteram.

Alexander III. illustris in Regi Anglorum.

Vante in divina gratia: & infia. Causa vero iuris
Patr[on]atus ita conjuncta est, & connexa spiritualibus
causis, quod non nisi ecclesiastico iudicio valeat definiri.

CAP. IV.

Clericu[m] consciencia vel confessio de criminis coram iudice secu-
lari, ex ea non puni Episcopus: sed coram iudicium vel con-
fessio, puni pena debita: nisi cum illa differat, quod potest in
adulterio & minoribus: depositum vero non statim tradit curia, se-
curioribus, d[icit] ab[bot] Abbas Sicul.

Idem Salentiniano Archiepiscopo.

Et si clerici coram seculari iudice confisi fuerint vel confessi de criminis, non sunt proprii hoc a-

a Cap. 5.4. Refor. Burch. lib. 2. decret. cap. 101. & 102. p. 5. c. 277.
b cap. 1. eod. tit. in 1. compil. c quoniam & rectius d. fe.
e Hinc videtur inferri quod ad valorem causas oportet quod
sit autoritate iudicis ad infinitum partis, l. ad pretemporium. &
ibi Bart. D. cod. tit. f. Quodvultdeo. g causa ejus qualiter
potuerit terminum sumat. h. Eugenii III. in final. Remenstr. c. 4.
i cap. 2. eod. tit. m 1. compilat. k Et. l. Arelidae
m 1. compil. m Illustrissimo. n C. cod. tit. in 1. compil. &
post conc. Lat. sub Alex. 3. p. 47. sit. de jur. patron. o C. cod. tit.
in 1. compil. post conc. Later. p. 26. t. 4.

Idem Exempt. Episcopo & d episcopo

Londin.

Dilecti filii prior & clerici de Gaufredio &
Phorase. Archiepiscopum Apoll. del. leg. p[ro]p[ter]a
queritorum transfluerunt: & infia. Provisio
tentus, ne ita subtiliter, sicut à multis fuit dicto se-
modi actio intenteur inquireat, sed simpliciter &
facilius ipsum. & rei veritatem, secundum fuisse
nonum & sanctorum Patrum influent, certe-
retis.

a Bernhard. Dia[con] in proc. crimin. l. in votis ac
Eust. eidem Salentiniano Archiep[iscop]o. c C. cod. tit. in 1. compil.
d In antiquis, & Docu[m]entis London. e M. Gallo. C. 1.

CAP. VII.

Excommunicatus in iudicio; nisi tanquam reus staret non poterat.

Idem Paduano Episcopo.

Nostellimus: [i & f.] Quia postulasti à nobis ut excommunicatus in iudicio flare possit. Respondemus, quod convenit potest: & debet per alium respondere in iudicio. Ne videatur de sua malitia commissum reportare. ^a

CAP. VIII.

Utrum de omni criminis debet coram ecclesiastico iudice convergat sicut confutatio centraria.

Lucius III. Simeon. Archip. Lepo.

Clerici: [i & f.] Cum Imperator & dicatur quod leges non deudantur facios canones imitari, in quibus generaliter traduntur, ut de omni criminis clericis debent coram ecclesiastico iudice convenire. Non debet enim quod canonibus ex aliqua confutatio praejudicium generari.

CAP. IX.

Index ecclesiasticus privare debet, ut debite felonitates fore ventur

a iustitia ipsius causa iudiciorum redditus frumentariorum b.d. Ab. Alba.

Clemens III.

Cedamus, que d' veritati inter fratres & Dulmen. monasterii, & monachos famili f Albani: [& in f.] Providas inter cetera, ut fratres Dulmen. monasterii, cum iustitiae & auctoritate Episcopi fui ingrediantur regnum. Ne fratres sancti Albani obtineant, Episcopus idem Abbatem monasterii proponens, item, supplicio valeat facilitate.

CAP. X.

Circum d' iustitiae incorrigibili excommunicandus est, & successivis anathematis eradicandus. & si sic non resipuerit, per iudicem secularem compunctione et hoc dicit. Ab. Scutellus.

Cleofinus III.

Vn non ab homine: b & infra. A nobis fuit ex parte quatinus, utrum licet regi vel aliqui seculari praefecti iudicari clericos cupiuntque ordinis, five in iure, five in homicidio, vel perjurio, seu quibuscumque factis criminibus comprehensi. Consultatione tua respondeo, quod si clericus in quoconque ordine contumus, in iure, vel homicidio, vel perjurio, seu alio iure faciente reprehensum legitime, atque coniuncto, ad ecclesiastico iudice deponeundus est. Qui si deploca incorrigibilis fuerit, excommunicari debet: tandem communione crescente anathematis mucrone, postmodum vero si in profundum malorum venienti & conceperit, quem ecclesia non habent ultra quid faciat, re pollit esse ultra perdito plurimo-

rum, per secularem comprimendus est potestatem, ita quod ei deputetur exilium ^a, vel alia legitima poena interficiatur. ^b

Idem Vinton. Episc. & Abb. S. Albani.

Via V. qui violenter & dicebatur ecclesiast. P. clericis occupasse, defunctus eit ut accepimus, & R. eam postmodum est ingressus. Præcipimus ut secundum formam priorum literarum inter ipsos R. & P. sub eisdem iudicibus mediante ratione, sicut inter eundem P. & præfatum V. vi viveret, negotium terminetur.

CAP. XII.

Solutus Papa cognitus de dubio privilegiorum Apostolica sedis, &

non inferior.

Innocentius III. Sergii. & S. Georgii

Abbatibus. d

Cum venient: e & infra. Cum super privilegii

Cedis Apostolica causa vertatur, nolumus de ipsis per alios judicari.

CAP. XIII.

Iudex ecclesiasticus potest per viam demotionis Evangelice, seu judicialis, procedere contra quemlibet peccatum, etiam laicum:

Iudicium maxime iuris, vel pacis fratre.

Idem prelati f per Franciam constituti.

N Ovitille, g qui nihil ignorat: [i & f.] Non pertinet aliquis, quod jurisdictionem illiusfratris Regis Francorum perturbare, aut minuere intendamus, cum ipse jurisdictionem nostram nec velit, nec debet impetrare. Sed cum Dominus dicat in Evangelio: Si peccaverit in te fratres tuos, vade, & corrige eum inter te & ipsum solum: si te audierit, luxurias eris fratrem tuum: si te non audierit, adhibe tecum unum vel duos, ut in ore duorum vel trium testium sit omne verbum: quod si non audierit, dic ecclesi: si autem ecclesi non audierit, si tibi fuerit ethnicus & publicanus. Et Rex Angliae sit paratus sufficiens offendere, quod Rex Francorum peccar in ipsum, & ipse circa eum in correptione procepsit secundum regulam Evangelicam, & tandem quia nullo modo profectus dixit ecclesi: quomodo nos qui sumus ad regimen universalis ecclie supra dicta dispositione vocati, mandatum divinum proflamus non exaudire, ut non procedamus secundum formam ipsius? nisi fortiori ipse coram nobis, aut legato nostro sufficientem in contrarium rationem offendat. Non enim intendimus iudicare de feudo, cuius ad ipsum spectat iudicium, nisi forte iuri communie per speciale privilegium, vel contraria consuetudine aliquid sit detracsum: sed decernere de peccato, cuius ad nos pertinet sine dubitatione censura, quam in quilibet exercere possumus & debemus. Non sicut in iurisdictum sibi debet regia dignitas reparet, si super hoc Apostolico iudicio se commitat, cum b Valentianus indicatus Imperator suffraganeus Medolamene ecclie dixisse legatur: talen in pontificali sede constitutre procuratis, cui & nos, qui gubernamus imperium, sincera nostra capita submittamus, & ejus monita (cum tanquam homines deliquerimus) fulciamus necessario velut medicamenta curantur. Nec sic i illud humillimum.

^a Vito l. num. m.c. si quis de transfall. & l. cu. de servitut. b d. Acrel. III. abbas de Evesham. c Cap. 8. ed. tit. in 1. compl. l. part. 8. c. 47. & p. 1. 6. 90. Iul. Clar. prefact. crim. quaf. 12. 4. Cap. 1. ed. tit. in 1. compl. e Domsenf. f Albini. 1. Clem. III. Eliz. iust. pars cap. 2. non ab homine. f. usq. 2. non ab homine. f. 3. usq. 3. non ab homine. f. 4. usq. 4. non ab homine. f. 5. usq. 5. non ab homine. f. 6. usq. 6. non ab homine. f. 7. usq. 7. non ab homine. f. 8. usq. 8. non ab homine. f. 9. usq. 9. non ab homine. f. 10. usq. 10. non ab homine. f. 11. usq. 11. non ab homine. f. 12. usq. 12. non ab homine. f. 13. usq. 13. non ab homine. f. 14. usq. 14. non ab homine. f. 15. usq. 15. non ab homine. f. 16. usq. 16. non ab homine. f. 17. usq. 17. non ab homine. f. 18. usq. 18. non ab homine. f. 19. usq. 19. non ab homine. f. 20. usq. 20. non ab homine. f. 21. usq. 21. non ab homine. f. 22. usq. 22. non ab homine. f. 23. usq. 23. non ab homine. f. 24. usq. 24. non ab homine. f. 25. usq. 25. non ab homine. f. 26. usq. 26. non ab homine. f. 27. usq. 27. non ab homine. f. 28. usq. 28. non ab homine. f. 29. usq. 29. non ab homine. f. 30. usq. 30. non ab homine. f. 31. usq. 31. non ab homine. f. 32. usq. 32. non ab homine. f. 33. usq. 33. non ab homine. f. 34. usq. 34. non ab homine. f. 35. usq. 35. non ab homine. f. 36. usq. 36. non ab homine. f. 37. usq. 37. non ab homine. f. 38. usq. 38. non ab homine. f. 39. usq. 39. non ab homine. f. 40. usq. 40. non ab homine. f. 41. usq. 41. non ab homine. f. 42. usq. 42. non ab homine. f. 43. usq. 43. non ab homine. f. 44. usq. 44. non ab homine. f. 45. usq. 45. non ab homine. f. 46. usq. 46. non ab homine. f. 47. usq. 47. non ab homine. f. 48. usq. 48. non ab homine. f. 49. usq. 49. non ab homine. f. 50. usq. 50. non ab homine. f. 51. usq. 51. non ab homine. f. 52. usq. 52. non ab homine. f. 53. usq. 53. non ab homine. f. 54. usq. 54. non ab homine. f. 55. usq. 55. non ab homine. f. 56. usq. 56. non ab homine. f. 57. usq. 57. non ab homine. f. 58. usq. 58. non ab homine. f. 59. usq. 59. non ab homine. f. 60. usq. 60. non ab homine. f. 61. usq. 61. non ab homine. f. 62. usq. 62. non ab homine. f. 63. usq. 63. non ab homine. f. 64. usq. 64. non ab homine. f. 65. usq. 65. non ab homine. f. 66. usq. 66. non ab homine. f. 67. usq. 67. non ab homine. f. 68. usq. 68. non ab homine. f. 69. usq. 69. non ab homine. f. 70. usq. 70. non ab homine. f. 71. usq. 71. non ab homine. f. 72. usq. 72. non ab homine. f. 73. usq. 73. non ab homine. f. 74. usq. 74. non ab homine. f. 75. usq. 75. non ab homine. f. 76. usq. 76. non ab homine. f. 77. usq. 77. non ab homine. f. 78. usq. 78. non ab homine. f. 79. usq. 79. non ab homine. f. 80. usq. 80. non ab homine. f. 81. usq. 81. non ab homine. f. 82. usq. 82. non ab homine. f. 83. usq. 83. non ab homine. f. 84. usq. 84. non ab homine. f. 85. usq. 85. non ab homine. f. 86. usq. 86. non ab homine. f. 87. usq. 87. non ab homine. f. 88. usq. 88. non ab homine. f. 89. usq. 89. non ab homine. f. 90. usq. 90. non ab homine. f. 91. usq. 91. non ab homine. f. 92. usq. 92. non ab homine. f. 93. usq. 93. non ab homine. f. 94. usq. 94. non ab homine. f. 95. usq. 95. non ab homine. f. 96. usq. 96. non ab homine. f. 97. usq. 97. non ab homine. f. 98. usq. 98. non ab homine. f. 99. usq. 99. non ab homine. f. 100. usq. 100. non ab homine. f. 101. usq. 101. non ab homine. f. 102. usq. 102. non ab homine. f. 103. usq. 103. non ab homine. f. 104. usq. 104. non ab homine. f. 105. usq. 105. non ab homine. f. 106. usq. 106. non ab homine. f. 107. usq. 107. non ab homine. f. 108. usq. 108. non ab homine. f. 109. usq. 109. non ab homine. f. 110. usq. 110. non ab homine. f. 111. usq. 111. non ab homine. f. 112. usq. 112. non ab homine. f. 113. usq. 113. non ab homine. f. 114. usq. 114. non ab homine. f. 115. usq. 115. non ab homine. f. 116. usq. 116. non ab homine. f. 117. usq. 117. non ab homine. f. 118. usq. 118. non ab homine. f. 119. usq. 119. non ab homine. f. 120. usq. 120. non ab homine. f. 121. usq. 121. non ab homine. f. 122. usq. 122. non ab homine. f. 123. usq. 123. non ab homine. f. 124. usq. 124. non ab homine. f. 125. usq. 125. non ab homine. f. 126. usq. 126. non ab homine. f. 127. usq. 127. non ab homine. f. 128. usq. 128. non ab homine. f. 129. usq. 129. non ab homine. f. 130. usq. 130. non ab homine. f. 131. usq. 131. non ab homine. f. 132. usq. 132. non ab homine. f. 133. usq. 133. non ab homine. f. 134. usq. 134. non ab homine. f. 135. usq. 135. non ab homine. f. 136. usq. 136. non ab homine. f. 137. usq. 137. non ab homine. f. 138. usq. 138. non ab homine. f. 139. usq. 139. non ab homine. f. 140. usq. 140. non ab homine. f. 141. usq. 141. non ab homine. f. 142. usq. 142. non ab homine. f. 143. usq. 143. non ab homine. f. 144. usq. 144. non ab homine. f. 145. usq. 145. non ab homine. f. 146. usq. 146. non ab homine. f. 147. usq. 147. non ab homine. f. 148. usq. 148. non ab homine. f. 149. usq. 149. non ab homine. f. 150. usq. 150. non ab homine. f. 151. usq. 151. non ab homine. f. 152. usq. 152. non ab homine. f. 153. usq. 153. non ab homine. f. 154. usq. 154. non ab homine. f. 155. usq. 155. non ab homine. f. 156. usq. 156. non ab homine. f. 157. usq. 157. non ab homine. f. 158. usq. 158. non ab homine. f. 159. usq. 159. non ab homine. f. 160. usq. 160. non ab homine. f. 161. usq. 161. non ab homine. f. 162. usq. 162. non ab homine. f. 163. usq. 163. non ab homine. f. 164. usq. 164. non ab homine. f. 165. usq. 165. non ab homine. f. 166. usq. 166. non ab homine. f. 167. usq. 167. non ab homine. f. 168. usq. 168. non ab homine. f. 169. usq. 169. non ab homine. f. 170. usq. 170. non ab homine. f. 171. usq. 171. non ab homine. f. 172. usq. 172. non ab homine. f. 173. usq. 173. non ab homine. f. 174. usq. 174. non ab homine. f. 175. usq. 175. non ab homine. f. 176. usq. 176. non ab homine. f. 177. usq. 177. non ab homine. f. 178. usq. 178. non ab homine. f. 179. usq. 179. non ab homine. f. 180. usq. 180. non ab homine. f. 181. usq. 181. non ab homine. f. 182. usq. 182. non ab homine. f. 183. usq. 183. non ab homine. f. 184. usq. 184. non ab homine. f. 185. usq. 185. non ab homine. f. 186. usq. 186. non ab homine. f. 187. usq. 187. non ab homine. f. 188. usq. 188. non ab homine. f. 189. usq. 189. non ab homine. f. 190. usq. 190. non ab homine. f. 191. usq. 191. non ab homine. f. 192. usq. 192. non ab homine. f. 193. usq. 193. non ab homine. f. 194. usq. 194. non ab homine. f. 195. usq. 195. non ab homine. f. 196. usq. 196. non ab homine. f. 197. usq. 197. non ab homine. f. 198. usq. 198. non ab homine. f. 199. usq. 199. non ab homine. f. 200. usq. 200. non ab homine. f. 201. usq. 201. non ab homine. f. 202. usq. 202. non ab homine. f. 203. usq. 203. non ab homine. f. 204. usq. 204. non ab homine. f. 205. usq. 205. non ab homine. f. 206. usq. 206. non ab homine. f. 207. usq. 207. non ab homine. f. 208. usq. 208. non ab homine. f. 209. usq. 209. non ab homine. f. 210. usq. 210. non ab homine. f. 211. usq. 211. non ab homine. f. 212. usq. 212. non ab homine. f. 213. usq. 213. non ab homine. f. 214. usq. 214. non ab homine. f. 215. usq. 215. non ab homine. f. 216. usq. 216. non ab homine. f. 217. usq. 217. non ab homine. f. 218. usq. 218. non ab homine. f. 219. usq. 219. non ab homine. f. 220. usq. 220. non ab homine. f. 221. usq. 221. non ab homine. f. 222. usq. 222. non ab homine. f. 223. usq. 223. non ab homine. f. 224. usq. 224. non ab homine. f. 225. usq. 225. non ab homine. f. 226. usq. 226. non ab homine. f. 227. usq. 227. non ab homine. f. 228. usq. 228. non ab homine. f. 229. usq. 229. non ab homine. f. 230. usq. 230. non ab homine. f. 231. usq. 231. non ab homine. f. 232. usq. 232. non ab homine. f. 233. usq. 233. non ab homine. f. 234. usq. 234. non ab homine. f. 235. usq. 235. non ab homine. f. 236. usq. 236. non ab homine. f. 237. usq. 237. non ab homine. f. 238. usq. 238. non ab homine. f. 239. usq. 239. non ab homine. f. 240. usq. 240. non ab homine. f. 241. usq. 241. non ab homine. f. 242. usq. 242. non ab homine. f. 243. usq. 243. non ab homine. f. 244. usq. 244. non ab homine. f. 245. usq. 245. non ab homine. f. 246. usq. 246. non ab homine. f. 247. usq. 247. non ab homine. f. 248. usq. 248. non ab homine. f. 249. usq. 249. non ab homine. f. 250. usq. 250. non ab homine. f. 251. usq. 251. non ab homine. f. 252. usq. 252. non ab homine. f. 253. usq. 253. non ab homine. f. 254. usq. 254. non ab homine. f. 255. usq. 255. non ab homine. f. 256. usq. 256. non ab homine. f. 257. usq. 257. non ab homine. f. 258. usq. 258. non ab homine. f. 259. usq. 259. non ab homine. f. 260. usq. 260. non ab homine. f. 261. usq. 261. non ab homine. f. 262. usq. 262. non ab homine. f. 263. usq. 263. non ab homine. f. 264. usq. 264. non ab homine. f. 265. usq. 265. non ab homine. f. 266. usq. 266. non ab homine. f. 267. usq. 267. non ab homine. f. 268. usq. 268. non ab homine. f. 269. usq. 269. non ab homine. f. 270. usq. 270. non ab homine. f. 271. usq. 271. non ab homine. f. 272. usq. 272. non ab homine. f. 273. usq. 273. non ab homine. f. 274. usq. 274. non ab homine. f. 275. usq. 275. non ab homine. f. 276. usq. 276. non ab homine. f. 277. usq. 277. non ab homine. f. 278. usq. 278. non ab homine. f. 279. usq. 279. non ab homine. f. 280. usq. 280. non ab homine. f. 281. usq. 281. non ab homine. f. 282. usq. 282. non ab homine. f. 283. usq. 283. non ab homine. f. 284. usq. 284. non ab homine. f. 285. usq. 285. non ab homine. f. 286. usq. 286. non ab homine. f. 287. usq. 287. non ab homine. f. 288. usq. 288. non ab homine. f. 289. usq. 289. non ab homine. f. 290. usq. 290. non ab homine. f. 291. usq. 291. non ab homine. f. 292. usq. 292. non ab homine. f. 293. usq. 293. non ab homine. f. 294. usq. 294. non ab homine. f. 295. usq. 295. non ab homine. f. 296. usq. 296. non ab homine. f. 297. usq. 297. non ab homine. f. 298. usq. 298. non ab homine. f. 299. usq. 299. non ab homine. f. 300. usq. 300. non ab homine. f. 301. usq. 301. non ab homine. f. 302. usq. 302. non ab homine. f. 303. usq. 303. non ab homine. f. 304. usq. 304. non ab homine. f. 305. usq. 305. non ab homine. f. 306. usq. 306. non ab homine. f. 307. usq. 307. non ab homine. f. 308. usq. 308. non ab homine. f. 309. usq. 309. non ab homine. f. 310. usq. 310. non ab homine. f. 311. usq. 311. non ab homine. f. 312. usq. 312. non ab homine. f. 313. usq. 313. non ab homine. f. 314. usq. 314. non ab homine. f. 315. usq. 315. non ab homine. f. 316. usq. 316. non ab homine. f. 317. usq. 317. non ab homine. f. 318. usq. 318. non ab homine. f. 319. usq. 319. non ab homine. f. 320. usq. 320. non ab homine. f. 321. usq. 321. non ab homine. f. 322. usq. 322. non ab homine. f. 323. usq. 323. non ab homine. f. 324. usq. 324. non ab homine. f. 325. usq. 325. non ab homine. f. 326. usq. 326. non ab homine. f. 327. usq. 327. non ab homine. f. 328. usq. 328. non ab homine. f. 329. usq. 329. non ab homine. f. 330. usq. 330. non ab homine. f. 331. usq. 331. non ab homine. f. 332. usq. 332. non ab homine. f. 333. usq. 333. non ab homine. f. 334. usq. 334. non ab homine. f. 335. usq. 335. non ab homine. f. 336. usq. 336. non ab homine. f. 337. usq. 337. non ab homine. f. 338. usq. 338. non ab homine. f. 339. usq. 339. non ab homine. f. 340. usq. 340. non ab homine. f. 341. usq. 341. non ab homine. f. 342. usq. 342. non ab homine. f. 343. usq. 343. non ab homine. f. 344. usq. 344. non ab homine. f. 345. usq. 345. non ab homine. f. 346. usq. 346. non ab homine. f. 347. usq. 347. non ab homine. f. 348. usq. 348. non ab homine. f. 349. usq. 349. non ab homine. f. 350. usq. 350. non ab homine. f. 351. usq. 351. non ab homine. f. 352. usq. 352. non ab homine. f. 353. usq. 353. non ab homine. f. 354. usq. 354. non ab homine. f. 355. usq. 355. non ab homine. f. 356. usq. 356. non ab homine. f. 357. usq. 357. non ab homine. f. 358. usq. 358. non ab homine. f. 359. usq. 359. non ab homine. f. 360. usq. 360. non ab homine. f. 361. usq. 361. non ab homine. f. 362. usq. 362. non ab homine. f. 363. usq. 363. non ab homine. f. 364. usq. 364. non ab homine. f. 365. usq. 365. non ab homine. f. 366. usq. 366. non ab homine. f. 367. usq. 367. non ab homine. f. 368. usq. 368. non ab homine. f. 369. usq. 369. non ab homine. f. 370. usq. 370. non ab homine. f. 371. usq. 371. non ab homine. f. 372. usq. 372. non ab homine. f. 373. usq. 373. non ab homine. f. 374. usq. 374. non ab homine. f. 375. usq. 375. non ab homine. f. 376. usq. 376. non ab homine. f. 377. usq. 377. non ab homine. f. 378. usq. 378. non ab homine. f. 379. usq. 379. non ab homine. f. 380. usq. 380. non ab homine. f. 381. usq. 381. non ab homine. f. 382. usq. 382. non ab homine. f. 383. usq. 383. non ab homine. f. 384. usq. 384. non ab homine. f. 385. usq. 385. non ab homine. f. 386. usq. 386. non ab homine. f. 387. usq. 387. non ab homine. f. 388. usq. 388. non ab homine. f. 389. usq. 389. non ab homine. f. 390. usq. 390. non ab homine. f. 391. usq. 391. non ab homine. f. 392. usq. 392. non ab homine. f. 393. usq. 393. non ab homine. f. 394. usq. 394. non ab homine. f. 395. usq. 395. non ab homine. f. 396. usq. 396. non ab homine. f. 397. usq. 397. non ab homine. f. 398. usq. 398. non ab homine. f. 399. usq. 399. non ab homine. f. 400. usq. 400. non ab homine. f. 401. usq. 401. non ab homine. f. 402. usq. 402. non ab homine. f. 403. usq. 403. non ab homine. f. 404. usq. 404. non ab homine. f. 405. usq. 405. non ab homine. f. 406. usq. 406. non ab homine. f. 407. usq. 407. non ab homine. f. 408. usq. 408. non ab homine. f. 409. usq. 409. non ab homine. f. 410. usq. 410. non ab homine. f. 411. usq. 411. non ab homine. f. 412. usq. 412. non ab homine. f. 413. usq. 413. non ab homine. f. 414. usq. 414. non ab homine. f. 415. usq. 415. non ab homine. f. 416. usq. 416. non ab homine. f. 417. usq. 417. non ab homine. f. 418. usq. 418. non ab homine. f. 419. usq. 419. non ab homine. f. 420. usq. 420. non ab homine. f. 421. usq. 421. non ab homine. f. 422. usq. 422. non ab homine. f. 423. usq. 423. non ab homine. f. 424. usq. 424. non ab homine. f. 425. usq. 425. non ab homine. f. 426. usq. 426. non ab homine. f. 427. usq. 427. non ab homine. f. 428. usq. 428. non ab homine. f. 429. usq. 429. non ab homine. f. 430. usq. 430. non ab homine. f. 431. usq. 431. non ab homine. f. 432. usq. 43

omitamus, quod Theodosius statuit Imperator a: & Carolus innovavit, de cuius genere Rex ipse noscitur descendisse: quicunque videlicet item habens, nre petitior fuerit, sive reus, sive in initio litis, velud curia temporum curticulis, sive cum negotium peroratur, siue cum jam ceperit prona sententia, si iudicium elegit sacrofanea sedis Antifinis, illuc sive aliquo dubitatione (eriam si pars alia refragetur) ad Episcoporum iudicium cum fermeo litigantem dirigatur. Cum enim non humana constitutio, sed divina potius innatatur, quis potestis nostra non est ex homine, sed ex Deo, nullus qui sit causa mentis, ignorat quid in officium nostrum spectet de quocunque mortali peccato b coripere quemlibet Christianum. & si correptionem contempnerit, per distinctionem ecclesiasticae coere-re. * Sed forsitan dicetur quod alter cum Regibus, & aliter cum aliis est agendum. Exterius scipimus novimus in lege divina c: Ita magnum iudicabis ut parvum, nec erit apud te acceptio d personarum: [2 & infra.] Licer autem hoc modo procedere valeamus super quilibet criminali peccato, ut peccato revocemus a vi-tio ad virtutem, ab errore ad veritatem, praecepit cun- contra pacem peccatur, quae est vinculum charitatis: postremo cum inter Reges nos reformata fuerint pa-cis foedera, & utrinque praefto proprio iuramento firmata: que tamen uideat in tempore prætaxis fer-vata non fuerint, nunquid non poterimus de iuramenti religione cognoscere, quod ad iudicium ecclesia non est dubium pertinet, utrupa pacis foedera reformatu? Ne ergo tantum discordiam videamus sub dissimula-tione fovere, prædicto legato dedimus in preceptis, ut (nisi Rex ipse vel solidam pacem cum prædicto Rege re-formem, vel fatem humiliatiori patitur, utrum Abbas & Archiepiscopus Biruricensis de plano cognoscant, utrum iusta sit querimonia, quam contra eum proponit coram ecclisia Rex Anglorum, vel ejus exceptio fit legitima, quam contra eum per suas nobis literas duxit exprimendam) iuxta formam libi datam a nobis procedere g non oporteat.

[1] Qui scrutari cordum est, ac confici sacerdotorum, charismatum in Christo si. n. Philippum Regem Francorum illustrans de corde puro & conscientia bona, & fide non ficta diligimus, & ad honorem & profectum ipsius efficaciter affi-ramus, exultationem regni Francorum, sublimissimum. Apofolice, sed, reputantes, cum inconveniens beneficium a Deo semper in ipsius devotione permanescere, & eis de ratione nullo ueroquo, sicut credimus, tempore fit dispeñsum: quia licet interdum hinc inde-fiant immunitate per Angelos malos, non tamen qui Sathan non iognoramus afflictus, circumsentientes ipsius studebamus evitare, cre-den- do quod idem Rex illius seducit fallacia non se permetteret.] *

* Quod enim debemus corripere & puniri, ex utriusque pa-tet pagina Testamenti. Cum clam Dominus per Prophetam: Clama, ne celis, quasi tuba exaltis vocem tuam, & annuncias populo meo felicia eorum: & subiungat ibidem: Nisi annunciareru impi impotenteriam suam, spes iniquitate, quam operatus est, me-rietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram. Apofolus quoque nos menses corrige requebus: & alibi dictum idem: Ar-gues, obserua, increpa in omni patientia & doctrina. Quod autem possumus & debemus corripi, patet ex quod dicti Dominus ad Prophetam qui fuit de sacerdotibus Anabot: Ecce confitui & super gentes & regna, ut euell & deridam, & dispes, & adspices, & plantes. Confitam vero quod euellendum, deridendum & dis-pandendum est omne mortale peccatum. Præterea cum Domini claves regni celorum b. Petrus Apofolos tradidit, dixit ei: Quod-

a In C. Theodosian. lib. 6. titul. 1. l. quatuor. & refers Grat. in can. quicunque. 1. q. 1. b corriger. & Ductor. 3. d. l. bas-acufare, de accus. l. in multo, de flat, hom. & Hac verbis, aler-tore ad veritatem, in manuscript. defuit. f Vix proprio dectil in antiquis. g Vid. l. quatuor. C. de accus. & l. dixit. ff. defuctus, & exstab, reor.

cunque ligaveris super terram, ent ligatum & in celo, & ne-
cunque solueris super terram, ent sol & in celo. Vix solle
dubitas quoniam mortalis peccata apud Deum si ipsa. N
ergo Petrus divinum iudicium emittit, ligare hinc in no-
ligatos conflat in celo.

[2] Quam B. Iacobus intervenire refutare. Si tunc in
inducere est uero praecaria: Tu solo hunc: iuste in hi-
lluc, aut fide sub scabolo pedum mensuram.]

Ideo, uniusq[ue]i solus per Apofolice fidei madem, &
virtute shedientia precipissim quatuor polypus item illa,
per hos mandatis fuerit Apofoloum extrahere. fons uero
mystriu[m] verius, recipiat homines, & facias ut alio
pro certo futuri, quod si focus geratur, & inebet uero
veteri ponentes.

CAP. XIV.

Principali persona per se non per advocationem deo-fa-
pere in iudicio, nisi si indigera.

Idem Episcopus Pelen.

P Astorius: [a & infra.] Statimut per-
sona non per advocates, sed per
principales persona non per advocates, sed per
platas factum b proponant. Nisi forte factum
fuerit, ut carum defectus de iudicis license per-
suppletur.

CAP. XV.

Sic actio & intentio facta inspeta, vel sola oratio, dicen-
tia ab infante in iudicio: iterum tamen alter audita, fia-
goris, h. d. quo ad inellectum
Item Nobilis viri Mattheo de c. Es-
peria.

E Xaniniat d cauſa, quis veritatem inter hunc &
Campania: [1 & infra.] Actionem, quoniam
iuste patronatus eisdem ecclesiis contra præfata-
tentabas, incognitum cognovimus & impo-
nemus. Quia cum telles induxeris ad prolixiu[m] quid
præfatus A. vicedominus eccliam eadem tanquam
questratram accepisti ius patronatus ipsius ecclesie
fidibus: profecto nec iei vindicationem amittere
ipius refutacionem poteris poplare. Vnde
nem tuam in hac parte pronunciavimus non tenemus
solventem, eisdem milites ad eadem ita tam
si congruentem & aptam intentare voluntate
respondere tibi nihilominus tenemus.

[1] Super ecclias S. Angeli de Cœlo para altissi-
bus & attingentibus intellectus, infelix subtrahit & ab-
nubis indagat, perpendit, evidenter, quod exhortacio-
tra te succeditur Sabon, dictator super eadem regis pro-
gessi, contra formam iuri, & coniugium fui. iuri
Verum non obesse conformatum est, nisi Cœlo p. n. propon-
rat illud, fici proinde latum fuit, & ab utroq[ue] p[ro]pon-
decreverunt ipsum artuum & inau-

CAP. XVI.

Tractores templi pro domitis suis egere & digredi
neb[us] etiis religio, vel quid agnosca si erru[m] traxi.

Idem Magister & fratres matris templi a be-
neficiis.

C um deputati: & infra. Accepimus quid mali-
tam fecularies, quam ecclesiasticae patentes, illas non
haberis in dormib[us] vestris tractores in rebus ut re-
sequendam suam iustitudinem non admittimus, ne
licitum non sit eis super litigiosi negotiis venire
de injur.

a Requie supra, de officiis & po. iud. dico. & sibi
sum, c Roma, adi. Ravaria. d Cœlo p. n. compone-
re, & Roma, adi. Ravaria. e Cœlo p. n. compone-
re, & Roma, adi. Ravaria. f Vix
precium. C. de lib. cauſa. & l. item quid Laborum. & fide-

197
sunt qui prædicti decretorum studiis inhærente, illud alle-
gares in repulso eorum quod eorum ipsi generatio-
nes in eis nota: qui indecunque venerant gratia divina vo-
cato dum laus publice exequatur officium sui ordinis, ex-
terramque requirunt fuz notio nationis. Ne quis
genuit in protectione causarum præceptores eosdem ab
agendo vel respondendo occasione hujusmodi repellat, a
uthoritate plenaria inlibemus.

CAP. XVII.

*Potes debet laico de clericis applicatio frumentaria non ob-
ligatio facere, ad scutare tamen forum clericis a laico tra-
munt enim causa data ipsorum prælatorum negligenter.*

Item Vercl. Episcop. & Abbat. de Toleto.

Quoniam & quando? & in qua. Præcipiat ex parte
Quoniam prælati, ut laicos de clericis conquerentibus
propter facias iustitiam exhiberi. Non obstantibus
negligentibus frumentariis, quas in eorum gravamine
defensores opponunt. Ne pro & defectu iustitia
deletur alacris ad judicium scutare: quod omni-
tamen probandum.

CAP. XVIII.

*Iudeo latens ut prius ut poni confirmare causam, quam habet
a ipso, ad judicium renoveretur. b.d.*

Item. d.

**Causam, & que inter Abbatem & conventum Vin-
centianum & Archidiaconum Carnotem, super quibusdam
poculationibus vertitur, vobis & Archidiaconi Parisen-
sium nominis committit: [1 & inf.] Quia vero cum eun-
tibus Archidiaconi familiis penè cauila contingat, nimis
inconveniens pariter videtur f. nos te fili decane lo-
cutorius Archidiaconi iurrogantes mandamus, quatenus
vix obstantibus prioribus literis) in causa ratione pre-
via & processu.**

[1 Dicit vero. Abba & conventus volentes parti alteri re-
fundere, sif unum considerent, secundum privilegia Rom. Pon-
tificia monasteria etiam in eis, alii ejusdem monasteri
monachus, prius hoc ad fid. Apo. transfringunt, subiunctionis sup-
ponunt, patet hoc si dicte bus Parisi. Archidiaconus sub-
signat alij legationis ipsius negotiis dignaremur.]

CAP. XIX.

**In causa de principali & exceptionibus præjudicioribus simul
aproximatis, sif super principali late non contestata teſtes recipienti,
h. d. a. id est ex eisdem.**

Item. III. Archidiacono de Remensi & De-

cano i Brimeensi Calem.

Evidet nobis R. Virdunen. eleci petito, declarata
quod cum super factu electionis fuz, H. Archid.
ac quotidianum canon. Virdunen. k. adverſariorū fu-
rum provocatorum ad notram audienciam i accessu
Patr. Episcopo & conjudicibus suis sub certa
firma littera notam direximus inter alia continentis,
ut vocati, qui forent evocandi super propolitis & aliis
negotiorum contingentibus inquirerent veritatem: [1 &
inf.] Cum autem idem eleclus, quibusdam ex his, qui
causa cum agebant, compunctionem, & quibusdam ex-
communicationem in modum exceptionis obserueret,
se id obseruerat, præfati judices interlocuti
fuerunt, quod de his & principali negotio simul inqui-

a. d. sufficiat prefatum iudicium. b. plenaria.
c. l. ou. Cathog. III. s. & consil. Toler. III. c. i. d. In aliquo
tempore sicut l' origine Epis. & Decano. e. Cap. ed. tir. in
temp. f. val. Litigantes ff. de arbit. g. Defect he-
re. h. in causa. i. dicta: in nego. h. In omnibus vetatis
lance. III. vob. Remensi. i. E Decano Berimense. Calem.
d. al. breviens. al. Buturicen. k. Virdunen.
l. praem.

rent: nolentes, quasi non judices, sed inquisitores ex-
istente, super dictis exceptionibus ipsius electi prebatio-
nem admittere: seu pervertendo suis ordinem, de pro-
missis exceptionibus & principali pariter per se inquireri
intendentes, & procedentes etiam ad receptionem testi-
menti litis nondum super eodem negotio contestata:
quare prefatus eleclus nostram audienciam appellavit:
[2 & inf.] Quia vero non in modum inquisitionis, sed
commissionis negotium extitit delegatum: mandamus,
quatenus si ex dictis gravaminibus vel aliquo ipsorum
appellatum conhinc, revocato in irritu quicquid post
appellationem hujusmodi invenientur adtentatum, in cau-
sa ipsa iuxta priorum continentiam literarum ratione
prævia procedatis.

[1 Et telles quos nominari contingeret juxta consuetam eccle-
si formam, ad testimoniis compellendo & praefigendo partibus ter-
minis competenter, qui per se vel per procuratores idemna nostro
se confidibus presentarent, justam sententiam recipere, partibus er-
go circa non sunt processum in aliquo prima die. Cumq. decam
de parte adversa secundo termino comparent, & suis locis, se electio-
ne opponente, pars requisita, septem eorum respondere nolentibus,
ad egendum trii, se residua oblinuerunt.]

[2 Humiliter supplicans ut cum litera ad ipsiis judices obtente,
non inquisitorem, sed commissionem sapient, prout apparet ex
controversia eisdem, quod ab ipsiis factum est post app. ipsius re-
vocare in irritum & causam dicti committere dignaremur.]

CAP. XX.

*Lapsu trienni non obstante, potest delegatus in causa siue com-
missa procedere.*

Item Idem magistro Tuncredo canonico Bononen.

Venerabilis frater noster Archiepiscopus Ravennas
propositus coram nobis, quod cum decilio causa, que
inter ipsum & communiam Cervia super iurisdictione
civitatis Cervia, & quibusdam aliis articulis vertitur, sit
per subterfugia & cavillationes eorum per triennium pro-
rogata: dicti Cervieni, adserentes inflantiam judicii per
decursum trienni perisse, respondere sub tuo examine
exiguerunt: [1 & inf.] Mandamus, quatenus exce-
ptione hujusmodi non obstante, in negotio ito proce-
datis iuxta traditam tibi formam.

[1 Confecta tercieratim processum impeditis dicta
causa. Nolentes igitur ut ejusdem causa deciso ulterius prouogetur
præsentium ius autoritate.]

CAP. XXI.

*Autor obtinet in possesso coram judice rei, non tenet coram
eo judice super propriate respondere, si ei prorsus alterius fori, h. d.
Et ei causa mirabilis.*

*Item Episop. b & magistr. T. & B. Praten. Ba-
nus communis.*

Significaverunt nobis olim, Abbas & conventus fan-
ctus Maria de Florentia, quod Florentia potestas
pro eis contra communiam capri de Siena. super po-
pulacione vel cuius juris ibidem eligendi rectorem (quod
ad se pertinere dicebant) disfinitam sententiam pro-
mulgavit. Sed postmodum Abbatem & conventum
præfatos ipsa potestas coegeri communiam prædictam super
proprietate vel quai memorati juris in seculari judi-
cio respondere. Vnde vobis injunxiimus, ut si ita effe-
cogeretis communiam, eandem electum à mona-
chis in rectorem admittere, auditum postea, que par-
tes super proprietate vel quai prædicti juris ducent
proponenda: [1 & inf.] Verum pars altera inter alia
exigiendo proposituit, se runc respondere coram vo-
bis de jure non teneri, cum tempus proper vindemia
existeret feriatum: respondente syndico monasterii hoc

a. Vid. al. ad legatum. & Lad rem mobilem, de procura, & l. 2.
ff. de iuris. omni. iud. b. Bononi. c. prædictam eundem ele-
gi. &c.

Ggg 2

malitiosè proponi: ut videlicet causa protracta, tempus regiminis electi prædicti inutiliter elabatur: [z & infra.] Mandamus, quatenus hoc non obstante in negotio, ratio ne pravia, procedatis.

[1] Ut causam fici justum existentis decferi, non obstante statuto quilibet contraria ecclesiastica libertati, seu quid Abbas & conventus prædicti compulsi sunt super hoc item contumaciam iudicis secularis. Nuper enim referente Abbate & conventu dicimus, quid enim de literis, à nobis super hoc ostensis ad ipsius communis notitiam pervenisse, syndicus eius exhibitus erat judge potestatu calumniose iuramento citari fecit Abbatem, quid coram illo fabræ firmæ juramentum, & ut per hoc renunciare appelliter intelligeretur: idem Abbas ipse fato ut pro convictu si hoc facere reclusus haberetur. Cumq[ue] præstatum communiam ad præfessionem securam ipsius & perpetuam etatibus, syndicus eius se velle dilatorias exceptiones proponere, terminatum quo id facere vel p[ro]p[ri]o principali responderes negotio statulit,] ad quem item venient fuit protestatus paratus si pro posse alio tempore litteras nostraras per sua officia falsi & veri supp[on]sionem absentes.]

[2] Quid apparet ei ex quod per nuncium potestatu, Abbatis fuit probalutum, ne communiam eandem extra Flores, distilium in iudicio convenire, quare prenominatus Abbas & conventus humiliiter peccarunt, ut obزاره[re] cuiusmodi malitia dignarentur. Quare dixit.

DE FORO COMPETENTI.

TITVLVS II.

CAP. I.

Clericus eorum suo Episcopo conveniri debet.

Ex concilio Chalcedonien. 4

Si quis clericus b adversus clericum negotium habeat, non deferat Episcopum proprium, sed prius a seipsum actione ventiletur: vel cor[re]to confito ejusdem apud alios, quos c (utique pars) voluerint, iudicium obtinebunt. **d**

CAP. II.

Iudex secularis, si clericus per se distinxit vel condemnans, excommunicari debet.

Ex concilio Parisiensi.

Nonnullus judicavit e, neque Presbyterum, neque Diaconum, si clericum illum, aut minores f[or] eccl[esi]astica sine & permisso pontificis per se disfringere aut condonare præsumat. Quod si fecerit, ab eccl[esi]a Dei, cui in iuriam interrogare dignolitur, tamdu[m] sit sequestratus, quoique reatum suum cognoscat & emendet.

CAP. III.

Ratione, de qua agitur, fortior qui forum ibi, ubi res est. Sic communiter summatur.

Ex concilio Africano.

Sancte Episcopi inter b quos causa versatur, sint diversarum provincialium: illi primos dei judices, in cuius provincia est locus, quo contenduntur.

CAP. IV.

Episcopus ut suspectus recusatur, de cuius sufficiencia notoriè constat, non potest dare debagnum partibus non suspectum: cuius sententiam potest per se excusum mandare.

Gregorius Bonifacio deponit. Corfice. 1

Si quis k contra clericum causam habuerit, Episcopum ipsum audeat: qui si ut suspectus fuerit recusatus,

a Att. 11. ubi referuntur causas concilii. cap. 9. Burch. lib. 2. descr. 11. 11. Ivo p. 6. c. 12. & 36. Gratianus 11. quest. 1. cap. si clericus. b Cap. 1. ed. 11. in 1. compil. c utraq[ue] partes. d ad. comitentib[us]. e Cap. 3. ed. 11. in 1. compilat. f. juniores. Burch. g. al. sententia. h Cap. 4. ed. 11. in 1. compil. i Gregorius. l. epist. 7. 7. reg. 1. k Cap. 7. ed. 11. in 1. compil.

executor ab eo depatur. Aut si alio rebus ab eo. eodem Episcopo est depundantur, qui pars sui non contenti[us] iudicis compellat eligere. A quibus non fuerit definitum, ipsius solicitudine (serua ipsius) omnibus compleatur.

CAP. V.

Super re ecclesie vel clericis petiti lucis eam colligimus, ut etiam conveniri: sed si probabiliter negatur eis ea iurisdictionem ecclesiasticam declinandum, exercitare non debet.

Alexander III. s

Si clericus laicus t[em]p[or]e sacerdotis vel clericis in t[em]p[or]e sacerdotis: & laicus res ipsa non ecclesia est in eis, sed sua propria addebet, debet de ipsius sacerdoti forentem iudicem trahi. Cum actor fuisse in ipsius causa habeatur. Licit in plenarie paribus alter est contentio.

CAP. VI.

Si quibus feudalibus est inter clericos & laicos, in quo non sicut feudo: sed eo negligenti, cognitis delegatis ipsa, non negligenter datu[m], d[icitur] sicut letitiae glor[ia].

Idem. c

Ex transmissa d nobis infinitum. E.C. & T. militum f[or] eccl[esi]astica t[em]p[or]e in eis sedi amicorum munitiones sententiam promulgat. f.

CAP. VII.

Per dominum feudum sicut in ecclesiastica quod in Trezen. Episcopo translatum in causam nobilium in eis, h[oc] eorum dominus sub debito fiduciis in eis, non de seculari feudo in iudicio ecclesiastico representant: [l. 1 & 3.] Per dominum feudi causam determinari. Et si ipse malitiosè difflunt, ut e[st] in eis imponatur.

Idem.

In itaq[ue] praefato Episcopo in eis sedi amicorum munitiones sententiam promulgat. f.

CAP. VIII.

Malefactors ecclesiastici in utroq[ue] sicut in eis sententiam proficiunt.

Lucius III.

Cum sit m[od]estus, ut zector formam vel sententiam libet in generali. Verum quoniam fecales sententias in eis remitti, in favorem ecclesie eti[am] introductum, ut rectores eorum, qui sacrilegi sunt confundi, venturam sententiam possint lab[or]io maluerint, quod non nimirum. i. Conveniente est ut apud judices fecales sententias in eis remitti, sed f[or] iustitiam excludere auctoritate iuris publici. q[ui]d sententiam quacunq[ue], casu fuerit negligenter, prisa iudicata fuisse debet, ex ecclesia de crimine illo, cuiusdam potest in eis multipliciter esse.

CAP. IX.

*Licet denunciam facundiorum iuris, non facundiam confusudan-
tes terminantur. Vel scilicet: in loco temporalis iurisdictionis
in causa, causa clericorum fuit facundum ius canonum termina-
tum dico, facundum gl. & utrumque summariam recipit de-
terminetur.*

Celestinus III.

*Ved. ad clericos: [i & infra.] Mandamus, quare
Quasi quas causas pecuniarias clerici Parifilis com-
muni, habentur contra aliquos, vel alicui contra
ipsius, iure canonico decidatur.*

*[i. & infra.] Nullus Episcopatus vel clericorum vel judi-
cium nisi traducatur, habent enim illi suis iudices, nec que-
ritur nisi in publica communione cum legibus. Bonifacius vero
quidam episcopus auctor offensio[n]um antiquorum
non respondebat, sed ipsi auctor offensio[n]um antiquorum
respondebat, sicut bene patet pars utrumque perius, id
ut in causa confunditoribus cederent. Hac exigit ratione in-
dictio ap[osto]li. fedem.*

CAP. X.

*Laius lacus super re civili coram iudice ecclesiastico convenire
non possit, nisi in defensione iustitiae secularis, vel nisi consuetudo id
impedit.*

*Innocentius III. Vercellensis Epis-
copo.*

*Littera b suscepit: [i & infra.] Mandamus, quare
Littera si quando laici Vercellenses litera super re-
bus, principia quae postea faculae contingunt, a fide A-
polis, congeri imperari, sublato appellacionis obsta-
culo, determinas auctoritate nostra frateris & inanes, dum
modo confiles & commune de se conquerentibus in iu-
niciis fructuari exhibeant iustitiae complementum.*

*Littera tamen ipsi, qui sub eisdem confusibus taliter
diximus contendendum, si fe in aliquo senierint prae-
parari, ad tuam (scilicet haec hancem servatum est) vel ad
notram, si maluerint audiendam appellare: hoc prae-
tempore, quo vacante imperio ad iudicem fecu-
larem recurrent, nequeunt quia superioribus in iusta-
tia optimarunt. Si vero confiles iustitiae tanquam
metu huius futuri recurrat, coram arbitris commun-
icatos de causa iustificationis agatur: qua si probata
fuit illa iusta, ad te vel ad nos pro iustitia recurritur: sic
ut impetrari ex prefatu.*

*[i. & infra.] Semper operis finies omnibus in iustitia debentes: si
tamen ne per finies quibusdam convenit prouidere, ne alias iusta-
tiam facundamus, ne quod alibi, inde sumatur materia fra-
ude, sed preida debet confidencie fidati. Ex infinitis
fons, & fluviorum confluum communis Vercellensis, nos inveneri ac-
cipi, quod circa de singulis quiescentibus, que motu fuerint con-
tra iuram confundam iusta, iuxta consuetudinem approbatam
vobis taliter consequentem iustitiae plenitudinem exhibere, laici
quidam ut etiam iurisdictionem evacuant & fastigant, et labora-
bant ut expensi super eum quod iudicium ecclesiasticum non regu-
latur, item Ap. imprudent, & sic prater iurisdictionem confusibus,
multo resurget, et cogant multipliciter laborare: solentes iuris
imperio iustitiae confidere, ne passim iustitiam aliorum depe-
ndat, si per a. f.*

CAP. XI.

*Vitas laicos coram iudice ecclesiastico convenire non possit,
vel super iurisdictionem ecclesiastica, vel in defensione iudicis secularis.*

Idem a Archidiacono & c (thesaurario)

Turicensi.

*Ex tenore f litterarum comitis Britanniæ, est no-
tissimum arbitrii sententiam, quod cum causam, quæ in-
tercederent nobilitati, E. & L. de Mediana super habe-
re.*

*a Cap. ed. tit. in 2. compil. b Cap. 1. ead. tit. in 2. compil.
c volumen. d Archidiaco. e D. cancellario. f Cap. 3. ead.
tit. in 2. compil.*

*dicare sua noscitur agitari, vobis commisimus terminan-
dam, ipse comes eidem mulieri cum ramis ipsa, quam pra-
dictus 1. efficit de foro ipsius, mandavit, ut causam de-
ferrent ad ipsum, promittens eidem, quod faceret ei iusti-
tia plenitudinem exhiberi: [i & infra.] Nos igitur
attendentes, quod sic famus vidunt in iustitia debitos,
quod ali iustitiam facere non debemus: mandamus,
quatenus nisi sit talis causa que ad ecclesiasticum iudi-
cium pertinere noscatur, ei super iudicetur: dummo-
do per iudicem secularum suam iustitiam posit obtinere,
alioquin non obstante ipsius contradictione, causam i-
psam ratione privia terminetis.*

*[i. & infra.] Nobis nobilissimum intimeare procurans quod in curia sua
debatur huiusmodi negotiis terminari, & vos & mulier supradicta
et nega quaque a temporis volente, fatigatis in causa procedere, &
si fieri nonus rationabiliter iurisdictionem auferre, unde nobis hu-
mister supplicare, ut causam ipsam ad eum ad quem spectabat
pertinet, misere dignare.*

CAP. XII.

*Clericos non potest constituire nisi iudicem laicum, etiam si pro-
prium iuramentum & ad iurari consensu accedat.*

Idem Pifano Archiepiscopo.

*Si b diligenter [i & i.] Adseruit reufulce ad hæc
tempora tenuisse, quod licetum sit clericu[m] renunciare
fætem in temporalibus causis iuri suo, & sibi laicum ju-
dicem constitutere, præstertim ubi ad iurari voluntas ac-
cedit: ac tempore iuramentum super hoc interpositum re-
spondit: Immemo[n]r constitutionis, et qua caverit pacto
privatum juri publico minime derogari. Cum ergo ius
huius in d Milevitan. & Carthaginensis concilii sit pe-
culiaris promulgatum, ne clerici clericos relatio suo Pon-
tifice ad iudicium publica pertrahant, alioquin causam
perdant, & à communione habeantur extranei: & tam
Episcopi, quam Diaconi, seu quilibet clerici incrimi-
nali, seu in civili negotio, si detulito ecclesiastico iu-
dicio publicis iudicis fc purgare voluerint, etiam si pro-
cis sit lata sententia, locum suum amittant: & hoc in
criminali actione: in civili vero perdant, quod evicer-
int, si locum suum maluerint, & obtinerent. Manifelde
patet, quod non solum inviti, sed etiam voluntari pa-
cifici non possunt, ut secularia iudicia subeant, cum non
sit beneficium hoc personale, cui renunciari valeat, sed
potius tot collegio ecclesiastico sit publicè indultum:
cum privatorum pacto derogari non potest. Nec iuramen[tum]
licité servari potuit, quod contra canonica statuta illicitus passionibus informatur.*

*[i. & infra.] Meditatione. & infra. Super eo autem admittamus plus
quam nos facilius confundimus communis Vercellensis, nos inveneri ac-
cipi, quod circa de singulis quiescentibus, que motu fuerint con-
tra iuram confundam iusta, iuxta consuetudinem approbatam
vobis taliter consequentem iustitiae plenitudinem exhibere, laici
quidam ut etiam iurisdictionem evacuant & fastigant, et labora-
bant ut expensi super eum quod iudicium ecclesiasticum non regu-
latur, item Ap. imprudent, & sic prater iurisdictionem confusibus,
multo resurget, et cogant multipliciter laborare: solentes iuris
imperio iustitiae confidere, ne passim iustitiam aliorum depe-
ndat, si per a. f.*

CAP. XIII.

*Clericos, super exercitios, coram suo Episcopo conveniri debent,
non coram his, quibus servuntur, nisi consuetudo vel prærogativa ali-
ud inducat.*

Idem Beluensi Episcopo.

*Cum contingat f interdum in tua: [i & infra.] In
super postulatis, an cum aliqui clerici depurati se-
cilio capituli Beluac. aut aliorum clericorum ruz dioc-
esis super exercitibus imperiunt, sint cogendi coram
te, vel potius coram illis quibus servuntur, que celantibus
te respondere, cum illi sibi iurisdictionem hanufinodi-*

*a Vid. l. 9. post operis. ff. de novis oper. nunc. & l. 2. ff. de jul-
diciis per Batt. b C. 4. ead. tit. in 2. compil. c Additio illius.
d Verba quæ tribuntur hoc loco Milevitano concil. habentur in
concil. Tole. III. cap. 12. Reliqua in concil. Carthagin. III. cap. 5.
e l. id quod refutat de reg. iur. & l. 1. ff. solus. matris. f Cap. 1.
ead. tit. in 4. compil.*

propter clericos non possunt, nisi Episcopi diceantur confundentes, & iudicis causam prorogare volunt, sit ex-

dem.

Item Abbatii Treson.
Significati a nobis, quod P. clericus ad petitionem mercatoris le iurisdictionem subiecti, si intermixtum est, de pecunia mutuata non fatisfecerit etiam, & iusta. Inquisitione tua taliter respondeamus, quod nec privatorum confusus cum, qui iurisdictionem per signifikatum, sicut possit iudicem constituere, etiam in iudicem non sum (nisi forte sit persona ecclesiastica, & Episcopi die clani voluntas accedit) confitimus non possunt.

CAP. XIX.

Legemitterat, tenet enim iudice citante causam praesquam, non alioquin pote statuonem mutaverit forum.

Idem.

Propositum, quod quidam subditus tuus ad personam cuiusdam a deversari fuit, a te legitimè ciuitatem suam, qui postmodum iurisdictionis alterius electi, tunc intendit iudicium declinare. Porro na potest dubium esse non creditus, quod si in praedicta causa revocandi forum non haberet, quasi ab illo impetratus.

CAP. XX.

Rufus clericus patet in curia Romana conveniri, licet alia iudea non fortatur: habet tamen ex causa sua revocationem.

Idem.

Iustitiae delicti secundum contractus aut domiciliis, fieri, ex qua contra posse fore causam moveret, subi forum regulariter quis fortior, Episcopus velter quod secundum Apostolicam conventionem non fuerit: quia unigenitum ecclie laus mater est eadem, et magis tunc compelli potest, ut ibi suis adversarii respondent: nisi pro alia iusta & necessaria causa venisset, quam si ut allegaret, jus revocandi domum saluum, sufficit eadem.

DE LIBELLI OBЛАTIONE.

TITULUS III.

CAP. L

Aberratio in scriptu libellum porrigitur. Vnde sic: Index non debet in litigandum, nisi prius ei libellum in foro efficiat, id est per alia verba.

Ex concilio apud fundum Mandatum

habitum e.

Conatus est Episcopus dixit: Habetis libellum reclamacionis vel postulationis: illi responderunt, se primi nihil habent libellum. Ignarus Episcopus tunc a. aperte vos secundum ecclie statutum autoritatem, ut in eum vetram libelli ferre f declarare, et anque velitis manibus roboratam synodo porrigitre, ut vos canentes valere responderi. Et tunc ipsi fratres libellum conferentes porrixerunt.

CAP. II.

Conspicuus rebus, non sufficit rem generaliter peti, sed debet ita

quasi, ut invenire abforans & agnoscatur.

2. Vide Ferrandus Vasquez, lib. 1, §. 9, de success. refolu. num. 9,
b. de libro, quod in quatuoriam manus. c. Mandatum
anglicanum est in verbis Scolionis, ubi id concilium habitum est.
Dicitur lib. 2. decret. cap. 192. Ius part. 6. cap. 1. eod. tit. in 1.
compl. & Iurare. al. Hymar. & Vid. l. si quando. C. unde
l. si. & Iurare. C. de acca. & autem. de iud. 5. aportet coll. 6.
l. argu.

Innocentius III.

Significantibus a T. & R. fratribus nostro fuit Apolo*latoli declaratum, quod cum inter ipsos ex una parte, & V. ex altera, super quadam terra coram iudicibus delegatis tracti fuissent in causam, oblati eis libello: illi (cum plures terras haberent) ut terra illa, super qua quartus vertebatur, ostenderetur eisdem, & iudicibus postularunt: quod cum ipsi facere denegarent, ad nostram audiendum provocarunt. Quocirca mandamus, quatenus si eft ita, revocato in statum debitum, si quid post appellationem hujusmodi noverit isatatum, & cetera.*

CAP. III.

Non tenetur rei respondere libello in actione personali, si non ex prima causa pretendit.

Gregorius IX. Archipresbytero civitatis novae, & M.

canone. Cumer.

Dilecti filii fratres ecclie sancte Mariz de Hispania, sua nobis pertinente monstrarunt, quod quum prior & conventus sancte Mariz ad Caceres, ipsi post quadam pecunia summa coram priore sancte Triunatis Veron. autoritate Apostolica convenienter, ex parte ipsorum fuit excipiendo propositum, quod cum dicti prior & conventus nolent exprimere in portamento libello & conventionali, quare sibi dicta pecunia debetur, super hoc minime respondere tenebantur: & quia dictus iudex exceptionem hujusmodi admittere denegabat, nostram audiendum appellaverunt. Ideoque mandamus, quatenus si eft ita, revocato in iurium, & cetera.

DE MVTVIS PETITIOnibus.

TITULUS IV.

CAP. I.

Index etiam delegatus, complicit alterum ad respondentium res in causa recoventem, & utrang. causam ordine successivo simul audiet, & una sententia terminabit. Ita.

Alexander III. Vulterano c. Episcopo & Abate de Spongia.

Ex 2 literis: [i. & infd.] Quoniam rationis ordinis exigit e, ut plebanus & clerici Maruren. Abban & fratribus Maruren. monasteri, de his, quae aduersus eos proponunt, debeant in vefla praefixa respondere, cum sibi ex ipsiis coram vobis à fede Apostolica delegatis iuffitiam postulant exhiberi: Mandamus, quatenus actione plebani & clericorum proposita, & response facta: monitione primitiva compellatis confirmatis memoratis Abbati & fratribus in continentia coram vobis super suis questionibus respondere, ut vicissim postmodum rationes partium audientes, concordia vel judicio utriusq; negotium termineris.

[1. *Vestris acceptamus, quod id. filii nostri Abbas & fratres Maruriensi monasteri, super questiones quas plebanus & clerici Maruren. aduersus eos proponunt, vestrum parati sunt subire examen, si illi in continentia debent de suis questionibus respondere. Vnde.]*

a. *Vid. Lanfranc. in cap. quatinus. §. probations infra de prob.*
& quatenus hic agnos de libello incerto & obscuris, lat. in §. sed iste.
b. dicti singulare, sed in quatuoriam manus. c. lib. 2. de libro, quod in verbis Scolionis, ubi id concilium habitum est.
Dicitur lib. 2. decret. cap. 192. Ius part. 6. cap. 1. eod. tit. in 1.
compl. & Iurare. al. Hymar. & Vid. l. si quando. C. unde
l. si. & Iurare. C. de acca. & autem. de iud. 5. aportet coll. 6.
l. argu.

Ggg 4

communications forte potuerunt proferre sententiā, non tamen debuerint super principali negotio definitiū sententiā, lice non contestata; proferre: prae-
dictis causis sententiā, immo causa deaeniamus & in-
venit. Vnde Titus, Archiepiscopo de dimis in mandatis,
decelexis Marti instrumenta refluxat: & etiam uni-
uersitas, quia hujusmodi occasione sententiā, per se, vel per
alios, occupavit. ⁴

⁵ Ad prefationem nostram ven. f. n. Paphe, ep. ven. f. n. Acho-
milia & Briton. Episcoporum nebula litera prefecit, sen-
tientiam amittere, quam super causa que inter ven. f. n. Thoyen.
Archibishop ex una parte, & plebanum sancti Marti, ex altera
parte, idem Episcopi primulgarunt: affectant etenim idem
Episcopus memorat per suas litteras, quod causa causam ipsam de
matus affectu superius terminandas, partes ad suam prefec-
tionem curvavent. Sed plausus nec coram litteris, in quibus
malis infra temere est expresse recipere volunt, nec corona se con-
fessio prefecit, sed secundo statuit, tunc nec litteris eorum re-
cipi vult, etenim si apparet, prior absentia sua causas alle-
guet, & impedit infraem litterarum tenore, pectus etiam inducitur
et nuptiis ab eius sententiā abscepit, se statua die ad eis redire
potest.

CAP. III.

Vt lice non contestata res ei centumata, si fieri posset, institui-
tur in sufficiens, causa confusa: alias res excommunicabili-

Idem Episcopo Brixianensi.

Tunc fraternalis & devotus: [1 & 7.] Consultati-
onis taliter duximus respondentem, quid si tunc
litione non contestata se absentia contumaciter: taliterque
autem ista, quod actio possit in petiturum rerum posseficio-
nem, illi in eadem causa cufosidus inducendum.
Quod si causa talis fuerit, quod idem in posseficio ne-
quat innotescit, si injuri parcat, per cunfusam ecclesia-
ficium et consumatum compellendus.

[1 Confidit postea; utrum si aliquis citatus legitimis per-
sequitur pars minoris, iudex lice non contestata, contra opam
etiam paternam pronouigatur, ne idem affectu tadiu appellatur,
nam sicut se confusa representat, ad quod.]

CAP. IV.

Resumptionem facta contra non contestata, lice non con-
testata in sufficiens et nullum.

Idem de laico & Heleno & Abbatibus Aureli.

& Canonicis.

A Cetero f ad fidem Apostolicam, affectus vir Gu. g
victoribus nobis expostrit, quod cum Corifopitem.
Episcoporum comitem Britannia proxima linea confun-
gantur, solingat: & Archidiaconus ejus sit clericus
comunis (qui eidem vicecomiti et adversarius prin-
cipaliter, aperte qui uxorem huius, & terram publicē
detineat prauitatem) & magister P. de teatra uxoris sue o-
mundus, existit nam fauens eidem, & omnes sub al-
liis efficiunt communis memorant, nec nisi per diffractionem
ipsius, patet accessus ad eos, & ipsi (quibus causa in-
terius de uxorum huius committita fuerat) nunquam
ei volunt, (aliu in terra inimicorum sutorum) locum &
terram adligant, quin fine mortis periculo accedere
non videant: & licet littera non habuit de con-
duca, si tamen missis ei sufficiat, non debebat se credere
fusca capitibus inimicis: [1 & 7.] Mandamus, qua-
tenus (cum propinquis suis terra nobilis tam-dicte,

⁴ Vidi libellum c. de rindi. ac leg. b. Ca. 3. eod. tit. in 3.
temp. c. et al. abseruatis, à introduc. e. Curia
Dicit de successione Abbatibus. f. Ca. 4. col. ri. in 2. compilat.
b. A.V. 1. Et quodlibet enim harum causarum oritur in
mea scilicet op. hoc per Delli, traduct. Marfan. l. 5. praeterea. fi
quasi.

a Secundum. b. utriusq., c. C. 5. col. tit. in 3. compilatis.
d. contrahenda vel contrafacta, sed si qui absit communis est, & sit
varia 6. seq. si autem. secund. Aliq. Iust. And. e. videlicet l. 1.
summa. cum no. 5. de reg. iur.

Itara sunt merito admittendi, & nihilominus (si de causa liquet) ad definitivam sententiam procedendum. Si vero aliter absens fuerit, & agatur ex spirituali coniugio inter ecclesiam & pralatum jam contracto, electione maxime confirmata, illud in hoc articulo volumus observari, quod super expectatione talium perfparum in factis est canonibus definitum. Quod si forsan agatur de spirituali coniugio contrahendo: is qui est in pralatum electus, per ipsam sex mensum expectetur, nisi (penitus negotiorum circumstantiarum) per superioris providentiam magis vel minus fuerit exceptandus.

Si autem de carnali coniugio sit agendum, tandem alteruter coniugij expedetur, donec de ipsis a obi- tu verisimiliter praesumatur: quia cum fine culpa fit absens, si capitur, vel agridit, aut alio iusto impedimento forfite tenetur, aut etiam propria, sed non malitiosa voluntate in remotis partibus moratur: ut de facili vel in brevi citari non possit: ei qui dem prajudicari non debet, cum habeat forsan exceptiones legitimas ad intentionem contrarium elidendum: eo nequaque obstant, quod de lapsu carnis possit opponi: quoniam in coniugio casus multi occurunt, in quibus conjuges sine culpa, sed non sine causa contineantur.

Ad perpetuum rei memoriam, vel ciuiis agitur per eam inquisitione, postea sine latu confessione recipi. Et etiam publicari, b.d. sifg. ad §. In aliis vero.

Sunt & alii casus simillimi & speciales, in quibus absque litis confessione legitime possunt testes produci, ut quando excellum inquitio, vel tertiū publicatio imminet facienda.

Sirene lice non confiteta est contumax, & agitur reali, mittetur auctor in poena rei peccata causa custodia: quam tamen recuperatur reus venient intra annum, si offerat cautionem de flando uero, & restituerat expensas: post annum vero his non servatis. Non auditor, nisi super proprietate. Sed si convenient reali, qui nomine astene posset, nominabit Dominum in iudicio, & statuere ei terminus, intra quem faciet Dominum comparare: qui si nostra terminum non venire, iudicium citabit, quo aducere non veniente, iudex reatus alorem in poena rei veram. Si vero reus contumax conuentur aliis personali, mittetur auctor in poena rei, nonnullorum ipsius rei, pro modo debiti declarati: & primo mobilium, secundo immobilium, si mobilia non existant: vel excommunicetur reus, b.d. sifg. ad finem.

In aliis vero casibus prudenter est attendendum, utrum contumax reali actione, an personali conveniantur. Si reali, mittendum est auctor in rei peccata poena, ut radio adfectus reus venient responsum. Qui si venerit intra annum (iudicio sibi praestita cautione, ac exhibita satisfactione congrua expensarum) poena rei recuperetur. Quod si cautionem neglexerit intra annum: auctor post annum verum constitutetur poefor: super proprietatem duxat adversa parti defensione legitima referata. Quod si super rebus immobilibus quisquam conveniat, qui eas possidet nomine alieno, debet statim in iudicio Dominum nominare, certo dierum spacio a iudice & statuendo, coequo ad eius notitiam perdurando, ut vel ipse veniens, vel idoneum dirigens responsum, auctor intentionem excipiat. Si vero post tempus indulsum, quod dispositum est, noluerit adimplere: tanquam lite, que ingreditur ex eo die, quo poefor ad iudicium vocatus est.

a. Duct modis probetur aliquis mortuus docet Odofre, in lib. fin. C. de sacro eccl. Cyn. in l. I. quidem C. sol. matr. Mariana in leg. is patef. ubi ponit 22. modo. b. De modo praesenti justam defensionem vid. in l. penult. 9. ad crimen. ff. de publ. iudicio. c. In antiquis, casus speciales in quibus simillimi, &c. d. Vid. l. ciuii clerici. C. de Episc. & cleric. e. al. finiendo.

ad interrupendum prescriptionem Reg. temporis contefata, Dominum poeforionis iudex trahit & iustitate manente, negotium summatione extinguit, a poeforionis ipsarum rerum auctor fit ab eo: dabit: omni allegatione absensi super principiis confessione reservaria. Si autem super personali scimus conveniatur, vel mittendum est auctor in poena mobilium ipsius, vel immobilium, si forte mobilium habeat, pro modo debiti declarari: vel in communi est ecclesiastica sententia preferenda: prout licet, quod alterutra pena, qua massi tempi debet iudex a principio sit concensus: ad ultimum nullus processus, si hoc mercede protiveris omnia: qui veniens inter annum, vel post annum non audierit juxta distinctionem in alio causa scriptam.

DE IVRAMENTO CALVINIANIS.

TITVLVS VII.

CAP. I.

Clerici in causa eccliesie sua iuramentum calvini publicare committuntur: & per securitate non coguntur, nec debet fieri sententa.

Honorius secundus.

Inhabentes vestigis praedecessorum sollicitum, graviores querelles per summa his faciem terminari: [i.e. & infra.] Legibus si in competitus esse cautum, ut nullus clericus pertinet. Alibi vero repenter scriptum, ut ostendit pales perfuncti in primo lato cordio subeant punctum calumniam, proper quoq; perlevenimus utrum clericus iusjurandum prafite debet, atque officium delegare: quis illud, confirmatione eius ubi clerici jurare prohibetur: à [e.g.] Augusto & Chalcedonopolitani clericis promulgatum. Intermodice ad alios non creditur pertinere. Veritas ista auferatur, secundum etiam decimationem fratris & H. quondam Imperatoris, cuius fuit rebus & infra. Eius itaque interpretationem contineat & divi [Marci] constitutionem, ita interpretari debet decernimus, ut ad omnium ecclesiasticorum regulariter pertinere iudicetur. Nam cum Imperatorianum decreverit, ut canones Patrum, vim regale habere oportet, & in nonnullis Patriarchatiori rati, ut clerici omnino iurare non audeant, capiuntur, ut totus clericalis ordo a iuramento calumnio stolido sit immunis. Præterea statim Princeps talis esse dignoscitur. Nos itaque (divine & sancti legis intentione levata) decernimus & Imperiali de-

a. Dicitio, tribus, deest in vno, vel ex Regione p. de complacione. b. In impresa Honr. 3. sed ex Gallo de veterem letissimam refutamus & Honorius faciem suam ut etiam obseruat. Cont. cum ex ordine Cap. viii. inde ex Honr. Imperatori mentire in hoc cap. habens ratione Eugenius, & sedit circa annum Orelli 115. Imperator Henr. Habens haec decretal. post consil. Lateran. [ab aliis 3. 12 capiti. & cap. 2. eod. simil. in 1. complac. item post annos Episc. occidentalis. In alia Honr. signatur. 1. 2. gend. Mariana ut & infra paulo post. erit in proposito scripti collectibus quales habent. fe. frequentius imp. Honr. Mariani. Ibi autem scriptum: Mense d' Henr. 11. habetur in vni. lib. ubi additur eam Henr. regule. d' Henr. eff. 3. Kglend. April.

Leden super ecclesia de Alten. Decano & Archidiaco-no Lincon. commiserimus terminandam: ipsi sumus & à iudicibus adgravati (eo quod ad primam citatio-nem terminum sibi nimis brevem & peremptorium statuerunt) & ad nostram audiencem duxerunt appellandum: [i & inf.] Quia (verò) non spectat ad juris ordinem, diem peremptorium, maximè cum de rebus ecclesiasticis agitur (nisi forte necessitate urgente) taliter maturate: mandamus, quatenus si est ita, revoco-rii iuratum, si quid inveneritis post appellacionem huiusmodi attentatum: in causa juxta priorum tenorem lit-tarum procedatis.

[i & Nogitare attendente.]

CAP. II.

Inducere deliberautorie denegatur res, si per literas citatorias p-
ne potuit evocari, & delibera super eis, de quo queritur.

Celestinus 11.

Proterea b adjecti, quod cum causa tibi a sede A-
postolica delegantur, litteris citatoris recipiunt A-
postolicum inferi, ut coifto delibera valesce, ut in eodem modo
alio convenienter: [i & inf.] Quia igitur quid a-
gendum sit in hocali, desideria edocet, taliter tibi re-
spondemus: quid reo ad judicium legitime & convoca-
to, si ex recipiente sibi transmissio plene potuit instrui su-
per eo, de quo in iudicio conveniunt, induxit delibera-
torie non sunt ulterius indulgenda, sed procedendum
potius est ad examinationem cauz, & finem ei debitu-
mponendum.

[i Cumq non ad primam & secundam canonican estatu-
men, sed ad tertiam tenuimur res veniat alioe ad omnes ci-
tationes veniente, & ipse alter intentione suam in iure propone-
nat: res vexatione ejus intendere, tunc primo deliberautorie re-
quisit inducere, cùm alii eidem auctoritatem offert, ut concor-
der cur refecto: qua in prima citatione recipit, afferens etiam
quid longe citationis statio, si voluerit, plena tempus delibera-
torie potius habere.]

CAP. III.

Ex declaratione verbi generali, vel ambiguus positi in libello, mo-
va inducere deliberautorie danda non sunt, si per expressa potuit res
deliberare super ambiguitatem illa, vel generalitatē, i.e.

Honorius III. Ferentio d' Epi-
copo.

Littera tua ac petitio a Presbyteri sanctiorum Prisci
& Aquile de urbe, nobis exhibitis continebant: [i
& inf.] Idem Presbyter contra nobiles viros A. & G.
libellum ecclie sua nomine obtulit; continentem,
quid penitus de possibilibus soluta non fuerat ipse
ecclie, clavis jam tribus annis & ultra. Nobilis ve-
ro ipsi perentibus, ut explicaret ipsi spaciun, quod per
hanc adfectionem, & ultra, significari volebat: & ipso
Presbytero expiante, quid septem annis fuerat in
dicta pensionis solutione certatum: idem dientes li-
bellum esse huiusmodi expressione mutatum, longi-
ores ad deliberaendum petierunt indicias: quas quia de-
negasti eidem, ad nostram audiencem appellaverunt.
Nos igitur appell. huiusmodi frivolum reputantes, man-
damus, quatenus canesquam obstante, in negotio i-
plo ratione pravia procedas juxta priorum continen-
tiā literarum.

[i Quod cum causam qui inter ipsum Archipresbyterum ex
una parte, & nobiles viros A. & de Cilicia. & G. & fratres orum,

a Vnde l. consumacia ff. dñe. jud. & l. tres deinunciationes. C.
& Aquile & quando iud. b C. eod. tit. n. 2. comp. c evocato-
d. al. Ferrarien. al. Florentino. & Archipres. eccl. S. Pauli in ur-
be Rom. praet. Abbas unus: & huic ecclie deforunt ut. pre-
card. Diorum unus est pres. cardinalis S. Petri. Ergo Presbytari,
legendum, non Archipresbyteri, in omni manu.

& filios ex altera super quinqueffam p-
tur, sub duorum commendan-

CAP. IV.

Si causas in causa ardus de longe voces pro polli-
tato, etiam ad eum judicis, ita quod inter terminos voces in-
liberare, & alii suis meofaria ad comprehendere explora-
tur, in termino respondere non cogit, si responderet in via polli-
tato habeat novas indicias, h.d. notabiles.

Greg. IX. Abboti aquae vase Tiron. dñe. &
civitas. Ieron.

Expositus nobis Bituricen. Archipres. & p-
Burdigalen. Archipres. dedimus a maxima
ut super iure primatis, quam in eo & in provinciali
dictis Bituricen. Archipres. se habens propria-
tate initium proxime praezat quadraginta, quod
terminum peremptorium adfigimus, per aucto-
procuratorem idoneum, & confectum notoprecep-
tum. Camque postmodum personaliter vocata p-
ecclie Romanæ subfibio, ad notam & zaditionem
cessillat, Bituricen. Archipres. apud sed Apoll. con-
stitutus, profulavit indanter, ut in eodem modo
procedere debeamus. Idem vero Burdigalen. Atting.
scopus ad propria iudicis constitutus pro aucto-
procuratore in ipso negotio, cui (falsis exceptionibus) si impug-
nit in respondendo & defendendo, ac alio conser-
vet, que in propria erat persona facturas, tem-
po Archipres. supra dicto, ut praefatus proponat
ponderare eidem: ille excipit proponit ut
non teneri, cum pro alia maiori causa, pro polli-
tice utilitate dictus Burdigalen. vocatus pro blamis
putari debetur & reconvandi domum principia-
habuerit. Nondum etiam super hoc delibera-
tum suffraganeis suis & aliis, quorum conclusum tam
causa requirit: nec tempus habuerat, in quo alium
negotium valuerit (sicut expeditus) esse possum.
Pro altera contra respondit, quod cum longe quod
na predicta prius fuerat evocatus, nostra intentione
non fuerat primus mandatum per posteriorum
temporis quoque spacio habuerat tam premit-
porum quod voluntate super causa delibera-
tum sit, si ut fecerat cum quibusdam: & commode am-
plicio immixtus. & inf. Nos igitur de consil-
ium nostrorum usque ad proximum & venturum
Nativitatis Domini dilationem adhuc dilen-
tissimam diligendam.

DE FERIIS.

TITULUS IX.

CAP. I.

Dies dominicae marcas, liturgias, iudiciorum, sed iudiciorum
bet, sed de usura in usoribus detinet ciborum.

Ex concilio apud Compendium f.

Omnes dies dominicos a vespera in ves-
peram magnitudinem, & confutacionem regis-
trum minimè fieri neque placitum: neq; aliquatenus
(ein vel ad ponam iudicetur, nec lacunam in
pace, vel alia necessitate) praeferent.

CAP. II.

Festorum principium & finis fieri debet, feste
ipsorum magnitudinem, & confutacionem regis-
trum primi. In principiis festis & intra festis & feste
non fit solennitas genua flexi. Si tamen non sibi
a Tractu. b Vid. leg. 1. & in p. 2. & 2. C.
c alii presentium. d Vid. l. alioe. & Lobs. p. 1.
l. in f. ff. sicut ma- e present. f. Buct. p. 1.
part. 4. cap. 16. & c. 1. vid. tis in comp. v. Compendium
var. regal. cap. 19.

Presbyterum & C. S. Mariae in portico diaconatus card. dederimus auditores. In quorum presentia recepti uring, rofibus, & coram depositionibus praticatis, que hincendo allegata fuerunt, nobis & fratribus nostris retulerunt fideliter & prudenter. Nos vero tam per relationes Cardinalium, quam per gesta de causa meritis sufficienter instruti communicato fratrum nostrorum consilio mandacionem sub. R.]

CAP. V.

Quo agit de propriaute, ante condicioneam causa possessorio. ad ipsam sollempniter agere potest: post conclusione vero, & ante sententiam hoc non potest nisi iusta causa subiicit.

Idem Episcopo Novensem. a

Prioralis b officii: [1 & 7.] Sanè (sicut intimasti) contingit aliquando, ut cum is, qui fe aliter spoliatum, sum trahit spoliatorum in cauam, inter ipsa juris auxilia requisitorum, qui malit. experti judicio, item proprietatis ingrediuntur, de illata sibi violencia nullam faciens meritorum: cum autem fuerit in causa processum, novum judicium super possessorio institutum inchoare: [1 & 7.] Consultationi tua taliter respondebimus, quod possessorio quidem judicio, quod de recuperanda, seu adipicenda possessorio proponitur, antequam renunciatum sit, aut conclusum in proprietatis judicio primius in iusto, agi potest ab eo, qui cum eoperit vindicare. Cum legaliter provisio statuit, cum qui fundum vindicaverit ab eo, cum quo interdicto unde vi porci excepit, pendente iudicio interdictum posse nichilominus intentare. Aliis possessoriorum iudicis in suo labore duratur, qui vindicationem dominii, sui natura procedunt. Si vero renunciatur vel concludatur, ut jam possit causa proprietatis definitivalemente calculo terminari: (Ne litteris litteris inclementer, & via posse fraudibus appearat) cauila non decila, possessorio non erit uendendum. Nisi fiducia, qui de cauila cognoscit, hoc ipsum ex iusta causa viderit expedire. E putat cum ex perficiens indicis facile arguitur iniurias invisorum, & spoliato cauila seu malitia probandi dominium subtraxerit facultatem. Hisigit & alii cauili inspectis (que continent aquitatem, aut ut moventur animum judicantis) possimunt etiam concluduntur, posse agi possessorio iudicio non negantur.

[1] Debitum solicita mente prosequeri, cum iustitia & zelo succens super dubius iura dicuntur per ap. se. uacuum, a qua respendet iurisdictionis auditorum, responsum humiliter expatu & deuotus expetere, ne forte nostra oppositionem diversitas aut iuris possessorio varia novitate diffundat, non iuri effectum parat, sed iustitia defensione potius indicat.

[2] Quid non uideat possessorio renunciare iudiciorum, qui rem eoperit vindicare. Ex adverso refutare, qui dum querelam proprieatis sponte proposuit, praedictorum sit fieri in questione possessorium, qui secundum ordinem iuri prius propinquus est & debuit terminari: quid igitur in his statendum sit, tua frequisces. Nos autem.]

CAP. VI.

Si posterioris & possessorio simili est actum, uia sententia terminatur, & primitur possessorum in terminando: sed in execuente de praevalere petitorum.

Idem Episcopo & officiali sancti Andree.

Cum dilectus: d & infra. Ad quartum breviter respondens, quod cum super possessorio & petitori simili est actum: utrumque una sententia debet terminari: Sed licet in pronunciatione sit possessorio primitenda, in executione tamen debet proprietas pravatere.

a Novionensis. b Ca. 3. ed. tit. in 3. compilat. c Vide l. delum. cap. glff. 1. & nos. C. de dona. d Ca. 4. ed. tit. in 3. comp. e Vide lastam. ff. minor. per Bart.

Adjudicatur illo beneficium, qui prolati collatione possit in possessione conferendi collationis tempore: per hoc non prohibetur faccumbens agere de proprieate juu. conferenti usq. collaborare, hoc uult tota litera.

Idem Venerab. Episcopo.

Cum olim a quafio, quz inter Archidiocesem & cœmunitatem ecclie ex altera: & infra. Quoniam et collationes nobis confitit evidenter, quod ab Episcopo Vincen. archidiaconatus ipse reclamacione non curiosum, duobus Archidiac. contineat (qui anno prior extiterunt) fuerat adiugnat: & quia canonici publici indies reculare minime debuerunt, cum causa publica iudicibus suffit delegata, ut utriusque partis possessio adueniat, predictum archidiaconatum eidem per infinitum sententiam adjudicare curavimus: nam Vincen. perpetuum silentium imponeamus: Referendum eis questione proprietas super collationem annua conatus ipsius: si forte super hoc contentus uero aduersus Episcopum Vincen. cum ces int. alto illi, debet eis preiudicium generare.

CAP. VII.

Si petens rem ex sua cauila faciūtur, ex eius causa per rit. hoc dicit, quo ad literam. Vel scilicet Petens rem per annuam possessionem probare non sufficit. loc. dicit, quo ad uuln.

Honorius III. Abbot S. Cyriaci Total. diaconi, & S. Maria novae de Venetia.

In causa, quz inter Patriarcham Graden etiam te, & Abbatem & consuētum monachorum factum regni de Venerab. super subjectione ipsius monachorum: et tera veretur: invenimus pro eodem Patriarchatum, quod inter alia Abbas quandoque iuris nodum Lio. Venetorum ei per plures annos extiterunt. [1 & infra.] Ad hanc cum de primis. lo. qui possumus in iudicium, à Patriarcha fit actum per annuam definitivam, cum super hoc contrarium sententia sit: ei non admittimus (Iallo jure de ipsius expedientem).

[1] Probationem vero pro Episcopo inventum, quod eis in nascitur confirmavit Abbot, qui eadem obiectio & sententia impenderunt. Abbot etiam ejusdem monachorum ad eum venientibus Episcopo, & idem ad eorum in viciniam præfectorum alio latere capi filiationem praedita, ac familiis uocata in festo beatiss. Georgii procuratione recipiatis istis uocatis, barchas suas in festo purificationis B. virginis conductas ac auem in his prima possessorio agerint Patriarcha & Episcopo, moratis, nos et ad possessorum vel quasi refectione prædicta quia hincinde petitorum sublimum illam fuit, & utrumque iuste fuisse videretur in iudicium delegato, in cuius parte n. prædictorum monachorum ipsum de f. n. admodum obiectio- mus, & immediat ad Rom. eccl. presentem. Illud in primo que iurisdictionem & subiectum refutare ad iurisdictionem Patriarcha & Episcopo adiungit, non obstante possessorum prædicta probata: cum non ducatur le uero tempore episcopi, quod per hoc libertatis privilegii fuerit derogatum, nequa tam Episcopo sopraddicto que fia circa dictum est. Etiam, & distinctiones clericorum, & quatenus illa que in ipsius prædictio specialiter referuntur.

a Officia multa intellectibus huius cap. de gaudiis letis hinc loco, hic multi videntur satis aperte, quamvis Accusatio p. Episcopum efficiat electum. b Littera quid. Dicitur p. 25

¶ adverſarius ei crimen obicit, ut eum à ſua intentio-
ne repelat: non occurrit nobis, quid illiusobjecio ad-
mitti debat, & vel principalis cauſe propter hoc execu-
tio retardari: quoniam criminaliter aduersus eum ante
reſtitutionem agere non potest, cum preſumatur ejus exi-
ſtere inimicus.

CAP. VII.

*Splendens etiam à judecō ſuā ordine praeſertim, ante omnes
refutatur.*

Idem *Canna, Archiepifcopo.*

¶ Onquerent b. nobis Renaldo cleroce accepimus,
quod ipſum ecclēſia de Vefort & fine iudicio ſpo-
liatiſt. Quia vero jam non decet honeſtatem uam clerici-
coſtuſ jurisdictionis fine maniſta cauſa & rationabili
ſuis beneficiis ſpoliate, quibus tenuis paterna proviſione
confiſcere: mandamus, quatenus, ſi eliſa, prædicto clero-
coſta prefatam ecclēſiam cum rediſci inde percepit
reſtitutus: & in pace eam poſſidere permittas. Reſtitu-
tione autem facta, ſi quid adverſus eum ſuper praetri-
pria ecclēſia proponeſſe volueris, coram Exon. Epifcopo
delegato a nobis per te vel ſufficientem reſponſalem
tuum, cum codem R. ordine iudicatio poteris expe-
riſſi.

CAP. VIII.

*Reſtitutus coniux viro prodanti deſpoſitionem & copulam, &
de ipſius imputacione carent, niſi magna ſit viri ſeruita.*

Idem *Ambro. & Belaſcen Epifcopi.*

¶ Xtrafniſia d nobis. [i & f.] Mandamus, quate-
nus ū vobis conſiderit, quod prefata mulier, prædicto
militi legitime deloponata fuſſet, & ab eo cognita, ipſam
ei reſtitui facias, recepta tamen ſufficiente cautione.,
quod illi non debeat aliquod malum inferte. Si autem
capitali odio ita mulierem vir perleſquit, quod merito
de ipſo diſſidiat, alii proba & honeſtas mulieri ulque
ad caue decimatione custodienda ſudioſius committatur,
in loco ubi vir, vel patente ejus mulieri nullam
poſſint violenciam & inferte.

[i] Quia nob̄ de veritate conſare non posuit, caſam ex-
perimentis voſtra duximus committendam. E.v.p.a.f.

CAP. IX.

¶ Per foliationem penſionis rei donati ſatim donatorio eoru
autoritate donatoris, adquiritur illi donator rei donata poſſeſſio-
nē, quid si illa ab expellit, per interdilectum recuperanda age-
re poteris.

Idem *Exon. Ep. & abb de Herford.*

¶ Cvm venireſ f ad nos li. canonicus ſanctæ Trinitatis
de g Haſſe: a fio priore & capitulo deſinatus, in
audientia noſtra proponuit, quod cum Eboracen. Archi-
epifcopus ecclēſiam de N. eis conceſſiferet, & per ſcriptum
proprium conſirmaſſet, ita quod poſt decelfum G. clericis
(qui prefatam ecclēſiam tum retinebat) uifibus eorum o-
mnibus modis h proſiceret, & interea auſtoritate ipius
Archiepifcopi idem G. ipſis canonici annuam foleretur
penſionem: [i & f.] Reſpondemus quod f prefati canoni-
ci, de prædicta ecclēſia auſtoritate eiusdem Archi-
epifcopi viuenti clericis perceperunt annuam penſionem:
eo moruo, quamvis auſtoritate eiusdem Archiepifcopi
non quaſuerunt, viroſe tamē non ſunt poſſeſſionem
ingriffi: cum (ſicut cauſum eff.) & i poſſideat, cuius no-
mine poſſideatur.

[i] Nos poſtmedio etiam ipſam conſentimur ſcrip-
to ipſius Archiepifcopi, diligenter impediti ant. ap. diuina conſi-
mandam. Mortua autem prefato clericis jam dicta canon-
ica.

a. *Via I. quis ad mundus. b. item poſſidere cum I. ſe. per Bar. ſe.
de alijs poſſ. b cap. i. cod. rit. in 2. compilat. c. Carſort.
d. c. 3. ea. tit. in 2. compilat. e. moliflant. f. c. 4. cod. rit. in
2. compilat. g. al. Barilla. al. Baſillia. al. Barceſ. al. Barcella.
h. al. preficeret.*

CAP. X.

Si auctore agenti petitor, reuſ ſuper eadem re deſculpi-
rum procedunt in ſolo poſſidente, ſalvif. patens.

Lucus III. G. Archiepifcop. & L. Prelate

Tunc.

E conſequente B. mulieris a ad nos nomine

veniente, quod cum C. miles eam ſibi nomen

copularet, & maritali affectione pertinat, tradi-

liam ſuam eipſerit, fine iudicio ecclēſia ſe & remo-
dem: & de acciſando ſuper conſanguineum nam-
no, remoto appellationis obſtrato, literas diu-
imperavit: cum autem pietis quia ſuam iudebatur
citetare, per diocelaniū Epifcopum virum illi in-
pofficeret, & ob hoc ad nos proprium vocatione de-
bet: denunt coram prefatis iudicibus contineat, ſu-
am ſe, modo per procuratorem, ante ipſius enclu-
ſum, & ꝑ ſuam fibi reſtitui poſſulabit. Idem ſuam
reſtituſione degenata (quod fieri non debet) in mo-
rali procedere & voluerat: unde ipſa noſtrā aucto-
riam appellavit: [i & f.] Mandamus, quatenus in
eis mulieri virum reſtitui facias, qui poſt specia-
lē ſuam a ipſius alia tunt, in ſuam revoſam po-
liſſum ſuper matrimonio cauſam auditas, & ſuam
cotermenem.

[i] Quia ergo impoſta gravata Apoflicium dicimus
per imputacionem, dſ. v.p.a.f.]

CAP. XI.

¶ Volentes rem cum fructibus, etiam qui percepit poſſeſſio-
nem, dama reſarit, & de inviſioſi faciliſter compleat.

Caleſtini III.

G Ravis d ad nos querela: & inſta. Mandamus, quod
tenus ū vobis conſiderit de premiis, preſumptu-
Archidiacōnum abla proximiori monachem famili-
cum integratim reſtituſo, dama plecane relati. &
de illarū injuriis competenter faciliſter compiti-
proviſari ut non tantum fructus à novo & vixi po-
leſſore percepitos, ſed quo (ſi eis poſſideat) fulloſſi
poſſeſſores veteres percepitos, redi faciunt tamen

a. Cap. 8. eod. rit. in 1. compil. b. Hic legio: in
cauſa reprobata & ſolus & ſeru ſuam cap. nam oī ſuam re-
probata meq; ſolus & de fado procedente, ipſa apparet. c. P
d. ad hoc abba. d. Cap. 1. eod. rit. in 2. comp. c. v. i. l.
que autem cam ſe. q. ff. de v. & vi armata.

Ingriffi poſſeffent ignorante domino ad quem pertinet, per
per ipſum dominum ſtatum, cum ſeru ſuam reprobata meq;

ex tali reprobatione competus reprobata contra dominum uincere

poſſeffent, hoc dicit.

a. Cap. 8. eod. rit. in 1. compil. b. Hic legio: in
cauſa reprobata & ſolus & ſeru ſuam cap. nam oī ſuam re-
probata meq; ſolus & de fado procedente, ipſa apparet. c. P
d. ad hoc abba. d. Cap. 1. eod. rit. in 2. comp. c. v. i. l.
que autem cam ſe. q. ff. de v. & vi armata.

Innocentius III. Episcopo & capitulo

Tridon. a)

Cum eam, & quae inter nos nomine Tridon. e. eccl. & magistrum & fratres milites templi in Lombardia, super domum Calventine vertebar: de c. Lecce & columba Abbatis meminimus commissari & infra. Episcopus & Tridon. possessiones quasdam humilitatis sibi ea conditione concessit, quod non Tridon. Episcoporum oratorium ibidem & hospitale conseruerunt, & tres solido censuales & Tridon. Episcoporum singulis excedunt, a quo etiam pertinet, quae longe per se eisdem, inveniuntur percepit, & pro & aliis fratibus, et & succelloribus ejus obedientiam fecerunt manualem. Episcopo sibi loci dominium nihil minus reteineat. Dicitus vero magister ad eandem dominum alipans, ipsos adeo circumvenit, quod prater consuetum velutam & sua in eius manus tradidit: exen- tione condicione adposita, sive bosis quod h. facerent conseruerat: sive quorum adueni. sensibili posse facere adiecerant: [i & j.] Intelligentes autem predictam domum, exinde magistri tradidit sub conditione fusile & quod nullum iuri velto previdendum fuerat irrogatio, exeo quod idem magister iustitia vestra non inclusus, vel obnoramibus posselionem accepit, praefertim cum domo, ex quo id vobis immotum, vim vi duxeritis repellendam: & quod idem sua temeritate posselionem pre- conficiant vestram (ad quos ipsam posselionem non erit permisum, & quos quatuor fratres ab aliis suis fratibus debuerat) effingens, procuratorem vestram & viduam nomine ad impetracionem ipsius magistri, nomine dominum templi, quo ad faciendam restitutionem quoniam predictum debilitate deficerentur, vos magistro satisfactione debitan exhibebet, si defendendo in velutam ipsius vel domum militia templi modum fortior excellit.

[i] Magister vir conditionem apposita accepit, & quod id non recipit & infra. Tunc vero magister eundem Calventin exinde parvamenta ecclesie, instrumenta domi, libri scripti, & monoginta oves facti ab aliis, ac postmodum a sibi, cum ei fuisse quod vetera delegatione, quia prius eis vole facerent, & forsan vos offendenter, adiecerat. Vt autem iste que male volant attendentes, & ne se de donatione momenta distractio inhibenter ad fid. Apoll. apostoli, & cum ipso Episcopo que gloria fuerant audiret, impetravit dominum acceptum eandem, & ea quae inventi sicut ad alium cedidit a magistri reliqui ejecit, ex ea vim si statim iura permitte, scilicet repente. Unde cum predicta statim cum iuri conditione tradidit, sicut est magistri, non resulit, Praterea cum idem magis- tri eam dominum illam intraverit, nullum est velbo praudem- ca prouisa que minus eam posset repellere, cum id ad verum auctoritatem pertinet, praefertim cum versus dominus conseruans nisi morietur vel fulgurari fuerit vel debuit fulgurari, & sic. Cum autem Cardinale predicti, que coram tu tam ex parte & quod ex alia propria fuerant, nobis fiduciter retu-

a. Tridon. et. Tardon. b. Cap. 2. ed. iii. in 3. compilatione. c. Tardon. d. Lecce. alter. Lecce. e. Tardon. f. 2. Ant. 2. lib. iij. p. 2.11. 11. cap. 23. by Choffan. in Cora. glor. mon. 2. 4. cap. 1.6. vide cap. 2. g. Tardon. h. Faceret, in aliquo exemplar & male, cum facerent ad humilitatis referatur, quae ostendit se & sua magistri tempis tradidit, si quod fuerit placit Episcopo & cap. Tridon. ut clariss. patet ex anti-

CAP. XIII.

S. contra patentes restitutionem conjugi, oppositus con- fanguinei in grada prohibito, & efficiunt probatares par-

a. Ca. 3. eod. tit. in 3. comp. b. in remitti partibus, &c. c. al. N. al D. al. V. d. ca. ex coniugione, super eod. e. videatur per expugnare. f. nec contra coniugem, ten. g. intellectum. supr. de ord. cogn. h. Olim ob hominum raritatem, tantum in- ter filium & matrem, patrem & filiam vestitus erat coniugalis se- xus lege divina. i. Vid. Levit. ii. & 8. 9. 1.

Hhh 2

Per foliam tradidit enim mulieris ad dominum ianum folium, ut
precedentibus fons salubris, vel virginalis; non adponens pulpa
unde ea recente propria anterite, non compescit regnem.

Idem Veterano a Episcopo.

Ex a parte M. mulieris fuit propositum, quod cum
eā intra pubertatis tempora constituta poneat
filius filio H. Senen, civis nondum vii annorum que
monio voluerit copulare, ac eadem tradidit foemina
mūlī ejusdem, et ipsa ex quo ad nubiles annos que
nit, ratiō nolens habere, quod a patre suo in
procuratio[n]e fuerat, a Senen. Episcopo subvenit nullam
potū fonsulavit: [i & j.] Quia igitur non credimus
bigendum, quin ipsa mulier (quamvis minor) vana
posuit matrimonio per procuratores tractare, et non
ita (quæ mulieris constitutio fuit) nisi prius post
refractū iniquānam debet, utpote nullo matrimonio
fonsimmo dicitur, cum per foliam tradidit
(quam non præfēcunt sponfalia, vel confitentia
nos, nec fuerint eritis sibi secūta) nullum ante obligatorium vinculum sit contractum. Mandatum
tenet, si est ita (non obstante exceptione hanc
dī) audias, quia hincide paries duxire posse,
et quod canonicum fieri a d[omi]no remota debeat.

[1] *Comēz, partes idem Episcopus citat, prefas ut procuratorem idem in iudicio compareat, quem ipso folio, et re aliis refutat, sed non pro datata, et paratu[m] rei constitutionem petret mulier ejusdem, offensam non p[ro]p[ri]am agere, sed debet ipsi iustitia perficiuntur, ut p[ro]p[ri]o Episcopo dubitauit quid superius fuerit p[ro]p[ri]o, non nullus suis litteris intermixtus, p[ro]p[ri]o negotiis superius.*

CAP. XV.

Interdictum. Vide vi non competere nostra illion, qui in iudicio, nec sibi datur mandari, nec ipsius statim ratione habet.

Idem.

Cum d[omi]n[u]s ad fidem Apostoli, accessum Camam ap[osto]li,

pi[er] & fratribus hospitali Hierosolimae procuratorem
[i & j.] Abbatem de Accio. [causam que fuit in
celia & hospitali de morte Cito inter eos ventur] taliter duximus commandamus, ut amicis nostris
ad p[ro]fessoriū quād ad p[er]petuum p[er]petua
pertinet, quæ utraque pars ducere proponit. Et
causam ipsam fine debet terminare. Coram quo
curator hospitalis predicta cum p[ro]fessoriū de
mortuis suis, que tenebat Episcopū, sibi refini p[ro]p[ri]a
vit, adferens illa de jure ad hospitale. Hierosolimae
dicere, & quid ipso duxit p[ro]fessori. Hierosolimae
prædicaria ab hospitali possedit, vel ad illud aliquem
pertinet, que Camagen. Episcopus, utpote in iudicio
ceci constituta, rationabiliter detinebat. Cetera generalia
fundamenta intentionis suam pars utraque respondeat
detinet, dictus Abbas procuratorem Episcopi condonare
vit ad restituendam omnium predilectorum. De
fra. Nuper autem utriusque pars pronosticavit
parentibus coram nobis, causam ipsam examinare
diligenter: & quidem per telos videbatur esse proba-

a Venerab[ilis]. b C. 4. m. 1. n. 13. c. 1. m. 1. n. 13. d. 1. m. 1. n. 13. e. 1. m. 1. n. 13. f. 1. m. 1. n. 13. g. 1. m. 1. n. 13. h. 1. m. 1. n. 13. i. 1. m. 1. n. 13. j. 1. m. 1. n. 13. k. 1. m. 1. n. 13. l. 1. m. 1. n. 13. m. 1. m. 1. n. 13. n. 1. m. 1. n. 13. o. 1. m. 1. n. 13. p. 1. m. 1. n. 13. q. 1. m. 1. n. 13. r. 1. m. 1. n. 13. s. 1. m. 1. n. 13. t. 1. m. 1. n. 13. u. 1. m. 1. n. 13. v. 1. m. 1. n. 13. w. 1. m. 1. n. 13. x. 1. m. 1. n. 13. y. 1. m. 1. n. 13. z. 1. m. 1. n. 13.

a Expellat. b praesumitur. c Confiratur. d In
hunc locum vide Abbatem.

en, quod Cumane. Episcopi nuncius crucis hospitale abdulit, inhabendo ipsa ne ad supradictam ecclesiam vel hospitale redirent. & quod Episcopus supradicta omnia possidet: unde procurator hospitario: non per dictam restituitionem fententiam confirmari: sed nec per dicta restituitionem, vel confessiones partium, cum nullatenus in iudicio facta fuerint vel etiam instrumentum, quod nullatenus de spoliacione tractabant, nec perdictum facti nobis constare potuerit, quod Cumane Episcopus hospitarios spoliaverit, vel mandaverit, vel spoliacionem factam saltem ratam habuit: pronunciavimus in questione predicta interdicione unde, locum nullatenus habuisse: restituitionem fententiam predicto Abbate prolatam (licet pars et adversariae) posse, quod presumendum est pro fententia, qui mortuam animi sui potuit ex causis aliis infra dicta iustitia exigente carentes.

CAP. XVIII.
Recipio scienter rem invasam a spoliatore, tenetur eam spoliatis restituere, licet non probet dominum.
Idem in consilio generali b.
Si pote contingit e, quod spoliatus per spoliatorem in alium re translatu, dum adversus possessorum non subveniatur per restituitionis beneficium eidem spoliato, commodo possessoris amissio, proprie difficultatem probationum a juris, proprietatis amittit effectum. Unde non obstante juris civilis rigore, sancimus: ut si quis de castro scienter rem talem ecepit, et recuperatur, sicut spoliatori suos succedat in virtute (eo quod non malum interficit, quo ad periculum anima, iniuste defecit, ac si invadere alienum) contra possessorum & huiusmodi spoliato per restituitionis beneficium sicutur.

CAP. XIX.

Occupans certum locum, in quo quis iure libere possidebat, super ipsius occupationem non potest possidere sua iure libere possidere sicut prius, conuenienter possessor probatricem possidens: & restituiri fieri non potest, nisi dimitut locum in pristina libertate, hoc dicit, valde singulariter.

Gregorius IX. Episcopo Lucani g.
Pisanis ac Lucianis civibus per gravem discordiam (quam diu inter se habuerant) afflictis gravior & attritis: & infra. P. Subdiacono nostro dedimus in mandatis, ut possessione, quam in quibusdam casis constituta Lucanam ecclesiam habuisse, si prius plene ac liberè (sicut tempore mortis discordia habuerat) restituta, & super ea, de qua dubetas oritur sufficienti cautione recepta (quod juri coram nobis predicti Pisanis parens) prolatas pro occupatione castrorum ipsorum in eos sententias relaxaret: & infra. Pisanis igitur adfertibus quod parte fibat, quo minus tibi iuxta mandatum nostrum fieret restitutio, & instanter perentibus ut dictas sententias praefatus Subdiaconus relaxaret: ipse acceptis cautionibus de parendo iustitia coram nobis, sententias relaxavit easdem: proprie quod tu reputans per gravatum, ad nostram praesentiam accessisti, impugnatus processum Subdiaconi fpediet: & infra. Porro duo in nostro continebantur mandato: ut videlicet possesso, quam confitabat Lucan. ecclesiam habuisse tempore mortis discordia, prius restituueret eidem: & ut eidem possessionis restitutio fieret plene, ac liberè, sic cur eam habuerat tempore supradicto: quorum primum ad factum, alterum verò referebatur ad modum. Unde licet (prout pars Pisanorum dicebat) in facto mandati formam Subdiaconus ipse adimplete nequivit, quia non poterat facere tibi restitutio possessionem castrorum, de qua non confitabat eidem, b, nec etiam secundum

CAP. XVI.
Excommunicatio probationem non probatur quasi possessor: licet aliquibus diebus fuerit observata: idem praesentiam, hoc sibi probato successit, hoc dicit, quod ad causam.

Idem g Abbatis S. Genesii Pa-
risien.

Olim vobis a dedisse meminimus in mandatis, ut et Oreti. Episcopum ad debitum partis restituitionem Zamoriensem dicentes, quam tenebat, cum inde persequituribus cogere restituere: & infra. Verum quoniam in his etiam, quoniam inopia debitoris excludit, mandamus, quoniam non prius Episcopum ad remittendum fructuum compellatis, quam ipse fuerit taliter collimus, ut restituere possit, quod perceptum de gaudens alienum.

CAP. XVII.
In excommunicatione probationem non probatur quasi possessor: licet aliquibus diebus fuerit observata: idem praesentiam, hoc sibi probato successit, hoc dicit, quod ad causam.

Idem g Abbatis S. Genesii Pa-
risien.

Olim b inter te pro Abbatia tua, & Parisen. Episcopum, nomine Parisen. ecclesie, super posses-

a d. Norbert. b Vid. l. ador. C. de proba. & L. C. de cons-
cione. & alio. d. Cap. i. ed. it. in a. compil. e. Ovetensis & Za-
moriensis Episcopum in Hispania sunt. Vid. Iosam. Vagam in ann. Higian. ap. 22. f. Vid. l. nam i. ff. de dole. g. Dicit in edit.
ann. h. Cap. i. ed. it. m. 4. comp.

Hhh 3

quod tu ipse dicebas) affictum & pensionum possesso poterat tibi restituiri, quia ea non fueras spoliatus: fuit tamen in modo peccatum: quia debuit facere, ut Pisani possessionem pensionum & affictuum, (quam per eorum confessionem confabate in castis predictis habere) tibi dimitterent plene ac libere, sicut ecclesia tua illam habuerat tempore mortis discordie: quod quidem esse non poterat, nisi Pisani casta ipsa omnino dimitterent: quia illis detinibus castra & munitiones castorum, in quibus dicta pensiones recipis & affictus, ea plene ac libere habere non posset, sicut habebas quando ipsi castra eadem minime detinebant, eo quod quidam ea detinere vel repellere, quando velim a. His ergo diligenter auditis, processum hujusmodi de fratribus nostris filio iritum judicamus.

DE DOLO ET CONTUMACIA.

TITVLVS XIV.

CAP. I.

Reu, qui mittendum in possessionem ad mandatum iudicis non admittit, non multabiliter de canonicis aequitate, finitur et annum causat staret juri.

Alexander III. Herford. b Episcopa.

A Hac cum e contingat auctorem multorum mittendum esse in possessionem causa rei servanda, propter absentiam partis adversariae, & per eius dolus five potentiam non posse rem cuiusdam mancipi, ac imminente fine anni, reu (ne possessionem amittat) debitam offerat cautionem, cuiusmodi ut possa in multandus (qui iustitia non paruit iudicis) à nobis tua fraternitas requiratur. Ad quod dicimus, quid in ecclasiasticis perfonis & negotiis rigor & distincio iuris non requiritur d: fed (cum iustitia propter hoc non pericliter) patienter admitti debet, cum reu per cautionem standi iudicio feadringit.

CAP. II.

Propter contumaciam rei patet iudex rem pettam sequiffrare, & ipsam contumaciam in expensis condemnare, quae propter ipsam contumaciam vel dolosam exceptiorem aliorum fecit.

Idem Abbat. de Ramel. & Archidiacono Helen.

Ex literis & vestris acceptis, quod cum vobis causam, qua inter monachos de Eollen. & canonicos Lincon. super ecclesis de V. & M. vertitur, duximus committendum, & canonici citati legitime, & communaciter absentaverint: vos, licet monachi effent ob contumaciam aduersa partis in possessionem rerum peritarum mittendi, intuitu tamen religionis mitius agere cum eis volentes, possessionem sequentia fieri: ut sic saltem canonici affecti radio, statu iudicio cogentur, tandem monachis ecclias sibi postulantibus restituiri, canonici responderunt autoritatem vestram penitus expirasse, eo quod ad alios judices litteras impetrarunt, quae prajudicatae prioribus videbantur. Verum quoniam in posterioribus literis non fuit mentio facta priorum, nec in eis nominis conincurerunt ecclasiarum, quae in prioribus posita fuerant, sed & indeinde dicebatur, super quibusdam ecclias: nos attendentes malitiam & dolum nulli patrocinari debere, mandamus, quatenus predictam h causam fe-

a. Vide. b. al. Forn. in hunc locum. b. al. Herfor. alt. Elfor. c. Cap. i. ed. tit. in s. compil. & post conc. Lateran. sub Alexand. III. pars. 3. c. i. d. sud. l. unicam ff. si quis ius dicere non obtem. e. Post conc. Lateran. sub Alex. III. p. 4. o. 6. c. 2. ed. tit. in s. compil. f. Croft. al. Erolia. g. sed tantum indiffer. h. prescriptam.

CAP. IV.

Si reu post item contumaciam esti contumax, si alia iuga, fortur definitiva sententia: si non liquet, alia in vestimentationem inducitur.

Verbamus III. de nova loco, & de ligno,

præteribus e.

Protut nobis f: & infra. Reum, quia cum cicer a præfentia vestra recesserat, iuratum inquisitio exponeat cautionem, quod coram vobis recesserat. Cumque die præfata vestro le competit præfect, praetextu auctoratu, quem non habeat, resoluta malitia recusat. Tandem actio iurato spondit, quod quadraginta annis decima, tempore erat contentio, perceptus est: variisque pollicitationibus utens, in vocem ap. prorupit, & committeretur contemptu contemptu receptus. Ideoq; manus, quatenus ad convincendam h eis malitiam, h eum ad præfentiam vestram convocos: si non erit, finem imponas negotio competenter: quod si non contemplari, cautum (urpo lice, quicunque contumacia) definitiva sententia terminari, vel præfectus adiudicetur possessionem, ferrata diuinitatione proprieatis abiens.

CAP. V.

Dic fundata intentione altera exceptionem penetrantem, quae non probat in contentio, sed accepta inducit. prædicta in prelato, condemnatur in contentio, definitiva sententia in expensis, ac solvere cogitur: quod si non probat, prædicta non scindenda arbitrio iudicatur, hoc dicta nota, sicutus fundata intentione quae placet. Pan.

Innocentius III.

Finem litibus i capientis imponi, ne parvula modum gravatum laboribus & expensis i perficitum cum de beneficiis ecclasiaticis iungit, quae dispensatio diu vacare non possit. Prædictum statuimus, ut postquam intentionem suam absque fundaverit, si reliqua force voluerit legitimam exceptionem opponere, quam nolit / aut neque in contentione probare. Quia frequenter ad inspectionem probare.

a. Vigorn. b. al. Forn. c. De cisterne vnde locum, qd incipiente: cisterne permodular. d. V. L. Longior. e. quoniam & quan. jud. per Bart. f. fratres & filii. f. c. ed. tit. in s. compil. g. al. ita, qui concursum predictum fratrecessit, h. concursum. i. c. i. mend. m. o. 2. k. V. l. a. & ibi Bart. 9. hoc antem iudicium. Oratione qd l. peremptoriam De iud. l. Vald. qui se patet. l. sede h. l. filii mater. q. t. Ad Territul.

CAP. VIII.

Si proceditur per viam inquisitionis contra aluentem coniunctum, etiam iste non constituta, tefes recipi possunt, & sententia definitiva fari, etiam per viam depositionis, si hoc meretur delictum.

Idem.

Veritatis a est verbum organo dominicae vocis emissum: [1. & infra.] Sicut canonici Curien, in nostro auditorio retulerunt, H. Curien. Episcopus ecclesiastam suam non solum dissipando deprimit, sicut publica praebeat infamia, sed etiam homicidio, inceps, aliisque criminibus polluit: [2. & infra.] Super his confirmimus primò causam Tridon, b Episcopo, & Abbatii montis sancta Mariz, & proposito de Insula; secundo quoq[ue] Brixiensi Episcopo, & ipsi Abbatii & proposito: & infra. Verum cum Episcopus ipse priorum judicium praefaciens ad eum contumaciam contemplaret, audacitatem nostram fuit per ipsos judices ab officio beneficio que superpusus: & infra. Tandem vero coram iudicibus canonica citatione vocatus, praefaciens suam difficulter exhibuit: sed frivola tunc excusationem malitia concepta pretenders, experiri cum canonici in iure neglexit: quia de causa nos de confilio fratrum nostrorum subdentes Episcopum ipsum, vel potius suspensionem factam auctoritate apostolice. Confirmande, tertio super his Curiano Episcopo & Abbatii sancti A. causam ad superandam malitiam ipsius Episcopi, confirmamus audiendum: qui partibus citatis, cum necesse, nec per responsum idoneum compareretur, in eundem propter in obedienciam, excommunicacionis sententiam protulerit, tefes parte & verba (quemadmodum in mandatis a nobis acceperant) admittentes, scilicet Abbates, priores, propositos, & alios religiosos viros, per quos quemlibet articulum criminum predictorum, constat fuisse probatum: & infra. Nos igitur videntem ordinem iudicarium in hoc facto fuisse fervatum, considerato præterea d. quod post sententias in se datus & celebrato presumplerit: cum multi prælati ecclie tam contra eundem Episcopum scripteriori, nec unus pro eo defendendo vel aliquatenus excusando: in nomine Domini cum Apostolo omnem inobedientiam ulcisci volentes, licet absentes corpore, præfates tandem spiritu, iuxta verbum ejusdem Apostoli, ultimus sententiam perpetua depositionis in ipsum: & eum tam a Pontificali, quam ab omni officiis fæderalibus privantes, sine spe restitutionis reliqua duximus condamnandum: ex nihilominus in iurium revocantes, quæcumque post inhibitionem Apostoli, fidei, seu factam suspensionem f. & excommunicationem, de rebus ecclie alienare presumptis.

[1] Quod arbor qua terram multilatera occupat dignè exciditur, & in igne muti censetur, ut terra qualibet que sub roccia occipione multilatera arboris sterili haleta, per novam plantationem ad fructuoscandum culturam recipiat congruentem. Hinc nimirum arbori H. quandam Curien. Episcopio non immixtis comparatur, qui Curien. ecclesiam usq[ue] modo per violentiam detinunt, &c.]

[2] Nos autem upore quibus haec sententia corrigetur, eum ipsi canonici vestri bono & arbitrio inducti predicatione Episcopum accusare metentes, enarrantes ejusdem ad amores nostras defere curarunt, timentes quod in decreto Galafis contenetur, aliquam offendam incurserent, si huiusmodi excessus auditus catholicæ ecclesiæ supprimenderent, primò causam ven. f.n. Tridon, Episcopo & diu. p. Abbatii S. Maria & proposito de Insula. Secundo quoque ven. n. Brixien. Episcopo & ipsi iterni & Abbatii & proposito, &c.]

a Cap. i. ed. iii. in 4. compil. vide Ludov. Rom. sing. 410. m. cip. Tu fui duas regulas. b al. Tridon. & nostra. d etiam. e lata. f vide l. Eudoxius. g. quid si autem. ff. ex qui cau. ipso ea per Bartol.

CAP. IX.

Autor non admisus in possessionem sibi decretum præsumit, causas seruandas, vel ab ea expellere, per legem sua rectas, cum posset.

Idem mentio generalis a.

Contingit b interdum, quod cum actio in actionem adyfera pars adjudicata (cum servanda) posset: properet ei potestum fuerit actor intra annum rem custodiendam nascitum test, vel acquisitum & amittere; & sic (cum factum multorum assertiorum verus non affectu possum anni posse) reportat communem de multis. Ne igitur concurram meliori, quantitas, conditions existat: de canonica aqua ius, mus, ut in casu proximello, actor verus continuo anno posset.

CAP. X.

Si non reus inventetur, sufficit publice citandum etiama proponere.

Gregorius IX. Archiepiscopus Bari gal.

Venerabilis frater nostrar: & infra. Volentem imponi litibus, ne immortales existant, manus, quatenus ad initium proxime venturam quippe firmare (quod tibi peremptum terminum domini affligendum) super iure primatum, quod bontem chepiscopio in te ac provincia tua le habere posse, vel procuratorum idoneum sufficiens in dictum item cotestandum, & ad alia omnia regula pertinet, nec necessaria decifionis negotiis debet nostro te confundit representare. Nos vero plures Archidiaconi Transtulentes & magistris Monasteri Turonensi, dedimus in mandatis, ut & ipsi ex eius terminum auctoritate nostra iuxta præmissum factum peremptori citate procurent: & si non posset veniri, faciam ut citations editum per ipsos vel apud ecclieiam suam publice proponantur.

DE EO QVI MITTITUR IN possessionem causa rei servanda.

TITULUS XV.

CAP. I.

Misericordia posse sicut ex primo decreto in reali, per legem veram & incommunabili illius rei possessionem acquiri, deinceps missione, habuerit intra annos sollicitum custodiendam, quam ramus non deducat ad effusum, sive diffusa, loca secundum rationem intellendum.

Alexander III. prior & frater de Gualdo.

C onstitutis in praeterea & nostra R. contra vetrio, & responsum alibus proprieatis de Bell. b. per possessionem ecclie de Lamego (quæ causa rei servanda fuerat induxit) dicente fidei in eum nobis aliquandiu disputavimus: tandem ex annis que partis afferentiae tenuimus, quod licet causa rei servanda tantum, in ejusdem ecclie possessionem induxit fueritis, intra annum tamen aucti per standi juri non praetulit cautionem, licet volumen h. praestandi haberet, & vos eam patet recuperare.

a Lateran. sub Innocent. i. cap. 40. b Bell. i. m. compil. c naquam. d vide l. Quadragesima. Loffe. e. negotia. deest in omnibus manu. f. al. Gorham. g. cap. 40. ed. iii. in 4. compil. & post concil. Lateran. fid. d. s. p. p. h. videlicet. i. referendi. C. de cond. m. & l. fr. q. in Loffe. i. novi oper. manu.

fuerit. Ideoque decernimus, amodo possessionem principis ecclesie (alvo jure, quod idem propositus in sententiā ecclie habet dignificatur) absque contradicione quilibet habet. Ut autem nostra definitionis sententia inviolabiliter obseretur, eam Apostolico dum patrocinio roboram.

CAP. II.

Tempus aenam currit mississima pessi, si intra illud cautio-
nem pascas, vel ad eorum alios abentibus, obtulit: licet per
se pascas recipias fuitur. Et eis casis notabili secundum
admonitionem.

Clemens III. Episcopo & Archidiacono. Eba-
racensis.

Cum sicut a accepimus inter P. Subdecanum b. &
C. Subdiaconum & conventum sancte Trinitatis super
caula de Cap. o. quodius verteretur: de Thaurino d
& de Corinth. Abates, ac Archidiac. Chima, a fede A-
policia delegati, moniales ipsa rei fervanda caula, in
possessionem rei petiunt misericordia. Vnde cum hoc ad
sacerdotium & novitiam perveniret, ad Archidiac. pre-
dictum iacebat, & offerens ei sistendi iudicio cautionem
(quoniam Abbas de Corinth. profectus erat in Angli-
am, & Abbas Thaurinus viam fuerat universa carnis
impulsu) possidēnūm intra annum sibi resignari cum
missa pontificali, sed non potuit obtinere: [1 & 7.]

Dilectionem vestre mandamus, quatenus in eis ita, si hinc
iudicio ab eo cautione recepta, ei possessionem refici-
tum: nec obstat volumus, quod annus elapsus esse
propinquus, si per eum non susterit, quod minus intra an-
num & possessionem receperit, & dederit cautionem.

M. et al. eis. M. et al. eis. M. et al. eis. M. et al. eis.

Cap. III. Procula vero tempore menses quatuor duximus ad ven. f.
s. Almon. S. Catharina & I. de veteri Pontif. Archidiac. Ratisbonae
locis atrae impetravimus, quoniam iudicium idem Subdecanus
qui ignorat, faber recusat, quod praed. Archidiaco quoniam habet cer-
titudinem scilicet, & metu ne eis coniugies ad partem quam-
libet ead. de facili redirentur. Quia vero nec invitus fu-
turus iudicium competit, iudicium subiicit.

Cap. III. Vrbini. & Senagleni Epis-
copo.

Cum venient ad Apollonie, f. sedem Abbas sancti
Angeli, & P. Gal. idem P. proposuit, quod pradi-
cans & Abbas eum super quadam possessione coram Ioan.
Appl. sedis legato traxit in causam: [1 & infra.] Ve-
niens legatus ipse causam commisit iudicibus, fecundum
iuris & bonam terram confundendinē & terminandam:
quoniam fecundum iuris tantum vellent procedere, praefas-
tus P. rottam audientiam appellavit: fed iudicis nihil-
dilecta pars aduersaria in possessione rerum petitu-
riae indecensca causa custodice decreverunt, ita quod
vixit annum & diem praetare sistendi iudicio cau-
tione, & parti alteri triginta libras restituerit pro ex-
pensi, recipere possessionem eandem. Cumq; G. deas
Apoll legatus intra annum nullum terram ullam inge-
fuerit, nō cautionem standi juri obtulit coram eo, & pos-

sessionem sibi restituiri postulavit, paratus expensas resti-
tuere factas in item, quæ sex librarum summam (sicut
afficerit) non excedant: sed Abbas triginta librarum sibi
restituiri petiit quantitatem: & infra. Nos igitur ipsum
P. cautione praesita in possessionem a credimus redu-
cendum: hoc etiam decernentes, ut si confuetudinem,
quoniam allegat, laudabilem esse constiterit (quia ex hoc
sequitur eum rationalibiliter appellasse) ad restituendas
expensas nullatenus compellatas: aliquo (cum ex
hoc apparet eum frustratorie provocata) ad restituenda
nem cogitat expensarum illarum, quas Abbatem con-
sisterit proper hoc necessarias in lite fecisse.

[1] Quid ei secundum bonam iera confuetudinem responderet
coram eodem afficerit Card.

CAP. IV.

Contra absentem, qui non dimisit procuratorem, facta causatione
domi, nullo defendente, sit nisi sit, hoc dicit, supponendo ad fore am-
maxime, ut dictum ingolfi. Et est verus & notabilis invenit.

Gregorius IX.

Si adversarius tuus post citationis editum, ad remota
loca se transferens, procuratorem legitimum non di-
misit, & denunciatione publice facta domi, non apparet,
qui defendat eundem. Iure petere pores, ut in pos-
sessionem carum terrarum, de quibus qualiter verit, cui
a custodice inducaris b.

VT LITE PENDENTE NIHIL
innovetur.

TITULUS XVI.

CAP. I.

Trivolegum etiam à Principe imperatum, per quod priva-
tur qui sine causa cagitatione lite pendente usi possessionis, tanquam
surreptitio non valit, seu tanquam ratione obrum est revo-
candum.

Alexander III. Eboracenii Archiepi-
copo.

Ce Memoria nostrorum exedit: [1 & infra.]

A Statutum, ut littera prohibitionis, quas ad po-
sitionem Archiepiscop. Cannarenis tua fra-
ternitati direximus, nullum praedictum faciam, quo
minus ibi & successoribus tuis, liberum sit (quemad-
modum vobis est beneficio privilegiorum Apol. fedis
indultum, & tu & praedecessor estus, conf. .civitis facere)
ante vos per totam Angliam deferre crucem, quoniam
definitiva sententia decernatur, an ecclie tua de jure
hoc debet habere d.

[1] Quoties in primo anno nostre provisionis transcriptum li-
terarum fe. m. pred. n. Honoris Papa nobis scripsi prefecitari, in quo
continebatur antecessoribus tua Apol. beniginate esse indul-
tum, ut eam ei. quam successoribus suis liberum sit per totam
Angliam ante si crucem deferre. Nas vera antecessoris infra re-
ligio indarent, tibi scripsi: nostri munus confirmamus, quod
antecessoribus tuis erat a praedecessore nostro indulatum. Postea ve-
ro & venerande me. T. quandam Cantaren. Archiepiscop. ex-
stremam hoc in prejudicium, vel in depressionem iura & dignitatis
sua ecclesia redimandam, exinde capti questionem moveare, & proper-
hie ad fidem Apol. appollavi, auctoritate si bene meminimus,
quod tibi & praedecessoribus tuis ad nullatenus faciatur. Sic fa-
ctum est ut nos tibi per scripta nostra prohibuerimus, ne in provincia

a Decreverimus in Codice Bartol. b Vid. leg. 2. ff. si quoniam in
jura voc. non erit. per B. c Cap. 1. ed. tit. in 2. compilat. & ad-
dendos huius capiti, in quibus contra hereticos defendantur consue-
tudo geflaudi crucem. d Hoc de jure possunt Archiepiscop. ap-
plicare, ante si deferre per quoniam loca etiam exemplia sua
provincia quo viri privilegio contrario non obstante. Clemens ultim.
privilegio. & quod dicit hic gloss. in verbis de jure, procedat da
iure antiquo.

Hab. 5

D

Eccles

ius

filii

magistri A.

per son

decessorum

sum ex parte una

& propter ac-

sum

de Basilea

ex altera

super decim

novis annis

nes paroecia

fus confis

tum quod emul

pendere e

oram judicibus

delegati abbas

de monasterio

Turonem quibus legibus

monachis supradicti pro se membris arbitrio

a fidei indulgentia super percep

decimatum cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

dicta prior & mones

diciam

ad decimam

cuius prete

[1] Ad hanc monachorum inter alia respondebat, quod causa fuit inter Archidiocesum & monasterium verbobatus, fuerat Episcopus nemorensis adiutor episcopatus communis: Et sic continebat causa de causa non debere discutatur, in hanc ministrum & alias causas cum potest plenus ad veritatem, & ad rem, &c. taliter.]

[2] [Causa proposita tempora utriusque partis monachorum proprias habens, Apud acceptissimum me.]

[3] [Non autem sapientia Abbatum, mandavimus, ut illa literis non a Bp. & Ecclesiam, Episcopo super restituenda sibi possessione non possidatur per mandatum imperatoris, omnino caret.]

CAP. II.

Sententia in possessionem causa custodia fructus dissipat, dissipat causam & cum aliis sequitur.

Honorius III. Prior Daben. & Decano de Caisen.

Dilectus filius a R. rector eccliesie de Bethusia sua nobis petitione monstravit, quod cum inter ipsum eum una, & Abbatem, & conventum de Cisterciensibus, aperte eadē ecclēsia, coram Abate de Sibiton, & consilio quatuor viceretur, judicis ipsi prædictos Abbatem & conventum in possessionem ipsius ecclēsiae cuiusmodi induxerunt, qui fructus medio tempore patentes pro fuz distractum libito voluntatis. Quoniam tamen quatenus si est ita, facientes fructus se quatuor prædictos, si quid ex ipsis per eos distractum meritis in statu primitum revocatis.

CAP. III.

Item postea appellata sententia contra eum data, licet rei possessionis sequitur, distractum ab eo.

Gregorius IX.

Ai. qui a sententiā provocavit, fructus possessionis ab illo postulantē pendente rationabilem sequerat.

DE CONFESSIS.

TITULUS XVII.

M. B. dicitur confitebitur crimen propriei, non est alterius in figura penitentia: infamia tamen est indicanda purgatio.

Clemens III.

Cum monasterium: & infra. Eos, quorum fugitione homicidii presbyter a perpetratō proponit, nisi alio modis verum esse confitentiam sententia posse & subdendō: cum f. secundum quoniam apud vos confitendum esse dicimus, ut quā aliquis intentionem suam fundaverit instrumentis aut testibus, ei facramentū nihilominus defēratur: quod si subire nolaret, fides probationibus non habetur.

Si tamen eos infamia huiusmodi labore cognovet, legalis eis (adjunctis tribus sociis sui ordinis) purgationem injungat.

CAP. II.

Si de omniā constitutā causā principalem confitit confitebitur quia confitendum, puniri pena ordinaria, etiam si diuinam eam non mergetur, his dicit, secundum gloriam. Et est illa sententia & veritas in se. Vt si summa sit, secundum alium modum minus retinetur, quoniam est sententia huius, tamen postea expedit. Si quis confitebitur crimen in iudicio incidenter,

possit iudex ordinarius novum inchoando processum, illum punire pena ordinaria, b. d. singulariter Abbatem.

Ianocentius III. Canonica de Bethlehem.

Cum super electione a Bethlehem ecclesia inter R. canonicos Bethlehem fuit in iure confessus, quod pro praetendo alterius electioni confessus, quingentorum Saracenorum obligacionem receperat, & mediator ex simonia & pravitate: Nos (quoniam virtutum hujusmodi per lequi volumus, ut debemus) ipsius per definitivam sententiam duximus ab omni beneficio & officio ecclesiastico deponendum.

CAP. III.

Confessio facta in iure per Oecumenum ecclēsias, nocte ipsi ecclēsiae: posset iamē revocari, si ante finitum negotium doceatur per errorē facti emansisse, &c. d.

Gregorius IX. B. c. iudici Viterbiensi.

X parte Abbatis & conventus monasterii sancti M. fuit propotitum, quod cum inter ipsos ex parte una, & V. nomine sua uxoris ex altera coram te quatuor viceretur, Oecumenus monasterii memorati, quadam per errorem facti fuit in iure confessus, ex quibus timeret & sibi prejudicium generari. Cum igitur negotio nondum finito, nemini nocet error facti mandamus, quatenus si de hujusmodi porciōne errore docere, provideas, ut nullum sibi super hoc prejudicium generetur.

DE PROBATIONIBVS.

TITULUS XIX.

Reus auctōr sua propria instrumenta ostendere non tenet: ita causa monasterii summatur.

Gregorius Taurredo Regi Vincenzio.

X Epistola verbis: & infra. F. Tua excellentia postulavit, ut Imperatori scriberem quatenus in pacia in charthophylacio requireret, quia dudum inter lusitanum Principem & prædecessores tuos fuerunt emissi, ut ex his colligeret, quid tibi servare debet. Sed ad hoc faciendum vehementer oblitus, quia nullum dicendum est, ea que contra te sunt, apud temetipsum debes documenta requirere, in mediumq. ipsoferet.

CAP. II.

Acter, qui placere probavit, non debet compelli jurare.

Alexander III.

Scilicet b. consuetudo laudabilis: [1 & infra.] Sicut quoniam apud vos confitendum esse dicimus, ut quā aliquis intentionem suam fundaverit instrumentis aut testibus, ei facramentū nihilominus defēratur: quod si subire nolaret, fides probationibus non habetur.

Non (cum tunc demum ad huiusmodi sit suffragium recurrentium, cum alia legitima probationes decelle non possint) talēm confitendum reprobamus.

[1] Nolla debet necessitate convolli, sic quod inservit moribus in productum, obvia ratione non debet diffiri.]

CAP. III.

In communī iudicio probant auctor & reus: & si pariter probant, reus absolvitur, nisi favorabilem causam fecerat auctor.

a Cap. iii. cod. tit. in 3. compil. b quia hic defens, repertus est. c. cum supra, de causa pessi & prisi. c. Bich. d. In Codice. Barb. ex quibus timet mensici, fibi. &c. in omnibus manufr. legimus. e. Aliud. Taurredo, videtur esse Gregorius VII. al. Taurredo Regi Vincenzio, sed legendum est. R. Taurredo VII. legatorum, ex libro supremo Epiph. 122, fr. 126. Reg. B. Greg. f. Cap. i. cod. tit. in 1. compil. g. quod. h. Cap. i. cod. tit. in 2. compilatione. i. alii. probabant.

Lucius III. Cistren. a Episcopo.

Ex & litteris tuis intelleximus te & Archidiaconom confines habere prebendas in viis, quas singuli finiales possidetis, & proutexti terminorum inter vos controversiam agitatis, et quod dicas cum antiquis fines egestis, parmenique tui fundi occupatis: illo in contumia afferente te partem tandem fundi possidetis quadrangulum annorum spaciū incircumfusum, ut autem quid per idem tempus quiete illam possidetis affleretas, quarum incumbat peritorio vel possefori probato, que si ipsi. Ad quod ferre debes, quod iudicium finium regundorum tale est, ut in eo utragi persona vires duorum habeant, videlicet auctoritas & rei. Vnde hincde refutes produci possunt ad cognitionem judicis instruendam: quibus examinatis, iudex quos pascit et intellexerit, ad fidem sibi faciendam admittat.

ad natus librationem admissam.

Quid si ambunt parium telles sunt aquæ idonei, possefors teles preferentur, cum promptiora sint, iudicata solvendum, quam ad condemnandum præterquam in liberali causa, in qua si utriusque partis telles zequae fuerint, pro liberate fentientis preferetur, nam possefors probatum aliquando dari juris manifesti est, quam jure cautum fit, quid qui obsecrit prescriptio nem longissimam temporis (quam nemo recte obicit, nisi qui possiderit) & eam probaverit in causa debeat obtinere.

CAP. VL

Ubi agitur de matrimonio contrahendo, probato emplacamento & publicatis attestacionibus, alii testes super desistu[m] admittendi non sunt.

Idem Clemens II.

Irravit a quidam (ut afferis) ipse quandam in usum
legitimum acceptum: quam cum veller tradire
quidam iuramentum, secundum morem exhibuit, quod
mē probaverunt ipsos in quinto consanguinitatis gra-
sib; in vicem attinere.

Quia verò requisisti à nobis , quid agendum sit .
quidam alius velit probare contra prædictam modum

quidam alius velit probare contra predictam prob
nem juramentis canoniciis factam , & partibus pto

CAP. VII.

CAP. VII
Si per literas ordinariis probatur quia excommunicatus, ex-
ratione repellitur, hoc dicit, & hoc summae censio tenetur.
& nullam patitur calumniam, & idem tam meus.
Innocentius III. Archidiaceon. Parisijs. &c.
et Ihes. R. de Cen. excommunicatus.

*egistro R. de Corsten, canonico No-
vum.*

CAP. IV.

*Non creditur marito afferenti: etiam cum "juramento uxorem se
cognovisse, si uxor per matronas attestantes, per ipsius corporis asse-
gium probat contrarium.*

*Gregorius VIII. Proposito sancti Cataldi
& Archipresbytero Casse ma-
joris.*

p. 72.

Proposuit*isti* & quid causa matrimonii, quæ inter O.
de Cœsa nova & O. mulierem veritutis, tibi fuit de
mandato Apoſtoli delegata, cumque partes eſſent in
ta praefinita coniuncta, mulier propositi ſenec' a
tore cognitam, nec ponuisse cognoscit; quod tam proprio
iuramento, quām testimonio ſeptem mulierem proba-
vit, qua peractum corporis cam effe virginem alle-
verant, viro autem per iuramentum fuim contrarium
aſſerente: [i. e. infra] Videntur igitur nobis, quid jū-
ramento pueril., & testimonio dilarum ſeptem mulie-
rem fides est potius adhibenda.

[*Vos in negotio procedere noluistis, donec de hoc nostrum consilium haberetus.*] **CAP. V**

Winter O.
G. S. 1910

CAP. VIII.

minorem et atem tempore ingressus, si ex adverso genitatur ingressus, hoc dicit, intelligendo, quod substitutus est missaria. Si vero fuit directa, summa sit: Substitutus est

descendeat sine Tiberio, evanescat per ingressum missorum adde, id quod est in primo summario ibi. Nec ad invadendum
-ca ad finem, ex utera intellectus est veras in se destitutas

Idem Abbat & conventu (Cof.
En. 1. A)

*Singulares de universitate posunt ad commodum universitatis
reprobare instrumentum scilicet consuetum nomine universitatis.*

*Clemens II. a
io s loco fuit à nobis ita q*

Tertio s^e loco fuit a nobis ita qualitum: Ecce quidam regularis sigillo capituli, quoddam instrumentum cuidam amico suo signavit, in quo facta et aliena-

tum cuiusdam dicitur non negligi, in qua facta est execu-
tio, quarundam retum ecclesie immobillum con-
tetur. Quo exhibito in judicio procurator universitatis
illud auctoruit de assensu conventus non suffic-
etum, & adulterinum, vel furivum esse sigillum.
Cumque fratres ad perhibendum testimonium produ-
xerit, juratis dixerunt, quod quocties de hoc inter
fratres aliqua erat mentio, consilium totius conventus, &

^a alt. *Hobreni Episcopo*, dicit *simplioris habet* *Lucius II.*
fariasis legend. *Alexander. III.* *Cibrenus Decana*, ut p[ro]p[ter] conci-
Leteram, *b[ea]t[us] Alex. III.* p[ro]p[ter] *habet* c[on]tra e[st] ad t[em]p[or]e in *t[em]p[or]e*
^b *at ex letaria sua fraterinatu[m]* *Cap. 2.* *ed. titul.* in *t[em]p[or]e*
compilacione. *ad intellectum huius cap[itu]l[ar]i* *glossa* *locu[m] dominicanu[m]*
Sentiu[m] lib. 4. *Sententiarium*, *disputatio* *cap[itu]l[ar]* *glossa* *art. 1.* *art. 2.* *n[on] plenaria*
et eleganter, *d[icitu]r alia*, *reformatus*, *e[st] art. tertiu p[er] e[st] bonu[m] meo*
Cap. 2. *ed. tit.* in *4. compil.* *g[ener]aliter* *vide text.* in *6. qua de rosa*,
incerta, *fr[ie]d[er]icu[m] venit*.

*Cap. 4. eod. titul. in 2. compilatio. & pri-
Dominicum Sunt libri 4. Sententiarum, distillationis
Acta conciliorum Tridentinorum. - Sylva, 2. ann. 3. editio
in decretal. de reformatioen matrimonii, cap. 2. q. 1.
eodem titul. in 3. compilatione & decimatione, 4. editio
alias Casmara. - Cap. 2. eodem titul. in 3. compilatione
matrimonii huius cap. Breviarii, & distillatione octauo
& sequentia. Codex de factis, actis, iudiciorib[us] &
text. in Aut. indegre. de factis, actis, iudiciorib[us] & cap. quatuor
tisca, 14. questi.*

tum deuersus eum quare univerſa, quæ ipſi de bonis eis
qua invenientur, tenui monaſterio veftro petebat, &
super eatus filerunt illis imponi. Ad hanc autem pars
altera replicavit quod dictus M. oblationis ſua tempore
ſecundum ſummi, & quid voti facti peneſtas,
quod ferme infinitatis fecerat, post convalescenti-
am revocavit. [1 & infra.] Vnde cum fine liberis de-
cifit, ex clementia Patrii ad iplos erat ejus heredi-
tate devoluta.

Item fidelius respondere curavit, quod licet di-
cūdūt ab oblatione ſuā ſententia fuifſer e-
pifci, idem poſmodum ſe & ſua obtulit humiliari
& irore, & quod ne contra oblationem ſuam veni-
mento ſumavit. Quare cum confeſt, quod i-
dem M. monaſterio veftro conſult ſe & ſua, nec exad-
mptu proberet, quod utriuſque oblationis tempore fu-
minator anni, probationem veftram huiusmodi ex-
cepit, probatio non eligit: cum & ſi prima oblatione
tempore fuerit minor anni, ſecondaria tamen potuit
non exiſtit. Præterea cum verbū illud, Minor
anno dous potuerit modis intelligi: cum & qui
anno ei quoniam decim anno, & qui viginti quinque
anno dous minor anni, intentioni veſtræ verbū au-
to non accedat, cum intra (viginti quinque) & an-
no recessit donatio iuramento firmata. Sed & ſi tene-
re, quod fuitas fuerat à dicto A. & qui tamē intel-
ligendum non era sine harde decadere, qui monaſte-
riū ſibi baredem inſtituit, hoc monaſterio non no-
natur. [2 & infra.] Dilectus filius B. ſancti Eufa-
fii cardinalis attendens, quod ſyndicus veſter inten-
tionem tam plene fundaret, & quod nihil fuifſer exad-
mptu ſufficiens probatum, cum & ſi oftenim effet
partes, quod M. huius oblationis tempore fuerit mi-
nor annus utrum tamē pellit ſecondaria oblationis
tempore minor fuerit, & quorū annis minor, non fuifſer
expellit, & mandato noſtri ſententia protulit: &
prædicti G. & R. ſententiam imponeſt super his, quæ a
monaſterio poſulabant: eos ad reſtitutionem illorum,
quæ de bonis prædictis M. propria temeritate invenierant,
concederant. Non igitur ſententiam ipſam auſtoritate
apollinaria confrontrauit.

[1] Utinam ex eo quod M. inſtrā etatem legitimam in mo-
naſterio ſibi obtulit ſe & ſua, tamen quæ quod inconsulte fe-
cerat plenam reuocare, que oblatione non reverebat.]

[2] Longe cardinalis predicitus ea quæ coram ipso proposita
fuerat, in ipfa & ſtatim noſtrorum praefontium reuulſit, nos
ad confutacionē fl. v. S. Eugenii Cardin. de causa meriti plen-
ariori maxime.

CAP. IX.

Littera & ſententia in interdicto retinendo poſſeffionem probant, obtri-
nit, qui accipiunt poſſeffionem prelati titulo maximè ſufficien-
tiam, vel ſententiam probantem poſſeffionem addidit, hoc dicit,
in & preceſtū facit ſummarium in veritate, ex præmissis pon-
duis ipso maxime.

Ideam & Ariminensi Epifcopo.

Littera & ſententia, que veritati inter ecclesiā Raven-
enit, immo Favenit super iurisdictione, honore, arque diſtri-
tuſe ſuā diſtributa in villa ſancti P. & caſtro Arioli,
quod & de jure & de factu dicta ecclēſia propone-
bat. [1 & infra.] Porro attestationibus publicatis ſyn-
dicos Favenitorum propulſit ſe velie in perſonam ſelli-
tum ex parte altera proditorum, quād objecere ac pro-

a. Hoc. b. & Fidelius dicunt poſſe quoniam ſe privare in vita poten-
tiaſtibus per manus ſuā regiſtrari. b. al. xxvi. c. Amate-
r. V. l. ſequit. & l. prædictori. C. de prædi. m. & al. Raven-
i. C. q. m. m. m. 3. compil. & de inſellis, vide Fernandian
Uſque h. 3. a. 3. contraria ſuā uſu frequentium, addo Pupi-
p. m. tali. g. al. quia.

bare, Oeconomico ecclēſia adſerente id fieri non debere,
ſuper quo interloquendo decrevimus ipsum nullate-
nus audiendis, cum intra trium menſum ſpacium in
noſtri literis comprehenſum teſtes huiusmodi produc-
tere non caraverit, intra quem terminum pars utraque
teſtes induceret a potuit; iam in perſonas teſtium,
quād ſuper negotio principali. Poſt hoc idem objecit
in teſtes prædictos, quod corrupci ſala diſſiſent. Vnde
quia talis exceptio non ſolum ante, ſed etiam poſtentiam
poterit opponi, licet nonnulli credent Faven-
tinorum partem exceptionem huiusmodi, per excogi-
tationem malitiam ad impedendum proceſſum negotii
objecit: quia tamē nolumus a iuri tranſite declina-
re, magiſtris G. & T. b. præcipimus, ut teſtes, quos ſu-
per hac exceptione procurator Favenitorum diceret
producentis intra menſum, recipere & examineare cu-
rarent, de ſingulis circumſtantibꝫ & ſubtiliter inquire-
rent, ex tunc induito altero mense procuratori ecclēſia
ſuā prædictis, intra quem ſi veller, ad & reprobaſionem
teſtium illorum produceceret teſtes coram eis: [2 & 7.]
Quanquam autem pars Favenitorum teſtes multos
produceant ſuper negotio principali: vix tamē ex illis
lex remanerent concordes, quoniam ali ſibimet in ſerie
ſuī teſtimoniū contradicant, & quidam ali ſint in di-
ſcio ſuī teſtimoniū ſingulares. Ad reprobaſionem vero
quofdam reuolum ecclēſia Ravena, & ſi ex parte Faven-
tinorum, quidam ſint teſtes induci, plare tamē illorū
reprobant, qui ſibi invicem evidentiſſimè con-
tradicunt, quidam vero ali, pauci numero quamvis
non reprobant expreſſe, uigore adeo tamē male fa-
cere ſunt, & leviſ opinionis, quod corum diſciſ ſuā
vel modica eft fides habenda. Idem quoque teſtes Fa-
venitorum generaliter repelluntur, quia non probant
alio: ad quod probandum corum ſyndicus ſe adſtrin-
xit, videlicet quod corrupci ſala diſſiſent: quoniam &
ſi de corruptione videantur aliquid dicere, deſtricte
penitus nihil dicunt: [3 & infra.] Ex præmissis i-
gitur evidenter adaptat, quod ecclēſia per teſtes nume-
ro plures, quibus potius lux veritatis adſiliit, qui etiam
apriora negotio & vero proximiora in ſuis teſtimoniis
exprefſerunt: ſufficienter ostendit, quod à xx annis &
citra cum omni iurijſtitione, honore, arque diſtri-
tuſe ſuā diſtribuit: per quod patet, quod ſi com-
mune Favenit, à L. annis citra [ſicut videtur, teſtes eo-
rum deponere] aliquia feruina in locis perceperant ſu-
prædictis, illa proculdubio fine juſto titulo percepere
incepert: cum duo inſimul candem rem & eodem
modo in ſolidum poſſidere non poſſint, maxime / cum
idem Faveniti juſum poſſeffionis titulum non offen-
dant, & ex privilegiis Imperatorum & Roman. Pontif.
ecclēſia Ravenenit, conceſſis evidentiſſimè colliga-
tur poſſeffionis ipius ecclēſia in prædictis locis iuſtaſſa
fuſſe. Cum ergo confeſt Favenit ab eo tempore, quo
le poſſidit probate conteadunt, minus & iudee ac
ne titule aliquo in prædictis locis temeritate propria
occupate, & Oeconomico ejusdem ecclēſie petierit a ſe
turbativa ſe inquietativa ſuper præmissis communis
Favenit, prohibet: nos recognofcentes in hoc caſo non
ſic locum eſſe interdictu ſuī poſſidetis, ut dicere de-
beamus. Vt poſſidetis, ita poſſideatis: quoniam proba-
tio ecclēſia longe ſint potiores, & ideo ſi interdictu ſu-
perior, commune Favenit ſibi condenamus, ſuper
iurijſtitione, & honore, arque diſtriſtuſ, & aliis ad hoc
generaliter pertinentibus in locis prædictis, quo ad po-

a. al. Producere. b. al. A. c. Vide l. ubi canque. ff. de
inter. al. cum diſi multi. d. In pluribus aut. ita: ad re-
pationem illorum teſtes produceret coram eis. e. Vide l.
Celsus. ff. de arbitr. & l. drus. & ibi Barol. ff. de re judic. f. al.
& maximè. g. In ſuā uenitimo, ſta minus juſto ac ſine ju-
ſo tuſtas.

leiorum judicium, quo tantummodo actum est, perpetuum silentium imponentes, & prohibentes eisdem, ut neque parte, neque per alios super his praesumant Raver. ecclesiam, aut habitatores predicatorum locorum aliquatenus molestare.

[1] Ceterum, quia utriusque pars erat plenissimum onerosum testes producere coram nobis, Placens Episcopo dedimus in praecepto, ut infra tres mensis tempore recuperet, quos utruiusque pars tam saper principali negotio, quam in personas testimoniis ducere producendos, ita videlicet ut effrenata testimonia multitudine refutata, hinc inde quadruplicem numerous nullatenus excedere parerent. & sic postmodum utriusque pars procuratores cum attestationibus confirmatis ad nostram presentiam redierunt.

[2] Eorum dicta fiducia confitentes ex dictis spatio utriusque parti proferentes, infra quod cum attestationibus ipsi nostris & confitentiis presentant, sententiam receptae. Partibus igitur correspondentes sterum coram nobis, & huiusmodi attestationibus publicatis, audierimus quecumque proponere voluerint.

[3] Per multis annos ecclesia tua testes omni exceptione maiore probatum esse confitentes, ecclesiam tuam videlicet duc. Porci & caprum. Aestu & longissimo tempore posse detinere cum omni honore, distria & jurisdictione, nominatum ex praemissis universis articulis exprimitum, jurisdictionem, honorem atq; dignitatem.

C.A.P. X.

Si qui nominent aliquem filium, & ita communiter reputatus, non creditur pro teste alteri eorum jurantes contrarium.

Idem.

PEr b: tuas nobis literas intimasti, quod cum T. Tiburtinus civis, quandam per septennium haberent concubinam, nec prolem fulciperint interim ex eadem, ac ipsa postmodum diversens ab eo, ad ipsius non post multum tempus c: rediisset, filium, quem reverba in domo ipsius peperit, ex secedente fulcepisse. [1 & 3.] Quia vero mulier illa de dicto T. fulcepisse R. sive de quo agitur, primus confrater adseruit, & idem T. prefata mulieris principiis devictus infancia, ipsum suum filium publice recognovit, & filius eius nominatus communiter fuit, & habitus ab ambabus, ejusdem mulieris postmodum iuramento in contrarium praedito non est standum, d: cum nimis indignum sit (iuxta legitimas functiones) ut quod sua quaque dilucide protestatus est, in cunctis casum proprio valeat testimonio infirmare. Vide adsparet per consequens, quod praeeditus R. Sophiam ne prem memorati T. cuius prima facta praeferuntur confrontrum, non potest habere aliquatenus in uxorem.

[1] Qui fecerit a principio dixerit illum nequequam filium suum esse, cum illa mulier per septennium eidem colabans, ex eo minime conceperet, mulier tandem & aliorum devictus infancia, suum filium recognovit. Res eum nomine appellavit. Cum autem idem R. ad varilem venisset etatem, & domum Saturnelle, sororem ipsius T. frequentaret, quae ipsum respectu fauim nominaret. Et Sophiam ipsius Saturnelle filiam cum que quotidiana habebat conversationem anavit, & cernuliter cognovit condem: quod cum pervenisset ad natum Saturnelle, acciteretur moripavuit utrumque, & apud se filium retinens supradictum R. removit a domo. Cum autem mater ipsius R. accepta pater quid vir sibi filium Sophiam eidem R. gratias interminabatur in cunctis plateis iuravat publice coram multis, quod R. supradictam Sophiam proponeret tunc minime controbegal, affirmans sub-

a Vid. I fin. Cod. de fideicommiss. libert. b Ca. 2, eod. tit. in 4. compil. & de materia iuris cap. vide plen. per Terminus Duennam, regula 3. 4. & seq. incipit. filatio. & quidam probetur filatio. Vide Alexandrii consil. lib. 1. & consil. 74. l. 2. c tempore. d vide l. generaliter. C. de non num. pcc.

C.A.P. XI.

Index debet habere notarium vel duas vices idem, nisi ad alia iudicis, atque si quid difficultate enierit, per forenses, nec credunt ei saper preceps: nisi in quatuor vel aliis per legem documenta confab.

Idem concilia generalia.

Q Vobiam contra falsam afectionem meam innotescit, quod noscens litigato: quandoque non potest attorneyatione probari: cum negantis factum per item etiam nulla sit directa probatio: ne falsum recte possidet, aut iniquitas prevaleat aquilat: Statim in ordinario iudicio, quād extra ordinatio potest adhiberi a publicanū (ā potest habere) per item aut duos viros idoneos, qui fiducia uniuersitate confabentur: videlicet citations, dilations, recitationes, exceptiones, petitiones, respondentes, interrogatio confabulationes, cellum depositiones, instrumenta dilatationes, interlocutiones, appellations, accusatio conclusiones, & cetera, que occurrent in causa ordine confabenda, loca designando, & temporibus. Et omnime conscripsi: partibus talibus quod originalia penes scropores remaneant: ut in processu iudicis faciat subficta contentio, per haec veritas declarari: quatenus hoc adhibito mutatio sic honeste & directe defteratur, iudicatio, non in provisos & inequos innocentem pullula in iudice. Iudex autem, qui confabitione ipsam negat etiam avarie, si proper cū negligenter quid diligenter emittat, & per superiorum iudicium animadversio: absque fugiet, nec pro ipsius praefatam sententiam in causa legitimis documentis confitentur.

C.A.P. XII.

Si probari potest reson descriptio, ejus probatio, pati non querit, non est admittenda.

Honorius III. Archipiscopus Lende, & eius suffraganeus.

A D nostram noveritis audientiam perveleam, ut certos & clericos probatorum temere insistentes, a criminatione rebatur, & rebatur fide dignis possunt legitime contra putantur insones, si le super his purgare valent modo: [1 & 3.] Volentes igitur, ut haec penitentia omni juri penitus extirpare a clerico: mandat in huiusmodi probatione negativa (aut non possit affirmativa ex adverso probari) sententiam adiungit.

[1] Unde contragis quid quandoque si suum proximum similes crimino: adducant, ut eu debemus in finali agere non tempore respondere, multe, crimina committente causa est.

C.A.P. XIII.

Fines dicesum probantur per libras antiquas, alendaries, & samam.

a Innocentius III. in concilio generali Lateranensi, ap. d. eod. tit. in 4. compil. & de materia iuris ea. altera tabula. In d. I. dicitur, vide qua scripti lib. 3. comment. deinde nuptiarum. b Anglorum in gestis de re iudic. & Francorum iuris pacis, feud. part. 7. quæst. 4. uia multa de his datus per ipsa notariorum adhibendu. b In concilio, & aliis conciliis occurunt. c atque Londoniatis, Lundiniatis, Lancastriensis.

ante non sint convicti vel confessi de criminibus illis, dummodo indeconvictantur, in testimonium non debent admitti.

CAP. XIV.

Laius in criminali non telificatur contra clericum, aduersus ratione prius vel suorum injuria.

Idem Salernitano Archiepisc.

*D*icitur contra clericum accusationem a vel testimonium contra clericum in criminali causa non esse aliquando admittendum, censira facrorum canonum manifestatorem. Nisi forte siiam vel suorum injuria frequentem. Nec rite etiam ad testimonium, sed ad accusationem possunt admitti.

CAP. XV.

In confessis & credibilibus possunt fieri tres productiones quae autem non admittuntur absq; silentia legali. Et si dicitur teſtimoniuſ potiſ publicationem potiſ publice diſputatione dicat facundiam lecturam communem, & verbo textus exponeat.

Idem eidem.

*T*estis ecclesiasticus & credibilis possunt fieri tres productiones quae autem non admittuntur absq; silentia legali. Et si dicitur teſtimoniuſ potiſ publicationem potiſ publice diſputatione dicat facundiam lecturam communem, & verbo textus exponeat.

CAP. XVI.

Si prius est ultius gestum potiſ appellationem, & aduersarii quod ante praeferunt prima probatio: & actus judicatur non nisi secundum proeſt, quod ante omnem appellationem.

Idem proprieſ, & canonica Embruden.

eccliaſ. c.

*C*ontra & Archiepiscopum veſter effletis in noſtris praefentia conſtituit: [i & j.] Cum conſer teſtes veſtres juſſile, quod potiſ appellationem, excommunicatiſ ſententiā tulerit, & Archiepiscopi teſtes familiariter juraſſe, quod ante appellationem; nos dicta teſtimoniū benignè interponere volentes, ne perjurii reatu notemot: quia utrumque potiſ, & quod potiſ primam appell. & ante ſententiā lata fuerit, candem ſententiā decretum teneret.

[i] Aſſumptio afferente quod vos ante appellationem excommunicati & populiſ ſententiā ſuam conſimmo: contra propria potiſ appellationem in vos ſententiā excommunicati proſul, & ob hoc dixiſſet eam nullius momenti eſſe, alioquin non nequam altera pars, quod teſtes fuerint hincipiti, & attestationes eorū recipiā. Nos vero auditi & agnoscimus & allegationibus utriusq; partis, & attestationeſ in ligno uifiliſ.

CAP. XVII.

In caſa appellationis ſuper novi capituloſ tantum teſtes novi & non praeconciuſ ſententiā ſeſcundum mores prius recepero.

Idem Epifcopo Plac.

*F*uturitatis & tua literis nos conſulere voluisti, utram recipendi ſint novi teſtes ſuper quatione, in qua teſtimoniū remiciantur conſer utriniſ. Et antebellis in prima caſa receptis propter canam ipſi, licet ſuper quationibus judicatis aliqui responderent: [i & j.] Duximus tibi respondēdum, quod in appellationis caſa, ſi nova conſigere capiſſa, ſuper quibus aliquia parviora voluerint novos teſtes inducere, vel per jam receptos aliquid

a. ea. 1. qd. tit. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. p. 8. c. 8. b. c. 13. ed. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. tit. in Alex. III. c. 9. 8. c. Embruden. Et hec & ea. 16. ed. tit. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. p. 1. c. 8. e. Poſt Conc. Lat. c. 12. p. 8. & ea. 17. ed. tit. in 1. comp.

comprobare: eos creditum poſſe recipi ſuper novi duntaxi capituloſ, receperis prius ab ipſis, ſecundum formam recipiendorum teſtimoniū, juramentis.

[i] Licet iſtud novis ex hiis non plenū innovis utrum reſeſſuſ per eſdem vel novis capituloſ à partibus deſiderent induci, quia tamē cam prudentiū juris copiam habeat, neſuper hoc conſidera voluſſt.]

CAP. XVIII.

*D*uo juravis teſtimoniū non direx, teſtimoniū compellitur ſi teſtimoniū publicata non fuit.

Idem Exon. Epifcopo.

*N*intimavit a R. Presbyter b, quod G. clericus capellaniū eis & aliis quam plures de teſtimoniis suis juramento conſtrinxit, quod teſtimoniū, conſilium & auxiliū contra ipſum non praberent eidem. Ideoque injungimus, ut ſi teſtimoniū corum d' publicatione non eſt, nec eſt abrenunciatum teſtimoniis, eos qui ſunt jumento additici, & alios (in eſcelle fuerit) idoneos in teſtimoniū recipere non poſponas.

CAP. XIX.

*P*ublicatio vel renunciatio teſtimoniū in certis capituloſ non prejuſcias volenti teſte producere in aliis, b. d. qui ad titulum.

Idem Abbott & fratribus de Martu.

*A*ufam f, ſi veritatem inter vos, & plebanum, & clericos fanxi Maria de Martu, conſimmoſ ſudi- cibus terminandam, cumquā utraque pars in eorum eſſet praefentiā conſtituta, & teſtes effent hincide recipi, & eis ad utraque parte renunciatum, & attestationes etiam publicata, quoddam privilegium nuper a nobis impetratum in medium protulimus: [i & j.] Judicibus ipſis mandavimus, ut ſuper alia capituloſ, ſi qua rite fuerint ab hiſ, ſuper quibus effeſſe recipere ſunt, & contra attestationes publicata, teſtes (i qui idonei produciſſent) recipiſſe, & (nihil capituloſ noviter a nobis per veſtros municiſ impetratis, que contineantur g in privilegio veſtro, veſtis in aliis literis, quas vobis indulſimus poſtquam cauſa ipsa nondum potuit terminari. Quia vero Florentinus Epifcopus intimavit quadam capituloſ eidem privilegio effe inferua, quia obvia ratione videtur, illud ad noſtram praefientiam cum veſtro nuncio tranſmittatis.

[i] Aſſumptio afferente quod vos ante appellationem excommunicati & populiſ ſententiā ſuam conſimmo: contra propria potiſ appellationem in vos ſententiā excommunicati proſul, & ob hoc dixiſſet eam nullius momenti eſſe, alioquin non nequam altera pars, quod teſtes fuerint hincipiti, & attestationes eorū recipiā. Nos vero auditi & agnoscimus & allegationibus utriusq; partis, & attestationeſ in ligno uifiliſ.

CAP. XX.

A teſtimoniū repellitur famili morbo laborans.

Idem Novicen. h Epifcopo.

*P*erfonas i ecclieſarum: & inſta. Verū ſi coram te vel alio quolibet negotio ventilentur, nolumus utramque ipſa nondum potuit terminari. Quia vero ſolitudo in ſuſtentiā incumbit urbi, eccliaſis iuris ſua ſervare integra, ac libere & conſentientiā, finem imponeſſe.

CAP. XXI.

Christianus contra Iudeum in teſtimoniū admittitur.

Idem in Concilio Lateran. k

*L*yde five i Saraceni: & inſta. Teſtimoniū quo-
a. ea. 1. qd. tit. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. p. 1. c. 8. b. c. 13. ed. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. tit. in Alex. III. c. 9. 8. c. Embruden. Et hec & ea. 16. ed. tit. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. p. 1. c. 8. e. Poſt Conc. Lat. c. 12. p. 8. & ea. 17. ed. tit. in 1. comp.

schol. 124.

iii

CAP. XXVIII.

Dicitur publica verba non creditur : scriptura vero ejus per recte
apprehensum falso hoc in pap. ita communiter summantur.
Innocentius III. confutatus & papalo
Reserveantur.

Cum a nobis : & infra. Et canonica & civilia iura
Quicquidem, diffinitius inhibemus, ne minus judicis,
quoniamque fuit autoritatis, verbo creditur in cau-
dicio super testamens, five quibuslibet aliis contra-
dictio quendam agatur. Nec scriptura eorum (nisi te-
stium dimicatio faliatur) eam obtinet firmatorem,
qua n profite & dñeantur vel trium testium bo-
num testimonium prevalere : Salva in omnibus sedis A-
politicis auctoritate.

CAP. XXIX.

Tibi super dilatoriam in dulio, non creditur super principali, nec
super deponere : falso si super pretermissa : runc enim eoz potest,
si per deponere super tata.

Idem Tyren. Episcopus b.

Dicitur in testibus : [1 & infra] Consult. t. t. r. quod si
debet fons induci ad exceptionem dilatoriam folium
deponit, cum super ea tantum juraverint dice-
re, nec debent audiri, nec cogi-
tationem prohibere, utpote super quo deponent
non sunt. Si vero cum ad probandum exceptionem
pergunt ab altera partium inducuntur, reliqua
parte principalis negotio etiam nos deponere forte-
pem, & ut cognoscatur super toto negotio dicere ven-
tum, dicendo eos postulaverint obligari : ad id sunt fi-
ciones cogendi : nisi fortiori sufficiens produ-
ctionem super principali mandata facta fuerit, vel renun-
ciatum vel depositionem testium fuerint pue-
nctum.

[1. Quod ad exceptionem probandam à partibus inducuntur,
ut in dictis consulendo, utrum cogendi font super principali nego-
tio, & fons testimoniam veritatis, & an illi fini sicut testes testes
commandi digniti, qua ad purgandam aliquas infamias indu-
cunt. Super hos quinque situum plurimam commandantes, qua
si talium sed. Aperte vel certificare rescripto.

CAP. XXX.

Dicitur non sicut ad peritissimum tertius publicanda. Et
et propter ratione, Archidiaconatus Richemondi
dix canonice concilium, magister H. qui Archidia-
conatus Richemondi nominatur, ipsum eo post appell. ad
pro interdictum solvavit. Cumque predictus & R. ad
pilosa refectione sua communionis literas imp-
pedit, memoratus H. literas revocatorias impeta-
runt. [1 & infra] Inter alia postulabat predictus H. ut
testem depositionis quorundam testium aperi-
tur, qui procurator predictus aperiendas eas non esse dice-
bat, nam non in hac causa sufficiunt induci, sed in ea,
quae est in ecclesiastico. Tunc dicitur, ut supra. Et
adde : [1 & infra] Nos cas aperire noluius, sed cau-
sus sumus vobis examini committendum : ita quod
dilectus confiterit praefatus H. testes pro se coram E-
piscopo & Decano Lincon. & eis filii Archiep. delegatis

judicibus produxisse : attestationibus apud eum depo-
sitis sit contentus : alioquin eo non obstante, quod teſteſ
illi coram judicibus ipsiſ, & te filii Archiep. ſuere produ-
ci, pro dicto H. ſi producēti fuerint, ad testimoniū ad-
mittantur.

[1. Quas idem procurator per falſi ſuggeſtioneſ oppofitum im-
petrat, &c.
[2. Licet autem archidiac. ſicut ſuperius eſt premiſum, ad
ſaciendam nolum fidem ſuper omnibus pleniorum, attestationes qua-
dam petere aperiri, ad veritatem autem in alia cauſa eis affir-
mata ſe receperit.]

CAP. XXXI.

Publicatio attestationibus non oportet in perfonas testium, tres
caſus excepti, & ad ſecondum determinationem ſubdit.

Idem.

Praſentium & auctoritate ſtatim, ut ſi quis poſt
depositiones testium publicatas objicie voluerit in
perfonas eorum, ei item tandem licet, cum juramen-
to firmaverit, quod ad hoc ex malitia non procedat: Niſi
fortior ante publicationem id fuerit protellatus: Vel o-
ſtendere poterit, quod poſt publicationem didicerit, quod
objicit in perfonas. Ceterum, cum quis perfonas testium
firmitate poſt publicationem depositionum repelle, ſu-
erit protellatus, ſi quid pro ipso dixerint, de facili non cre-
deretur.

CAP. XXXII.

Si auctor & rei testes contraria deponunt, fidem ſibi non der-
gan, ſed praeterea digovere, & veritatem a deponente. & ſi inca-
teris non eſt difſerit, prefertur numerus.

Idem London. b & Elen. Episcopi.

IN noſtra & prefentia : [1 & infra] Cum igitur hinc
plures, inde vero ſunt testes numero pauciores produ-
cti, quos non ſolum diuersa fed adverſa penitus in qui-
busdam conſtat teſtimonia reddidisse, quia etiam ad mul-
titudinem tantum respicer non oportet, ſed ad teſtium
qualitatem, & ad ipſorum depositionem, quibus portus lux ve-
ritatis adſtitit, ex quibus motum animi ſui convenit ju-
dicem informare: Mandamus, quatenus ſi teſtes utriq[ue]
produci eisdem honeſtatis & exiſtimationis extiterint,
cum conſtet teſtes monachorum eſſe teſtibus Archidiaco-
ni numero pauciores, pro Archidiaco ſententiam profe-
ratur. Si vero teſtes ex parte monachorum produci tan-
teſtate preeminentur, quod corum auctoritas aliorum
ſit merito multitudini preſerenda, ab impetione Archi-
diaco abſolviatis eodem.

[1. Conſtituti d. ſi. mag. VVil. nomine, & d. ſi. archid. Can-
tuar. & que procurator fuerat definitus, profectionem ecclie de
Mitione, quam d. fil. Abbas & monachi S. Auguſtini Cantuar. illi-
ciē occuparunt, cum fructibus modo tempore perceperit ſibi reſiſtire
poterit. & infra.]

CAP. XXXIII.

Ad probanda impedimenta teſtis, laici & formine admittan-
tur, [addi] & teſtes de auditu & fama ſufficienter non probant.
Idem prioriſtath Fridianus Lucan. d & magistro G.
canonicis Pisanis.

TAM & literis vestris, quām depositionibus teſtium,
intelleximus nihil eſſe contra Lucanum electum
ſufficienter offendim, niſi de auditu tantum & fama:
cum ſuper aliis ſi qua forte videantur eſſe probata, teſ-
tes fint vel ſoli, vel tales qui non potuerunt illa legi-
timitate comprobare: Quia vero ſuper matrimonio, quod
idei clericis dicitur contrahit, cum vidua, teſtes
non fuere recipi propter appellationis obſtaculum.,

a. C. ed. tit. in comp. Vid. Ant. de Butr. ſupr. de arb. c.
b. Tiron. Archiep. al. Tiron. al. Tirsengi. al. Tren.
c. Tren. tit. in comp. Vnde Specul. tit. de refib. 5. i. d. Vid.
autem ab eo de Bar. Cade jude. e. ca. 3. ed. tit. in 3. com-
p. i. ſi. Axend. III. ca. 8. habebit concess. tit. de prob. f. c.
g. fr. n. magist. R.

iii 2

ne laici vel feminis in tali recuperentur articulo contra ipsum: nos ut tanta irregularitatis obiectio non remaneat iudicis, mandamus, quatenus festis sive laicos sive feminas a (duntaxat idoneos) qui ad hoc fuerint probandum induci, recipiat legaliter, & examinatis prudenter: excommunicantes solemniter si quis eos impedit prae sumperit quo minus testimonium peribeat veritati. Denum ad testationibus publicatis, si forte conliterit irregularitatem hujusmodi non esse probatum, indicatis eidem pugnacionem canonican de obiectis, per septem canonicos maiores ecclesias, vel prioris eccliarum civitatis Lucan. Presbyteros seu Diaconos bona fante praefandam: qua recepta praefigat ei terminum, quo confundandus nostro se confidet representaret. Si vero vel irregularitatis impedimentum fuerit probatum, vel inter terminum constitutum non praefigerit pugnacionem indicatam: vos cum a predicatione Lucan. ecclesias amoventes, mandatis ex parte nostra capitulo, ut electionem de alio non differant canonice celebrare. Archipresbyter autem Lucan. & G. sacrificans, qui contra predictum electum literas nobis sub nomine majoris partis capituli definaverint (cum constet per ad testationes predictas, longe maiorem partem capituli non fuise confessio hujusmodi literarum) ab officio & beneficio demunientis esse suspensus: donec meteantur nostram indulgentiam obtinere.

C A P. XXXIV.

In causa liberali contra contumaciam etiam lite non contestata, refetes recipi possunt, hoc dicit notabiliter, secundum locum communem.

Item [Dulmen. b Episcopo & decano & priori san-

cte Trinitatis Eboracenf.

Cum e olim archi. Menen. aduersis Cantua. Archiepiscopum super statu Menen. ecclesias proposuit questionem: [i & f.] Mandamus, quatenus nisi prius adversa predictum Archidiaconom per exceptionem legitimam repellat valeat agendo, partibus, si potest fieri, vel procuratoribus auctoritate ad locum securum a & idoneum convocatis, & lite legitime contestata, refetes, quos Archiepiscopus in Anglia, & quos archi. duxerit producentes in Vrallia, recipere procureti. Verum si Archiepiscopus citatus legitimis, vel per se vel per procuratorem idoneum noluerit comparere, aut item etiam deficiari, vos refetes, maximè fenes & valitudinarios, quos archi. duxerit producentes, sublati app. obstatu admissatis, & depositiones eorum conscriptis ad se, curatis apostolice, flauentes partibus terminum peremtorium, qui per levem responsales idoneos nostro pro confecti representant, sententiam recepturas.

[i] Archiepiscopo ipsi per literas nostraras dedimus in mandatis, us per se vel per procuratorem idoneum ad presentiam nostram super hoc accedere responsum. Verum cum ipse nec venisti, nec missus proper hoc idoneum responsum: valentes dene, ecclesias paternas sollicitudine providere, eas tam super hoc van. f. n. Episcopo Helien. & disi. Landenensem decan, & archid. Bokyan, sub certa forma duximus committendam, a quibus non sunt habentes juxta mandatum nostrum in negotio isto processum. Ne igitur causa ipsa remanset indecessa disi. v. per. a. f.]

C A P. XXXV.

Publicationis attestacionibus admittitur alterius ad probandum contrarium, si ante publicationem super hoc probatione contradictionis non perficiat. b. d. & ff. causa singularis.

Item priori de Bolone, & Iredore ecclesias de Borella.

a Vide l. 1. & 2. per Cy. ff. de leg. & de ref. spol. ca. literas. b al. Helien. c c. 7. eod. tit. in 3. compil. d locis litigii securus esse debet, ac talia ut omni inquisitio sufficiat prout absit. e Bolent.

264 Ex tenore a vestrum acceptioris litterarum, quod cum vobis caufam, quae vertim inas. 3. salut. b. M. mulierem, commiserimus fine debitis terminis, & infra. Pars multieris proposuit, quod dictis vel prius corporale praefiti parvamentum, quod ipsa res ret in uxorem, postmodum carmine cognitum in domum. b. Miles vero hoc incivitatem omnibus aliens quod est haec vera esset, eam ramen de pietate non potuit, eo quod aliam tunc viventer placat in uxorem. Cum per refetes militis videtur dictum probatum, quod ipse felum purificationis ex virginis B. & mulierem folcianiter acceptum. Miles M. mulierem dicunt, quod in sequenti latente featum predictum, de ea ducedi predictum, predictus miles ab impetu pietatis cum instantia postulabat. Verum ex parte ipsius mulieris extitit replicatum, quod ex tempore, nem & ante, quo testes dicti militis dixerant cum unam matrimonium contractis, fuerat tempore in Esca, macta commoratus, cum refetes ipsi dicerent hoc longe dictam provinciam auctum esse, determinantes templa locum: quod per refetes idoneos est probatum. Sed contra fuit ex adverso responsum, quod in statu istius iam efficitur hincide solemitate publicata, productionis tenuum, jam non era. Quia ipsa dicta utrum post publicationem attestacionum super hoc custculo deberent refetes admitti: nos inquisitionem referuntur. Etate praesentem respondemus, refetes audita probandum illum articulum admittendo.

C A P. XXXVI.

Indulgenza est in causa quarta predictis refetes per se solenniter legales, causa legitima non refugiat, dicta ipsa appellatur.

Idem priori sancti Valeria.

S

ignificaverunt & nobis: [i & f.] Cum enim in revertitur inter Abbatum & monachos sancti Dani ex una parte, ac abbatis & moniales de f. Br. ex altera, tam super proprietate, quam super predictum prioratus de Argentorio, & judicibus a nobis concessis, & moniales super caula proprietatis primi ingressi, refetes produxerint in illa: postmodum responsum judicium suspenso petitorum interteneantur: unde in causa postulacionis, quam moniales postulatione, quod illas, quibus ipsa succellunt, indecorum violenter ejus, refetes futurum ab utrueque parte, & eo utique processum, ut publicatione jam fecerit donec. [i & f.] Mandamus, quatenus si vobis confitentur ab aliis & monachis quartam productionem refutum, cantrum refutante super postulatio privilevio, & propter hoc trascendit dies post interlocutorum sententiam aperte, neque (nisi fortius) quatuor productiones negantur, pro eo quod voluntari etiam in multitudine refutare, vos ad quatuor productionem (adhibitione nitare legali) admittatis eisdem, ipsa (in postulacione, defecientem) in expensis legitimis condonamus. Tali ad eod sit in territoriojam processum, ut plene postulato proprieitate liquere h, vos causam postulacionis, ut de jure beneficii abbatis & moniales habeant ratione, primus terminet, in causa proprietatis terminet, dum processuri: aliquin qualionem terminet utramque.

a Cap. 5. eod. tit. in 3. compil. vid. Soc. in reg. 44. miss. 39. publicati, &c. b vide l. 1. C. de propria. & de aliena. c al. ita. B. mulierem accepti filiamenta. d In hoc anno nec non & antequam. e Cap. 9. eod. tit. in 3. compil. f al. tit. g Argentorio. h Quanda dicta sententia. illa in causam elim. De verb. figur. B. in c. p. 1. L. 1. d. 3. Glos. in can. decimumm. i. q. 9.

[1] *Felicius fratres f. n. G. Sylvianus, Episcopus, & fil. I. Abba S. Valerii Parvum. & F. Aurelianum. Decanum.*

[2] *Quod ea de jure licet ipsi de prudentialium consilio per inter-*

lausum forentur declarantur.]

[3] *Tertio mense predilecti depositiones testium in causa*

officiorum recensentur publicari, sed contradicentes monachis, al-

iquae, quae sunt in causa proprietary fuerat praeceps capra, ita de-

monstraverat praeceps finem, vel latens tunc super posteriori quam fu-

erat, ut pofitum regis publicari deberet. Ipsi vero auditus

monachorum profecto, caro super hoc velint interrogari, habens super

causam legem monachorum advenientiam appella-

tio, ut aures diversarum partium prefigentur, ut deliberarentur

ad hanc iugendis appellacione deferre, conservato prudentius

dilectione negoti, sententiam manente reprobantes, parti mona-

chorum advenientiam indubitate, si forte rationem aliquam allega-

re non remaneat forensibus predicatione efficacem, qui tan-

dem pofitum aliquando forensibus efficiuntur, qui rati-

onem in causa sententiam, & aliis auditis, qui fuerant him-

atopopis communis, f. n. c. p. a. f.]

CAP. XXXVII.

Dilecti excommunicandi sunt testes & puniendi, qui eos impedi-

vit: et ignoramus tamen multitudinem eis per iudicium referenda.

Idem Episcopo Placentino.

Contrafam 4. qua inter Archiepiscopum Rave-

nse ac communem Favenni. [1 & inf. 4.] Quia vero

tempore patrum iniuria exilere onerosum, ut testes produc-

tum coram nobis: mandamus, quatenus recipias te-

tes, quos utique pacis, tam super principali negotio,

qui in personas tenuum duxerit producendos: ac eos

eligentes examine procure: & de singulis circum-

stantibus prudenter inquirens, de causis videlicet, perfec-

ti, loco, tempore, viu, audiatur, scientia, credulitate, fa-

ciliitate, certitudine cuncta plene confribas: & inf. Te-

stebus. & Quod si forte Favenni vel alii eos, quos

dicti Archiepiscopus ad peribendum testimonioum

venimus duxerit producendos, praeflumperferit impide-

re, ut huiusmodi praesumptione celsae compellat.

Volentes tamen effractam multitudinem tenuum re-

fuerint, vobis, ut hincinde quadrigenerium numeru-

mum testium excedere non permittas, ita videlicet, ut si

testium tenuum depositiones ratas habere voluerint,

quas etiam Episcopo & Abbatte Pompon. recepta fue-

nt, testes ipsi computentur in numero probabili: alio-

quin (cum attestacione ipsi finit clausa) idem testes, fi-

ciuntur, iteratis producentur.

CAP. XXXVIII.

Religiosi etiam ad testificandum non admittuntur abque jur-

mento, nisi a partibus remittantur.

Idem Bifontino Archiepiscopo.

TVis e c. attestationibus: & inf. Monachi vero de suis

fratribus ac conversis, testes in causis propriis produ-

centur abque iuramentatione non posse: nisi for-

te a parte remittantur adverba.

CAP. XL.

Delegatus necessarius in iustitiam removetur a iudicando, & aliis

fratribus.

Idem Atrebaten. Episc. & d. Dediemen. & Vifi-

campi Abbatibus.

Electo filio e Arienem proposito nobis f. immotuit

exponente, quod cum cauam, que inter ipsium &

comitissam Flandrensem super donatione sex preben-

darum faceret, agitator, vobis Episcopo ac Ab-

bas Dediemen. & Atrebaten. Decano duximus com-

mitandam: idem propositus circa litis contestationem

proposeit, quod testimonium Decani necessarium erat

in caua prædicta, cum de jure suo non nisi per i-

psium & alium unicum tantum testem, fidem facere

a In C. Barb. negot. quam super etiam. b al. testific. c C. 12.

ed. tit. ins. comp. vid. hui Guid. Pap. d De Dun. e Amensi.

f C. 12. ed. tit. ins. comp. vid. Guid. Pap. hic.

Honorius 11. I. Preposito Molifsi Firman.
diaceps.

PEr tuas nobis literas a intimasti, quod cum causa, vel territ prohibitus ingressum, post appellacionem ad nos interpellam divortit tentiam promulgavit: quia ipsa fecit ad nostram praeferiam provocari: & ipsa Mandamus quatenus partibus ad locum idoneum concurvatis recipias testes, quos vel nobilis ipsa pro vel Princeps pro parte sua (cum nonquid testificata est) super processu Pragae Episcopi, vel postea indicum duxerint producendos, & nobilis ipsa pro & vel testes, quos induxit prius, vel alios si voluntarie inducere non vetere, cum non renunciaret teles producendos.

[i. Ital. f. n. P-S. Marcelli Presbyterum Cardinalem concepsit, etiamnam, etiamnam proprie procurator nobilis memoriam, unde eis significante adnotarem audentiam perveniens, quod predictum Principem duxit legitime in uxorem, & xvi. annis amplius velut compagno legatum peritadfecti, & filio & filiis ex ea.]

CAP. XLVII.

Idem in Concilio generali b.

Totum unicum ducendum, finibus quibus ad probandam consanguinitatem in causa matrimoniali, non valens testimonium de auditu, sed a jure generali.

Let et ex quadam necessitate prater communem, Litteram olim fuerit institutum, in confanguntia- tice gradibus computandis valere testimoniis deinde, cum proper brevem hominum vitam rebus vita deponere non valerent utique ad gradum deponendi computando, quia tamen pluribus exemplis de uno experimentis didicimus ex hoc multa pericula contra legem provenire conjugia: ita quia, ne per hoc recipiantur de cetero testes de auditu a, cum unquam gradum prohibito non excedat. Nisi forte & pericula graves extinxerit quibus fides merito sit absurda, & ante item motam testificata diciderit ab antiquioribus quidem suis non unique ab uno, cum non sufficiat illi vivere, fed duobus ad minus: nec ab infinito & suscepit, fed a fide dignis & omni exceptione maioribus: cum faxis videatur ab rudim illos videntur, quoniam repellentur auctores. Nec tam si unius pluribus, vel infans ab hominibus bona fama acceptem, quod testamur, tanquam plures idonei testes deponendi, cum secundum ordinem litionis judicium non sufficiat unus testis afferre, etiam si predicti refutare dignitate, & actus legitimis sum in- fimbuntur mercede. Testes autem huiusmodi proprio iumento firmantes, quod ad ferendum testimonium in causa ipsa odio, amore, timore, vel commodo non procedunt, personas expressis nominibus, vel demonst- ratione, vel circumlocutione sufficienti definent, & ab unico latere singulos gradus clara computatione distinguant: & in suo nihilominus juramento conclu- don, se accepisse a suis majoribus quod deponunt, & credunt in esse. Sed nec tales sufficiunt, nisi iuri deponit se videlicet personas, vel in uno predictorum gra- du constitutas pro confanguntibus se habere: volerabili- dum enim aliquos contra statuta hominum dimittre equos, quam conjunctos legitimè contra statuta Do- minique.

CAP. XLVIII.

Totum publicamente ad petitionem producenti, interrogari non debet, nisi quanda dolo, vel negligencia examinatores super-

erunt.

non

erunt.

sumpus, qui dicta per duodecim diecas & amplius ab eisdem. Vnde cum praedita R. folio minimè valente videatur arbitrio expirasse, Dis. vñst. mandamus, quatenus causam iuxta huicmodi acta fine debito terminetis; optione capitulo reservata, ut vel recipiant depositiones eorum, qui superfluit productorum refutum contra eos, vel eas responfentes contentiant, ut idem testes admittantur iterum, salvo jure quod in iure que causa eidem capitulo competit, tam in personas testium, quam in dicta.

CAP. L.L.

Non creditur testi etiam religioso, qui sine juramento depositum.

*Idem Pennen. Episcopo a.
A. Presbitero suppli*

Nuper nobis a E. Fresbytero supplicante intonuit, ut cum ipse ordinem fratrum Minorum causa probations *infra* sanctorum intrasset, cufos ad probandum, quid id est presbiter fecisset profecitionem, quodam ordinis fuit testes induxit, qui deposuerunt super hoc [conradicente dicto Presbitero] non juratis: [i & i[n]f[ia].] Respondeamus, quod nullus testimonio quantumcumque, prouidimus exstat (nisi juratus deposuerit) in alterius praejudicium debet credi.

[*Unde prestatis Presbyter affordat eorum testimonium nullum est, praedito replicante custode, quid secundum sui ordinis regulam iurare non poterat nisi debet, sed eorum verbis simplicibus in hujusmodi flandauerat: quare nobis humiliter supplicatis, ut quid agendum sit tibi, te redderemus nosque litera certiora. Nos igitur tibi f. breviter.*]

A.P. LIE

Diligenter & sigillatim examinandi sunt testes: si proponit, etiam si agitur de vita & miraculis alicuius canonizandi.

Idem Coriseten. c Trecoren. Episcopis.

Venerabili fratri nostro d^e Episcopo & capitulo Co-
riofonti, ac universis Abbatibus apud Cisterciens. e
ingenari capitulo congregatis: [1 & infra] Dic.
nisi mandamus, quatenus rectes, quos Abbas & mona-
chi S. Martini f^r Cisterciens. ordinis super vita & mira-
cula p^r memoria Mr Abbatis monasterii supradicti
duixerint producendos, examinare sigillatae curae, cum
ea diligenter, qua solet & debet in g receptione testi-
um adhiberi.

Le Multus, Episcopus alius & religiosis unius cum Abate & conventu S. Mauritii monasteri Cisterciens, ordinis Cisterpi, dicit, olis nobis infinitibus, pme. Mauritius Abbatem prae- fati monasteri divino munere clari conuentum miracula, adeo ut monasterium ipsorum quadam usurpatione usque, se periret quatenus dominus anticipaverit futurum ab ejus nomine fortior, & honorabiliter supplicantibus ut ipsius aduocaturi sandomerum catalogo faciem, ut quod papulus devota presumptio, ut sic dixerimus, nunc usurpat, fuit enim divino insinuando anteposuit, ilium applicatio- de sandom, & sicut Apollonius, Apofol. sed, venerando, tunc tandem iustitiae Apostolica fiscat, ad gloriam Christi & nominia Christianis, non eorum de votis precibus in quantum decuit, annuentes, Van. fr. Episcopo Leon. & fil. abbat. S. Lupi Cispone, dices. de- dimus in mandatis, ut superius quartus prestatli viri vita & mi- cuita diligentermittit teritate, & eam nobis sicutelut invenimus, ut ea plenus comperta, pro supplicantibus defiderit plenus annere valoremus. Idem Episcopo & Abbas quandam nobis paginam transmiserunt propriorum signillorum appensione montu, in qua mul- ta quader & magna miracula continentur facta, ut dictor, D. Mo- mino, meritis diu viri, que linea probata per testes Juratos & no-

a. Muriens. al. Penn. b. Vid. Guid. Pap. &c de materia, quod non credatur tessi nisi iurato, vid. Felimun in ca. Isterius. De pref. & De conf. 9. & conf. 120. c. Crispin. al. Crispipon. al. Crispipon. d. Vid. Chas. in Catal. glor. mund. p. 3. conf. 47. 49. & 50. e. Cistercium. f. In C. Bar. monachi monasterii S. Maur. Cisterc. &c. g. Rec-
pionibus.

CAP. LIII.

*Iterum examinandus est testis, qui obscurè depositus: super
judicis officio.*

Gregorius IX.

Vin clamor & validus contra Aerthonium. Episcopum super sumonia & aliis criminibus item, Melifiten. & Ruben. Episcopis dedimus in mestri super his diligenter veritatem inquirent: & si quia apertis attestacionibus I & G. super ea defopulo confusè, quod ex dictis coram non pro veritas declarari: Mandamus, quatenus examenes iterum diligenter, & tam cum, quamplurim, os reelperitis testificata sub fagillis vestris ab eo litter referatis.

CAP. LIV.

CAT. LIV.
Perseverans in crimen, etiam in civili repudiat a testimonio;
condatus vero, non infamis, admittitur in civili, & thanato-

e in perjuro, qui in cri-

Idem.
Estimonium & ejus, cui ab aduersa parte oppugna
crimen, merito reprobatur in criminali causa, sic
illi, si in ipso crimen perseveret. Si vero fit ut
incendiatum, & cum non comitetur iniuria, nisi
in causa civili, vel etiam cum de criminis civili ap-
(pter)quam pro reatu peripuit) reprehenditur,
in criminali autem, si in alio iudicio instituta accusatione
contra ipsum, de criminis convictus exiuit, vel contine-
bit, vel si nunc per exceptionem exinde convicione
gravata sit eius opinio, pro eo quod quandoque
modo reputabatur, quamvis in hoc caen non existat
in causa civili: potest a testimonio (littera egen-
tianam) removeri.

CAP. LV.

Quarta productio non est danda sine silemante legi, de qua

Idem.

Illa tertiam productio non debet teneatur
ius produc in causa. & Nisi praeftito ob coq. hoc
statu at jumento, quod neque per se, neque per illum
tuticata subfixatur, vel fuerit perfunctus, neget
lumen, aut aitem a liquam quartam productioem te-
scat: fed quia quos desiderat de novo producere,
ius habere nequivit.

CAP. LVI.

Accusatus criminaliter non admittitur in iustitia infra al-
li in causa criminali, nisi accusatione pendente: nisi in causa

Jean Marais

Non debet & quis in criminibus, (nisi forsitan extitit ad testificandum admitti, pendente accusacione de crimine contra ipsum: cum etiam accusati minus se probaverint innocentes) ab accusatione ac-
cusatoris absolvantur.

DE TESTIBVS COGEN-

dis, vel non.

TITVLVS XXI.

CAP. L.

*bona cuncta & inducens testes sunt ad testificandum:
tibi debet tibi gratia, &c. compelluntur.*

Alexander III. Papen. electo.

*C. An fama a matrimonio quae inter M. mulierem &
filium R. vertitur, commisimus iudicibus terminandam. Ideoque mandamus, quatenus testes ab
alio partum in fax adseritionis testimonium invoca-
tur, et inducens testes sunt ad testificandum:
Statimodo, vel gratia, vel timore se subtrahant ad ferendum testimonium coram praefatis eccl-
esiis, vel eorum, & nunc quem ad hoc miserit, ec-
clesiis distinctione compellas.*

CAP. II.

*Testimonium est necessarium, compellends sunt testes ad illud
quod eam per sagacissimum, excommunicationis & depositionis
causa.*

Idem Prebisteris Pontis.

*Qualiter cauſa e, qui vertitur inter Præfatinen,
Urgopum & Subl. Abbatem, sit testimonium ve-
rum testimonium: mandamus, quatenus perhibuit
vobis veritati, Apollonio vos confidemus præfen-
tiam non veneritis, sciatis vos ab officio & be-
nevolentib[us] Apollonie auctoritate suspensus. Et
inveritatis, excommunicationis sententiam & de-
penitentiam formidare.*

CAP. III.

*Non si invenire ad veritatem partu[m] fabrabilit[er], testificari compelli-
tur in causa criminali, secundum communem intellectum:
Urgopum ad d. i. sup. eo &c. dictorum, infra, est.*

Idem Gremius d' Archip[iscop]o.

*Ques. e co.: [i & infra.] Conful. t. t. respond.
Quod si testimoniū est notorium, non egit testimoniū de-
positionis declarat, cum talia probatio[n]em vel ordi-
nacionis non requirant. Verum si non est no-
torium, si convenient, faciū negaverit, testes qui
testimoniū faciū, non cogendi sunt, non cogendi ad ferendū
in causā veritatis. Nisi forte timore adfer-
mantur iudicii eos à ferendo testimonio revo-
cari. Et hoc palliū possunt f[ac]tū de juri humani-
tate compellere.*

[i] *testificari desideras, an cum aliquis de aliquo facto
nisi in causā veritatis conseruat, h[ab]it qui factū interfuerit, cog-
eris ad ferendum testimonium veritatis.]*

CAP. IV.

*Compellens testes etiam in criminali, quos accusatio[m] malitia-
mūlitiū fecerat, hoc dicit, secundum verum & communem
modum. Abba.*

Idem.

*Nomini te, audienti g[ener]aliter, quod, cum I.
anno finali Laurentii coram te fuisset de munia-
tione delicti criminis accusatus, quadam, qui contra
te successus erat in testimonium, juramento ad-
ditione, non deponeret contraria, Nos
nos mendicantes, quod nemo debet adveratio[n]em
(quoniam appellatione testes continentur)
adserat. & quod tam ille, qui subripuit instrumen-
tu[m] quod in delicto patet, h[ab]it advocacyonis copiam
magistrorum, in qua ostendit à se latem foveri, & expe-*

*rii debet in se judicis auctoritatem elusam: responde-
mus, ad deregendum tantu[m] fraude & callicitatis com-
mentum, ipsiū refutem merito esse compellendum.*

CAP. V.

*Si res aliter probari non posset, etiam in causa criminali compel-
lendi sunt testes, h[ab]it secundum letteram notabilesorem.*

Clemens III. Episcopo a.

*P[ro]venit b[ea]t[us] nos, quod cum à laicis enormis & in-
tolerabilis injuria clericis multis adstantibus & vi-
dentiis inferatur, injuriantes in causam trahi negant
se rautum facinus commissi: & cum laicus eorum te-
stimonio, qui præfentes extiterant, hoc probare deside-
ret, illi nolunt veritati testimonium perfidere: [i &
infra.] Consult. t. t. quod h[ab]it, qui de rebus ecclesiasticis
testificari recusat, si aliter veritas nequiviverit elicita, ad il-
lud sunt per curiam ecclesiasticam compellendi.*

[i] *Sicq[ue] fieri ecclesiastica justitia deparet, & clericalis ordo vi-
les. Quia vero super his tuas nos ducerit si confundendas.]*

CAP. VI.

*Super consanguinitate probanda cogendi sunt testes. Ita commu-
niter summatur. Sed Panormi, non placet hoc summatur, &
idem summatur sicut c. supra eod.*

Idem.

*C. Xerūm, quod super e consanguinitate cogendus
sunt testes perhibere testimonium veritati, non
dubitatur a nobis, cum id tam ius scriptum approbet,
quam confuendo actibus utentium approbata d. si i-
plum constitutorio, vel gratia, veritatem supprimere,
aut timore.*

CAP. VII.

*Teſtis synodal[is], qui coram ordinario super matrimonio depositis;
non compellitur jurare super e coram delegato, hoc primo. Propri-
tate summatur ad c. i. sup. eo &c. dictorum, infra, est.*

[i] *et infra.] Conful. t. t. respond.*

*Quod si testimoniū est notorium, non egit testimoniū de-
positionis declarat, cum talia probatio[n]em vel ordi-
nacionis non requirant. Verum si non est no-
torium, si convenient, faciū negaverit, testes qui
testimoniū faciū, non cogendi sunt, non cogendi ad ferendū
in causā veritatis. Nisi forte timore adfer-
mantur iudicii eos à ferendo testimonio revo-
cari. Et hoc palliū possunt f[ac]tū de juri humani-
tate compellere.*

Celestinus III.

*P[ro]terea si testes e publici, quos tua civitas nuncu-
pat synodales, super cauſam matrimonii coram ts-
vel tuo capitolo seneſ[em] testimonium reddiderint, non des-
bet compelli, ut in præfenti aliquis delegati judicis
super e testis perhibere testimonium veritati, dum
modo alter fiat fides judici delegato: nisi forte articu-
lus novus quafionis emergat. Hujusmodi f[ac]tū te-
stes publico jure possunt propter infamiam a perhiben-
do testimonio removeri, si eam postquam in commun-
ni recepti fuerant, contigerit contraria. Quoniam te-
stimonio si quandoque non studiosi, sed in proferendo
erraverint, & c[on]taminentur, reprobari non
debent: secus autem erit, si correctioni l[oc]us interposu-
rit intervalum.*

CAP. VIII.

*Cum de fama vel vita falsitatis inquiratur, cogendi sunt testes.
hoc dicit, secundum Iam. And[reas], sed secundum Panormi, nimirum
primitus textus.*

Innocentius III. Piseri sancti Fradiani, &
Magistro P. canonico Pi-
ano.

*Super his g[ener]aliter. Ceterū volvimus & manda-
mus, ut super inquisitionis articulis, tam de fama
electi, quam literis coarta sum sub nomine longe ma-
joris & seniorioris partis capitulo definitis, cogantur testes,
qui nominati fuerint, perhibere testimonium veritati.*

a Seb[astianus] ad. Gobien. b Ca. i. ed. titul. in 2. compilatione.
Vid. Id. Cl[er]ic. in præf. criminis. 9. Imp. quefionis. 24. c Ca. 2.
ed. titul. in 2. compil. d Vid. text. in lib. 3. & ibi Cyn. C. quo-
si long. confuet. e Ca. 3. ed. titul. in 2. compilat. f Ha-
bent modi vero testes publici, jurare possunt: & in panus habetur ut
in textu. g Ca. 3. titul. de accusis. in 2. compilat. Addit. hic
Guad. Papas.

III. 3

Et si excederet emuli multarum et culationum argumentum, quibus stiam pacem & tranquillitatem vestram impugnam. Quia vero inter nos nostra iuris suostanda obviare, & fideliter decideri.]

CAP. VI.

Instrumentum publica manu non confectum, habens sigillum, non litera sive facta legibile, vel scriptura delecta, vel enormem pax patrum, non probat, hoc dicit, prout magis facit ad inservium. Et si causa quodammodo & necessario pro istud sigillis antiquis, Pann.

Innotentius III. Mediolanensis Archiepiscopus.

Nec dilectos a filios G. Abbatem de Scozula, & B. Petrebat secundum super subiectis articulis, diu fuit in scotia auditorio litigium. Petrebat siquidem Abbas nomine monasteriorum fui, à prefato procuratore two nomine Mediolanense, ecclesie refutum monasteriorum memori non possum Scozula, cum honore, diffractu & jurifiditate loci prefati, dicens ad monasteriorum hæc omnia penitente, hoc ipsius dicens de hominibus, qui habitant in Cartensi Bevenen. & tenent res monasteriorum in Gallia, de quibus monasteriorum obtinuerat in judicio pollofatorio per sententiam Episcopi Veronensis. Hæc omnia petebat cum omnibus fratribus inde percipere: salvo in omnibus iure addendi vel deminandi: ita tamen comprobare omnia, quæ præmissa sunt in lumen monasteriorum pertinere. Primo per privilegium Luithardi comitis, quondam Episcopi Lucae, & in monasteriorum ipsius fundaverat, & ei, qui præmissa sunt, donaverat universa. Secundo per instrumentum sententiaz Alperi, quondam Mediolanensis Archiepiscopi, quam ex delegatione a Lodovico Imperatore missa fuper his pro monasterio, contra A. prefati Luithardi negotiis, qui super his monasteriorum molestat. Tertio per privilegia Romanorum Imp. & præficii Henrici, qui præmissa omnia monasterio combubis, vel etiam conferbatur. Quarto per instrumentum locationum, quas fecerant diversi personis Abbatibus monasteriorum memorari. Tefes quoque producuntur, per quæ ostendebant probare, quod monasteriorum & annis & circa, & a 30. annis & superiore possedebant laicitudinem: & quod fama publica erat, ea omnia prædicta monasteria, à jam dicto Luithardo fuisse donata. Selontra privilegium donationis a procuratore tuo multa fierunt obiecta. Primum, quod ibi maximè apparetur confutum (videlicet in annotatione indistincta) ab potissimum falsitas facilius deprehendi. Secundo, quod cum charta verutissima videbatur, recentius apparuit scilicet, tanquam non illo tempore facta. Tertio, quia falsum sigillum vitiis videbatur, sicut in quodam parte signilli apparuit quodam imago recta, cum mitra in capite, sed non pilo: nec induit Pontificibus, sed regibus indumentis, & tenens in manu non baculum pastorale, sed quod sceptrum regale, cuius facies non appetebat integræ, sed dimidia, tanquam in illa mediae- nate recipere alieni medium, quæ tamen tota vacua remanserat, sed quodam imago videbatur ex ea fuisse deinde, quia circa in ea parte, nec in colore, nec in placante reliqua pars similis apparuit: unde non Episcopi, sed Imperatoris videbatur fuisse sigillum, quia in una medietate præsumebatur, vel nulli, vel conjugis imaginis habuisse: nam in ipso signillo nulla altera apparuit, nisi que nomen proprium cum hac adiutorio. De gratia designabant. Sed cum proprium nomen ipsum Episcopi fuerit Luithardus, & in nomine

a Episcop. i. nov. iii. m. 3. compil. b al. Bonifac. c Lutinen. d Lutina. e al. infia. f Didio, indumentum, debet in non amplius tempore. g al. quida.

a Contici. b super scripto. c al. incaufum. est autem incaufum libravorum atramentum, de quo Ccl. Rhodrig. 5. lib. antiqu. cap. 31. d etiam. e Vid. l. 3. & iiii. Dcll. & Bart. D. Iud. fol. 14. f Iuxta sanctiones legitimas, quod meum ex una causa ex alio causa amplius meum fieri non posse.

legum lunctiones, quod meum est, ex alia causa meum fieri non possit, nisi desierit esse meum: [1 & infra.] Cum ergo privilegium Henrici confirmatorum tantum extiterit, saltem quo ad illa, quae deducta sunt in judicium, si principale non tenuit, nec accessorum, quod ex eo vel ob id dignoscitur esse secutum: [2 & infra.] Per instrumenta vero locutionis, nec est utique probata proprietas, nec ad plenum possestio, cum ad probacionem rei propriei sive defensionem non sufficiat factio: [& infra.] Cum autem super his fuerit diutius litigatum, quia legitime probata non fuerat que perebanus ad monasterium pertinere, ab impetritione ipsius procuratorem tum non nomine tuo & Mediolanensis tententaliter duximus absolvendum: quoniam cum obiecta sunt jura partium, confusus contra eum, qui petitur est, judicari.

[1 Proferunt enim pars monasterii visa fuerit compre-
hensio, cum per privilegios concessionis, tam per instrumentum sententiae,
vel illa quidem legitime fuerant a Luctato donata, & illa dona-
tio per rotum iudicium est sua, unde post donationem in iugis modi
eadem item non potest redirentur.]

[2 Pari modo etiam privilegia Romanorum Imperatorum,
etiam si vera fuisse ac sine suspicione Romana, ac probacionem ta-
men invalida prebueruntur.]

CAP. VII

*Nec valent litera super abrogationem: sed per cruce signatas, im-
petras tacita veritate, vel expressa falsitate.*

Idem Camerariensis Archipiscopo.

Vobis super his: & infra. Quarelibet a quid agere
debetas circa cruce signatas, qui dicentes feb ap-
ostolica federe credite, super abolitionem sua ignota cardinalium sigilla reportant: cum eis super impedimentis
expofitis non fuisset de levibus credendum. Ad quod talis
respondemus, quod quando talibus literas indul-
gencias, illis, qui per sonas & facultates eorum plenius
moverunt, hoc modo scribimus, ut super impedimentis
expofitis (inquisita diligentia veritate) statuerit circa
illos, quod animam suam, & succursum terra sancta
magis noverint expedire: provisamente attinentis, ne quid
in fraudem voti fallacter configatur. Vnde literas
per suppressionem venatis, aut fallaciter expofitionem,
literas non solum Cardinalium, sed & nostras, nec so-
lidas dubias, sed & certas conſiderit imperator, carere
volamus imperatis, & eis non obstantibus ad voti ex-
equitionem compelli.

CAP. VIII

*Si de extravaganti dubitari, an decreta sua authenticas: au-
t est iuri potius, & tunc iudicatur secundum illam: aut defona, &
iuncta Epopea confutatur.*

Idem Fleiensis Episcopo.

Auctoritas b. &c. [1. & infra.] Auctoritas praefi-
xum duximus statuendum, ut cum decretais aliqua,
qua judex merito dubitet, allegatur: si eadem iuri
communi sit confona, secundum eam non metuat iudi-
care: cum non tam ipsius, quam juris communis auctoritate
procedere videatur. Verum si iuri communi sit
confona, secundum ipsam non judicet, sed superiorum
consultat super ea.

[1 Quisquis etiam quisque indicu fidei sit, addibenda Decre-
ta libus, de quorum auctoritate judex potest non immorit dubitare,
cum plures inventantur in compilatione Scholarium, & allegatur in
causa, de quibus per bullam non confitit, nec scilicet per metropoles in-
firmata fuerint. Quia igitur Epopea contingit, quod eam eorum no-
bus decretatae huiusmodi proponantur, quae esse authenticas dubita-
amus, sive vengamus respondentes.]

CAP. IX

*Toti publicatas auctoritationes sique ad conclusionem possunt in-
tit. a Cap. 4. end. tiz. in 3. compil. b Societ. c 1.
a Cap. 2. end. tit. in 3. compil. b Cap. 3. end. tit. in 3. compil.
Vid. Bar. & D.D. in 4. cum prolat. De iure.*

frumenta produci, hoc prim. Confutatio has facilius
authenticum, hoc secundum.

*Idem Epopea secunda Andre, & Alvaro
Drobi.*

*Cum dilectus a: & infra. Ad secundum quic-
kem duximus respondentum, quod utrumque
potest instrumentum etiam post publicationem ex-
statuum usque ad definitivam sententiam calcamen-
tum, antequam sit in causa conclusum. Super re
vero articulo respondentum, quod si confundatur
particula obtinetur aprobata, ut instrumentum illud
fides adhibetur, vos ea fecute poteris admittere, ne
fertur cum supradictis tres tanquam fuerit honestorum
ipsius instrumenta maxima auctoritas fuit in predicta
Scotianica.*

CAP. X

*Falsitas instrumenti, vel quod deest instrumentum, predicatur
per regula.*

Idem Petro civi Viterbiensi.

*Cum Ioannes & eremita aetate centum triginta illa
Senec. ex cauila mutui eozem Donatus de la
cibus Viterbiensis, peccauerit, & tu ex aedice proposu-
quid cum idem in centum & octoginta libris non
precio domus, quam eadem vendideras, conserva-
tum triginta libras ex illis non immensis debet
penfare. Tandem cum super haec & quibusdam
articulis inter vos fuisset aliquamdiu letigium ac
ces arteficiis publicatis & sententiis conti-
nuerunt, ut eidem predicatur domus pollicita
vacuum a traditoris liberetur & a creditoribus liberetur
infra. Cum igitur ab hac sententia ad noctem nis-
tiam duxeris appellandum, & ea os tam ubi, quan-
dico Iohanni T. Subdiaconi & Capellani solita-
dimum auditorem, ex parte tua fuit propria-
predicte domus venditione non parat, ut in
rationale portus existit, ac nullatenus recte-
ditionem ipsius, quatuor nihilominus urbibus ab
probandum inducit, quod esti novum esti eam
lumen, pendebat tamen exercere, qui jurat deponit
se interfuerit contraria inter te & predictum in
autem super eadem domo celebrato, pro qua cum
octoginta librarum premium tibi fuerit condonata
ali videlicet adjecta conditione, ut tu domum
inhabitares libere in via tua, & post obitum meum
& R. natus tuus ejusdem omnis neponos rem-
eius conditio intuito domum ipsam esti
ni pro minori precio vendidit, cum a G. eti-
spia O.C. libras potuisse habere, annu vero mili-
diei, quo venditio facta fuit, idem res ipsa non
minime recordari. Dicitus vero Ioannes eremita
non conditionalem, sed puram publicum exhibens instrumentum,
[1 & infra.] Tabellionem quoque, qui confundit
instrumentum, & unum ex testibus in instrumento
scriptis, ac id probandum induxit: [2 & infra.] Post
cum dubitatio fuisset exorta, urbis debet proua-
laverare, pro tua fuit parte propromptum: quod etiam
dem viam obtinebit instrumentum fidis, & depo-
nes cefium, in itibus exercendis, non tamen quod
beatinstrumentum tantum debet esse momentum
plurimum idoneorum refutum depositionem precepit
[3 & infra.] Ad hoc autem idem Iohannes excepit
spondit, quod cum intentionem facit in modum capi-
fundatrum instrumentum, ac tu in modum capi-
nis venditionem ipsam non parat, sed confundit*

*a Cap. 4. end. tiz. in 3. compil. b Societ. c 1.
tit. in 4. comp. d Quod deuterocausa videtur. Vid. pro
& legislas in 1. in conventionibus. b. & g. e. 3. & 4. &
oblig. gliss. in 5. quod autem, hujus de regula.*

criebatam esse proponas & nec per testes ad hoc à testimoniis de cetero fuerit tempore prefacta fides, & ideo non apparebat quod super illa venditione deponant, quam confiteretur dicum instrumentum determinato tempore, sive contractam, hujusmodi probatio videbatur inefficax ad intentionem contrariam elidendam. Verum testimonianum istam esse proponebas invalidam: quoniam cum unquam pars a nobis interrogata, tuusque in iure confitisti, quod unicus tantum venditus super domo constanter facisti. & ex depositionibus testium liqueat venditione conditionalis sive: ex utriusque confessione colligatur ejusdem domus venditione conditionalis, non puram, non obstante quod ipsa interrogatio nulla fuerit postquam à partibus exituit in causa confirmationis, cum iudex (quinque ad prolationem sententiae debet univerteri nimirum) possit interrogare de factu non dubitationis aliquip b' occurrit. [4 & 7]. De conditione nostrorum pronunciavimus, venditionem per fiduciam domus sive conditionaliter celebratam, & te hoc: nullatenus obligatum ad traditionem ipsius: sive hoc memorato Ioanni silentium imponentes. Sententia vero iudicium predictorum, qui alias iustae promulgatione non sunt (cum hujusmodi exceptio coram ipsius probata fuerit nec objecta) quod ad dictum capitulum infraenum, cum quo ad alios articulos d' autoritate confirmantes.

[In quo predictarum te propria voluntate vendidisse ac tradidisse ipsum eadem lo heremita, & postea CLXXX. liberatum praecepit.]
Cum tabellio morte b' preventus, quedam non perficerit instrumenta, que in nota redacta fuerant ab eodem: Ad petitionem eorum, ad quos pertinent, autoritate ordinarii judicis poteris ea fideliter per publicam formam redigere, habitura per hoc perpetuum fitimatum.

CAP. XV.

Autoritate ordinarii potest notaria tabellionis mortui nota in publicam formam redigere.
Idem L. tabellionis.

Cum tabellio morte b' preventus, quedam non perficerit instrumenta, que in nota redacta fuerant ab eodem: Ad petitionem eorum, ad quos pertinent, autoritate ordinarii judicis poteris ea fideliter per publicam formam redigere, habitura per hoc perpetuum fitimatum.

CAP. XVI.

Instrumentum exemptione per tabellionem auctoritate ordinarii, eandem cum habet cum originali.

Idem.

Sic instrumenta propter vestitum, vel propter aliam, sicut iam causam exemplari petantur. Coram ordinarii judice vel delegato ab eo specialiter presentem: qui si ea diligenter inspecta, in nulla sua parte vitia reperierit, per publicam personam illa precipiat exemplari, eandem auctoritatem per hoc cum originalibus habita.

[In qua & cum tam coram nobis quam coram predicto tabellione & plenus intellectu.]

CAP. XI.

Definitio littera non vitiare scriptum.
Honorius tertius.

Ex parte & charismate in Christo filie B. quondam f' Anglorum regis fuit propositum. [Ex infra.] Quia testamentum Apofolicum pro eo quod in hac dictione, ipsius, hec figura O. debeat, assertur vitiolum: manuam, quantum hoc non obstante in negotio ipso ratione permissa procedat.

CAP. XII.

Littera appellata a iudice, qui pars hoc periret, non facit editio testamenti.
Gorgon IX. prius sancti Bartholomei & decanus in Arcubus London. g.

Generous vicarius ecclesiae de Recham nobis existimat, quod cum prior & conventus de Ledis tenuerit deinceps coram iudicibus auctoritate Apofolica, & dictus G. super similibus coram predictis iudicibus condamnatus, quia dicti iudices copiam-

DE PRÆSUMPTIONIBVS.
TITVLVS XXIII.

CAP. I.

Sicut manifeste nocens est poma obnoxia, ita & occulus, hispotie dicat se pro scissis.

Salomon in Proverbio. c

Sicut noxius est, qui mittit lanceas & sagittas in mortem ita vir, qui fraudulenter nocet amico suo, & cum fuerit deprehensus, dicit, ludens feci.

CAP. II.

Ex violenta presumptione fortior definitiva, & est casus tabellionis.

Idem. d

Afferte mibi gladium. Cumque attulissent, ait: dividite infantem vivum, & date dimidiad partem unius.

a Vid. Anton. de Eutri. in eiusmodi sup. de testibus. Et ca. ex ten-
re, cap. de ref. Bart. & Sol. in Scriptura. C. de fide instrument. Bald. in
Imperator. i. De factib. b Vide Matt. de afflitti, super confi-
tiationem ea. Bald. in Imperator. ff. de fact. hom.
c vid. Rom. cap. 3. et Bald. in Imperator. ff. de fact. hom.
d vid. I. cap. 1. q. multa bona de aqua, barati. E. Anglicorum.
g Legion.

de omniadam partem alteri. Dixit autem mulier, cuius filius erat vivus, ad regem (commota sunt quippe viscera ejus super filio suo) obsecro domine, date illi infanternum vivum, & non occidatur: econtrario alia a dicebat, nec multi, necibi: sed dividatur. Respondit Rex & ait: Date huic infanternum vivum, & non occidatur, huc est enim mater ejus.

CAP. III.

Conversatio in adolescentia facit presumptiōnēm in fētū.

Hieronymus in *Pandolfo*, b

Ex studiis suis intelligitur puer. Quicunque enim viri utribus studet, cum modestia continent, auditum sapientiam, observantiam mandatorum Dei, maximè simplicitati & humilitati videbis, hujus munda & recta opera intellige.

CAP. IV.

Presumuntur contra illam, qui dilatentibus subterfugiūt iudicium.

Bonifacius Papa Episcopus Gallie,

Nihil dubitamus, quod ita iudicium nocens subterfugit quemadmodum ut abfolvatur, qui est innocens, quare: confitebitur enim de omnibus, quibus in subterfugiūt iudicium dilationibus putat.

CAP. V.

Qui ex duobus illatis alterum negat, reliquum affirmare presumuntur.

Gregorius in *homilia*, d

Nonne & benedicimus, quia Samaritanus es tu, & nō demonibus habes? Respondit Iesus: Ego demoniū non habeo.

Duo quippe illata fuerunt ei: unum negavit, alterum racendo concepit.

CAP. VI.

Ex præteriti presumuntur circa futura.

Idem Maximo Episcopo, f

Manda coelestia efficacius gerimus g, si nostra cum fratibus onera partiamur. Proinde super cunctas ecclesias Siciliæ re vices Apoloticæ sedis ministrare decernimus.

Quas non loco tribuimus, sed Personæ. Quia ex transacta in te vita dicimus, quid te subfrequent converſatione tua praedumsumus.

CAP. VII.

Ex vicinitate presumuntur nascitū facti loci vicina.

Idem b

Quodam: & i infā. Aphrica verò qualiter mortalitate & languoribus valetur, quanto viciniorē efficiuntur quod subtilius cognovis.

CAP. VIII.

Presumuntur factum nostrum in vicino loco, quod est notum in remoto.

Idem *Vigili Episcopo*, k

Quanto & infā. Latete in vicino non potuit, quod ad nos in longinquum pervenit.

CAP. IX.

Ex præteriti presumuntur circa futura.

Hieronymus super *Osee*, 1

Scribam eis multiplices leges meas. Et prius datis, & neglectis adpareat, quod has negligent.

a illa. b C. 20. &c. 4. eo. tit. in 1. comp. Huc speletas l. ii quis q. divini de tute & cur. dat. & q. fratre. s. glori. deferunt. Infl. derer. dirus. c Ca. 5. eod. tit. in 1. comp. d Bonilla 18. e Ca. 6. eod. tit. in 1. comp. Bald. in 1. C. de fac. eccl. f Greg. L. 2. epiph. 4. regift. g Ca. 7. eod. tit. in 1. compit. & c. tit. de offic. vic. in 1. comp. h Greg. L. 7. epiph. 123. five 127. regift. i Ca. 7. eod. tit. in 1. comp. k Greg. in re. 10. epiph. 33. & 34. l Ca. 2. & 10. eod. tit. in 1. comp.

CAP. X.

a al. Cafrensi. b Ca. 11. eod. tit. in comp. c lau. f. d Ca. 14. de fijos in 1. comp. & pell. vnu. d. fa. d. p. o. c. 4.2. e Nona figura aliquippe facta auctoritate & a Bald. in ca. Ego N. De iuris. & in cap. ex. multa. 2. v. 1. f. In quoquefam debet inscriptio, nam a comp. g. & 1. tit. in 1. comp. Vida Matth. fijos 11. & Alcuin in 1. comp. propositu. h In Barts. ut eam exq. fuit amatoe noster in sec. &c.

Efficiunt probatio requiritur ab eo, quod probare vult illa, quod non est verisimile.

Alexander III. *Decret. Caffen.* 1

Quoniam ecclesia R. capellano concedit, & a iusdem ecclesia acceptevis cariam. Providet ut hoc probationem recipiat, nisi communis loci sit habeat, vel tales personæ adpareant, degubus ostendit, quid debeat dejetare. Quoniam facta causa, quod testes facile corrupti inducuntur se, fidem profundendum.

CAP. XI.

Per cohabitationem diutinam & favorem de matrimonio in tractib. matrimonialibus, ac alia admissa privata matron. P. annor.

Idem *Genua*. c *Architrop.*

Illud quoque de nobis innuit, quod cum locis locier per decem annos & ultra, cumdum fieri possit cohabitaverit, & ab eo fuisse carnaliter copula, non ipsum defecit suum non esse maritum. Verum ut in vindicantis in uxorem, offendit publicum indutum in quo se conjugis nominant. & per quod ipsa natione proper nuprias fecisse adaptat. Miseris instrumentum illud adfrenis vitiosum, ut ferre donec fraudaretur, plures testes produxit, quod ille ab eius saepe rogatus, ut eam defonset, nec decepere nec delaponaturus se ipsam firmiter adferat, non tenet non nisi prædicto instrumento, & quibusdam bus, qui viderant annulos deferen tem ipsam, prædicto xorem, fed mulier de more illarum, qui non erat, framulos deuilius dicebat. Verum quod si jumenti dubitaret, fama vixit, magna deinceps fama loci habet, quod vir ipsam in lecto & a se sicut uxorem tenuerit (cum matrimonium se nuptiæ coniunctio, individua vita coniunctio retinet), cogenda est mulier, ut eidem viri adhuc viat: conjugal: præfertur: si precipit omnibus ab eo conditum fuerit, qui officium suum fiducia plevit.

CAP. XII.

Per violentam presumptiōnēm probata carni copula. Idem *Arch. Genua*, f

Litteris g fraternitate sua receptis nobis invenimus, cum P. ab A. muliere, quam in uxorem acciperet separatae adulterios matrimonium confirmantes firmiter adferentes, quod potquam molles cum predicto viro contractar matrimoniū, coniungentes viri eisdem solum cum sola, nudum, cum nuda & dem lecto jacentem, ea (ut credebat) intercessione & cognoscere carnaliter. h, viderunt, multis locis & laetioris ad hoc commodis & horis electis: i. & Constat. nra. taliter zeloperunt, quod eximam violentia, & certa fulspicione formicationis, post ferentia divortii promulgari: ita quidem, ut vii luxuriant beat, mortua illa ducendi illam, mulierem fuit ex cui remanente.

i. 1. Et publica fame confitit, quod pili carnibus tritum etiam misericorditer ad invicem, que in publico ut affersi, sunt confusa, querunt & si nulli subveniunt.

marituum scilicet negarent, dicitur quoq; de muliere predicta, quod de morte se simulata conceperit, alienum partum jam baptizavit, ut frater, & mentita est ei pederis, & rebaptizari faciens eum tempore precedente vero tempore cum causa empti dum iuram fraudem detegens, parentibus a quibus eum emerat ultro refutat, postea venientem patrem & alias venturisfatis visitando eadem misteri peribetur. Quia igitur nos duxit tuas, amando, si ad diffidendum matrimonium predicta probations

CAP. XIII.

Men discit, ut praecep. cap.

Clemens III.

*T*unc loeo questione & huiusmodi modum tua
tempore explicari, an juvenis sponsam, & quam per-
tinent de praestit ent, debet uxorem habere; ac
quod maximum impediendum neptis ipsius [spon-]
satione. *F* & se juvente carinaliter pugnacit pro
posito; & quod productus fletis dixerint se pro certo cre-
dunt, quod illi dicti juventi existit concubina: adi-
cione quoq[ue] eos in finali vindicari per plena & nemora
vita, plures convagantes: & testimonium vicinia
recepit recipiebat. *A*lthough majorum vere certi-
tudinum minus sufficiens creditissit esse proba-
tum (minus enim mulier aderat) tam ipsa, quam ju-
venis auctiori fletu confessi sunt, quod fe-
minam aliam pugnauerant: licet juvenis nolle
qua defensione, separari. *N*os autem, quia
data sunt intelligentiae, praestit ent cum hoc non dicatu-
runt, sed quia praestit ent a pluribus manifestum-
erunt, quod credimus, ut matrimonialiter non & con-
cupisca, sed fons filiosfilius separantur.

CAR. XXIV

CAP. XIV.

Innocentius III. Nivernen. Episcopo & Archidiaco
no Biruricen.

Litteris veritate recipimus, & continentis, quid cum
sancto, qui ventur inter Altititudinem. Episcopum, &
quodam burgenses de charitate, quos idem Episcopus de-
ciderat incepit, vobis & Abbatis Colloneni, a fida A-
postola docebat fuillet, utrache para vos duos sub certa
potest, bissouri flauerunt, delegata vobis nihilo
minus poterit responde : G. autem latore praesentiam, unis
et illius huius flauis fuerat publica voce confessus, & de-
betis hoc similliter recnoscere, quidcum eadem le-
boribus, & errore : [i & T] Nos vero prædictum G. fu-
lauerunt, & huius de fidei elementum habuimus, tunc quia quod
aut dixerat, posita de diste negavit : tum quia vel men-
tientur plus dixit in fratre, adferendo illum hazeti-
culam, vel petrus in pothes commisit in Deum, purgando
de heret, quorum utrumque reddit illum valde
meritum ; quamquam veritatem filius videatur, quod
in tempore, quo tanquam vere penteens ab heresi re-
veniens in fidei, tam græc meandram non dissi-
puit, sed in fratre, quem tanquam charismatum,
aut afflitionem hereticum, nisi fuisset accusus zelo
suo entebus, unde præfumis, quod cum posse
posset illum de heret, rupiere deiecerat. Quocirca
mutatus, quatenus cum proper solam fulpicionem,
quemque rebentem, nullum illum de tan gravi
condemnari, talem & tantam securitatem

CAP. XV.

Non presumitur incontinens in senectute, qui in juventute continebat, maximè si est literatus.

Idem Genadien. Episcopo & Abbat.

Dicuarum.

CVM in juventute sua **Quinqueclesiem.** Episcopus adeo se maturum, honestum providum exhibuerit, ut ab ecclesia Romana metuere pallium decorari: non est de levii credendum, quod postquam ad fennilem & pervenit atatem, turpiter abiceret jugum. Domini, factores libidinis amplexando: cum labes huiusmodi quae nonnumquam in juventute contrahitur, in senectute frequenter expirent. Quis praterea faciliter crederet, quod vir prudens scientia literata, propriis salutis oblitus, ad eam passionis ignoriam inverteat? ut cum propria nepre abominabilem perpetrate inueniat? cum tamen fecundum sententias ethicorum naturale feedis inter tales perfidas, nihil permittat favi criminis perfidie. Licer igitur Rex Hungariorum eundem Episcopum nobis per numeros & litteras de tali crimine denunciat, postulans, ne malum hujusmodi pemiciosum exemplo de Hungariae ecclesia toleremus: Quia tamen eius suggestio non de charitatis radice procedere debatur, noluiimus aures nostras, quasi malignis delationibus inclinare. Sed si ut probaremus, si spiritus efficit ex Deo. & Autiens Episcopo dedimus in mandatis, ut prudenter & caute Coepiscopis indagaret, utrum praefatus Episcopum crederemus talib[us] perfidis. Qui nobis postmodum recipererunt, quod eum vitum

a. *ad finem* in 2. compil. b. *Quid sit audiendum,*
c. *nam supradictum est omnia peculia extitunt, vide*
ad finem quod excentrum, & precurvar. De iure
d. *inveniatur,* d. *ad finem* in 3. comp. e. *Quid*
convenit in fin. pater in glor. sacerdoti purgando. f. *re-*
ducatur ad iurandum.

ecclæsticæ censura vogatis, ut hæc refluant, nec sibi modellicæ inferant, donec ei pecunia perfolvat. Cum autem ei pecuniam, tunc juraverunt; perfolverint: vos iuram ad remedium, quicquid (de duobus expensis) ulterius recipere conseruit, inducere fraudatis: & si concomitius non fecerit in eandem excommunicationis faciem redicari eundem.

[Exinde vobis litteras nostras cogimur defensare, prefatim non de fœco offerre, forte sua velis se contentus.]

CAP. VIII.

Si plementum per meum extorium servari potest sine interitu plaus erit, servandum est: ecclæsa tamen Romana confutis in plemento absit.

Idem Denon. Archipsp. S. P.

Sed et aliquis quæcumq[ue] gravissimo meu sub reponit jurementum, siuus jus iurare coegerit, ipsius quædam retinetur, quia nos consule voluimus, an alter eum necebat id habere debet: Duximus tibi responsum, quod non eit utrum quælibet contra jurementum venire, nisi tale sit, quod servatum vergat in intentione alienæ: nec nos alii dare materiam soluimus venieendi contra jurementum proprium, ne auctor pejuri videamus. verum aliquando in Rom. ecclæsa aperte p. m. factum esse recolitur, quod clerici, qui cum ministerio ecclæsa abjurant, de juremento abdicationis beneficium meruerunt. & ad coercendam iniquitatem eorum, qui ecclæsticis viros ad præfatum illud compulerant, permisisti sunt in eadem ecclæsa multat.

CAP. IX.

Missa pro debito monasteria jurant stare in obstagio, & fiducia per præverum credidisse indemnum servare, jurementa frater agunt.

Idem b. Sardensis Episcopus.

Et testifici e, quod nobis est præfatum, innostit. L'Abbatum Tresen. cum Petro super summa olio millesimorum taliter conveniente: & infra. Super hac præfata Abbatu quodam ex monachis obides dedit, qui de oblatione & confessione jureverunt, ut si ipsi deficerent, illi nichil loco corint in obstagio penetrentur. Inde fidem dicti monachii non servarent, Abbas de die enim V. d. & eis uxorum fidejūfiores; qui similes ibidem prædicti dicuntur. Ideoque mandamus, quatenus non Abbatu, quām monachos, quām V. & uxorum ipsorum cœrit, ut si jureverant, eandem conveniencia hanc adimpleri, alioquin Abbatu & monachis in gloriam interdicatis ecclæsa: & in terra prefati V. non enim sive ad dignam satisfactionem inhibita divina officia celebrari.

CAP. X.

Primum est & ab ecclæsa removendus, qui non necessitate, sed voluntate venuit contradicere jurementum.

Idem London. [& Vigorius. Episcop.]

Queritur & R. canonici Linconiens. accepimus, quid cum V. clericis ei duo bisantios nomine, ecclesia de litera se annuatum solutorum interposito facilius firmaret, per biennium ab huiusmodi penitentiis solutione cessavit. Quoniam igitur non merentur ecclesia regere, qui sunt criminis perjurii irrestiti, mandamus, quæcumq[ue] si yobis conseruit memoriam V. contra jurementum suum non necessitate, sed voluntate ab ejusdem penitentia solutione f. celsatice,

[4. Cap. 2. ed. tit. in 2. comp. & post conc. p. 17. & ca. 1. vide c. ad adiutorium. f. apud b. Sardin. & Gabron. Episc. c. Ca. 6. ultimam comp. & post conc. Lat. sub Alex. III. p. 17. c. 3. d. al. Gal. 3. & c. 7. ed. tit. in 2. comp. & post conc. Lat. sub Alex. III. p. 17. c. 2. Vide Conff. sing. 92. lit. E. m. verba Emphateuta. f. apud.

[1. Quarens ergo tibi quid super hoc circa eundem monachum fit agendum.]

CAP. XI.

Non valet jurementum monachi claustrum abjurantis: & si in hoc gravius penitentia imponatur.

Idem.

Si ut f ex literis discretionis cognovimus R. prior monasterii tui iracundia calore succensus, juremento firmavit, quod in claustru ejusdem monasterii, quo f. vinculo professioñis adstrinxit, non esset cum G. monacho ulterius moratus: [1 & 1.] Respondemus, quod non licuit monacho supradicto temerarium jurementum facere, maximè cum fidem professioñis frangeret, & stabilitas sui proprieitatis evanesceret.

Ideoque circuus tua sollicitudo provideat, quod talis ei penitentia injungatur, ut aliis quilibet exemplo ejus deterritus, simile aliquid facere pertimescat: ipse vero in claustru, quod licite abjurare non posuit, cum stabilitate perpetua, siam penitentiam exequatur.

[1. Quarens ergo tibi quid super hoc circa eundem monachum fit agendum.]

CAP. XII.

Vasallus, qui jurevit prelato, successoriis jure non cogitur.

a. Ca. 2. ed. tit. in 2. comp. b. taliter. c. Conc. Lat. sub Alex. III. c. 7. 9. problem. Hales inf. de conf. c. prosleremus. d. Ca. 11. ed. tit. in 2. comp. e. Vide S. Tom. lib. 8. de suff. f. C. 3. ed. tit. in 2. comp. g. Vide B. Thom. 2. 2. q. 19. art. 7. & Sol. l. 8. de iust. & iure. q. 1. art. 7.

Kkk

Clemens III. VV. a Regis Sicilia.
Veritatis & amica simplicitas: [i & j.] Respondemus, ut haredes tui, qui nobis vel alicui succelsum nostrum juravet, aliis jurare minimè compellantur: catholicistam succelsum nostris, qui pro tempore fuerint, & homagii & fidelitatis puritate, nihilominus ac si jurarent, omni tempore teneantur abfue tergiversatione aliqua fideliter observare.

[i Nodis verborum fallaciam, nulli appetere ambiguitatem involvere oportet. Ea propter sua charismata in Domino, audio quid in magnitudine tua praefixa quod modis fuerit, utrum ex seniore nostra scripti colligerem quod singulis tuorum haredum singula nostris succelsum fideliter prefare debeat & homini juramentum. Intellexi etiam expressionem vel expostione dicti n. A. t. S. crucis in Hierusalem & P. tituli S. Laurentii in Damasco Primitivarum carden. sed. Apoll. de qua ad nos fuit sub signum suum significatio transfigurata: sive intellectu eorum voluntate aliquatenus diffringit, seu in re regia duximus intimationem, quid cum intentio nostra non sit insuperabile tibi sit tunc haredum imponere, tamen in hoc articulo ibidem.]

CAP. XV.

A juramento per teum extorto ecclesia solet abfolverare: & ex transforse, ut peccata mortaliter non puniantur.

Coelestius III. a Brundifensi Episcop.

Verum & in ea questione, que quanto loco ponitur, an a sacramento vinculo absolvantur, qui siud inviti pro vita & rebus servandis fecerunt: nihil aliud arbitramur, quam quod ante ecclaves nostri Rom. pon. arbitrii fuisse noscuntur, qui tales a juramento nexibus absolvuntur. Ceterum, ut agatur confitimus, & auferatur materia degerandi, non eis ita exprefse dicatur, ut juramenta non servent: sed si non ea attendent, non ob hoc sunt tanquam pro mortali crimen puniendi.

CAP. XVI.

Si ita, cuius mandato sicutur, aliquid mihi praecepit contra primum per me prius lucis factum, illud servare non tenor, hoc dicit, inobedire verba litera.

Innocentius III. g. H. & S. & M. crucis Veneris.

Veniens h ad prasentiam nostram A. nobis expouit, quid olim cum M. Maurici. alternatim convicia ingredente certavit: proper quod cum graves iniurias incurrerit, quidam, qui pars utriusque amatores extiterant, suffragient praeceptio A. ut in fauficatione injuriarum vestrorum juraret obdecire mandato. Cumque idem & non crederet se tale quid committit, proper quod ei aliquod grave debet imponi, juramentumque illud sub tali confidencia praeftis, ipsi sub juramento debito praecepitis, ut nunquam curiam Dicis intraret, nisi cum omnes per edictum ipsius generaliter ad curiam vocarentur. [i & j.] Verum quia idem A qui dicti Dicis est confiliarius, & in iure suo multis ecclesis, quarum est advoatus, ex promisso tenetur adesse, nequaque taliter juraret, & mandatum illud fibi contrarium praevisset: noverimus nos Patriarche Granden mandante, ut si mandatum priori juramento licet factu repugnet, ipsum auctoritate nostra denunciet non servandum.

[i Aut nisi per nobis omnia virtus R. constem & H. Mauricium, qui absente esse dicuntur, ipsam contingere relaxari.]

a. al. Gulicino, b. Ca. 3. ed. tit. m. 2. compil. c. al. humanis etiam fidelitatis puritatem, &c. d. al. Brundifensi. Arship. e. Paris. cum non ab homine. sup. de jud. & c. 6. ed. tit. m. 2. compil. f. Perjuranda. g. Henrico Vitali & Leonardo Marco Mauricium. h. Cap. 1. ed. tit. m. 3. compil. i. Mauricium. k. Cumq. idem A. non credens se tale, &c. l. obseruan-

CAP. XVII.

Qui juravit ecclesiam defendere, & requiri fini pugnare, perjarius est, nec eum defendere possit. Idem magis oportet. Revi scelitus & es questione, utrum ille, qui alcione eccliesia servire ac pro pote detinere, si necessitate immunita super hoc sacramenta debito requiri duxerit appellatur praevaricatio incurat. Respondens, quod in brevi appelleant a perjuria talis appellatur, non exinde, si difficultas exitus, propter quam requiri possit, culpa perjuria potius irreducatur.

CAP. XVIII.

Incuri scienter illicitum, non indecens obstat, sed inobedire. Si vero presentes ignorare, debet inobedire, si aliquo lecite modo est obfervare. Si tamen potestum, quod putabat illicitum, debet obfervare, penitentia anno decessante agri penitentiam.

Ideam illibet Regi Argentum.

Vanto personam b tuam: [i & f.] Quidam filius tui (imo potius deceptoris) non animo induxit, ut jurares irrequiro a scelus populi, ut in certum tempus patris tui conferente motu tam circa mortem ejus fuerat legitime pondere data.

Cum autem adeo sit diminuta & minima effeta, quid grave proper hoc scandala posse natura, ut quod egredit & indificat eis ipsius, ac necessitate populi satiscatur, ab obfervacione praecepti postulati suppliciter a nobis populi, ac qui diligens indagator ponit fieri iste non potest, tamen erat a scelus populi, quoniam iniquum quirendum: quoniam cum juramentum fecit, non aut falfam aut legitimum esse credebas. Si filius a parentum fuisse illicitum, & nullatenus obfervatus & pro eo effetae penitentia inungenda: cum parentum non ut effet iniquitas vinclum, fuerit inobedire. Si vero legitimum esse credebas, juramentum inobedire. Et ut integrum iter obfervare confutamus & mandamus, ut responda moneta, quae a legitimo pondere fuerit defensio, sub nomine patris tui moneta cedatur, quam ut in omnium pondus reducas, secundum eum flumen, non tempore patris tui habuit meliorem, ita quid non moneta, que ab illo statu falsata non fuerit, non ut obtemperatur, & per quod & diffidetur venientem & juramentum levare. Verum tamen & rem complam in prafatione juramenti credebas: illegitimum dare diminutum, & tua super hoc conscientia non debeat, rursus humiliter confiteere peccatum, & dimissum inuenient tibi pro illicito juramento fidei placere.

[i Inter alias Christians principes finierunt obstat ut pugnare, tanto feruente regia dilectione fidelitatem vel exercitio, ne quid ei, quid alijs, immisceret, quod vel in pugna pugna tua aut detrimento tenuerat velat reddatur. Etiamdem litterarum tuarum & plurium praeclarorum, ne ut in aliis mauturis in regno tuo confluentibus nobis conuenit, quid aeternis Christians, qui pro magnitudine dei potest misericordia tua temporis occuparent, in exercitu chepere & Coristi finis regia Castello clausi, cum armis malitiae perfirari.]

Non valens juramentum praeftum in pugnando periorum.

a. Cap. 2. ed. tit. m. 3. compilatione. b. Co. 4. ed. tit. m. 3. compilat. c. In Ed. Barbat. egrus indigens, alijs aperte, &c.

Idem sibi & populo a Tuderino.
Venerantes & ad fed. Apof. confites vestros super his,
qui ad nos de vobis factas referuntur, & commone-
tum carnis, & aliquantum alispera convenire. Cum
nam & appellationis intercessio ad Apost. fed. tene-
mantur & devotio defere, cum & leges etiam se-
culare per fementias beneficium appellationis non
inveni aggravata, vos sententias appellatione suspen-
sionem mandatis. Verum idem consules nobis
curaverunt, quod cum aliqui vestrum vocan-
ti officium confutatis, firmant proprio facimento,
quod mutus & plagiatis, secundum vestre civita-
tis omnitem judicabunt, & inter 28. dies que ju-
dicantur, exequuntur. Unde vallo suhuimmo juram-
ento non posse super his appellationibus deferre,
citat. Quia vero non minus judges secundum legem
quam confutati vestri secundum confitendum ven-
tum iurare juram: & ideo sicut judges con-
futati & que vestri contra confitendum eum
ne*cis* est ordo judicarius observandus, qui debet in ali-
lis observari: ne tu quando lab primum revere-
jactis, habebas in mente, ut propter venires contra cano-
nicas factiones, alioquin non juramentum, sed per-
petuum potius existisset, nec effec aliqua ratione servandum.
Nos iuramentum tuum benignius interpretari volentes, ut quod confonet canonici institutis, frat. ac-
tuositate praesentum intimamus, quod in manefis & no-
toriatio nione iuramenti primum non credimus te teneri
servare subtilitatem ordinis judicarii, quam in his non
servari per omnia ipsa iusta ratio postulat & requirit.
Unde videbitur subtiliter intenti de ordine judiciorum
procedere, ut in primum non per omnia ordo judicatu-
ris obseruer. Quanquam & secundum adprobatum
intellegimus tecle positi intelligi posui juriati, ut in omni-
bus causis ordinem judicarius observares, in illis vide-
libet, in quibus est ordo judicarius observandus. Sic
ergo faciens & juramentum tenorem servabis, & instituta ca-
nonica non omittes.

CAP. XXII.

CAP. XXI.

Si unum iuramentum una debitione auctor praefatur, sicut in eis est:
& ex non obstante, ex debito, praefundam est.

Idem iudicis Carolonis. a

EA te b credimus iuritione vigere, ut intelligas per teipsum quod omnes non remitterit, fed augent, cum cuiquam improvise solvitur, quod alii ex debito est praefundam. Sancti dum Archiepiscopi Turritanus a c
nomine & nostrarum mentis fidelitatis (hinc a nobis mandatum accepit) exigebat, illius exhibere in ejus manus difulsum, adferens, quod Pisanus Archiepiscopus

Idem iudicis Carolitano. a

CAP. XX.
Item si uera non repeteret, potest iuramento non obstante ex no-
stris iuris iustis, & scilicet in iure ueritatis, metabiliare.
Idem dicitur Archiepiscopo.
Ducimus & noveritis audientiam pervenisse, quod
Iustus & G. Petru uiratus non modica perfidiositate,
similitudine, summa, quod nec per se, nec per alium
peruictum uiratus reperiatur, vel apud ecclesiasticum judi-
cium, etiam feculacem ligeri super deponentem quicquid.
Cumque creditor considerat testemtum, suis
principiis, et uerbis, ut omnibus, qui probarent se decidi-
re uiratum, ipsas ei refutare procuraret. Vnde
cumq[ue]d, & G. uiratus reperiere non aduentum pro-
p[er] huiusmodi iuramentorum, & haecdes prodiciti. P. eis
negligit uisitare de uiris. Mandamus, quatenus
sob[er]o p[ro]ximis communicationis publice in eccl[esi]a proposi-
tio vel proposuit, ut qui super hoc noverint verita-
tem, poscent ad teffimoniolum profundent: & si per
dictum vel ali documenta tibi confiterent de prae-
missis, breves illius, ut uirata, quas a praedictis pater eo-
rum acepit, refutant universas, ecclesiastica censura
corporas.

manus dictum, aduersus, quod Paulus Archiepiscopu-
salio Apolotolice fides honore huiusmodi praefititia iur-
amentum. Cum igitur nobis & eccl[esi]ia Romanae fideli-
tatem facere tenearis, si proutum juramentum ei, quod
a te nobis tanquam debito est effundit, contra tuum
rep[re]tates illiciuntur iudicabitis: & illicito non obstan-
te, quod licet, immo ex debito petitur exhibebitis: vel si
proutum praefatio contrarium non existit, illud sine
difficultate praefatis.

CAP. XXIIIL

Qui jureuitflare mandato aliquo, non tenetar parere si prae-
cipit illico, sed si plausu exheredes, vel uxori abierat.

Idem dicitur Alatrus Episcopo.

Vintavallis & nostris uiribus intimavit, quod pre-
cofessa, quam filii ipsius alius mulieribus interrogarent
quid earum mandato pareret, proutum juramentum
qui tale illis debito iurando dedere mandatum
quid si quando f[ili]i aut uxor illius aliquip factum ve-
rbum conuinceretur mulieribus illis objetcent, idem
filii & filios exheredes, & a se propriam removere
uxorem. Quocirca mandamus, quatenus cum licet
fuerit iuramentum, sed mandatum illicium, praedictis
revocent mandatum illud inangos, aliquin enim a

CAP. XXII.

CAP. XXI.
Invenientem generale debet us metallum, si fieri potest, ut non ob-
seruant, elas tamquam teneturium non obligat contra iurum obser-
vantiam.

Item *Napolitanus* *Arcivescopo*.
Ad hanc et novis audientiam perseverisse, quod

CAP. XXIV.
Ex causa levi & temeraria conjuges etiam quod ad torum, & me-
tuum cohabitacionem, se separare non possunt, etiam cum juramento
interpretatione.

CAP. XXIV.

Zarfatitin. b Ca. 8. eod. tr.
d *Selatrina* e Cap.

Kkk. 2

Idem Beluacensi Episcopo.

Cum contingat a interdum, quod constante matrimonio mulieres alienationibus super rebus dotali bus & donationibus propter nuptias consentiant, neulterius contraveniant propria sacramento firmando, ac soluto processu temporis matrimonio contravenientur: utrum hoc eis licet, a nobis tua fra. requivit. Nos autem f. t. t. r. quod esti mulierum consensu in talibus non videtur obligatori secundum legitimas sanctiones, ne tali tamen per extenuam contingat per iuris aperte: mulieres ipse cervate debent huiusmodi iuramenta, fine vi & dolo sponte profita, cum in alterius praejudicium non redundent, nec obliterata vergant in dispensum fatui extenuam.

CAP. XXIX.

*Movens bellum in iugum compellit restituere, que per violen-
tiam occupavit, & res abducere, à quibus indebet iuramento ex-
onfer, hoc dicit, usq; ad verf. iuramentum.*

Idem.

Sicut & infra. Si confiterit & quod praedictus H. iniuste bellum movetit contra I. ipsum H. studebat inducere at universi per huiusmodi violentiam occupata restituere conquerenti, eum a praeſito fibi iuramento proſtris abloventes. Quod si acquireſcere noluerit, ipsum ad hoc (i præmilia veritate nituntur) cogatis per tentianam excommunicationis, terram ejus interdicti tentientis suppontentes.

*Non astringitur qui iuramento ad implendum quod juravit,
sed alia parte non impletus, cuius refellit præfatum est iuramen-
tum, hoc dicit.*

Iuramentum autem quod I. se afferit præfatis, si de-

aſſertum factum est utriusque, eum non ligat, qui præ-

ficit, dum ille cui præfatum fuerit, cervate negligit, quod

promittit.

CAP. XXX.

Clerici non habentes temporalia à laici, non tenentur ei præfato

iuramento fidelitati.

Idem in concilio generali c.

Natus de iure divino, a quidam laici usurpare nituntur, cum viros ecclesiasticos nihil tempore obtinenteſ ab eis, ad præſandum fibi fidelitatis iuramenta compellant. Quia secundum Apostolum e. servus suo Domino stat aut cadit, sacri auctoritate concilii prohibemus, ne tales clerici personis secularibus præſtare co-
ganū huiusmodi iuramenta.

CAP. XXXI.

*Qui iuratur non esse contra aliquem, non causit in causa propria & ec-
clesia sua esse contra eum, b. d. secundum intellectum glossa.*

Honorus III. A. & C. Canonie. Antio-
chen.

Petitio g. vestra nobis exhibita continebat, quod ec-
clesia Antiochen vacante, Princeps Antiochen. ti-
mens conſpiracione aliquas fieri contra eum, à vobis iur-
mantum extortum, quod contra ipsum non efficit de ca-
tero: [i & infra.] Interpretatione h. congrua declara-
tur, vos iuramento huiusmodi non teneri, quin pro ju-
ribus & honoribus ipsius ecclie ac etiam ſpecialibus i-
vestris legitime defendendis contra ipsum Princeps ita
te liberè valeatis, coīcendo vos à machinatione dun-
gat, per quam idem Princeps debet laſionem personæ
vel ſui amillione incurrere Principatus.

[i Cum autem diuitia Princeps aduersus ipsam ecclieſ

a. Cap. i. cod. tit. in 4. compilatione. b. Cap. 2. cod. tit. in 4.
b. compilatione. c. Laseran. fab. Innocent. 111. d. Cap. 8. cod.
tit. in 4. compil. e. 1. Corinth. 3. f. iuramenta. g. Nota qua
condiciones intelligantur in iuramento, de quibus Areti. in 4. aqua.
infir. de except. Ief. in l. ſciventur. ff. de iurid. h. In uno.
Hoc autem interpretatione congrua. i. ſpecialibus legitim
in omnibus scriptis, licet in aliquis vulgaris mendosi legatur ſp-
iritualibus.

KKK a

freqentes habetas questiones, nec vos ius dñe ecclie sine ipsius
dilectione potestis, nec eidem audiunt auctor, ne inde omnis contra
dilectionem facere iuramentum. Quare nobis insuper illius supplicium, ut
vobis super haec paterna providere fons cuncte dignavemus. Non igit
tunc usitatis ecclie iuramentum, & salutis ac famae vestre, & bonorum doli
principi pariter previdentes.]

CAP. XXXII.

Cum agitur de usu, potest judecari in qualibet parte litis ex officio
suo deficiente probatioibus exigere a partibus iuramentum de
veritate dicenda. Et eadem ratione idem in qualibet causa, in qua
immet peccatum, secundum Panormitanum.

Idem Archidiace. & magistro G. canonico
Tullen.

Ex literis a vobis accepimus, quod super causam us
furiarum vobis pro G. contra E. ab Apostolica sede
commissa, non potuit per telles ipsius G. per te productos
de fortis quantitate liquere, licet de obligatione pigno
ris constitueris: unde expedire videtur, quod exagatur de
dicenda veritate a partibus iuramentum, cum ex fama
quasi notior habeatur, praefatum ex quadam terra
ipsius G. sibi titulo pignoris obligata, forte & amplius
percepisti. Neigitur ex huiusmodi iuramenti defectu iur
ritaria (occulta veritate) succumbat: mandamus, quate
sue partes ad praefundum huiusmodi iuramentum per
seni ecclie appel. remota cogatis.

CAP. XXXIII.

Si postfrus in dignitate alienat bona dignitas, non valet aliena
tio, & plenius revocare debet non obstante iuramento de non revoca
do, maxime si prius iurata non alienata, b.d. secundum verum intel
lendum Panormitanum.

Idem Collestan. b. Archidiacono & ejus suis
fratres.

In intellectu jam dudum, quod charissimus in Christo filius
noster Hungaricus Rex illustris, alienationes quaf
dam fecerit in prejudicium regni sui, & contra Regis
honorem. Nos eidem Regi diligimus scripta nostra, ut
alienationes predictas, non obstante iuramento, si quod
fecit de non revocando, cedem, studeat revocare e.
Quia cum teneatur, & in sua coronatione juraverit, jura
regni sui & honoret corone alligata ferve, illicitem
profecto fuit, si praefitus de non revocando alienatione
bus huiusmodi iuramentum: & propterea penitus non
servandum.

CAP. XXXIV.

Si mulier juravit aliquem effeminarum, & succubuit, quia ali
ter non probatur, non datur nec denegatur ei licentia cura alio son
tabendi.

Gregorius IX. Episcopo Ceno
mar.

Mulier, qui in iure praefito iuramento adseruit vi
ram talen in ipsam per verba de praefiti matrimonio
rialiter conscientie, probations alias non habenti, viro
ab eius imperitione per sententiam absoluto, nec debes
licentiam dare cum alio matrimonio contractandi, ne
actor perjurii videaris: nec hoc ei dicimus prohibe
ndum: ne forte si falsum juraverit, matrimonium con
tingat legitimum impediri: sed sua conscientie est po
tius reliquanda.

CAP. XXXV.

Qui juravit, ferve statuta edita, & postea per illud iuramen
tum alter non jurando prouisi fuisse edenda seu potestis edita, non
tenetur ex iuramento ad noviter edita, hoc dicit, secundum verum
intellectum.

a Vid. Guid. Pap. huc. & Beat. Thom. 2. 2. question. 72. art. 3.
b Colm. adit. Colloq. in omnibus. c Vid. leg. prohibite, 5. quod
plane per Bartol. ff. quod va aut clam. d Iuramentum non de
bet deferri ei, quem credimus in nos forsan perjurium. l.c. c. de ind.
vidua. toll.

Idem.

Clericus, qui juravit se statua ex ecclesiis
fervatur, promittens per idem iuramentum
tum, quod postmodum subfecit et. fidei in
fervare. Licer transgrexi non debet, quia pen
tit, non tenetur ad illius observantiam ex dicto pen
ti juramenti.

CAP. XXXVI.

Iuramentum huius designatur a judice delatum fini
recursu potest: delatum vero a parte, interrogante
fieri: in actione tamen famis non dicitur responde
re ad. f. sive.

Idem H. judici.

Iuramentum a te parti delatum, nisi iusta de
parte non poruit regulari. Quamvis, quod in dicta
parte defertur, recarsi possit licet, ac deinde le
taret convenio famosa actione referre hec
jurandum.

Affore nihil probante, res ut ab aliis, omnibus depon
tis prosumpto est pro eo, deferte res iuramentum, vel de
confidetur perfunctorio, & sicut deponuntur h.c.

Sancti si actor b omnino in probatione defertur
debet (& si nihil praeficerit) obtinere. Praeterea,
vero faciente pro illo, reo deferti potest, si ob
stia in innocentiam iuramentum, nisi iusta de
ponatur & causa circumstantia illud sive
deferdendum.

DE EXCEPTIONIBVS.

TITVLVS XXV.

CAP. I.

Sitetas de crimine contra eos excepto convictione si de
viduo appetit, repudiat, refutans, sed de ceteris non
non tangit negotio principium.

Celestini III.

DEnique e, quod in dicta & persona refut
[i & infra.] Si crimina refutatis objec
tis quibus non fuerint facti, scilicet in
tantum per exceptionem oponuntur, probato illis
criminum exhibenda est, antequam causa per fin
am terminetur: cum (scilicet canonica infusa de
testes abique illa infamia vel fulsione vel man
macula in ferendo testimonio requireant. Quia
fala criminis, de quibus alio tempore comprobati
fuerint testes, obiciuntur, a testimonio qui
ponunt: quis sicut Stephanus Papa & alii Romani
multi Romani testantur, non est credendum ceteros
sicut confessionis, nisi prius se probaretur iuste
tis. Ceterum si de criminibus ad solam exceptionem
objec*tis* testes convicti fuerint sine confessi, pena no
minalia non debent, cum accusatio in dictis
cundum iuram ordinem non procedat. Sufficiunt
perhibendo testimonio repelluntur, praeterea inter
gente non oportet, causam, de qua agitur, con
dere non videtur.

[i] Quibus ante iuramentum vel depositione nisi testi
fici, post testificationem publicatis possit opponi, hoc in fama re
futia de longa consuetudine obscurissime cognitum, ut ex processu
vel depositione & post, in dicta & cetera perfunctio refutatur
exceptio possit opponi, &]

CAP. II.

Recipiente de excommunicatione contra alium, resul
ticipatio communione.

a Vid. Guid. Pap. huc. b Vid. Bart. m. l. D. decap
tit. de prob. Satis. & alii in l. qui acceperit. C. cordato. c. C.
eod. tit. in 2. compil. d Epif. 2. Refor. Burch. 5. l. Dec. 14.
e. fratres Felix, Calixtus & Damasus quoniam refutatur de in
dicta l. i. Dec. c. 169. 171. & 172.

Innocentius III. Archid. Richemundia.

Nobis ex parte tua a fuit quasdam b. utrum is,
A qui excommunicato in locutione vel oratione scien-
ter communicari, excommunicatum ipsum a tua possit
versatione repellere, cum ille communione hujusmo-
dique contra eum.

Nos igitur inquisitionis t. r. quod ipse ab accusati-
onibus poterit remoyeri, cum primus a communione
exclusus sit exclusus, secundus vero tantum a sacramen-
tum participatione sit remoyeri c.

CAP. III.

Idem placet beneficiis, contra alium de pluralitate non excipit.
Idem, hanc Addit.

Idem Andreus Episcopa.

Non ecclesiastice d provisoriis officium: [1 & 7.]

Mandamus, quatenus la. facias praeambula illius,
deo per C. prad. no. nescitur invenitus, pacifica pos-
sunt gracie, cum exceptionem illam, quod praesumitur
in alia eccl. beneficium possidet, ei non pos-
se opponere, quos constat varia beneficia in diversis ec-
clesiis ostendit.

[1 Tres quidem siquidem quia inter delegati fil. Novarien. ca-
pum & clericorum super prestantia Novarien. eccl. verba-
tur, non enim capitulum quodam idem l. ad fidem Apothecam ac-
cepit, & dico in infra & fratrum misericordiarum praesentia fuit
corporis consuetudine, propterea la. fuit taliter in nostro auditio-
ne dicens, quod cum placuerit bo. me ce. Pp. p. n. la. praem-
bulorum, eccl. que fuerit Magister B. de fin. ad precis
quatuor cardinalium confere, & ipsius de sila manus propria in-
scriptis apfel. fid. mandata sunt profundam in corporisdem i-
nig. plenum indules, quoniam non permisit eam can-
cipli. Eccl. vero Novarien. canonici respondentes, ex-
cepto paucis horum allegant, quibus ipsam la. a perceptione
pudicitate commissa retrocedunt.

CAP. IV.

Iudee facere debet terminum ad omnes delatorias pro-
positas, p. f. quoniam exceptum non audierit, nisi in triuus capitulo
locutus.

Idem Episcopo Helen.

P. libet. e [& infra.] Quoniam per delatorias ex-
ceptiones multitudine nonnumquam causarum termina-
tum proponatur, inquisitione & respondentio decernimur,
ut in certum tempus a iudice adjungandum, o-
mnis delator & proponantur. Ita quod si partes ex-
cuse volent aliquas opponere, quas non fuerint pro-
ficiuntur, et resaudiuntur g. nisi forte aliqua de no-
nō sibi competens exorta fuerit, vel is, qui voluerit eam
oppone, idem faciat iuramento, se postmodum ad illa
causa pertinente.

CAP. V.

Excommunicatus excipere, & omnem defensionem fa-
cere possit, sed recuperare non potest.

Idem Monachus Farfen. h.

Cum inter i. priuatis & conventum de Argento-
rio k. ex parte sua, & nobilium virum S. de Mal-
ibio i. dico. Reta. ex altera, super damna & aliis co-
muni vobis ex delegatione nostra quasdam reveretur,
prosecutio ipsius nobilis vestrum volente declinare-
tur, eo quod duos ex vobis habebat suspecciosos,
procurator monasterii allegavit parti eiusdem nobilis
cum est vinculo excommunicationis additifus) ex-

ceptionis hujusmodi beneficium interdicendum: [1 & 7.]
Inquisitione vestra duximus respondendum, quod pra-
dicto nobili legitima defensio in judicio reservatur, &
maxime iudicis & recursus, cum periculorum sit co-
ram subiecto iudice litigare, ac suspiciti iudicibus sed.
Apofol. canam de certa conscientia b. non committat,
unde in talibus non excommunicati favor attenditur,
sed aquitas iudicantis, cum non debet claudicare ju-
dicium: ac fatis videatur absurdum, si auctore impugnam-
re, reo defensionis copia denegetur, quia sic conde-
mnamur multiorum abolendum. Porro cum excom-
municato, quando in causa abolitionis existit, non si-
justa deneganda sententia, nec interdicti debet eidem
appellationis remedium, si contra iudicium condemnatur,
qua ratione in uno eodemque negotio ipsi alia legiti-
tima subiectum suffragia, non videmus. Ceterum
facere in reconvocatione sententias: ne quod in defen-
sionis remedium sufficeret, ad impugnationis materi-
am extenderat.

[1 Cum enim excommunicatus non reportet ex contumacia
communione, valeat conveniens, si exceptione liberam posset ha-
bere progressionem vel recursum, traheretur multos in favorem,
quod est in aliis introducitur. Vide postulatio fiduci Apostolica
oraculo doceri, quidam in hec dubitatur articulo procedere de-
betis.]

CAP. VI.

Excipiente, non videtur facta ea, quia in exceptione includantur.
Et exceptio falsi portet etiam peccatum sententiam opponit.

Idem Monachus Farfen. c.

Cum d venerabilis frater noster I. Sabinen. Episco-
pus coram dictis filiis nostris t. tituli S. Anasta-
sii & R. procuratori vestro conceffimus auditores, ec-
clesiam sancti Viti cum suis possessionibus & pertinentiis
perivisit, adferens tandem ad se in spiritualibus & tem-
poralibus pertinere. Idem nondum Episcopi intentio-
ne fundata & praecepisse sic respondit: quod esti di-
cta eccl. duidum fuit eccl. Sabinen. subiecta, eam
tamen non poterat Episcopus vindicare, quam ex per-
mutationis causa Ferien. monasterium obtinebat, ad
hoc probandum quoddam exhibens instrumentum,
in quo continet prima facie videatur, quod Theodo-
sius Episcopus cum suorum sacerdotum adiumento predi-
cam eccliam sancti Viti, pro quibusdam ecclieis &
rebus aliis in cambium vestro duxit monasterio conce-
dendum.

Ad hanc Episcopum proposuit memoratus, intentio-
ne suam per hujusmodi refacionem esse fundatam,
cum enim pars vestra responderet, se dictam eccliam
ex permutatione facta per Sabinen. Episcopum obtine-
re, confiteri per consequens videbatur se credere, quod
dicta eccl. a tempore permutationis pertinet ad eccl.
iam Sabinen. cum permissione inter contractus bonaz
fidei computetur, nec cum alio, quam cum Domino, vel
cetero, qui habebatur loco Domini legitime valeat cer-
tebrari: [1 & infra.] Porro memoratus Episcopus
ad probandum, quod dicta eccl. a se in tempo-
ralibus pertinet, quodam testes induxit, per quos ni-
tebatur f. ostendere, quod tam dictam eccliam,
quam molendinas, terras, & alia bona ejus Sabinen. Epi-
scopici diutius possederunt, de illis pro sua voluntatis
arbitrio disponendo: [2 & infra.] Intelleximus su-
propositum Episcopum intentionem suam minime funda-
tive per testium depositiones, vel procuratoris supradicti

a. Vid. Hofien. in sum. titul. de recus. b. quia sunt justa causa,
b. al. scientia. c. Farfen. al. Franzen. In quibusdam ita: Inne,
III. Archid. Richemundia. d. Cap. un. De Conf. m. 4. compul.
Vid. Dyn. in cap. exceptione. Derez. Jur. Addit. Romar. in l. cum
mulier. ff. fil. matr. c. al. proper. f. videbatur.

Kkk 4

reponsum, quia exceptionem objiciens de intentione partis adversa, non intelligitur fuisse confessus, vel per instrumentum ex adverso exhibitum, cum in eo Theodosius Episcopus, a quo permutatio facta proprieuit, non dicatur Episcopus Sabiniens. quamquam in transcripto, quo procurator utebatur, appositum fuerat Sabiniens. per vitium falsitatis. Licer autem nimis excusat, qui transcriptum illius instrumenti falsavit, quia tamens delictum in damnum ecclesie redire non debet, ac non solum absentes, verum etiam post obiectum potest exceptum fuisse, cum falsorum instrumentum praevaluat sententia, ut que ad xx. annorum spaciem valeat retrahiri veritate comperta: nolumus ut per id monasterio vestro prajudicium generetur.

Quia vero nobis constitutis supradictam ecclesiam sancti Viti constitutum esse in diocesi Sabiniens. Episcopale ius in omnibus eidem Episcopo adjudicatum in eadem, istis duxatus exceptis, quae per authenticas scriptas ei noscuntur ecclesie subiecta, cum per privilegium vel per prescriptionem legitimam nullatenus probetur exempla.

Vera quia dictus Episcopus, qui eandem ecclesiam vindicabat, munitione le preceptio legitima non ostendit, quamquam probaverit Episcopum Sabini, bona ejusdem ecclesie aliquanto tempore possedisse: vos ab imputatione Episcopi quo ad temporalia ejusdem ecclesie sententialiter duximus abholendum.

[1] Adicimus etiam quod si confessionem facere vellit iniquum contra vos facere videatur, instrumentum tamquam contra se minime admittetur, quia nec tabelloni autoritate, nec subscriptio testium dignissimis est plenum. Sed ad hoc per rectificandam, quid cum procurator in madame exceptum vel obiecteret, non videbat in adversa partis intentione fuisse confessus, quia iusta legimus sententias, qui exceptione utitur, non affirmatur de intentione adversarii confiteri, adjungens quid est permutatio tempore causarum fore, credidit ecclesiam dictam S. Vito ad Sabini ecclesiam pertinere, pradicta tamen procurator ex certis causa suis versimilius conjecturis credituriam suam postmodum patitur retinere informare, ut credat eandem ecclesiam ad Sabini, ecclesiam ducere tempori non possit.

[2] Super huiusque & alias proprias coram supradictis cardinalibus, deliberatione cum fratribus nostris habita.

CAP. VII.

Si exceptio jurisdictionis exclusiva, propter quam fuit appellatum, probatur vera, iudex appellatum non debet de principali cognoscere, sed supercedere, b.d. intelligendo, quod ipsi erant iudices appellacionis. Et notabilis intellectus. P. Honorius III. Abbatii S. Huberti & sancti Marini Leodiensi.

Olim [1. & infra.] Nuper vero ex parte Gu. fuit positum, quod literis p[ri]m[is] Treveren. Archiepiscopo presentatis, idem XX. excipiendo propofit, quod auditoriae ipsarum respondere minime tenetatur, quia ultra duas dietas extra suam diecemum trahebatur in causam, & quia dictus Archiepiscopus hanc exceptionem admittre recubat, vocem ad nos appellacionis emisit: [2. & infra.] Porro procurator partis b. adversa respondebit, quod idem Guil. ultra duas dietas extra suam diecemum minime trahebatur, cum ip[s]i Archiepiscopo terminum in talibus statuerit, quia remotus ab illo non erat ultra, quam prouidum est per constitutionem concilii generalis: [3. & infra.] Dic. v. mandamus, quatenus si procurator dicti Guil. probare poterit exceptio-

a. De materia hujus decrei, quatenus agit de dicta, vid. Bar[tholomeus] in leg. i. p[ro]p[ter]ea cau[ta]. Imola in l. continuo. De verb. obligat. Alexand. conf. 22. In c. confederata verbis statutis. in q. volum. b. ipsius continet.

nem, quam coram Archiepiscopo propofit expedita, scilicet in causam trahi ultra duas dietas causa constitutionem concilii generalis a. vos apostolice, nem dicti Guil. legitimam decementes nego legem federe cureatis.

[1] Fuit autem iuribus intimatum, quod cum p[ri]m[is] 11. & n. mandavisset ven. f. n. Archiepiscop. Trever. scilicet inter nobiles vires L. comitem Dedi & V. de Holzschu[m]mern. Trier. d[icit]ur, super rapta nobila malefici uinculum, terro & rebus alius amiculatorem fecerat apud ap[osto]licum diligimus concordem: idem Archiepiscop[us] ap[osto]latus eius non deferens, quoniam frater est deus ap[osto]l[us] VV. qui alios erat uinculat excommunicatis scribit, prout propria compositione predidit excommunicationem, & ram suam interdicti sententia preualebat. Causa plausibilis, sicut G. d[icit] G. procurator nisi est uti procurator sentiarum sphaera litterarum imperialium, & H. procurator VII. in auctoritate publica contradicit etiam, ven. f. A. d[icit] & d[icit] F. G. S. M. in Cofmi Diac. Cerd. qui procurator antedicti auditores dedimus, quia per ea de ceteris fuit propria coram ei confitit manufacta dictam VV. communione vinculo est innodatum, procuratore op[er]is VII. in petrandis literis vel contradictione, administratores ejus intercederunt, litteris, quae ad eis procurator dictam imperaverat abholunt. Non quidam ad inferius pronuntia coram supradicti alterius partis affectu merentur, vidimus in mandatis, ut in consilio vobis regis justi fidei in predictis nobis litteris expressis, ratione prout predictis litteris decernentes carere viribus, si quis forte a nobis impensis pro ipso VV. in predictum ipsius causu prout remonstravit imperatur, quoniam plenam de predictis consuetudinibus.

[2] Sed prefatis Archiepiscopis appell. excommunicatis ven. f. n. Trieren. Episcop. ut compositione predicta fuit per sens. eccles. firmata observari: adiudicatum est fuit ut et prefatis VV. quid dicta comes appellationem frater nostre antedicti, excommunicationis ad nos existens terminatus imperaverit ecclesiam, quando pro parte ipsius VV. fuerit littera supplicationis, ut cum idem, ac terra sua, terra & locis predictis, fidei, protestatione confitatis, litteris predictis, in Angliam transferendo, cum ipsam affectum suum ducendo in Angliam, excommunicatus uocab[us] ab aliis per videre volentes, Abbas S. Laurentii & confidatibus, ut per predictas litteras dedimus in mandatis, ut in eis inventis uolentes, reuocatis in predictis quidquid inventum possit apud modum attentionis, causam autem, & finis deinceps, atque portus ad excaecem nostram remitteremus applicando per predictis legitimis condemnantes.

[3] Adicitionem ipsius causit, procurator quod fuit dicti auditor, iam dicti praedictoris, alia est excommunicationis causa in litteris ad jam dictum Abbatum S.L. & fratribus directi nulla fecit penitus mentem. Vnde penitus quilibet commisit procurator, ut eas ob causas jam dictis determinatae & inane. Quia ne[st] in tanta contrariaitate proposita veritate nobis confare non posuit.

CAP. VIII.

Tro defensione sua ecclesia potest quod si operari excommunicationis, perjurari, vel dictam legitimam exponere, ut per replicationem excommunicationis vel perjurari possit.

Idem Arch. Transfig. & officia, & i. canonico

Dilecti filii S. & F. ac C. canonici ecclesie fidelium Mariae transmissa nobis & petitione modificali

a. Lateranen. sub Innoceni. III. cap. 27. b. Dicitur nobis, nulli in multo.

quod cum M. canonie ejusdem ecclie ipsos coram delegatis a nobis transierit in causam, super eo, quod se oponere electioni a quibulfam canonice & Gran-
deis fuit de ipso in priorem ecclie supradicta: idem expositum, quod dictum M. non debet audiri, eo quod excommunicatus erat, & perjurii crimine irreu-
ni. Cumque dictum M. praefatis G. & P. perjurium, &
excommunicationem in modum b exceptionis &
replacientis objicere, cum exceptionem elidere n-
atur: procurator cum proposito, quod ejus super
ipso probato recipi non debet, quia & si objecione
quod canonice perjurium probatur, non essent pro-
bat, hoc a defensione sue ecclie repellendi. Adiect
item quod contra excommunicationem dicto M. in
modum exceptionis obiectam, excommunicatione supra-
dicti replicare non potest: quia exceptio ipsi M. op-
pedit & probata, cunam repellere ab agendo: repli-
catione lapidum S. nequam a defendendo re-
pelleretur: [i. e. infra.] Ipsi vero
qui mellocuti fuerint, quod prius probationes re-
cepunt super replicatione primita e., propter quod
ad ultimam audiencem fuit appellatio. Quocirca
mandamus, quatenus si res ita habeat, revocari in ira-
mento. Etiam si res ita habeat, revocari in ira-
mento.

CAP. IX.

Per exceptionem excommunicationis a prosecutione appellationis etiam originalis aduersus replicam non debet, h.d. & est causa singularis, quatenus dicit de auctore 2.

*Idem Abbat. sancti Salvatoris Sapient. & Ver-
sionem proposito.*

Significaverunt nobis capitulum de Tornscenf. quod cum P. in iuriu Archipresbyterum elegissent. Mel-
diolanum. Archipiscopum presentaram sibi electionem renue-
nuerunt confirmare, quendam Zephum clericum in At-
chiresbyterum inservi ecclie supradicta: quare
ipius ad sedem Apostolicam appellantibus, proposito
fanfi Stephani causam ipsam super his dicimur com-
mississe: qui electionem ipsorum confirmans, & pre-
nuncians jus eligandi ad ipsum capitulum pertinere, &
partem adverbam ab impetitione ipsorum absolvit, &
quod sententia partes ad sedem Apostolicam appellantes,
causam ipsam vobis obtinere committi. Sed a parte altera
exceptione excommunicationis oppedita contra
capitulum memoratum, vos minus provide atten-
dentes, quod prætextu excommunicationis oppedita
a prosecutione appellationis non debet qui excludit:
cum omnis legitima defensio excommunicato in ju-
dicio refutetur: partem adverbam non esse cogendam
ad respondentem eisdem perpetram decrevitis: pro-
pter quod dictum capitulum nostram audiencem ap-
pellarunt: & infra. Mandamus, quatenus si est ita, ex-
ceptione hujusmodi non obstante, in eodem negotio
procedatis.

CAP. X.

*Excommunicationis exceptione non obstante valet rescriptum impetrando nostra appellatio, facit de excommunicatione lata
per ipsam nisi gravissima non faciat mentionem. hoc dicit.
Etiam hoc est causa singularis: per quem forte posset
ipsam approbat, hujusmodi exceptionis obstaculo
conveniens retardari: Sententias ipsas relaxamus ad
cautiam.*

CAP. X.

*Excommunicationis exceptione non obstante valet rescriptum impetrando nostra appellatio, facit de excommunicatione lata
per ipsam nisi gravissima non faciat mentionem. hoc dicit.
Etiam hoc est causa singularis: per quem forte posset
ipsam approbat, hujusmodi exceptionis obstaculo
conveniens retardari: Sententias ipsas relaxamus ad
cautiam.*

CAP. XI.

*Reus in qualibet parte liti excommunicationem contra auctorem
objiciens audire: & si malitiosa dissidet, in expensis conde-
mnat, & date, quod non excipiatur, propter judicem publice excommuni-
cationem repellere.*

CAP. XII.

Exceptionem b excommunicationis in dilatoriis pro-
ponendis reus scienter omittens, in qualibet parte
liti oponere minime prohibetur, quod est in hac ex-
ceptione specialiter observandum, ne quicquam e in
periculum anima fuis excommunicato communicare
cogatur. Qui si eam omiserit, ut auctor laboribus & lum-
pibus fatigetur, in expensis est legitimis condemnandus.
Excommunicationis autem publice esti hujusmo-
di exceptione non opponitur, nihilominus est officio judi-
cis repellendum.

a *Vid. Per. Doseiam reg. 270. In e. excommunicatione non potest.*
b *Idem Bellarmer. Doc. 226. dy Gomme. in eam. utriusque signifi-
cat. ne quis. d De materna vitiorum excommunicatorum
vid. Eel. in c. Redolus. Dosei.*

*L*et a uenire te iure volumus & tenere, quod aduersariis ecclesiæ minorem præscriptionem, quam quadam annorum Rom. eccl. non admittit, licet quidam canones comprobant tricennalem: & ecclæ le potest aduersari ecclesiam quadragenaria temporis præscriptionem dñe illam quanu[m] inconciliu[m] quadraginta annos. non sicut pollicide. Veneris si de præscriptione & interrupione inter partes fuerit mota quatuor, ab utraq[ue] parte res recte debent: & si probata fuerit interrupcio, principio non retribueris.

CAP. IX.

*H*oc predamus ecclæ fiscum quadraginta annorum facio præscriptum.

*I*dem Syracusano Episcopo.

*Q*ui indicante b[ea]tū Abbatu[m] C[on]siderimus, inter eum & abbatem sancti Luci graven effigieas de fini- tis quiescentes: agmenforis definitione illam pro- ficiuntur.

*H*oc amemus igitur, ut ad loca de quibus est contentio iustitia, eam in recta facias præfencia terminari. Quæcqua[n]d[u]m tantum annorum præscriptione utriusque præscriptum levata.

CAP. X.

*T*empore bisulcatu[m] non currit præscriptio.

*L*ucius III. de Massafona & de Dorectre Abbatu[m].

& Magistro A. de V. de Forda.

*E*xtrautu[m] & conquefactione Abbatu[m] & Monachoru[m] de Siboni, accipimus, quid cùm ecclesia de Camerino alii cùm pertinet, & homines de Siboni & Vanni ecclæfatu[m] parciunt, sìne ipius ecclæ: ele- giti quippeas habentur ecclesias, minimam omnem sibi parceret præter sibi funderandi matrici ecclæ sub- tulerint: & i[n]f[er]o. *D*is. ve. man. quatuor decimas & decimuncum aliis obventionibus memoratae matrici ecclæ (præscriptione fiscitatu[m] tempore non currente) subducantur.

CAP. XI.

*T*rauenimus quia debent legatis & nunciis Apostolica feda, p[ro]p[ri]o un p[ar]t[er].

*I*nnocentius III. Abbatu[m] de [Cenedo].

*A*ccedentes a[li]i præfentiam nostram præpositos fan- diu in Nazari, & A. canonicos fan[ti] Stephani, syndicis & ponentes primiceriis & clericis & Mediolan. De or- dinatis minoris ecclæs graviter sunt conquesti, quid campi regio[n]e & nuncios Apost. fed. devotè recipiente procerus, dictiorum procurare ipsos renunt, & ponuntur s[ecundu]m ad expensas subfidiu[m] impari: [i. e. tunc.] Volentes autem ut quid omnibus immixtis, ab omnibus comprobaretur. Mandamus, quatuor n[on]i dist. octauis per speciale privilegium Apostoli, sed à præfatis procuratibus ostendenter te immunes, (nam il longissimo tempore procuratibus obsequio non impenderint: cum in talibus præcripto sibi locum sequi vindicare) ipsos ad procurations sarcinam ordine detinere subeundam teneri decernas.

*V*nde clerici Mediolanenses, graviter querelantur sibi prejudicato p[ro]p[ri]o, cum eis per cruxatum ipsam, s[ecundu]m contingat transi[er]e, non nesciis legatos, quanto in eis[us] procuratibus non possunt existi, tantu[m] facientes amplius pregravantur, & quoniam plura nos ipsi procuratibus devolvam, tanto[m] a facientiis falli poterit. *Q*uoq[ue]cum ordinari, cum proen[ti]o & videlicet iugiter nonnullis & fiscitatu[m] sicut Deu[ti] dedit, nonnaturam, in iugisq[ue] je[st]re feciali tuens fatigant,

*n*on videatur præfertim cum Et Apostolus dicat: Si vobis spiritalia seminicevimus, non et magnus si carnalia vestra metanus: & in- fanta nostra quotidiana sit omnium ecclæfarum sollicitudo, sicut plenus normi presentes pariter & renovi.

CAP. XII.

*S*ubditus non præfrib[us] obedienciam contra prælatum.

*I*dem de Caifa, & de S. Donato prioribus.

*C*um non a licet à capite membra recederet, non sufficiunt admirari quid sicut referente Bracaren. Archiepiscopo nobis est intimatum, sicut ecclæ ve- dire fibi tanquam Episcopo b[ea]tū vestro contumaciter re- culauit: [i. & infra.] Ideo [que] mandamus, quatenus præfato Archiepiscopo & ecclæ Bracaren obedi- entiam & reverentiam debitam, sicut alii clerici f[un]di ecclæ faciunt, impendatis, præscriptione temporis non obstante.

[i. C[on]tra igitur crimen ariolandi sit repugnare, & felix ido- latria non acquisi[er]et, sustine[n]te nolentes, quid fidelis prælati sibi non obstante ut tenentur, & communis f. n. om.]

CAP. XIII.

*D*e iuribus ad Romanam ecclæfum fiscitatu[m] currit sola con- tenens præscriptio.

*I*dem Nobilis vir Matafeloni.

*A*d diuidentiam & Apostolatuum no. pervenit: [i. & infra.] Proponebatur ex parte tua Alexand. Pa. præ- fol. tibi in castro Palatioli concessisse singulis annis 40. fol. denariorum Papien, quos Rom. eccl. ibi confuevit recipere annuam: infuper confectiones, banna, placi- foris, foris, & omnia iura, que ibi Apostolic, fed. ha- bebat. Sed ea tibi ratione nulla deberi castellanus e- sidenti castri constantissime afferebat. Ad quod pro- bandum inducetas prædicti Papa privilegium, & librum eccl[esi]e Rom. censu[m]em: hoc etiam nichil probare per testes, qui dicebant se viduisse præscriptum censum numeri Rom. Pont. p[ro]x. 50. annis, & infra fuisse solutum. Sed inter alia fuit ex adverso responsum, quid nec privile- gium, nec liber censu[m]alis, tibi aliquid commodi affer- bat d[icitur], cùm privilegio usus non fuerit spacio annorum 30. & liber censu[m]alis suspicetus existeret: quia non fuerat in camera nostra receptus, ac scismatizus alio modo scris- pisset dicta res[on]um, quam disserunt. Nosigitur magis auctoritatem privilegij, quam depositiones testium at- tendentes, considerantes, etiam librum censualem, quem non suscepimus habuimus e[st], sicut non in nostra, sed in Cardinalis sancti Hadriani camera fuit inventus, qui f[er]um, quando camerarius fuerat, de camera B. Petri suscepit, nec credentes ipsum scismarium (cùm ju- ratus sit officium suum fideliter exerciri) aliud scripsi- se, quām à testibus diceretur: Resipientes infuper (quod est longe validius) ipsum negotium ranger, principaliter Rom. eccl. coatta quam non nisi ceme- nta præscrip[er]io currit: in solutione prædicti censu[m]e & aliorum posteriorum condemnacionis partem adversem, injungentes eidem, ut tibi non tanquam tibi, sed tan- quam eccl[esi]e Rom. (cu[m] auctoritate debes percipere, cu[m] etiam proper prædicti beneficia vaſillus exiſtit) difficultate perfolvat.

[i. T]u conquerente quid quadam iure de castro palatioli a se re. Alexand. Pap. p[ro]p[ri]o, tibi concessa castellanen. ejusdem colli- ubi reddere desegabunt. Porro te ac illi fil. Leonis confidem, illius castri proper hoc in nostra præfencia constitutus audas fecimus diligenter.

a Cap. ed. tit. in 2. compil. vid. Rom. frigil. 200. incip. Caro- la de Fiorenza. b Archiep[iscop]o, c C. ed. tit. in 3. compil.

Anchur. consil. 310. & Paul. Caifa. consil. 380. incip. In falso præfenti, d[icitur] afferbant. e Libro censuali ecclæ in loco non sufficie ferua- ti creditur, i.e. si cert. pet. Bart. f. al. quia.

quod Apollis ad Iosias iudicibus receptum sive fateris, per
quod confit ecclae Romanam imperi in quafi pos-
se, cum pro ea ministerio tuo & antecessorum
nominem exaltum fuet, & praefatum iuramentum: & is
plicatur dicere, cujusnomine possidetur. Si veri di-
ctum, quod nomine tuo & antecessorum tuorum, & non
nomine novi ecclae Romanae fuerit iuramentum ex-
positus, inquit, quod praefatum iuramentum de-
ferendo iure & honore led. Apollis fieri violatum:—
tale licet reire, non posset, quod contra iuramentum
longiusficiat scilicet obtemperant: quia etiam secun-
dum hoc locum praecepti habent: non posset, cuius in
praecepto tecum ecclae fasiculari bona fides & iustus
est angari: & eius enim locum possit haberet
primum, non credimus sententiam praecipsum
in ecclae fidei, nosce nobis.

Quia prædictus Abbas sufficienter ostendit monasterium suum super institutionibus, definitionibus, & ordinatis plebis plebem & clericorum, baptismo, & premitentiis leboribus culpis, sepultura, decimarium perceptione, ac divinis officiis celebrandas, tam in pœble, quam in capelis prædictis in excommunicando atque intercedendo, & etiam ab solvendo legima prescritione mutuatum: Abbatem ipsum ad impetracione tua super jam dictis articulis duximus ab solvendum, super illos tunc perpetuum silentium imponendo, super alii omnibus, que ad jus episcopale specie non curuntur, tamen tenorem arbitrii euntem. Abbatem, quod ad plebem & capellas prædictas generaliter conde manus.

CAP. XIX.

Quæ prescr̄ptione completa privileḡum contrarium impetrat, & utitur illo, prescr̄ptione renunciat. Si prescr̄ptio non erat completa, malam fidem habet; & idē non prescribit.

100

Venientia ad presainmentum nostram Abbas sancti Martini de Pannonia: & infra. Perit a nobis postmodum idem Abbas, ut Vulturinus. Episcopus non impedit vel faciat impediri, quo minus omnes, qui in imaginatione parceret vel comitatus confundit de omnibus quod possident, decimas filii solvant: sicut in privilegiis Fauchis P.a. pr. no. & sancti Regis Stephanus continetur. Praeterea vero Episcopus potius patitur, ut decimas et imaginationem, comitatus ita fixa dicet, terminos confutat, quas detinet idem Abbas, filii refutati faciemus, nisi aliquo jure speciali feijs possidente monstrarent; & infra Chirifina ve, oleum sanctum, confractaciones altarium seu basiliacarum, ordinationes clericorum, qui ad factos ordines promovendi fuerint, clerici ecclesiastici vel capelliarum ipsius monasterii, quod est in Vulturino dioecesis.

pellularium ipsius monasterii, quodam in Vespriis clo-
nstitutum a Vesprim. Episcopo postulabunt: si qui-
dam catholicus fuerit, & gratiam fecerit. Apof. habuerit, &
ea gratis fine pravitate aliqua voluerit exhibere: aliquo
ab alio, quem maluerint, prestatu catholico sufficien-
tia liberant habent facultatem: sicut in privilegiis doct.
Palchalis, & Alexan. Papa praeceps. nost. perfidius
conseruit. Non obstante privilegio Clementis Papa per-
quod privilegii suorum praedecessorum non exitit de-

rogatum, cum de ipsis nullum fecerit mentionem, pra-
ferrimmo & ipse Clemens privilegium illud concesserit,
falsi institutionibus, non solum Romanę ecclesię, sed
ipius etiam legatorum. Nec obstat poterat praefi-
cili, quam idem Abbas in suum subfidiū opponeret
quia si imperiata erat, quando ab Alexando Papa
privilegium interfecerat, huius prescriptionis renunciatio vi-
deatur, praeficeret cum oram vobis privilegio illo sit, si
quis, quodcumque intentioni (quantum ad hunc articulum)
contradicat. Sivero nondum consummata erat praefi-
cio, sed erat in praetribulo: post imperiatum hujus-
modi privilegium, bona fidem non habuit. & ideo te-
cundum canones non praeficerit.

CAP. XVIII.

Abi in capitulo praescribere potest iura episcopalia, obtinet tamen his filio que prescripsit h. d. quis ad titulum.

Idem Episc. Lucam.

Con illo fratre Episcopo, cum Abbatore & mona-
chis suis salvatori de Fictore super plectro Fal-
stante & alijs eiusdem capitis ipsius in nostra pra-
esentia ligando munitissimum in eis, de alia ad ejus Epis-
copule penitentia vindicantes, ad fundamantem inten-
sorem tamen cum communione principaliere allegabas
ut sub nomine diebus uniuersa spiritualia in predica-
tione, qui sunt in dioceset, tua constituta, ad te tan-
to ut at diocesem Episcopalem pertinere, arbitrium
in primis huc hoc promulgatum a Pforiensem. Episco-
po habebatque a primicerio Lucas Allegans. Ad
eisdem autem intentum quam Lucas Cleg. viii
dicit praecepit nobis prius privilegium exhibuit: quod
predicatione auditorium multe videbatur tempore pre-
dictorum, per quod tam monasteriorum, quam plebe & ca-
pella predicta videlicet libertati donata: & fideliter. Alium
autem quoque Rom. Pont. dictus Abbas privilegii u-
nus post arbitriu[m] promulgatum obtinens, qui li-
berer & penitencia libi concedere videbatur: [i . d .]

CAP. XX.

*Nec in foro canonico, nec civili, valet prescriptio
cum mala fide.*

Idem in Concilio generali. c

Voniam d' omne, quod non est ex fide, peccatum est. Syndicali iudicio definitum, ut nulla veleat absque bona fide prescriptio, tam canonica, quam civilis. Cum generaliter si omni constitutioni atque consuetudini derogandum, quaque mortali peccato non potest observari. Vnde oportet, ut qui præscribit in nullum temporum parte rei habeat conscientiam alienam.

c, quod non

a Cap.i.Dr.privil.or 4.compil. b Vide l.unio. C. de Thep.
l.s. c sub Innoc.III.c.4. d Ca.3.vod sit.in 4.compil. Vide
Mash. Gl. Gou. et en note ciuez armes lezes.

Mathesil sing. 23. in c. nota quod omnes leges.

DE SENTENTIA ET RE IUDICATA.

TITULUS XXVII.

CAP. I.

Sententia lata contra leges vel canones, non tenet: nec ab ea opus est appellare. *Pamorm.*

Gregorius Ioann. Archep. prima Iustiniawie.
Sententia a contra leges canonice prolat, licet non sit appellatione suspensa, non potest tamen subfistere ipso iure.

CAP. II.

Lnes debent celeriter terminari.

Idem b. Joanni Ravennatis Episcopo.
Vigantum & controverfias celeri sententia terminare & equitati convenit, & rigor.

CAP. III.

Sacerdos si fine iusta causa non est deponendus.

CAP. IV.

Sic quis sententiam a Papa confirmari, si iusta & rationabiliter fuit lata.

CAP. V.

Ea, quia iuxta ecclesiasticum morem iusta & rationabiliter fuerint definita, nostra quoque sententia roborarentur.

CAP. VI.

Iudex deputatus super executionem sententia admittit exceptionem fraudis seu nullitatis sententiae, non ad effectionem, ut super ea pronunciat, sed ad negotium ad superiorum, qui iudicatur, transmittat, si illam probabilitatem reperiit. b. d. nosadister.

Alexander III. Liberian. Archep. Scopo.

*D*e cetero noveris f. quod si sententiam a nobis latam principium per aliquem executioni mandari, & frus intervenire: non est facultas executori ex toto negotio cognoscendi, sed deferri questiones, que incident, ad sedem Apostolicam oportebit.

CAP. VII.

Non sufficit res damnata ad traditionem possessionis, tradere prius pro ipsa possessione.

CAP. VIII.

Cum aliquibus g. est adjudicata possesio, non sufficiat eis dari pignora, nisi corporali possessione, latentur.

CAP. IX.

Sententia lata contra matrimonium nunquam tantum in rem justiciam, unde quandog. revocatur, cum confit de errore.

CAP. X.

Idem Norvicen. Episcopo.
Cum aliquibus g. est adjudicata possesio, non sufficiat eis dari pignora, nisi corporali possessione, latentur.

CAP. XI.

Cententia lata contra matrimonium nunquam tantum in rem justiciam, unde quandog. revocatur, cum confit de errore.

CAP. XII.

Ator p. prefationem sua nobis infinitatione monstravit, quod cum quandam mulierem legitimè sponsasset, & carnalis esset copula subiecta, inter eos scandalum est subnotum, cuius occasione debitum ei subtraxit. Confusione vero mulieris hoc molestatum habentes, questionem moverunt, proponentes, quod mulierem invitata & renitentem, nec atatis apte matrimonio existenter duxisset uxorem: & quoniam idem vitam cupiebat agere dissolutam, demum utruf-

a. C. 2. ed. tit. iii. comp. b. Salsicet Greg. Ioan. Epis. Ravenn. l. 2. c. 18. ejusq. legitt. c. C. ed. tit. in i. comp. d. Scil. Greg. l. 2. c. 47. ap. 18. reg. & ca. a. ed. tit. in i. comp. e. Leo I. ap. 18. & c. 6. ed. tit. in i. comp. f. Post Conc. Lat. fab. Alex. III. p. 49. c. 12. & ca. 7. ed. tit. in i. comp. g. C. 8. ed. tit. in i. comp. & post Conc. Lat. fab. Alex. III. p. 6. c. 2. h. al. Norv. Epis. T. & V. Archid. i. C. 9. ed. tit. in i. comp. & post Conc. Lat. fab. Alex. III. p. 6. c. 11.

que studio interveniente, fuerint minus reprehendendis separatis. Nolentes igitur matrimonio causione operata, levitate quadam dissolvit, mandamus, quicunq[ue] ibis consideret eos per judicium eccl[esi]e non sufficiat virum & uxori infirmi permanere.

CAP. XIII.

Retrahalatur sententia praesertim iniqua confundenda eccl[esi]am.

Idem T. & cleric. S. Ambrosia.

CAP. XIV.

*C*um causa b. quia vertitur inter vos, & G. & b. s. cos super domo quamvis eis ab Archiepiscopis isto fieri vendita, ad examen l. Apoll. fed. legit. de loco h[ab]itu, post app. ad nos interponit, & receptat indicatio, quoniam intra terminum tibi filii. ad eam terminum proximum iter non arripiueras, contra te sententiam perfers: memoratis G. & A. præstatam donum in eum Veronen, civitatis confundendum adjudicatur: deinde cum causa futură ad nos per app. dicit, Brixien. Episcopus delegans a nobis sententiam vos (sicut forma canonum) secundum eundem ordinem, sicut præstat, legatus fecerat, promulga. Ne autem confiderantes, quod licet uero vel confundere non minima sit auferreas, nonquam usum vestrum in legi præjudicat, prescriptum sententiam revocare. Vos ab impetritione ab solventibus illorum e. vol. & n. si uerba domum adjudicantur superdictam.

CAP. XV.

Sententia iniqua retrahatur per superitem, hoc auf[er]ies appetitione remota commissi. Sed enim corrip[er]t magistratus, et illi multa b. d. intelligend, quid posse sanx.

Idem Eborac. Archep. Scopo.

*N*ec ex altera e. & infra. Item cum aliqua causa uero pel. re. committitur, & sententia feratur iniqua, cu[m] oportet: nec ei debet habi. si iniquitatem manifestem.

CAP. XVI.

Sententia lata contra absentem non contumaciam in se trahit, non valens b. d. intelligend, quod haec male in se contumac. Pamorm.

CAP. XVII.

*T*enor literarum f. tuarum ostendit, quod si am. R. & M. mulierem querit matrimonio remota, & Theatino Episcopo commissa fuisset, idem condamnare absente ab impetritione ipsius abolivit. Causam mulier a nobis ad te literas imperavit, in de causa cognovices, & eam fine debito terminares: [i.e.] plus verò R. à te vocatus ad causam infinitate p[ro]fusa non affuit: sed finaliter sequente aliam causam p[ro]fundiuit, in eam excommunicatione remota promulgavit: à qua postmodum absoluens ait remota offedit literas Episcopi memoriari, quibus cum ab impetracione ipsius absoluisti fuisti p[ro]cessat. Quia agere multos fuos testes offered probandum, quod idem R. causam sp[irit]ualis annulo & publice submerserit, & ut super his agere debet, populi cogit. Ideo a quificatione tua taliter respondit, quod [non obstat] illa abolitione, quam Episcopus fecit] in causa p[ro]cessu eidem R. sub p[ro]pria excommunicatione actione in-

a. al. eos. b. C. 9. ed. tit. in i. comp. uic. talis est p[ro]cessus. Theat. b. d. al. Norv. Epis. T. & V. Archid. c. de ap[osto]lo qui videtur esse ap[osto]lo p[ro]prio dicitur. d. C. 8. ed. tit. in i. comp. & post Conc. Lat. fab. Alex. III. p. 6. c. 2. e. al. Norv. Epis. T. & V. Archid. f. C. 9. ed. tit. in i. comp. & post Conc. Lat. fab. Alex. III. p. 6. c. 2.

37
ne ad eam, quam superinduxit, accedat, prius
quam fieri cœla decisa.
[Quodcumque causas memorato Episcopo pro commissione ter-
num potest deponere.]

CAP. XI.

Sententia dicitur in causa matrimoniali rite lata, ad solam
opus confessionem afferentem contrarium, non revocatur, sed in-
ter nos fuisse donec legimus de contrario docetur. Ita summa-
tum, ut aliquis de nova aferat. *Pamorum.*

Idem.

Quinq[ue]mēti a E. latricis praefectum, sicut tuis lite-
riam compatriotam inter ipsam & virum
sem agnoscere probavent, ita quōd inter eos senten-
tiam dixerint prouulsi: prudenter vero E. cum sitib[us] post-
modum confessi, quod estem comitem in veritate ante-
sentiam non fuisse, sed & post separacionem com-
petentiam cum eo contraria, & tandem ad secundas
opus convolavit: [i. & j.] Fraternitati tuis respondi-
vit non per foliam confessionem mulieris non est re-
sponsio a sententiis per iudicium ecclesie rationa-
biter promulgata, nisi legitimè in contrarium proba-
bitur.

[i. Quo igitur restum suum nunc recognoscens, consilium no-
strum hoc est: tu inde à nobis in hoc postulatis respon-
sus.]

CAP. XII.

Si papa nostra pronuntiationem suam conferit beneficium, hoc
tacitum significatio collatio, & non tenet.

Inconvenit III. Arcidianas, & sacrificio Magalensis.

Cum alio e Magalone Episcopus P. de Castro novo,
ad vacanciam Archidiaconatum ejusdem ecclesie no-
minatus, preposito ut nullus ibi (nisi primi dupliciti fibi
vix concessi) induceretur per appellationem interpo-
lantem, Episcopius dictum P. Archid. per suum
canonum in effigie. Propositus vero alium ab eundem
Archidiaconatu nomine presumpti. Tandem C.
parochias notas, quod factum fuerat ab atraque parte
talis; pronuntiavit, quod aliquibus scriberet, ut tam
Episcopio quam parochiam ad ordinandum concorditer
Archidiaconum contentem, & eorum forte moniti non
timili, hos ipsi exequi non different. Post hec vero di-
fidae procedentes notari G. qui nondum ad diaconatus e-
ram promovit officium, præter conscientiam procuratoris
Episcopi apud fed. Apost. non morantis, ipsum archidia-
conum contra pronuntiationem suam contulit, fecit
crematio circumventum. Nos igitur in hanc vesigium
prædictos no. dicentem sententiam Rom. fed. cum ali-
quid faciat faberque, pollicim melius communiqueret: quod
degradatus factum est, non obstante donatione, quam
ab eodem Episcopo in illusione donationis Apololi-
ca super diuersi receptioe in iurium revocamus: & eli-
ceremus, cum de subreptione liquido confer, d. su-
per dicta archidiaconata per perpetuum silentium im-
punito, precepimus mandamus, quatenus sapientium
adulacionem plena omnium vestrum, qui prefec-
torum in ecclesia, interveniente concordia ordinan-
tibus.

CAP. XIII.

Videjentia a iure litigataria lata, si ab ea intra 10. dies
non fore appellatur. Vé si et alter: Per sententiam, à qua non
sunt applicatae, profici ecclesiis subiiciat prelates iuris iurando. Episcopo, seu
ab aliis ecclesiis pertinere.

Idem Abbat. & conventus S. Zenonis Veron.

Cum inter vos & pro ecclesia vestra & Archipresby-
terum & clericos S. Proculi, super subjectione ejus-
dem ecclesie quæfuerit verteretur: ex parte vestra fuit pro-
positum, quod dicta ecclesia monasterio vestro pleno ju-
re debet esse subiecta: videlicet in infinitione, des-
titutione, investitura Archipresbyteri, & ejusdem fidelitate,
ipsius, & statutum obedientia, correctione, repräsentatio-
ne ad ordines, tonsuratione, suffectione clausimatis, lita-
tibus, & aliis similibus, per quæ plena subiectio declaratur:
ad quod probandum instrumentum publicum conceffio-
nis B. quondam Veronensem. Episcopi pars vestra in me-
diū producebat, quam concessionem concefforū ejus G.
ratam habuit, & etiam confirmavit. Super his quoque
Rom. Pon. quām Patriarcharum Aquilei, privilegia
& confirmationes induit, quorum unus de subjectione
plenaria in privilegio suo evidenter exprefit, quod sub
testimonio B. & R. quondam Veronensem. Episcopi, qui ejusdem
ecclesie Archipresbyter exiit, fiducia fuerat & comple-
tum, & in eodem à priore sancti Zenonis mandavit sua
vice subfcribi. Adiecta etiam pars vestra, quod inter B. &
quondam Abbatem ejusdem monasterii, & sancti Procu-
li Archipresbyterum & fratres ipsius procedente tempore
de fidelitate & obedientia manualli controverſia fu-
orta, ad quæ duo illi se duxerat teneri negabant, & fu-
periis testes producunt fœderatitudinem prefatus G. Veron.
Episcopus quendam cardinalē fequentia, quo idem fue-
rat indicatus, quod vel Archipresbyter dimitteret ecclesi-
am, aut Abbat. obedientiam reprobaret, sententia
ter definit, cujus sententia (cū nulla fuerit appella-
tionis suspensa) in rem tranfit iudicatam: [i. & j.]
Quamvis forte dicto instrumento donationis non sit plu-
rimum innundatum, nec confirmationibus nec privile-
giis, qua de ipso causam & originem accepimus: adten-
dentes tamen, quod quantum ad litigantes ipsos, jus ex
sententia factum fuit, possumus in rem tranfit iudicata-
rem, etiam si contra jus litigatori lata fuisse, cum contra
iuris confirmationis exprefse lata non fuerit, veritate gefto-
rum sermonibus prævalente, que & presumitur ritè per
omnia celebrata: definitus, ut Archipresbyter S. Procu-
li pro tempore fuerit, fidelitatem & obedientiam
prefectus Abbat. sancti Zenonis.

[i. Quam efferebat nullo peccato remedio attentari, à cuius
prolatione uig. ad hac tempora L. annorum est elapsum spaciū,
per quod probatur quid monasterio, S. Zenonis prefatam ecclesiam
plena iure pficeret, & quid dictius Archipresbyter & fratres ipsi
præcesserit & prestante obedientiam Abbat. S. Zenonis fecerant, cito-
magis haec præmissione, & similia multa prefatis audiretes ubi
& fratribus nostris prudenter & fideliter restituerent, nos communica-
tive sine confito.]

CAP. XIV.

Sententia contra alterem lata, nihil iniqui' continens, venit in
causa appellationis conformanda: iacet per addefensiones videatur
pro aliore suffi prokatum: dummodo pro sententia concurredit
simpliciter de quibus hic in litera: & sciundam hunc ineluctum
est hic causa singulari vnde.

Idem canonici Novarien.

Caufam & que inter vos & A. clericum super pra-
benda Novarien. ecclesie verebatur, Laudum. Epis-
copo de consensu partium, f. commissarius terminan-
dam, qui pro vobis contra dictum A. definitivam senten-
tiam promulgavit: à qua fuit ad nocturnam audiendam

a Cap. 3. ed. tit. in 2. comp. an. sedicet sententia lata contra ius
litigatori valeat, Felin. n. a. nevir. supr. de iud. dar. in L. p. f. de iust.
& iure. b. B. c. In C. Bar. quod inter quendam Abbatem
ejusdem monasterii & S. Archipresbyter. &c. d. Al. presuman-
tur. e C. 4. ed. tit. in 3. comp. f. Et quia de partibus con-
fus fuit datum iudex, non poterat recusari nisi in re causa super ven-
tus, supr. de offic. deleg. cap. in fine.

appellatum: [i & j.] Licit ex parte ipsius A. sufficeret propositum quod contra formiam mandati nostri dictus Episcopus sententiam promulgavit, sicut per acte defatigantes mitemur probare: quia tandem judicis animus non semper ad unam probationis speciem inclinatur, & ipsa sententia nihil continetur in qua, & eidem judicii de communione parium ad sensu fuerat causa commissa, qui ut sententiam ferret post examinationem cause, ab uraquo parte fuerat requisitus: sententiam ipsam curarivimus confirmare.

I 1. *Dicitur auctor A. & magistris A. & predictis suis, quod in sua uerba, in nostra propter hanc praesentia confirmatur. Idem A. probare multipliciter nititur, sententiam inquit latius fuisse, ac propter hoc debet non immixta testitari. dicta procuratoris nostris defensio sententiam, & eam petentiibus confirmationibus nostra predicta communis. Nos autem auditis que fuerint hincin de propria, & diligenter intulitis, habito caro faciebimus nostris super his diligenter traximus.*

CAP. XV.

Si sententia precipit aliquod fieri ad certos terminos, tempus decedens ad appellationem, quod inter sententiam, non autem ex dictis finis terminis, hoc primi. Quadragesima tempore, quod a fine datum condemnatio in personali, potest ad iudicium ex causa arbitrii; et sententia terminum articulatum respicit, non potest post discussionem appellare, nisi non confit judicium, ex causa terminorum abbreviatis fecundum. At executionem sententia non appellatur, nisi in executione medius excusat: hoc teritus dico, quandoque medium illud secundum in Panormo.

Idem Astericus. Episcopo, [& Abbatis, sicut] jo-
bi Isidori Legumen.
Vm sacerd. à controversia que intercurrit

Vm super & controversia, qui inter Autem Episcopum & monasterium Cellarum novarum superstat.

Vod ad confutationem: & infra. *Quia postulasti, quoniam appellations sibi per sententiam, qui purgationem indicant sibi per sententiam, & ad ipsius receptionem terminum competentem b' pura viginti dies amplius, sine contradictione & recipiens: & ad diem veniens consequenter, appellat causam non exprimit appellandi: nec fit locus nisi suspicere purgatione & executioni sententia, à cuius prolatione & purgatione, in juncta ultra decendum dicitur effluxisse. Taliiter duximus respondeamus, quid cum post decem dierum spaciis sententia in auctoritate rei transeat iudicata, qui quia provocatio sub fiducia inita ad temporis non accurrit, appellandi sibi adiunctum denegavit: cum per hunc iudeatus per interpretationem iuris latia sententia parvula, praeferita ubi causa non redditur appellandi. Sed nec executionem ipsius sententiae idēc convenit retardari, taceat ad hoc agendum quadragefime tempus regularitatis sui statutum: quia id tardari potest nonnunquam à federe in medio, & etiam prorogari: & qui ab initio sponte recipit terminum brevioris, impauri e' sibi potest debet: cum ex hoc videatur amplius beneficium contentiose: unde talis non audiret appellans, nisi fons per auctorius eum modus executionis canonicus excederat.*

Idem Confutatione Episcopo. 2

quantum ad monasterium duximus confirmationem [infra] Mandamus, quatenus si confiteris approposita Onenes, rationabiliter interpositas, & idem sequendam nuncium ejus à tenuo tempore legitimam statim fuisse, executo sententia differenti, ut non possemonem Onenes ecclesia decretum existimat, in quo (scilicet iuri postulati) executioni ad suos Onenes clericis prajudicium demandetur: cui quodcumque sententia prajudicium quo minus sumat valere conseq' ruit, cum res inter alios atra non regat, regulat ista a tra' xita constitutions canonicas & cives.

I. *T' loquuntur ergo ha' & omnia, nobis patitur ut prefatis cordinalibus feliciter reuelantur: ut quoniam sicut nos patrem literas à doctore misas, seruas sunt nostri amici, & ex ipsius effectu tenemus ea sp. cap. contra ipsorum sententias & contra ipsorum sententias & contra ipsorum sententias ex parte monasteriorum, sed rationabiliter fut' propositas & efficas, quae dissidentiam eam communicant, sibi perpetuum ad manutinentur quia immixtum conformantur, sibi perpetuum in hac statim sententiam Catherinam, quae ipsa appellatione Onenes, ecclias omnes per certe veritatem, causam ipsam velles duximus etiamem amato, s' p. & c.*

CAP. XVIII.

CAP. XVI.

Sententia potest probari per testes: sicut non deponant de causa, quia solent judicem movere ad sententiam ducere.

*Ideim Decano cancellario. & C. canonico &
Lundonien.*

Sicut nobis & intimatis, cum causa, qua inter H. Lubdia & B. Presbyterum super quinque modis frumenti vertebarat, illi Lubdia, per annos singulos exponendis, *vobis commissa ruitet*, & resuferemus, *fieri postularet*: Lubdia, supradictus adverfatus se ad hoc non teneri respondit, cum alia vice super hoc conuentus fuerit, & sententialem abfolutum: *quod often-*

a Ante male Constantino. b Vid. leg. generaliter. cum
not per Doc. Cde reb. cre. & jur. c conditio, d decennium.
e imputare. f Laudunum, g C. & cod. tit. in 3. comp. Vide
Alex. & laſan. in 1.2. Cde bon. poff. ſec. tab.

CAP. XVIII.

*Si citatas ad sententiam, ex legitima causa iudicata
paruit, tenet sententia et absente lata; sed extrahit sententia
legitimam absensem causam. Si vero impedimentum possumus
in plone, non retrahatur sententia nisi prius dicatur causa re-
putare h.d. & est verum non fintur sententia sententiam tamen non
ii doctores non clare dilucidant.*

Von Bertholdus miles e. curiam suam per
Naumburgum, P. militi pignori obligatus; secundum
oblato de medio, A. nepos eius, qui sacerdotem
acceperat ecclesia ejusdem, adserens quod pars
a. Facit ad hoc i. C. de profecto in Hispania C. dicitur, ut
d. Lege, q. Ca. 7. sed. tit. in comp. te. quis non
est appellare, vide Cardin. Clem. de cap. 1. Vol. 1.
La sententia prim. concil. sqq. si deponit, q. Vol. 1.
de his qui mutant & liceat mutari, at illi (Mediobogum)

CAP. XX.

et universitate transficeret in eum, D. clericum ejusdem dei Archidiaco ad supradictam ecclesiam praesentavit: qui de contentis Episcopi ipsum instituit in eadem, in possessionem eius induci faciens corporalem. Prædictus vero Bertholdus, dominus fundi T. sacerdotem meum auctorem Episcopi praesentavit: sed ipsum Episcopum non vidi. Cum autem dictus T. adversum memoratum dixerit ecclesia depositum questionem, Remen. a Episcopo Apostoli de lege judicibus negotium delegavit: et quia cum attestationes utriusque receptas per partes prædictorum remissas, & praefato D. cum suis attestatione accedens, dictus T. nec per se, nec per responsalem agnosco comparet curaret, ipse attestationibus infipit, et dicit memorium ipsius ab impetione sapienti T. sententiale redditum absolutum: eidem T. imponens sententiam super ecclesia memorata. Postmodum autem hanc preterit Archiepiscopi praesentiam intra breve tempore, iustam causam ablettam allegavit: Archiepiscopus vero Argentino electo & Alarice Silve, & Tullio. & Abbatibus dedit fuis litteris in mandatis, ut ipsam ablettam causam ille ostenderet coram eis, prædictum sententiam nullum decernentem esti valoris, & tunc fine debito terminarent, alioquin facerent sententiam obliterari. Verum dicto electo & praefatis Abbatibus committentibus alias vices suas, ipsi subdelegatis pro predicto articulo receperunt: a quibus dicta sententia ad nos app. emisit: [i & 7.] Licerunt autem illam causam ablettam minus sufficienter. Prelates probaviles, ne tamen praedicaret opinio veritatis ante eis concinnessem auditorum: qui cum nobis ecclesia defecit, ex tenore sententiae Archiepiscoporum invenimus circumstinent, tum qui continebatur in illa, quod per attestationes ipsius clericis fuerat sufficiente probatum, quod praefatus A. in possessione ipsius causarum exticerat, cum eundem ad prædictam ecclesiam presentem, cum tamem per attestationes illas nihil alienum ait in causa, nisi quod pro quadam jure quod de illa ecclesia conveverit exhiberi patronis, prædicti A. & A. annemant decemfolios accepserunt: tum etiam qui in eadem sententia dicitur, quod dictus T. in prædictum defect, cum per attestationes suas appearat ipsam intentionem sufficienter probascitum etiam quod eum non recipit sufficienter infraclam, cum unius tamem partis attestationes receperit, que parum facilius si causam. Vnde sententiam ipsam duximus intranslato orato T. adjudicantes ecclesiam supradictam, cum per attestationes nobis confiterit evidenter, quoniam a tunc patrōne fuisse ad expedientiam ecclesiam.

CAP. XIX.

Ecclesia in sententiis, quas profert, ordinem iuris servet.
Item Praesentis Episcopi Apostoli sed. legato, & de Capitulo & de Celd. Abbatibus in Colonia & Manasteriis detecti omittantur.

² In causa d. que summi Pontificis iudicio deciduntur, & operis & vigor equitatis eis subtiliter observandus. Cum in similibus causis catena teneantur similliter iudicari. Nihil forte cum aliquid (causa necessitatis & utilitatis predicta) dispensative duxerit statuendum.

³ Adversus in pl. antiqu. ex ista legend. potest. est autem in Ecclesiis & Scholasticis, con multis substantiis suffragandi. b. al. Tertiorum. Tertiorum suis in antiqu. dicitur. c. dictio istam, quoniam in antiqu. comp. a Cap. 9. ad. tit. in 3. comp.

CAP. XXI.

Tenet sententia contra privilegium offenditum vel non offenditum, si ea non fuerit appellatum vel supplicatum.

Idem Episcopo, dico. & cancellario Parisien.

S'abrebatene super ipsum monasterii subjectione materia questionis. & procuratoribus partium litigantibus coram nobis, quia per confessionem partis adversa constat eundem Episcopum, quasi possessionem obediens eidem monasterio habuisse, ipsum redditum debeat ut ad eandem. Verum quia privilegium Innocentii Papa p. r. n. libertatem monasterii plenariam exprimit, decano Sutellion & suis coniudicibus dedimus in mandatis, ut Episcopo in quali possessionem obediens restituto, nisi contra privilegium rationabile aliquid objectetur & probetur, super subjectione monasterii ubi silentium imponeat procurarent: (& infra.) Iudicibus autem causam infructum remittentibus, quia cognovimus efficacem Episcopi rationes, subjectionem eidem adjudicavimus memoriam monasterii, ut ibidem habeat tanquam dicto. Episcopus potestatem, ita tamen ut nullum per hoc Apostoli sed. prejudicium generetur, quo animis, si voluerit, suam iustitiam prosecutus. Nimisrum si praefati Innocentii. & ipse tulti sententiam contra illud, intelligitur reprobus. Si vero non fuit coram eo exhibitum, praetextu privilegii de novo reperti predicta non debet sententia retractari.

CAP. XXII.

Sententia a qua sunt appellatum, retractatur, si constat sententia quoniam dicta sententia falsa fuit, confitentes suis, & contradicentes parte receptoris.

a Aliatis S. Lenfridi de cruce. b C. 10. ad. tit. in 3. compilat. vide Imperatore, cum glossa de re iudic. Alex. conf. 152. Paulus de Castro conf. 152. in cap. in causa que veritatis. c videlicet. i. & ibi. Cynnam. & d. Cod. de dilect. d obrueris. e C. 10. ad. tit. in 3. compilat. f alio. ita: tali sententiam contra ipsum, illud intelligitur. g. alio. ita: tali sententiam contra illud intelligitur, &c. in omnibus tamen debent illa duo verba paulo, q. ram co.

Idem S. Maria in Cagi (& Vallis sacra
te Abbatis) a

Cum I. & A. b canonici sancti Dio. Remen. ex parte quorundam canonorum ejusdem ecclesie nostro apostolatu referantur, quod Abbas eorum super dilapidatione, perjurio, simonia, & quibusdam aliis erat multipliciter infamatus: nos Cathalani. Episcopo, & ejus collegi dedimus in mandatis, ut ad ecclesiam personaliter accedentes, tam in capite, quam in membris corrigenter corrigenda, & flauerent que statuenda viderent: & infra. Juges autem Abbas & canonorum iuramenta recipientes, Abbatem ab administratione ipsius ecclesie per sententiari removerunt, correctione membrorum dilata, quem tunc poterant expedire. A sententia, cum procurator predictus ad nostram audiendum appellaverit, proponit dictam sententiam reprobandum, tum quia iudices non consenserat in ipso negotio procelerunt, tum quia iuramenta conspiratorum contra ipsum recipientes (depositionibus coram partibus minime publicatis, nec e ostensis eidem) ad sententiam procedere presumperunt: & infra. Quia vero de confiratione articulo nobis non potuit fieri plena fides: mandamus, quatenus si vobis consenserit, quod illi conspiratores fuerint, quorum constat a iudicibus iuramenta recepta, quod Abbas probare voluit coram eis, & eorum dicta iudices fecuti tantummodo, cum per alios ea probata non essent, sententiam protulere: vos irritantes processum eorum in negotio iuxta predictam formam comprehendens in prioribus literis procedatis. Si vero eos conspiratores sussile nequererit comprobare, vel licet de hoc condonet, appareat tamen illos nihil super his deposuisse, pro quibus idem Abbas fuit amitus: vel etiam si aliqua super his depoluierint, ea tamen per aliorum dicta fuerant sufficienter ostensa, procellum iurorum iudicium confirmaret: quia licet adversus Abbatem non debuerint conspiratores dimitti, iuramenta tamen ipsorum de veritate dicenda super statu ipsius domus recipi potuerunt: ut per ipsorum dicta super alios fides possit haberi, quia Abbatem minime contingebant, praesertim quoniam tunc probatum non est eis conspiratores sussiles.

CAP. XXIII.

Damnum in actione injuriarum infamia est, & per Papam post fama refusa, b. d. presu committitur sannatur.

Idem H. de Castro Guarri d

Cum te e à Bartholomeo injuriarum actione convenio, eo quod dices equum tuum non esse minoris precii, quam capillos ipsius, iudices, qui siper hoc cognosceban, te in decim solidos condemnassent, tu timens ne ipsorum sententia te notaret infamia f, beneficium restituitions ad famam a fidei Apostolica implorasti. Nos autem confidantes, quia nulla fuerit minimam facta injuria, volumus te per g predictam sententiam infamia non notari.

CAP. XXIV.

Revocata sententia propter defecum juris dicti, ut quia unus ex predictis publice excommunicatus erat, vel propter iurum ordinem non servauit, iterum de principaliis queritur.

Idem

Ad probandum b quod procurator dominus: & infra. Vosaute interim agnoscatis de confirmacione sententia, que lata est a iudicibus delegatis de ele-

a al. in Cagi. al. Catag. al. Vallis sacra. b C. 2. eod. 111. m. 3. compil. c Hunc recti. Inciso dicitur singularem, quod arteficiorum publicatus est de sufficiencia, non auctor de fabulatione. Male legitur predictum rectum, cum de fabulo Abbatem formo sit. d al. Viz. 1. al. Idem R. multus. e C. 2. eod. 111. m. 1. compil. uide Barb. in L. infamiam. f. sive p. jud. f. vide l. Athletas de his qui non infamantur. g. al. predictam. h. C. 2. eod. 111. m. 4. comp. vide Ant. de Putin i. fraterminus super de res.

tione custodis, ut eam (sicut de jure facit iuris) confirmare vel infirmare curerit, ita ut pro eo quod non delegatis iudicibus, qui eandem sententiam proteruerint, excommunicationis vinculo effici possent, datum, non sententia lata fuit, sicut per Meropem, nisi literas perhibetur, aut ex alia iusta causa sententiam conficerit infirmandam: ipsa causa, ut electione custodis iterum cognoscatur.

CAP. XXV.

Res inter alios iudicata, alio non nocet: & nullum iuris quod illorum litigare, cui secundo loco competit, alter, quod causa in iure iudicatos habuit.

Gregorius IX.

Q Yamvis regula iterum alio non nocet: & sententia iudicata. Et tamen, qui cum ibi primum dicitur, omnes discordant, delegans est alendum. Et alio non nocet.

Idem

DVobis b iudicibus (ut accepimus) diversitas

actio vel defensio conceperat, sufficiat sequitur, ipse. Ac illi etiam, qui palliis eum, a quo causa e buit, expertis, est prejudicium generatum.

Idem

DE APELLATIONIBVS & RECUSATIONIBVS, ET RELATIONIBVS.

TITVLVS XXVIII.

CAP. L

Collecto beneficii causa post appellationem ex predicto f summa causa interpositam, off. ep. iure nolle.

Alexander III. Excm. Episcop. & Dm

London.

Dilecti d filii prior & clerici de Colonia

et querimontiam transfranciam ab

boreac. Archiepiscopus Apulie. Et iugis

dem priorem post appellationem iudicandi, tamen interdicti, & canonicos (si eisdem tangunt prout

excommunicatos denunciantur: & inter quibus si veritate per idoneos personas & famulatos

licitate inquisita, invenientur ecclesiastum concordias

clericis, nisi prior & canonici malicie diffident causam

ad te pertinet, ordinare, in iurium respondem.

Appellatio generalis, res ipsa causa non nata.

Idem Archip. Roma.

I Nter cetera: & infra f. Super eo quod ab eo

Appollinaris in clausura te appellationem incor-

suit generaliter super omnem causam, quae ad te in-

a Vide Res inter C. quando res iudicata non est. b Comp.

judicis preferunt diversas sententias, quae predicta sententia dicitur: si duo ex tribus, & ijs in tre, si de recep. c. & de inven.

vide concil. Trident. Sess. 3. de reform. c. & Sess. 24. de recep. c.

d. Paff. concil. Later. sub. Alcuand. III. p. 11. q. 1. c. 1. m. 1.

comp. e al. gravem adiungit. f. Compl. 2. &

& post conc. p. 10. c. 2.

325
aliquo tempore possit moveri. Ipsum exinde redatur, nec huiusmodi appellationem duximus admittendam.

CAP. III.

A missione legitima non appellatur, nisi modus excedatur.

Ideem Abbatii S. Petri.

*Agnostrum: [i & f.] Quia a vero remedium apostolico id est invenimus, ut aliqui a religionis & scientia observantia exoriantur debet in sua nequitia patrem exhibere. Mandamus, quatenus, si quando quis feditorum tuorum ad remedium appellationis exoriantur, non idem minus eum iuxta tenorem mandato, quod in predicta regula continetur, & institutio-
nem ordinis corrages & calliges.*

CAP. VI.

*[i] Noverit audientiam per sonitus, quid si quando subditos tuos supra ea res ipsa secundum regulam B. Benedicti, & institutionem vel corrigere & calligere, spic ut malitiam suam liber-
e res exterriri, ad remedium appellationem configuantur.]*

CAP. IV.

*Tempore intra terminum, a judice a quo appellaverint, vel a se-
ipsum appellationem non persequitur, sententia vel iudicio
duo facit.*

Idem (Norwicen. Episc.)

*Praesentia defarum c: [i & f.] Si d quis ad no-
num audientiam appellaverit, & appellationem proli-
xiam tam præfixerit, tu ei dic, intra quem Apostolus
convenire posse ad dñe: ad ignes: ad quam si ve-
rie contengenter, tu illam exerce judio tuo super his,
qui quiesce veruntur, fini concordatione aliqua duocollpa. Si autem quicquam appell. fuz præ-
dictum congruent, nec tamen causam ad diem
appellat profecutus, ipsum nihilominus extunc len-
titus (sic de die diximus) appell. re. patere con-
ditus.*

*[i] Eccliarum in tua diœcesi confitentium, ita tuis &
domini fidei audientia scriptura primum, ut cum aliquam
propter audientiam illarum decidere foris contigerit, decidentis
fus ut vocem, sibi aliis quiclibet, perfornatum eccliarum vacan-
tibus conferenda ubi vici precludere aliquas colliditae non
possunt.*

CAP. V.

*Appellant prosequuntur habet annam, & ex causa lenitatem,
nisi faciat maledicentem. Et si intra id tempus non prosequitur, rata
sanctio: vel reddit ad primum, si ante sententiam appellatio-*

ne.

Idem Remen. Archiepisc.

*Cum sit c: Romana: [i & f.] Fratrenitati tua du-
cimus respondendum, quod si ante sententiam, vel
post sententiam appellatum, huiusmodi appellantium an-
nuntiatur: aut ex necessaria & evidenti causa bien-
tate: nisi foris iudex a quo appellatum fuerit, secun-
dam locorum distans, & personarum, & negotiorum qua-
lum realius tempus fuerit moderatus. Intra quod si
aut appellavit, causam appell. non fuerit profec-
tus, aut sententia, si post sententiam appellaverit, &
causa fuit occidisse videtur: nec amplius super eodem
tempore audiatur appellans. Si vero a gravamine &
an-
no ingressum fuerit appellatum, huiusmodi audiatur
appellatum quoniam facit canonem, etiam extra iudicium
pullum appellare permittunt: nec solent huiusmodi dici
appellationes, sed provocaciones ad causam. Si autem
ante sententiam quis appellaverit, cogitur illius flare ju-
dicio, ad quem noscitur appellasse.*

*a. C. 3. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
b. Alex. III. p. 10. c. 1. b. C. 7. cod. tit. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
c. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
d. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
e. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
f. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub*

*[i] Eccliarum caput & magistra omnium eccliarum disponen-
te Domino constituta, & ad eandem consultationes, & questiones de
diversis mundi partibus merito referentes, quod eam super variis
quaestiones confido gratulans, & prudentiam tuarum non immor-
to commendamus. Iudee eis quid scripti prefomibus.]*

*Qui de criminis impietatis, appellare potest, nisi sit votum, hoc
debet.*

*Præterea si raptor sit, vel violentus detentor alieni rei,
qui appellat, huiusmodi appellatione facta in iudicio apud
eccliarum personas solerit audiri, nisi forte manifestus
raptor vel fornicator existat, sicut ille, quem abiente de
iurequiritus Apolitus * excommunicavit.*

CAP. VI.

*[i] Noverit audientiam per sonitus, quid si quando subditos tuos
supra ea res ipsa secundum regulam B. Benedicti, & institu-
tionem vel corrigere & calligere, spic ut malitiam suam liber-
e res exterriri, ad remedium appellationem configuantur.]*

Idem eisdem.

*A hunc & si in una causa quis appellaverit, & pendente
appellatione aliquod crimen committerat, vel prius
committi se dicatur, vel modo etiam adscendet aut con-
veniatur de alia se super qua non sit appellatum, & illam
perferrit contingat ad audiendum iudicis, a quo in alio ne-
gocio appellatur: eum potest si voluerit tanquam suscep-
tum vitare, alioquin debet eius stare iudicio, maxime
si suis ordinariis iudicis existat.*

CAP. VII.

*Si a iudice inferiori unus appellat ad Papam, alius ad inferio-
rem, tenuerit appellans ad Papam compare ad citationem iudicis
inferioris, fallem allegaturis appellationem suam: alius volebit
processus a minori, nisi faxerit appellationem intrajam ad Pa-
pam.*

Idem.

*Sed uobis b: coram suo iudice litigantibus, alter ad
nostram, alter ad sui iudicis audiendum super eodem
negocio appellaverit: & ille, qui ad suum iudicem appellat-
avit, ad diem appellationis veniens, se ad eum appellasse
proponit, ex tacito quod adversarius eius ad audiendum
Romani Pontificis appellatur: si legitime citatus, nec ve-
nit, nec responsum mittit, ut etiam alias parte conte-
minat: tenebit excommunicationis sententia in eum pro-
contumacia promulgata, nisi iudex cognoverit eum ad
audiendum Romanum Pontificis appellasse.*

*A civili iudice qui non est de temporali iurisdictione ecclie,
non appellatur ad papam, b. a. usq. ad fin.*

*Denique quod queritur si a civili iudice ante iudicium,
vel post ad nostram audiendum fuerit appellatum, an hu-
ijsmodi appellatio tenet: tenet quidem in his, qui sunt
nostra temporali jurisdictioni subjecti: in aliis vero eti
de consuetudine ecclie teneat, secundum juris rigorem
credimus non tener.*

CAP. VIII.

*Leprosi leuius non prejudicatis appellant, quo minus ex causa
legitima auditur, saltem per beneficium restituuntur in integrum.
b. d. secundum ueracem intellectum.*

Idem plebano & clericu fanis Nazarii de

(Alia) c

*E X ratione d: & infra. Verum si appellationem
biennio elapsa interpositam à sententia contra vos
prolata, prosecutio non est: dummodo prosecutionem
ipius per impotentiam vos confitebit omnis filie, nolu-
mus quod iustitia vestra debeat prædicendum genera-
re. e.*

* 1. Cor. 5. a. Ca. 6. cod. tit. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
b. Alex. III. p. 10. c. 1. b. C. 7. cod. tit. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
c. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
d. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
e. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub
f. 1. in 1. comp. & post concil. Lat. sub

Sic res post citationem vel noitiam literarum ruit ad curiam, delegatus in causa procedet: alia non hoc dicit, cum e. seq. gessum. ¶

Idem Vigorim. a Episcopo.

Minimus & infra. Ceterum cum aliquam causam contingit tibi appella. remo. committi: & adversa pars post citationem iter aripietur ad sed. Apostoli. non minus poterit in negotio secundum juris formam procedere. Quod si ante citationem iter aripietur, non est aliquatenus procedendum.

CAP. X.

Supercedens propter articulum in quo appellatum est, etiam super principale causa, si sine illo articulo expedire non posset, b. d. inhaerentem litteram.

Idem.

Super eo & quod sollicitudo tua quasvis, prudentia tua duximus respondendum, quod si de aliqua exceptione quefuo oratur, & exinde appellationem fieri contingat, eidem exceptioni erit merito supercedendum: & si principalis causa fine illa terminari non poterit, et nolumus supercedatur.

Non obstante appellatione ex salsa causa interposita, potest judex ad alteriora procedere s.d.

Si autem adversa pars d. de falsi suggestione in appellationem prorupit, non est sententia lupte hoc differenda.

CAP. XI.

Etiam pro minoribus, seu levioribus causis: non posse appellari potest.

Idem.

De e. appellationibus pro causis minimis interpositis volumus te tenere, quod eis, pro quacunca levi causa fiant, non minus est, quam si pro majoribus fient, deferendum.

CAP. XII.

Secundum canons appellarunt etiam ante sententiam: secundum leges non nisi in quibusdam causis: hoc primo. Et appellatio, & recusat equitantur in hoc, quia sicut in appellatione requireatur causa rationabilis, ita & in recusatione: hoc secundo. Et tempus alegationis judex ad causam decidendum, incipit currere a tempore presentationis rescripti: hoc tertio, secundum verum intellectum.

Idem.

Super eo & [1 & 7.] Sacri canones ante & post litigium confectionem, & in prolatione sententiae, & post singulis facultatem tribuant appellandi, leges autem ecclesiarum appellacionem (nisi in causis) ante sententiam non admittunt. In causis quoque ecclesiasticis ubi appellatione remedium tollitur, sicut appellatione, ita recusatione non est aliquatenus deferendum. Si autem intra certum tempus h. decidenda commititur, extunc terminus incepit b' currere, cum judices contigit literas receperint.

[1 Quod interdum judices delegati ab altera partium quam subpellit presbiteri, hoc tua prudenter presentibz littera inveniat, quod.]

CAP. XIII.

Conventus super injuria clericis, vel super adulterio, appellare potest, nisi sit notorius, b. d. cum e. f. g.

Idem.

a Vigorim. b Ca. 9. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 3. integrata clausula existat in ea. & opus clericis, vel vero, in 1. comp. & post conc. p. 21. c. 3. c Ca. 10. ed. tit. in 1. comp. & post conc. par. 10. c. 3. vide l. si uteru. cum nos. C. de fidei iustitia, & C. 11. ed. tit. in 1. comp. & post conc. 10. f. C. 12. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. g. vid. l. sequi ex. & ibi hanc. ff. de purific. am. jud. h. Dicitio, currere, decit in omnibus antiquis.

Idem.

Provenit a. ad nos, quod cum clericis se conseruare ab aliquibus vulneratos, vel aliis esse laeti, quia impetruntur, Apoll. idem appellant: [1 & ap. 1.] Idem damus, quatenus si coram excelle publicam notariis, eos eccl. censura compellat, ut inde tempus appellationem interpositam proficiat. Si vero publicus est & notorius, appellacionis non pratermissas, quia eos excommunicatis omnes ipsose facias: sicut excommunicatis causas evitare nec passus injuriam faciantur, & cum littera sua ipsi solito se conspectui representant.

[1 Sed appellationem interpositam milites proponi, ut hominum devitare conseruant. Verum quia quidam ipsi, exinde nostra littera exterritorum defederunt.]

CAP. XIV.

Summatum est supra cap. pres.

Idem Archipsp. Tiberio.

Consuluit b nos fratrem tuum: [1 & 7.] Consilium duximus respondendum, quod si aliquis quis non festum sit & notorium uxori alienus detinet, & iurificie manus violentas in clericis, appellacione: si non appellacioni non est aliquatenus deferendum, ut cum multa dicantur notorios, quae non sunt, problema debes, ne quod dubium est, pro notoriis detinendis. Illis autem, qui appellant, a presentia tua, cognoscere intra tempus convenientis appellationem interpositam, prosequitur, aut iudicio tuo appetit remota parte.

[1 Ursum de fidei remedium, si appellatione, quia ipsi fratres dilatent appellare, nec interdictum appellatione quinquerunt. Super quo utiq.]

CAP. XV.

Hoc cap. summatur est supra cap. ea. meminimus.

Idem Dulonensis. Episcop.

Sugessum est & auribus nostris, quod cum omniam cognoscere, nec ad praefatam notariam remittit, nec responsalem transfringit: cum autem festivitas nostras literas reportata, in vocem appellatione rumpt, & iter ad nos adripuit veniendo, utque sollicitudinem, a quibus impetrunt, eludent. Tunc remedium taliter responderemus, ut si quis deprivetur, hoc ex fratre vel malitia facere, appellatio non deferas, neque ob id cauam tibi committere posponas: quia decretalem episolum, quam muniri videntur, non ad dependentiam & consuetudinem, sed ad remedium gravarem possunt.

CAP. XVI.

Excommunicatus pendente agitio appellatione, potest ad causam: & si adaptata non legitime appellatur, non tur pro eo, quod interdum celebratur diversa.

Idem Ebnerensis. Archipsp.

Ad presentiam nostram R. & Presbyterio venimus & aplice Tufulano, & P. fidei Sustituta Celle, & p. p. f. causam, communis audiendum. Quia objectionem tuam, licet R. Presbyter non efficiuntur mutatus de jure, de facto tamen fecerunt cum illis. Ideoque mandamus, quatenus praedictum Presbyterio pro eo, quod post excommunicationem contra appellationem factam divina cantant, nullatenus inquisit, ne ad eum statim reducas omnia, in quo etiam tempus appellationis emittas.

[a Cap. 11. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 3. ad addit. L. de ep. aud. & D. in C. Rom. de app. a. 1. b. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. par. 10. c. 3. c. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. lat. sub Alex. III. p. 10. c. 3. d. deponit. d. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. e. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. f. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. g. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. h. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. i. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. j. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. k. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. l. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. m. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. n. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. o. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. p. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. q. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. r. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. s. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. t. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. u. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. v. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. w. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. x. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. y. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. z. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ss. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. tt. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. xx. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. yy. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. zz. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aa. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. bb. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. cc. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. dd. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ee. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ff. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. gg. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. hh. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ii. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. jj. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. kk. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ll. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. mm. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. nn. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. oo. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. pp. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. qq. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. rr. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. uu. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. vv. 1. ed. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. ww. 1. ed. tit. in 1. comp. &

CAP. XVII.

Idem Cantuarie Archipisc.
Si appellatio turbatur in postibane, super quia fuit appellatio; ju-
dicio & post illam postibane filii reformare, appellatio in
postibane permanens, h.d. secundum communem intellectum.

Idem Cantuarie Archipisc.

*Cum & teneamus: [i & infra.] Quoniam igitur
Causa confiliciorum voluntatum si corrum posse, qui
alii audentiam nostram appellant, turbata fuerit, ubi e-
stis licet & reformare, eo de quo appellatio est inter-
dicta excommunicatio. Prudentia tunc taliter responso, quod
tende al re querela perverterit, id ordine judicario
dilectio expedire.*

[i. In postibane singularium, quantum nobis Dominus mi-
serere, responderemus, non gratis tibi volumus responsum im-
perare, quia per nos tuus abundantiori diligimus charitate.]

CAP. XVIII.

*Grauam & regia appellatio respectu cuiuslibet gravaminis non
sit referenda ad certam causam sit.*

Idem Episc. & Archidiacono Bononensem.

*Consul. vestit. r. quod si
Generaliter apel. quis interponeret ab omni grava-
mione, quod sibi possit contingere, huiusmodi appellatio
non iuste non debet. Sivero a aliquo iudice super
omnivimine, quod in una causa nobis possit inferri,
quoniam generalis appellatio sit interposita, appellatio
iustitia eius ab eodem iudice deferendum.*

[i. Re volta deo, nisi appellatio ab omni gravami-
nione, tenuit, seferam prudentiam redderemus nostru-
litionem, & id.]

CAP. XIX.

*Appellatio non excusat inferorem, quia minus teneatur
invenire, ut de contemptu puniri, nisi invenientur sicut
in pecc. h.d. Et tibi causa notabilis, in quo dicitur istius
de penitentia.*

Idem Zamorensi Episc. c.

*Cum partit & elemus tuas petitiones admittere,
Diaconus Cardinalis, olim Apostolicus sedis lega-
prosulis, quod eum ad eum vocacionem contemptu-
scit, in personam tuam excommunicationis feni-
tatem possidavit: [i. & infra.] Cumque N. ca-
menus Jacobus remitteret ad reverentiam, quod in legatio-
ne legatus, & idem non potuisse ad vocacionem pra-
dicti Cardinali, accederet. Cardinalis econtra adseruit,
quod non in legatione Regis, sed in Salamanca eccle-
siastica & nunciata inveniens: [2. & infra.] Nos ve-
tustantes, quod te non decuit contempnere obiectu-
appel. ad vocacionem venirelegati: pricipimus, qua-
enam in persona propria, vel per nuncios idoneos A-
postolico consuefactos, represententes, innocuentiam tuam
(si potest) obtemperemus.*

[i. Tali excommunicationem ejus qua vox nostra fungebatur,
ut quia Episcopum conferari.]

[2. Sit in dicto, quod in aliis ecclesiis non effit requisi-
tum. Et cum item ex parte tuis fuerit proprium, quod quando-
m. p. n. Archipisc. Compellendis appellaverit, tuam appellatio-
nem interpretabis: Cardinalis adjecti, quod appellatio illa
tuam in hac parte non potuit, quinad ipsius vocacionem accederet
merito.]

CAP. XX.

*Si mandatum facilius ei, qui iuravisti facere iudicio ecclie, exce-
derit limites iuramenti & tunc premisimus, appellare poteris: alia
fuit, h.d. comprehendit. Ab.*

Idem Cantuarie Archipisc.

*A d huc: & infra. a. Praeterea de his, qui juramen-
tum præstant, quod ecclie stabuntur iudicio, & po-
stea appellant: Id tua sollicitudo provideat, ut eos lex-
vare quod jurant, vel intra xi. dies post appellationem
interpositam iter ad ripere ad ipsam prosequandam
compellas.*

CAP. XXI.

Summa ut sup. ea. proxim.

Idem Cantuarie Episcopa.

*Q uodiam quam facis, utrum b. appellationi illius
sit defendum, qui (sicut moris est) prædicto iu-
mento abolivi mercetur, & antequam ei mandetur ali-
quid, vel mandate recepto causa subterfugia appellave-
rit: Reffon, quod appellationi, qua iuramento ejus de-
beat derogare, non est in aliquo defendum, sed statim
erit in eandem reducendus sententiam: quea (donec
mandatum suscepit, & suscepsum pro posse fuerit pro-
secutus) debet firmiter observari.*

CAP. XXII.

*Appellans ab ordinario, potest de eo commissio puniri
potest per ipsius ordinarium, h.d. sed supple ad textum, idem esse
de auctor commissio, si nunc de illis accusatur, ut ea, ad hanc, sup. or.
& co. propulsis, i. eod.*

Idem Vinton. Episc. c.

*P ræterea d. de his, qui ad sed. Apofol. appellant, &
potest gravia committentes, se dum convenientur,
appellatione tuerunt: Duximus respondendum, quod
eos appellatio non debet in sua iniuritate tueri, quo mi-
nus eorum excessus censura canonica puniatu.*

CAP. XXIII.

*Quod non detulit appellationi, seu adversarii, de sua posteriori cito
ca idem contra eum excepte negavit.*

Idem Grandensi Patriarche & S. Vitali Presbytero

Cardinali.

*C onstituit in praesentia nostra e Abbate sancti Felici-
cis & Presbytero R. pro controversione, qua de electio-
ne Torcellanæ ecclie est suborta: & i. Ideoq; man-
damus, quatenus si Archidiaconus post appellationem &
denunciationem excommunicationis ad nominationem
fæp. dicti C. processerit, & primicerio cum cano-
nicis & plebanus cum aduenio cleri Episcopatus, vel ma-
joris & fanoris partis, prænominationem l. in Episcopum &
paftorem elegerint, non obstante appellatione prefati
Archidiaconi, si ipse appellationi prius factæ non detul-
lit, electionem de prefato l. factam auctoritate Apo-
polita confirmetis.*

CAP. XXIV.

*Appellans ab ordinario in aliis causis, in aliis coram eo respon-
dere tenetur: potest tamen eum recusare ut suscepitum, nisi conve-
niatur de criminis transfigo. & in quo non cadit excusatio ne se
ficiat, ut quia impunita pena iuri surgens ipsi facto. h. d. secun-
dum intellectum intrinsecum.*

Idem Eboraciensis Archipisc.

*P roposuit nobis M. f. clericus tuus, quod sapè con-
tingit, ut cùm aliquis super aliqua causa appellat, in
aliis causis, in quibus non est appellatum, respondere
recusat. Super quo tibi taliter respondemus, quod
licet pro illa appellatione non minus teneatur in aliis,
super quibus appellatum non est, respondere: iudex ta-
men, à quo appellatur (qua illi omnino suscepit) et
cum non debet ad respondendum super aliis compel-
lendum.*

a. C. 32. ed. tit. iii. i. compil. & post concil. part. 10. c. 29. Glos.
b. C. 32. ed. tit. iii. i. compil. & post concil. part. 10. c. 34. c. alia.
c. alia. Zamer. el. Amore. al. Genot. d. C. 29.
d. C. 32. ed. tit. iii. i. compil. & post concil. part. 10. c. 28.
e. C. 32. ed. tit. iii. i. compil. & post concil. part. 10. c. 28.
f. C. 32. ed. tit. iii. i. compil. & post concil. part. 10. c. 28.
g. C. 32. ed. tit. iii. i. compil. & post concil. part. 10. c. 28.

LII 3

Iste, nisi pro crimen adeo gravi & manifesto, quo ipso
actu merito sit damnandus.

CAP. XXV.

*Absolvitur excommunicatus cautione recepta, licet adversarius,
vel excommunicator, ne absolvatur, appellat. hoc dicit, secundum
unum intellectum, quem tamen oportet limitare, quando excommunicatio
non fuit lata pro manifesta consuetudine vel offensa: quia tunc
non debet absolvit, nuf. falso fiducie procedente, ut in ea ex part. i.
infra, de verb. sign.*

Idem R. Cantuariensis Archiepisc.

*Va fronte nos a confundere valeas, non videmus,
cum dicaris ordinem juris pervertere, jam enim non
in ecclesia, sicut est canonicum & honestum, non eriam
in palatio, non in camera tua, sed in camera Regis contra
debitum juris, & Pontificis officii dignitatem, Episcoporum electiones dicentes confirmare: [i & infra.] Sa-
ne si quis pro contumacia vel alia qualibet causa, inter-
dicto vel excommunicatione tenetur addictritus, & offert
se ad iudicium, de his, pro quibus sententiam ipsam ex-
cepit, iudex eum (ne in excommunicatione decedat) ab-
solvere poterit, etiam si pars adverfa, ne absolvatur, ap-
pellationis obstatuonem interponat: ab ipso tamen ante
abolutionem sufficienti cautione recepta, quod vel in
præsencia Rom. Pontif. ad cuius audientiam appellatur,
si maluerit adverfa, vel coram iudice, cui causam de-
legaverit, juris paret aquitati. Si etiam, qui con-
queruntur irrationaliter excommunicationem vel in-
terdicto iuppositos, illud idem dicimus, etiam si hi qui
hujusmodi proculrum sententiam, ad fedem Apostoli-
cam duxerint appellandum.*

*[i] Verum ne petitionibus tuis nostrum denegare videamus af-
fensem, super huius nos confundere valufi, tibi prout deit
nous Domini, respondemus.]*

CAP. XXVI.

*Si canonicus ad residentiam monitus appellatur, finis
terminus ad appellationem prefigurantur: & inter omnia
beneficia per vicarium de fratribus beneficiis solitum est
appellationem non prefigurari, vel residentiam nisi for-
tar præbenda.*

Idem p.c. Eam.

*A D a hæc: [i & infra.] Cum a super aliquo
causa fuerit appellatum, si patitur, ut vel appellatum vel
remota compellere, ut vel appellationem interpretari
prosequantur, vel coram te paris parent aquitati
si alterum partium te suipèdium habuerit, responde
iudicem elegant b, qui propositam inter eos vinciri
timere questionem.*

[i] Traſtentibus ibi littera ducentum tertiadecim.

CAP. XXVII.

*Si canonicus ad residentiam monitus appellatur, finis
terminus ad appellationem prefigurantur: & inter omnia
beneficia per vicarium de fratribus beneficiis solitum est
appellationem non prefigurari, vel residentiam nisi for-
tar præbenda.*

CAP. XXVIII.

*Si canonicus ad residentiam monitus appellatur, finis
terminus ad appellationem prefigurantur: & inter omnia
beneficia per vicarium de fratribus beneficiis solitum est
appellationem non prefigurari, vel residentiam nisi for-
tar præbenda.*

Idem Salabrensis Episc.

*P evenit ad nos d, quod cum V. ecclesia tu-
num, ut in ea residentia faciat, monitus a
pellationem proprit: [i & infra.] Cum a super
frustrato dilatione causa viderit dicta causa
appellasse: mandamus, quatenus cum fratribus bene-
ficiis in eadem ecclesia residentiam faciat: vel inter
eum profecturus iter ad nos dirigit venia
Interim vero alioi honeste perfoma ritecessu
a praetexta committit, & ei de beneficiis illu-
gnes, unde possit congrue futurari. Quod fuit
dictum V. alterum ilorum adimplere neglexit, non
benda sua prius cundem, & eam illius idoneam
concedet.*

*[i] Et appellatione sua terminum proximum habet, ut
prefixit. Quoniam ergo indugimus est propter & dimic-
tio pro dictum ecclesiastis debitis obsequiis defundat.*

CAP. XXIX.

*A iudice iurisdictuum exequuntur non appelle-
bantur.*

*C onfultuit nos tua fratres, utrum sit et appelle-
bitur, ut timor detinatur Christiani: [i & infra.] Non
convenit ut pro huiusmodi appellationibus ob-
servatione decreti debetas abfinire.*

*[i] Et utrum futurare debet, quod de uno iudice iuris-
dictum, ubi eis nullus tenet habeatur.*

*a Ca. 42. ed. titul. in 1. compil. & post concil. Lateranen. sub.
Alexand. III. part. 3. c. 2. b sub Alex. III. c. 6. c C. 42. cod.
tit. in 3. compilat. Quam caute & prudenter sententia excom-
municationis forendam sit, tradit Trident. concil. Sess. 24. ad reforma-
ca. 3. d' alt. f. & perterritus, detenus, alter, deterretur.
b In C. Bar. contra regulam prælati suis, & capitulo suis disciplinam
appellare, &c.*

CAP. XXX.

Quo loco citationem vel notitiam literarum missi nuncium ad ipsam appellare possit vel delegatus prouidat, scimus post.

Idem Genesii a Archiepiscopo.

Hoc fecit & alii. [i & j.] Respondemus, quod partes eius citantur vel notitiam literarum missi nuncium ad ipsam appellare possit vel delegatus prouidat, scimus post.

Alioquin etiā confidit appellante antequam partes eius citantur, vel delegatio causa perveniente ad ipsum, in appellationis interponit obstatuum, nuncium ad eum apostolicae definitio, facta: cibet appellatione causa, et si post citationem fuerit definitio, fatis posse reuequi, quod mandatur.

[i] *Quoniam super communem causam qua iudicii appell. re. conuenienter pars appellat, affirmitur se pro eadem causa nuncius suus ad fidem Apollini, definitio, ad quod taliter.]*

CAP. XXXI.

Non detinet appellatio interposita ad Papam, mittitur cum ea videtur ad causam puniri.

Idem.

De e priori: [i & infra.] Ceterum si prefatus canonico priorem properius has enotitiae manifesterit, plam notabiliter reddit, ad fidem Apost. appellat. & ipse tali appell. deferre contempnit: eum cum internotitiae continentibus, de tanto excelfu satisficiat id fed. Apost. venire compellat.

[i] *Quoniam deforens protulit & appellatio velitra ad fidem Apostolicam facta, quendam canonicos suos velitis fecit, non sicut ad consilium fratrum, & cum accusatione & appellemonstrare cogit, qui & de suis & querendis fratrum e-venientia manuavit: id tua sollicitudine duximus inquisimato, si tibi hoc res sentias diligenter inquista, si invenieris quippe evanescere apophysis predicti us canonicos appellatis, edem post papalem nullam panam infligere debet, quoniam faciat Ecclesia & quoniammodi appellationem non confuevit admissum. Ne Monachos vel canonicos regularibus preberetur audacia de-incepsus.]*

CAP. XXXII.

Causa notitiae regulares, appellatio religiosum non de-putat.

Idem universis Abbatibus.

Quia a nos: [i & infra.] Ut Abbates, quide-ant publica infamia publice resipisci sunt & aut corrigi, deinde f in communi capitulo communione cedere noluerint, appellandi non habeant facultatem.

CAP. XXXIII.

Idem quoniam potest praeferre terminum appellanti ad pro-sequenti appellationem, quo tempore sicutius iudex jurisdictionem.

Idem.

Dantes & notras: [i & j.] Appellant ad per-sequenti appellationem terminus congruus praefigi-antur quicunque, si appellationem non fuerit prosecutus, ex parte compellatur fixe iudicio delegati.

[i] *Nobis significante per venit, quod cum interdum tibi notitia causa sit ap. re. delegamus, altera partium, ut tamen & tunc ad dictum iudicis delegati, quoniam incidentes oponunt, & tunc a. al. latentes, sed idem est, nam olim Genesii, Iauam vo-ventur. b. Ca. 1. ed. titul. in 2. compilat. & de rospite muncie, in aqua operis. Panorum. infra hanc. ca. ut debet. c. C. titul. in 2. compilat. vid. Guid. Pap. his. d. Ca. 1. ed. tit. in 2. compilat. & Verlor. sive, debet in plur. antequam. f. ali- & secunda. g. Ca. 4. cod. tit. in 2. compil. unde cognoscet aperte ha- pi decessu forsanum.*

fices in principali causa app. re. non sit procedendum, in appell. tan- dem vocem prorupti, appellanti sue terminum non praefigunt, sed q. partem aliam pro profecitione appellationis facit remanere suspen- sionem. Postulatur tunc & aliud iudicibus inducatur, ubi causa sine appellatione constituitur, incidentes quoniam fine debito appell. pollopis valas terminare. Ceterum cum incidentes quoniam in hac parte non discernere admittantur, petitionem suam in hac parte non discernere admittantur. Sed ne qua pars fringatur- rie diuinitus affligatur.]

CAP. XXXIV.

Si praecedente gravamine quis submittit se protectione superiori, habetur per appellat. diuinnodis & auctoritate, qua in appellatio- ne sunt necessaria.

Idem Abulensi Episc.

A dadientiam a nostram noveris pervenisse: quod cum Zamorensi Episcopu G. Presbyterum ecclesie sancti Jacobi Zamor, multipliciter molestarer: tandem idem Presbyter se & ecclesiam & suam, nostra protectione subiecti: [i & j.] Licer autem predictus Presby- ter ex simplicite forte verbum appell. non prefererit: quia ramen postquam se & sua nostra protectione subie- cerat, non debuit sine causa cognitione aliqua sententia condemnari: mandamus, quatenus (i. ita nisi confite- rit) sententiam, quam praefatus Episcopus in eundem Pres- byterum tulit, denuncies non teneri.

[i] *Sed praefatus Episcopus pro forte quod exprefserit appella- tur, in eam post invocationem fed. Apostol. parochinum, contrar- tam privilegiorum Compagellana ecclesia induitum, excommunicatio- ne sententiam promulgavit.]*

CAP. XXXV.

Causa non est ad iudicium à quo remittenda, appellatione adhuc non iustificata, nisi de partium consensu.

Idem Archiepiscopi Terraconi. c

A ccepta & conquectione canonorum Pambillon. [i & j.] Non debet ad eos causa remitti nisi partes conseruentur a quibus noscitur appellatur.

[i] *Quod dicit, si. n. d. Novariorum ei bonū sicut spolias, causa ipsamib[us] frater ad eam petitionem commissione termi- nadam. Verum quoniam nobis tacuerunt, quod ab audiencia suis ad fid. Apostol. appellatum, nec nos si hoc nobis confitesser, tunc causa commissorum examinē, cōm.]*

CAP. XXXVI.

Delegatus etiam datu cum classula, appellatione remota, recu- fari potest, si est consanguineus imperatoris, vel si fuit adiutorius e-ius in illa causa.

Lucius III. Gualtero & Lanzenem. ca- nonice.

P ostremodo fraternitati f us litteris presentibus inti- manus, quod si causa aliqui fuerit delegata, qui con- sanguineus est illius, qui litteras impetravit, aut in eodem negotio advocati officio functus, vel ex alia iusta causa suspensus: hujusmodi delegatus non immixtio poterit recusari, quamvis appellatione remota fuerit ei negotio delegatus.

CAP. XXXVII.

Sententia interdictio non suspenditur per appellationem sequentem.

Idem Norvicensi Episc. g

A d huc b quoniam sub interdicto aliqui constitui- ti appellant, & deinde illud ferare contemnunt, quid in hoc casu servandum sit, confulere volueri.

a. C.7. ed. tit. in 2. comp. vid. Lanfr. de Oretane in c. quoniam. supr. de probat. b. Dicitur, suam, deest in antiqu. c. al. Terrac. d. C.2. de ref. in 2. comp. unde intelligitur hoc fragm. vid. l. legatus. ff. de offic. pref. & l. monach. v. iudic. ff. de mun. & bon. c. al. Valtiero. al. Gualtero. f. C.45. eq. tit. in 1. comp. & post eone p. 20. cap. 18. g. al. Novarior. h. C.46. ed. tit. in 1. comp.

LII 4

327
proper appellationem interpositam ab eo desistere de-
sister, ad quod non proprio motu, sed nostro potius
excuso procedit.

[i Quia h[ab]et sufficiens reperies supr. de off. legatis, & novis.]

CAP. XLIV.

*E*s appellatio recipitur a judice, vel approbatur a parte, terminus
ad eum profundam prefixus obirem viceum preceptorum, ut in
affirmo procedatur, ut peremptoriter susses citatus: nec talis termi-
nus premiri poterit ab aliquo partito.

Idem.

Sed a contingit, quod cum ad nostram audiendum
appellatur, propter defecum partis alterius neque
potest, neque per responsum idoneum appellationem
interpositam prosequi, vel forsan ex malitia sub-
fugientis responsum mandatum procuratorum occul-
tare, ita, quod faciliter poterant terminari, remane-
re, quodcumque, cum frequenter juris quatuor moveatur,
cum apud nos probations necessitate [in b contraria]
non existat, & interdum etiam facti, quomodo
quod vel partibus praefundit comprobari. Vnde
in Latrone concilio & fuerit constitutum, ut si in
quocunque negotio aliquis appellaverit, & eo qui ap-
pellatus fuerit veniente, qui appellavit venire neglexe-
re, competentem illi recompensationem faciat expen-
sum, ut scilicet timore & deterritus, in gravamen
alteracione facile quis appelletur. Quia tamen propter
hoc questiones prorogatur, praeferri decreto statui-
mus, ut responsum appellatio vel a judice & recepta,
vel a parte facta, post terminum appellationis
quatuor editi preceptorum vires obtineat, ita vide-
tur, utruncum in absentia procedatur, ac si
proposito vocatus ad iudicium extitisset. Quid si
fuerit interposita provocatio militiosae recepta, vel
appellatio non fuit, cum constitutum legitime provoca-
tum nihilominus cam vigorem volumus obtinere.
Ad confirmationem, de provocantibus post sententi-
am, promulgata: quibus appellations suas prosequi-
non possunt, post terminum appellationis prosequen-
tia, rata manerent sententia, qua fuerat appellatio-
nem. Quicquid autem contra citationem
perpetuum post ab absente propone, adversus ap-
pellationem huiusmodi valeat allegari. Si quis autem
terminus appellatio, preventius tacita veritate literas imp-
etravit, & careat imperatis, & pecuniam contumacia
exerceret. Hoc autem in litibus, & iudiciorum exerci-
tio, utrum volumus obliterari.

CAP. XLV.

*A*ppellatio defens per negligentiam appellantis, potest judex
nequaquam in causa, in quae iesus officium exuberat,
& ius sua validem ostendit.

Idem Lemonicens, f & Canturiensis. Epi-
scopi.

*C*onstitutus in praeferita & nostra Archidiaconus
Clarendon, nobis exposuit, quod Clarendon Decanum.
Decanum, quidam canonici vota sua in Episcopum
transfuerunt, & Episcopus cum quibusdam alii ex-
petiit sententias in eundem Archidiac. ei consulit
Decanum, si. canonici prius appellantibus, ne quis
adseretur præter aduentum omnium in Decanum,
eis electionis eius xxv, tum per se, tum Episcopo medio
conferantur. Cumque sancti Marcelli Freshyter Car-
dinalis nunc Apol. fed. leg. per partes illas transfutum
fuerit, non ut appellatio ad nos interposita dero-

a. 2. ad. 2. in j. comp. b inclusa defens in antiqu. c sub
Jazz. 2. 2. d defens. e saepe. f ad. Lemonicens. g C. 3.
not. 2. 2. comp. Et hoc Dece, obseruabis multa singularia qua-
prosternit Guid. P. p. huc.

garet, sed ut instruam transmittere ad nos caufam,
laeti. a. Egidii & sancti Andreae Abbatibus examina-
tionem delegavit ipsius, & mandavit eisdem, ut partem
contradicentem electioni Decani citarent ad ipsum,
contradicitionis lux caufam in eis præsentia ostenduram:
[i & infra.] Intellecto igitur per adseritionem Car-
dinal. quod sub ea forma fuerat appellatum, ne sine ad-
senfa omnium procederet in electione Decani, & quod
appellantibus appella. intra annum non fuerant protec-
ti, nec era propter quod eis efficerent indulgen-
tium, cum siue bis intra tempus legitimum simplicem
nunciun ad sedem Apostolicam definarant b, sic po-
tuerint falem semel procuratorem idoneum definire.
Ne ramenem preceptorias exceptiones ex eorum parte pro-
positas videamus sub silentio præterire, mandamus,
quatenus si vobis confiterit Archidiac. facto Episcopi,
quod ex nimir. sponte inveniatur, vel prædictum Epis-
copum procellite ad electionem ipsius prætermis pra-
dictis, fine quibus procederet in illa translatione vo-
luntatum, ex quo intitul Archidiac. præsumatur effe-
ctum, ei super Decanatu silentium imponatis: alioquin
nominationem seu electionem taliter factam de alio,
quicquid fuerit fecurum ex ipsa, denunciatis irritum &
inane.

[i Cum igitur Card. prædictus qua coram eo proposita sunt, me-
bi fideliter restulisset.]

CAP. XLVI.

*C*ontra electum, vel confirmationum nullum aliud ius expectantem,
non admittitur regulariter exceptio, vel appellatio, maximè fra-
steria ad impedimenta electionis vel confirmationis effectum:
sed posse esse habita, potest accusari vel denunciari, hoc dicit, &
secundum hoc est casus notabilis.

Idem Cancellerio Meten.

*C*onfitit in præsentia & nostra N. Decano sancti
Salvatoris, & cantore Metensi. [i & infra.] Me-
tensis intimavit Episcopum, quod sancti Salvatoris pre-
positura vacante, die electioni prefixa per Patrem & Fi-
lium & Spiritum Sanctum in virtute obedientie, ac sub
animi periculi canonicos adjuravit, ut secundum De-
canum, & iuxta conscientiam suam unum eligerent de duobus,
in quos partes videbantur oculos extendisse, quem
ecclesiæ magis utilem & idoneum caputarent. Decanus
autem cum duobus Diaconis & Subdiaconis tribus di-
chum canem in præpositum nominavit: cantor ve-
ro ipse, qui Presbyteralij officio fungitur, & custos cum
scholastico & Magistro B. Sacerdotibus, leviris duobus,
& Subdiaconi quinque te d' concorditer elegerunt &
cujus electionem tanquam à majori ex faniori parte ca-
pituli factam (cum de persona tua honestate confaret)
prædictus Episcopus confirmavit: & cum tibi vellet do-
num & investitutam porrigeret (ut moris est) Decanus
ad sedem Apostolicam appellavit, contra te impo-
tentiam duntaxat allegans, proponendo te in partibus il-
lis, quasi penitus impotentem, in quibus præposituræ
potestiones existunt, addens quod alia tibi obieret in
præsentia nostra, que tunc in præsencia judicis suspecta
noluit explicare.

Nos ergo, quia constituti evidenter illam appellatio-
nis caufam quæ fuit expressa, rationabilem non suffit f:

a. Illid. b definitaverunt, alii, definitarunt. c Ca. 4. eod.
titul. in 3. comp. an necesse sit semper eligere magis idoneum, vid.
Thom. 2. 2. quæf. 63. art. 2. ad 2. arg. Sol. lib. 3. de iust. & iure. q. 5.
art. 2. & Covar. in reg. peccatum de reg. iur. lib. 6. m. 2. p. relect.
q. 7. d Hoc est cancellar. Metensi, cui haec scribit Pap. & domu-
nabiles aliquas exemplaria. f Quo dicatur rationabilis caufa,
vide apud Bart. in L. quod verb. ff. de legi. & int. si postulaverit. q.
ratio. ff. de adult.

aliam autem runc non expedit, et si dixerit idem Decanus, quod aliam vellet obiret, coram nobis, decrevimus ut confirmationis effectum non debere per ea, qua sunt propria, impedit. Si quid tamen contra tenon in modum exceptionis ad impedendum electionis & confirmationis effectum, sed in modum denunciationis, vel accusationis duxerit proponendum, postquam pacificaverit ipsius praeponitum possessionem fuerit afferens, propoundi licentiam non negamus.

[i Et D. scholasticus ejusdem ecclesie sua procuratoribus bengnam curia virum audientiam indulgere. Fuit autem nobis ex parte sua propositum, facultatem ven. f. n.]

CAP. XLVII.

Appellari potest si locus non in situ partibus afigatur, etiam si scriptum, appellatione remota.

Idem L'egripin, Episcopus.

Ex parte tua: [i & j.] Præsentis pagina respondimus, quod cum excusetur honeste, qui ad presentiam delegatus judicium non potest fecire vence citatus, ut vel tui quoties ad illos judices vos evocari contigere, ad quorū presentiam vobis penitulcum est ire, liberè poteris appellare, etiam si in literis commissionis appellatur remedium interclum, nisi judices vobis afigunt locum idoneum & securum.

[i Fuit propositum coram nobis, quod eum inter Angelicos & Valens, sicut inimicis missis, & ad partes illas Anglie, si transfrat patre, pro viarum peritatu & guerra que inter gentes illas frequenti offi degeneratum contumus: multe de causa sua meritis defensione, ut aliquando vel tuos auct literarum nostrarum trahere facias ad judices in V Vallia confitearis, ut fieri enias causae etiam iustissimis retingas, vel compositionem habeas in iugis pariter & damnationem. Cum reut causa quae communitus se velimus sine debito terminari, quid nostra partum contra iustissimam aggrevetur f. t. p. a. f. m. & ubi.]

CAP. XLVIII.

Licet appellari res, non audiret excipiens procuratorum auctoritas non habere sufficientem mandatum, vel si prius consentium per alias literas, de quibus non firmatum in secundis, hoc dicit, quid utrum.

Idem Episcopo, Decano & praecincto Her-
forden.

Significavit b nobis magister hospitalis Eboracen. [i & infra.] Praeterea capitulum Eboracen. auctoritate quartindam literarum, in quarum sigillo conincatur sigillum capitulo ad citationem tantum, cum aliud sigillum capitulo illud noscatur habere, quemadmodum continuebat auctorem: sed licet idem Magister allegaverit, quod occasione literarum illarum auctoritate non debet admitti: & insuper adjunxit, quod auctoritate literarum quartindam a nobis ad alios judices obtinendum prius consentius non debuit per literas posteriores, in quibus nulla fuerat mentio de prioribus, conveniri: judices tamen exceptiones huiusmodi admittere noluerunt, proper quo vocem ad nos appellacionis emisi. Quocirca mandamus, quatenus si vobis conlitterebitis causas, vel carum aliquam ad nostram suisse audentiam appellatum: revocato in iritum, quicquid post appellacionem huiusmodi noveritis esse factum, & partes, &c.

[i Quidam c. P. quondam rector Hospitalis illius diem clausifit extremum, ven. f. n. Eboracen. Archiepiscopus, ad quern & prædictos fratres hospitalis regimur ordinatis pertinet ut antiquo,

a C. s. eod. tit. in 3. compil. prater Philippum de Porus, hic, vid. Bartol. in l. ante sententiam ff. de appell. recipienda. b C. eod. tit. in 3. compil. De materia sigilli, vid. Felic. in c. 3. supr. de fidei iust. Decim. in ca. post coll. sup. de prob. & quos citavi in c. 6. de fidei. infra. c attentatum.

volens ipsum ex defectu ritu defensionem habens, abbas, Presbiterorum ejusdem domus & sui parvus omnino rem electrum prefacti thider, sperans quod domini voluntatis in temporalibus, quoniam in principiis non possumus: præcedente vero tempore Decani & capituli brevi, Magistrorum usum a sua administratione officio correspondere litteras super voc. Apud eadem ad Decanum Legion. & inde dices impetravimus, quoniam acut, in parvus tecum non possit ipsorum quam remiserem, partibus ejusque die interpres de causa in ipsi iudicibus confirmatis, iudicis dicti tunc non possit remiseri, sed definiri & referrata.

CAP. XLIX.

Licet appellari res, si non auditor potest declarare in libello.

Idem Magister G. Archid. & Wm. carmoni Suffrag.

Significavit b T. & K. fratribus, nobis fuit sollicitati declaratum, quod cum inter ipsi excommunicati, & V. ex altera, super quodam tetra coram nobis delegatis quodvis verteretur, ipsi cum plures remiserent, ut terra illa, super qua quodvis remiseretur, stenderetur eisdem, a iudicibus populares: quoniam ipsi facete denegaret, ad nostram audiencem remiserunt. Quocirca mandamus, quatenus si illa, rem in statum debitum, si quod post appellationem veritas attentatum.

[i Index à quo min potest scirete terminum ad finem appellationem: quid si fecerit, intelligere faciat si ipso tardum.

Idem Eboracen. & (Episcopo, &) de L. & de B. multi. Abbatis.

Ex infinitione a priori & canonico fuit Barbara nobis innotuit, quod cum inter ipsi excommunicati, & V. camerarium de Tangier & ex alio, sicut quondam f minister coram iudice ordinis quod verteretur, & appellarunt ad nosdum tandem appellaverint, & appellationem terminum non prædictus iudex, qui causam illius videbat non dico, quod quidam clericus commentariis, sicut dicitur, in eadem causa fieri advocatus, donec numerum appellationis præfixit, ut ad Felium Parhami utique pars esset ab appellationis perfunctio, utrumque alicet non potuit nobis legem imponere, utrumque amari intra dictum terminum expedire, utrumque dictum legitimis sanctiones lis, quia in confidit hanc ipsi speraverint, absque dimo more inde perirent, donec ipsam faciat introduci, & a processu interim justa more. Interim autem nunc canem prævenimus nuncium eorumdem, imperat litera de re cœfis. Quia vero frus & dolus alicui perirent debent, mandamus, quatenus si illa, partibus causatis, auditis causam, &

[i Idem Rosen. & Bonon. g. Episcop. a Mat. Vin. Normann. b C. eod. tit. in 3. compil. & al. rimen. al. Arsen. Episc. & de Lau. & de Mon. monach. d. C. eod. tit. in 3. compil. & Tong. in Leg. f. deperam in vulgatu monasteria. g. Gundan. al. Regin. & donien. al. Bonon. & London.

CAP. L.

Quod extra judicium applicat, ex servitio & leprosum causis, ne in postrimo mitigetur: si potius graviter, ut ante omnia in flatum, in quo erat tempore appellationis recte, dicit, invenire verbu litera, & ut mihi gratae vocantur, Pannonian.

B. & memoris O. de camera persona ecclie de Breviarii viam universitatis carnis ingresso, Abbas sancti Augustini Cantuariensis ejusdem ecclie, quam ad se afferente pertinet, primo per quosdam monachos, secundum per legum possessionem ingressus, ad nos plurimes voces appellationis emisit, ne quis eum super possessionem ipsius ecclie prasumeret molestatare, cumque aliquando disputatione eccliam pacifice possedisset, quidam Cantuariensis diecclie ipsum Abbatem & monachos de possessione ipsius ecclie, per violentiam ejecerunt. [& infra.] Procurator vero Archidiaconi propriis adverso, quod defuncta perfoma ecclie Archidiaco- diano tantum datum eis custodiu, immo Archidiaconi, qui sicut pro tempore, tam de jure communis, quam de generali confusione, tam in illa ecclia, quam in aliis universitatis diecclie, hoc iure tempore uiri fuisse. Præterea prefatus O. nomine Archidiaconi ecclie suæ possedit exinde, utpote qui ei unam procuracionem & fol. nomine ecclie annis singulis exoluebat: [& infra.] Tramissi igitur diligenter inspecti, praedicti Abbatem & Monachos in eum statutum, in quo tempore appellationis facta ex verisimilibus & probabilibus causa, nos legitime interposita fuisse decencurunt (propter partem utiliter falvo iure) decernimus reducendis, actibus medi tempora perceptos & censuimus.

[1. Hoc & alii pluribus ex parte Abbatis & Monachorum propria] [1. Ibi O. fabulos de medio apud Archidiacon. anima possib. impensis remissi, quae non perditur nisi Archidiacon, se proprio iure, vel infra sententia non fuerit admisita. Ergo Monachus pollio qui patrem detinens clandestina debet dicere, nam Archidac. ipsam possidit non perdidit. & si earum haec unum peccatum tribuerit, cum duo in solidum quicquid potest possidit. Cum igitur Archidiacon ponit suo iure in possidendum, ac tenentes de facto fortius esse pernotu nolunt, ne ultimum reflext, sed ipsi proprium referatur, cura præsumit uolum laboris injuriam dignificare. Ad hec Monachus possidens Archidac. non possit neque quicquam aduocare, et in uanis laugis collaret, qua cum eos nequicquam aduocare, nec in præsumendo possit, nec in iure confusione, non habens qualibet extra se detentos, præsumit enim & ipsi auct. ea possidens trahit, & injuriat alii facientes ius aliquod ad ipsorum uenientem. Appellatio quoque quam Monachi se in seipso posuit, ponens nulla fuit, cum non nisi a gravamine, ne præsumit, sed si uero debet appellari. Archidac. uenit pro iure gravamine, nec tamen possit, nec ipsi post appellationem gravamine, quia cum est nequicquam aduocare, non habens qualibet tenet, in iustitiam suæ possit. immo quam ex seipso possit, in iustitiam suæ possit. Denig. appellatione Monachorum non fuerat ultima defensionis, quoniam in eis in eadē ecclie pertinet, non debuerunt auditoritate populi possidendum intrare, preferent cum sicutur vel scire possunt, quid iustitia eccliarum vacanciam ad Archidac. posuerint, & si non sacerdos Archidac. præfici sit, canonicus ecclie, & si non sacerdos Archidac. præfici sit, non est audire possit, & si propterea ad eum possidit effectum tempe: cum autem clandestina fuisse curia possit, non posse possit, ut sacerdos haberi, cum super possidendum nequeat iuris uicem possit.

CAP. LII.

Hoc ab eo latet in appellatione, si serventur ea, que frim' item in appellatione. hoc dicit, secundum unum intellegit.

1. (a.) admodum titul. in 1. compilat. Vid. Philip. Franc. in suis questionibus in materia petti, quibz. 1. b Dicit, perceptos, deest in condic. exemplar. & in Codic. Barb. iuxta vocem fractus, in marginis hac: perceptos qui percipi patuerunt, super de restitu.

Idem S. Augustini, & S. Gregorii pri-
ribus.

Dilecti filii Io. & H. prioris & monachorum Can-
tuarien. ecclie nuncii retulerunt, quod cum pro-
causa, quæ inter dictos priorem & Monachos, & Cantua-
rien. Archiepiscopum super capella de Lamede vertebar-
tur, ab ipsius ad fedem Apollolicam mitterentur, idem
Archiepiscopus, post iter ad reprobam in eos excommuni-
cationis sententiam promulgavit. Cum autem plus sit
ad fedem Apollolicam facta provocare, quam verbo, & i-
psis proper dictam causam ad Romanam eccliam ve-
niuentibus intelligatur ad fedem Apoll. provocatum:
mandamus, quatenus si eft ita, dictos Io. & H. denunciatis
excommunicationis vinculo non tenerit.

CAP. LIII.

Per classulam, appellatione remota, inhibetur omnis ap-
pellatio, quæ à iure non indulgetur expresse, hoc dicit, si que ad
6. verum.

Idem Episcopo b Helm.

Pastoralis officii diligentia c: & infra. Quodlibet d.
utrum quando inhibetur appellatione in re scripto, frustrator tantum inhibita videatur? Nos igitur atten-
dentes, quod per appellationem frustratorum, etiam si
non fuerit inhibita, negotium non debet impedi: re-
spondemus, quod quilibet provocatio intelligitur re-
moveri, quæ a iure non indulgetur expresse, sed si appelle-
lans fuerit gravatus iniuste, gravamen hujusmodi per fu-
periorem poterit emendari.

Licet excommunicatus ab excommunicatione appeller, ni-
bilem denunciari potest, & benefici reditibus spoliari, hoc
est.

Verum quia multo iens & quid ad tempus per appelle-
tationem legitimam à iudicio fui, quoad aliquem cer-
tum articulum, eximitu potestate: consuluit nos, ut
si quis excommunicationis sententia inmodic,
ante ultimum responsum ipsius ab ea, tanquam nimis rati-
nabiliter promulgata, in eo casu, in quo ante sententiam
appellatio viri obtinuerit, curaverit provocare, eo
quod per appellationem interpositam excommunican-
tis videtur iurisdictione dormitale, ipse denunciare possit
candem, & ad tempus ecclesiasticis beneficiorum clericum
spoliare? Nos itaque respondemus, quod cum execu-
tionem excommunicationis lecum trahat f. & excommu-
nicatus per denunciationem amplius non ligetur, ipsius
excommunicatus denunciari potest, ut ab aliis evite-
tur. Et illi proventus ecclesiasticis merito subtrahuntur,
qua ecclie communio denegatur.

CAP. LIV.

Sic appellans ad superioram, comparet coram iudice inferiori su-
per concernentibus ipsam appellationem, ipsi appellationi renunciare
videtur. Si autem prefetur, quid propter hoc non intendit re-
nunciare appellationem, tanquam contraria allegant, non est audiens
duo: nisi notorum sit, alium illum esse missum, super cuius execu-
tione adi viis inferiores, h.d. & est bonus casus.

Idem Episcopo Parisien.

Solicitudinem & pastoralis: [1 & infra.] Sanè cum
sicut recipimus, duobz coram Episcopo litigantibus,

a Ca. 10. edd. tit. in 3. compil. b al. Elen. al. Helen. c Sap.
de off. & pot. jud. del. c. pastoralis. & ca. 17. edd. tit. in 3. compil.
d Vid. Bald. in 1.3. Cate appell. & Anton. Bising. in ca. 17. de off. &
infra. hoc tit. e Vid. quid per hunc s. determin. Rom. consil. 42.
in causa præmissa in 2. dubio. f Excommunicatione tradit' fecun-
dum: nisi notorum sit, alium illum esse missum, super cuius execu-
tione adi viis inferiores, h.d. & est bonus casus.
De no. operi nunc.

alter eorum ad fidem Apostolicam appellaverat, Episcopus appellantem reputans contumacem, ipsum excommunicationis vinculo innodavit: qui coram Metropolitano de Episcopo sibi petit iustitiam exhibet, aferens, quod post appellationem legitime ad nos interpositum ipsum excommunicaverat, & petens se ad eum statum, in qua fuerat appellata tempore, a metropolitano reducet, denunciatis videlicet abfolutione: adjicent etiam, quod appellatio non renunciat obiecta, sed prosequitur volebat a eadem: [e & mfr.] Nosigitur inquisitioni taliter respondentes, quod sicut metropolitanus de appellata non interposito cognoscere omnino non valeret: sic ne his, quod post appellationem fuerant innovata, dummodo de his, quod alicius cognoscere non posset, nisi de appellata pariter cognoscatur, vel de his, quod appellatio causam contingit digneſtuntur. In quo si metropolitani, ad cognoscendum partes fas interponere forte prouidetur, Episcopus posset ad appellationis beneficium convolare: nam ad officium ejus, quod aappellatione cognitoris est, pertinet prudenter corrigere, quia contra plam invicent attenacem. Si vero notiorum existet, quod mandatum Episcopi indiscutibiliter fuerat vel iniustum, cum non retenetur subditus obediens, ac per consequentiam ei liquefactus evidenter subditum legitime provocasse: poteſt Archiepiscopus a cloritate metropolitana declarare subditum irrationabiliter extitisse anathematis mucrone percussum. Cum autem excommunicatus, qui appellaverat, juxta prescriptum formam coram Archiepiscopo deponit contra Episcopum quatuor, metropolita ad cognoscendum de causa potest interponere partes suas, cum ille appellationis prosecutioni renunciante tacite videatur. Sed vel facta appellationem se velle prosequi preterfertur eis, non est tanquam adversa petens, & sibi contrarius audiendus.

[i Officiis fideliter exequeri, cum super dubitationibus iuri responsos. Ap. postulas edoces.]

[*2. Unde una fr. requirivis a nobis, utrum praedictum annus ad huiusmodi conquisitione cognoscere valeat: & si report eum legitimè provocasse, utrum denunciare cum debeat absolutum: & an si Episcopus caram Archiepscopo appellaverit, ne iuxta exceptionem ad eos fuerat, absolvatur; appellatio si huiusmodi deferendum.*]

CAP. LV.

Ter appellationem legitimè interpositam, principale cum accessoriis ad judicem appellatur, & sententia excommunicationis & interdicti per appellationem late non tenetur.

Dilectis filiis & decano Altfidiodore ac Magistro R. Altfidiodore Episcopi procuratore uta prefatis constitutis, idem Magister proposuit, quod cum datus Episcopus Presbyterum dominus Dei, in qua dispensatione & plenariam obtinere dignosuit, detineri faceret vinculum mancipatum, pro eis quod bona quadam ejusdem domus, quae furtive sublataxerat, restituere decrebat, propter quod etiam ab eodem Episcopo fuerat excommunicationis vinculo innodatus, & supradictus Decanus Episcopum monuisse, ut ei restituaret, vel saltem *f. recrēdebat* Presbyterum memorandum quoniam ad jurisdictionem suam spēciale firmiter adscrēbat. Episcopis metuens ne Decanus aliquid in suum prædictum attarente, si a lios, statim edelfiz, ac civitatis, metropolitanis, supponens,

a. *Vid. leg. s. filius s. am. ss. ad Macedo. & l. z. C. de jure s. fici.*
b. *al. dissimilatio de illis. &c. c. protestetur. d. Ca. 13. end. ttt.*
in. 3. compil. & dispositionem. E. Redderes, legelator, sed retro-
*dere responsum, g. *Vid. leg. jure. ss. ad ma. & L. 6. per hanc.**

ejus audienciam appellavit. Verum Deancum tempus interdictum huiuscmodi promulgatio-
Episcopo in civitate praesente, administris
ecclesiæ ceſſare. Politudine vero etiam
pratitione pax comparvunt patres concilii
Senorum. Deancus allegans, quod appelle-
Episcopo interposito, id est non ut res clementia
oniam Presbyteri (pudicitia, aducit invenit
tur, quando ad nos vocem «appellatissimus»
cialis autem judicavit trium interdictum. Quam
et appellationem Episcopi promulgavit. Quam
vera id est Episcopus diverso modo
undum quis Decanu per faciem pax capi-
sset, iustitiae exhibere, ad Metropolitam
in appellans, Deancus non potuit hoc fons
interdicti. Et ideo fementim plus
est appellationem legitime promulgavit, immo
minus & inanem, non obstante, quod Deancus
cusatim fuan, quia variando proposito
cum Episcopuſ appellaſſet, fementim rati-
o effectus ad tempus duxerit suspendendum.
terin appellatione interpolis protocles
ad fementiam exequendas, officiales poſta-
t, poſta appellationem huiuscmodi fementim
irritant & inanem decreti, remittentur
sum : cum appellatione ad nos interposito fer-
ratur. Praterhaec excommunicantur.
Decanum per Episcopum promulga-
vit, ne in fine videretur, cum per dictum officiales
bitum ne feratur in ecclæſa interdictum. Alio
ne celebratur in ecclæſa prohibendo, id est
teritorum officium perturbare : qui tam
ad nos interpositam ex parte Deanci
fideliter duxerit defensum, Apollonius con-
folium principale negotio, sed auctoritate
noſtrum referantur examen, eadem sententia
est appellationem promulgatum decimum
truffice. Verum licet Archiepiscopuſ post ap-
pellationem predictam, de qua fibi per officia littera
ter, Deancum denunciat etiam excommunicationem
canonicos (qui faniucti duobus confilio con-
veruerunt eidem), ut appellatione ad nos interposita
quæm denunciationem ad Episcopuſ facta
culpabilis iudicium.

CAP. LVL

*Postquam Papa aliquam causam ad se revocat, et res
suis postea per minorem judicem factus: sicut non sicut.
Et ab eo legiterne appellatum. hoc dicit, ut causa sit
facta.*

dem Mediolanen. Archäolog.

VIT nostrum b' prodeat de vulto D' Ingenui
Iudicibus deus magis in mandatis, or si non
damatum, per quod totius cognitionem negat
Iudicibus revocamus, traditionem quae
ate cognosceref esse factam, can documenta
m' et inanem, inhibentes illa, ne quodlibet
tumferemur. Cum plus sit Romanum facilius
liqued revocare & negocium, quam quae
aperialiquo negotio provocare.

CAP. LVII.

Altera parte contumaciter absente, pareret index appell. etiam principale negotium definire, si post lat. contestat. fuerit appellata.

Idem.

Idem.

Per tuas ^a literas requisitissimis, utrum si post latam sententiam, vel saltem post depositiones testium publicatis fuerit ad fed. Apost. appellatum, hi qui super hoc delegatus a nobis, si altera partium corum se non in compedibus prefarent, cautelem sibi delegamus ^b judiciale possint calculo terminare. Non igitur consilium distacter remponimus, quod cum lis super modum negotio contra primis iudicibus fit legitime contestata, poterant ^c judges delegati (eo, qui conveniunt, se per contumaciam

Idem Abbatii sancti Felicis, & G. canonico
Bononiensi.

Ollas & nobis vestræ literæ continebant, quod cum
quidam judices, quibus causa, quæ inter Sambr. &
Sambremeram fuit ab apostolica sede.

litteris plebes vertebarunt, fuerat ab Apostolica lege
pro plebe Sambricensi sententiam protulissent,
millum libi negotium definire.

CAP. LIX.

Notabile & famosissima cap. habens multa nova dicta utrumq; ju-
litimantis; & bœ dicti in summa imbarando simpliciter verbis litera-
tore. Appellata ante fonteniam tenetur expressim casum ratio-
nabulum coram ipso iudice à quo; nec admittit se exceptio, quid
prius miserae nuncum ad sedem Apôstoli, vel quid literas imperatora-
ras, que nondum sunt iudicatae presentat.

Idem in concilio generali.

Verbis debitis & honor deputat iudicibus, litigatibus confutator super laboribus & expensis: Statim us, ut si quis coram idoneo iudice convenire adverbiu[m], illi ante sententiam ad superiori[m] iudicem ab eo quod rationabilis causa non provocet, sed coram illo summa iustitiam proferatur, non obstat: si dicas, quod est per iurispericu[m] iudicem municiu[m] defensum, ut latere impetraverit ab eodem, praeiudicium delegatum fuerit aliquantum. Cum autem ex rationabilitate causa puritate appellans dum, coram codicis iudice causa probabili appellatione expedita: tali videlicet, qui si proba poterit, debet legitimata reputari, superior de appellatione cognoscit. Et in minus rationabiliter cum appellante confutetur, illum ad inferiores remittat, & ex expensis alteri parti condemerit, aliquotus ipse procedet, salvis constitutio[nibus] de majoribus causis ad fedem Apostolicam referendis.

CAP. LX

Si iudex, à quo est appellatum à gravamine, illud revocat, potest in principali causa procedere.

*Idem in eodam. g
sante causa. h. cesserat*

Orum certar. causa b. ceter. effectus : Statutum est five iudicium ordinarius, five delegatus aliquid commandando vel interlocutori protervit, quo executionem mandato alter litigantium gravatur, & fano ulis con filio ab his modi interlocutionis vel communiationis effectu destituta, liberis in cause cognitione procedat, non obstante si a tal communione vel interlocutione fuerit appellatum dummodo non sit ex alia causa legitima fuscus ; ne processus negotiorum f. i. v. l. occasionibus retardetur.

CAP. LXI.

Volens judicem reuinare, debet coram eodem sufficientem causam probabilem proponere. Et eam coram arbitrio communione eligendis probare: qua non probata, sua jurisdictione iudex uitur in principali: ea vero probata remittit negotium ad su-

^a Ca. 2. eod. tit. in 4. compy. vide Matth. singul. 66. in ca. nota
quod in causa. ^b defatam. ^c potuerant. ^d Salicet
Imrc. in conc. gene. c. 51. ^e C. eod. tit. in 4. comp. Plan. Decy
explicat Paulus de Leonciano. & Philipp. de Persia. Trid. conc. sif. ist
de reform. c. 50. ^f vide l. tatuor. 5. stat. & the Bart. ss. de admini
tur. g. c. 53. ^h C. eod. tit. in 4. compilat. vid. l. adagio. 5.
quam vis. De ure patron. & Luid. dulfum. ss. de patie.

Digitized by srujanika@gmail.com

persorem, vel causam committit de recusatore confessu.

Idem in eodem.

Cum b^{is} speciali sit prohibitione propositum, ne quis in aliquam excommunicationis sententiam, nisi competenti commonitione premisla, promulgare prafumatur. Volentes etiam provide, ne forte communius fructatorum recusationis vel appellationis obtinet monasterio posse declinare examen. Statimuis, ut si allegaverint se judicem habere subiectum, coram eodem causam justificacionis affligunt c^t, & ipse cum adversario, vel (si forte) adversarium non habeat) cum judice arbitrios communiter eligat: aut si communiter convenire non possit, ab aliquo malitia ipsi unum, & ille alium eligit d^r, qui de suspicionis causa cognoscant: & nequiverint in una concordate sententiam, advo^cent tertium: ut quod duo ex ipsius decreverint, robur obtineat firmatus: sciantque se ad id fideliter exequendum ex injunctio à nobis in virtute obedientia sub obtestatione diuinū iudicis districto precepto teneri. Causa vero suspicionis legitima coram ipsis intra competentem terminum non probata, sua jurisdictione iudex utatur. At ipse probata legimus de recusatore ad sensu per sonus idonea committat negotium recusatus, vel ad superiorum transmittat, ut in eo ipso procedat, secundum quod fuerit procedendum.

Innoteris non admittitur appellatio: in dubiu causa probabilitate causam iudicem exprimenda, qua debet legitima reputari: quoniam si non profugatur, iudex à qua in causa procedat. Idem si profugatur & non probatur. Hac autem constitutio non extenditur ad regulares, b^d.

Porrō committit ad appellestaculum consolante, si eius excellens evidencia rei vel ipsius confessione aut alio modo legitimo fuerit manifestus e (cum appellationis remedium non sit ad defensionem inquiratur, sed ad praesidium innocentium institutum) non est provocatio huiusmodi defendum. Excellu quoque dubio existente, ne frivola appellatione diffusio judicis processum impedit, coram eodem probabilens causam appellationis expona, talitem videlicet, quia si fore probata, debet legitima reputari, & tunc si habuerit adversarium, intra terminum, secundum locorum dissimilitudinem, & temporis qualitatem, & naturam negotii ab eodem iudice moderandum, appellationis causam prosequatur: quam si profugatur non curaverit, extum ipse iudex (appellationem non obstante) procedat, nullo autem adversario comparente, tum iudex ex officio procedit. Appelcausa coram superiori probata, superior sua jurisdictionis officium excusat. Sed si appellans in eius probations defecit, ad eum, à quo ipsum malitiosus appellasse constiterit, remittatur. Ceterum has duas constitutiones primitivas nolumus ad regulares extendi, contra & suas speciales observantes.

CAP. LXI

Si iudex confessionem ad vocati eadem die revocaram pro litiis contumaciam velis habere, vel processum à subdelegato subdelegatum facilius ratificat, licet appellatur.

Honorius III. decan^r, cancellaria & cancellaria Limericensis.

a Silvestre Cone. Lat. ca. 48. b C. s. ead. tit. in 4. compilat. c Iudeo civilis non est necesse probare causam. Iuris specie^s i. i. apertissimis C. de iud. d Eligant. e Confessio[n]em falsas inducere videntur, vide in eum fiduciam missione, ff. de fideicom. f Ex off. suo procedit appellationis causa. g Contra suas observationes spectabiles.

Cum causam a, qui inter Abbatem & fratre aeronicos de Novo loco ex altera, super ecclesia ministris & veritatis R. sancti Angeli discors contumaciam audierint: [z & f.] Procurato prius & canonicorum propulsit, quod cum eis libet delegatis iudicium delegatum indecisus & processum exceptions dilatorias perficeret: qui deinde plus ductus errore respondit, quod ecclesia de non o. ecclasiam, de qua erat qualis, per se iustis & amissis pacifice possedebat, licet infelacientem de auctoritate corrigens, ipsius responsum, quod haec personae tradicere videbatur (ne per eam aliquod bis ipse in iudicium generare e. pro eundem ante item causam, sunt exceptions dilatorias proponeret) contra eum dem iudicibus revocaretur. Indice same per hanc reponionem erroneam advocati, licet credentes, ad receptionem nullum per alios auctoritatis esse, ceperunt: [z & f.] Mandamus querentes & canonicis legitimite probaverint, quod per processum ipsorum eadem a die advocati responsum non revocata, quia sic per confequentis illis concursum, vel quod delegati testes receptos à subdelegato libatorum iurorum adprobaverint, cum non aliud possit appella, eorum factum est (dummodo iuratione expressa fuerint) nuncius iustus in eis.

[f. 1. T. & B. procuratores predilecti. Abbas & priori in ipsius prefaciis constituti, peccato vel non sepe presentes de Chorille & Bellade. Abbatum & priorum quibus in causa ipsa à Bo. me lapp. p. foras delegati, eis in quo tempore iam duxerit, diligenter faciat ut.

[f. 2. Sed & gravissimi gravem adlente, cum nonnunquam de regimis priori de Vobis & sui viri angelique uices suis subdelegavit, aut contra canonica legem & examinationes refutam ab ipsi de falso, non a quo quererint, factis minus preter alibi probaverint: propter quod prima ex parte prostatu prior & canonicus ad ipsi finitum est appellatione, unde idem procurator cum inferioribus memoriorum iudicium processum decerneretur. Quia vero super processu non patitur nisi post ipsius sursum, pars procuratorum aferatur.]

CAP. LXII

Non sufficit appellanti deoare, quod exceptio ipsius vel non opposuit & appellatur, nisi deoare processum admisit appella, h. d. & e. causa no. & questione.

Idem Decan & thesaurar. & P. etiam causa.

Dilecto filio G. capellano nostro. D. Romulo I. capituli Salamantini procuratori a ratione & auctoritate conceiso, procurator capituli proposito sententia quod cum dictus Presbyter super responsem ipsius Salamantina ecclesia executoris à nobis ad Archidiocesis & collegas eius literas imperitif, eis sententia ex parte capituli allegatum, quod cum in ipsi ecclesia certus numerus canonorum pertinet, de quo in literis ad eos directe mentione fit, per eas non debent contra ipsius procedure.

a De materia iuris deoare, quatuor iudicis etiam in causa nostra clienti, quae hoc Cap. V. & foliis 1. & 2. & foliis 3. & 4. & foliis 5. & 6. & foliis 7. & 8. & foliis 9. & 10. & foliis 11. & 12. & foliis 13. & 14. & foliis 15. & 16. & foliis 17. & 18. & foliis 19. & 20. & foliis 21. & 22. & foliis 23. & 24. & foliis 25. & 26. & foliis 27. & 28. & foliis 29. & 30. & foliis 31. & 32. & foliis 33. & 34. & foliis 35. & 36. & foliis 37. & 38. & foliis 39. & 40. & foliis 41. & 42. & foliis 43. & 44. & foliis 45. & 46. & foliis 47. & 48. & foliis 49. & 50. & foliis 51. & 52. & foliis 53. & 54. & foliis 55. & 56. & foliis 57. & 58. & foliis 59. & 60. & foliis 61. & 62. & foliis 63. & 64. & foliis 65. & 66. & foliis 67. & 68. & foliis 69. & 70. & foliis 71. & 72. & foliis 73. & 74. & foliis 75. & 76. & foliis 77. & 78. & foliis 79. & 80. & foliis 81. & 82. & foliis 83. & 84. & foliis 85. & 86. & foliis 87. & 88. & foliis 89. & 90. & foliis 91. & 92. & foliis 93. & 94. & foliis 95. & 96. & foliis 97. & 98. & foliis 99. & 100. & foliis 101. & 102. & foliis 103. & 104. & foliis 105. & 106. & foliis 107. & 108. & foliis 109. & 110. & foliis 111. & 112. & foliis 113. & 114. & foliis 115. & 116. & foliis 117. & 118. & foliis 119. & 120. & foliis 121. & 122. & foliis 123. & 124. & foliis 125. & 126. & foliis 127. & 128. & foliis 129. & 130. & foliis 131. & 132. & foliis 133. & 134. & foliis 135. & 136. & foliis 137. & 138. & foliis 139. & 140. & foliis 141. & 142. & foliis 143. & 144. & foliis 145. & 146. & foliis 147. & 148. & foliis 149. & 150. & foliis 151. & 152. & foliis 153. & 154. & foliis 155. & 156. & foliis 157. & 158. & foliis 159. & 160. & foliis 161. & 162. & foliis 163. & 164. & foliis 165. & 166. & foliis 167. & 168. & foliis 169. & 170. & foliis 171. & 172. & foliis 173. & 174. & foliis 175. & 176. & foliis 177. & 178. & foliis 179. & 180. & foliis 181. & 182. & foliis 183. & 184. & foliis 185. & 186. & foliis 187. & 188. & foliis 189. & 190. & foliis 191. & 192. & foliis 193. & 194. & foliis 195. & 196. & foliis 197. & 198. & foliis 199. & 200. & foliis 201. & 202. & foliis 203. & 204. & foliis 205. & 206. & foliis 207. & 208. & foliis 209. & 210. & foliis 211. & 212. & foliis 213. & 214. & foliis 215. & 216. & foliis 217. & 218. & foliis 219. & 220. & foliis 221. & 222. & foliis 223. & 224. & foliis 225. & 226. & foliis 227. & 228. & foliis 229. & 230. & foliis 231. & 232. & foliis 233. & 234. & foliis 235. & 236. & foliis 237. & 238. & foliis 239. & 240. & foliis 241. & 242. & foliis 243. & 244. & foliis 245. & 246. & foliis 247. & 248. & foliis 249. & 250. & foliis 251. & 252. & foliis 253. & 254. & foliis 255. & 256. & foliis 257. & 258. & foliis 259. & 260. & foliis 261. & 262. & foliis 263. & 264. & foliis 265. & 266. & foliis 267. & 268. & foliis 269. & 270. & foliis 271. & 272. & foliis 273. & 274. & foliis 275. & 276. & foliis 277. & 278. & foliis 279. & 280. & foliis 281. & 282. & foliis 283. & 284. & foliis 285. & 286. & foliis 287. & 288. & foliis 289. & 290. & foliis 291. & 292. & foliis 293. & 294. & foliis 295. & 296. & foliis 297. & 298. & foliis 299. & 300. & foliis 301. & 302. & foliis 303. & 304. & foliis 305. & 306. & foliis 307. & 308. & foliis 309. & 310. & foliis 311. & 312. & foliis 313. & 314. & foliis 315. & 316. & foliis 317. & 318. & foliis 319. & 320. & foliis 321. & 322. & foliis 323. & 324. & foliis 325. & 326. & foliis 327. & 328. & foliis 329. & 330. & foliis 331. & 332. & foliis 333. & 334. & foliis 335. & 336. & foliis 337. & 338. & foliis 339. & 340. & foliis 341. & 342. & foliis 343. & 344. & foliis 345. & 346. & foliis 347. & 348. & foliis 349. & 350. & foliis 351. & 352. & foliis 353. & 354. & foliis 355. & 356. & foliis 357. & 358. & foliis 359. & 360. & foliis 361. & 362. & foliis 363. & 364. & foliis 365. & 366. & foliis 367. & 368. & foliis 369. & 370. & foliis 371. & 372. & foliis 373. & 374. & foliis 375. & 376. & foliis 377. & 378. & foliis 379. & 380. & foliis 381. & 382. & foliis 383. & 384. & foliis 385. & 386. & foliis 387. & 388. & foliis 389. & 390. & foliis 391. & 392. & foliis 393. & 394. & foliis 395. & 396. & foliis 397. & 398. & foliis 399. & 400. & foliis 401. & 402. & foliis 403. & 404. & foliis 405. & 406. & foliis 407. & 408. & foliis 409. & 410. & foliis 411. & 412. & foliis 413. & 414. & foliis 415. & 416. & foliis 417. & 418. & foliis 419. & 420. & foliis 421. & 422. & foliis 423. & 424. & foliis 425. & 426. & foliis 427. & 428. & foliis 429. & 430. & foliis 431. & 432. & foliis 433. & 434. & foliis 435. & 436. & foliis 437. & 438. & foliis 439. & 440. & foliis 441. & 442. & foliis 443. & 444. & foliis 445. & 446. & foliis 447. & 448. & foliis 449. & 450. & foliis 451. & 452. & foliis 453. & 454. & foliis 455. & 456. & foliis 457. & 458. & foliis 459. & 460. & foliis 461. & 462. & foliis 463. & 464. & foliis 465. & 466. & foliis 467. & 468. & foliis 469. & 470. & foliis 471. & 472. & foliis 473. & 474. & foliis 475. & 476. & foliis 477. & 478. & foliis 479. & 480. & foliis 481. & 482. & foliis 483. & 484. & foliis 485. & 486. & foliis 487. & 488. & foliis 489. & 490. & foliis 491. & 492. & foliis 493. & 494. & foliis 495. & 496. & foliis 497. & 498. & foliis 499. & 500. & foliis 501. & 502. & foliis 503. & 504. & foliis 505. & 506. & foliis 507. & 508. & foliis 509. & 510. & foliis 511. & 512. & foliis 513. & 514. & foliis 515. & 516. & foliis 517. & 518. & foliis 519. & 520. & foliis 521. & 522. & foliis 523. & 524. & foliis 525. & 526. & foliis 527. & 528. & foliis 529. & 530. & foliis 531. & 532. & foliis 533. & 534. & foliis 535. & 536. & foliis 537. & 538. & foliis 539. & 540. & foliis 541. & 542. & foliis 543. & 544. & foliis 545. & 546. & foliis 547. & 548. & foliis 549. & 550. & foliis 551. & 552. & foliis 553. & 554. & foliis 555. & 556. & foliis 557. & 558. & foliis 559. & 560. & foliis 561. & 562. & foliis 563. & 564. & foliis 565. & 566. & foliis 567. & 568. & foliis 569. & 570. & foliis 571. & 572. & foliis 573. & 574. & foliis 575. & 576. & foliis 577. & 578. & foliis 579. & 580. & foliis 581. & 582. & foliis 583. & 584. & foliis 585. & 586. & foliis 587. & 588. & foliis 589. & 590. & foliis 591. & 592. & foliis 593. & 594. & foliis 595. & 596. & foliis 597. & 598. & foliis 599. & 600. & foliis 601. & 602. & foliis 603. & 604. & foliis 605. & 606. & foliis 607. & 608. & foliis 609. & 610. & foliis 611. & 612. & foliis 613. & 614. & foliis 615. & 616. & foliis 617. & 618. & foliis 619. & 620. & foliis 621. & 622. & foliis 623. & 624. & foliis 625. & 626. & foliis 627. & 628. & foliis 629. & 630. & foliis 631. & 632. & foliis 633. & 634. & foliis 635. & 636. & foliis 637. & 638. & foliis 639. & 640. & foliis 641. & 642. & foliis 643. & 644. & foliis 645. & 646. & foliis 647. & 648. & foliis 649. & 650. & foliis 651. & 652. & foliis 653. & 654. & foliis 655. & 656. & foliis 657. & 658. & foliis 659. & 660. & foliis 661. & 662. & foliis 663. & 664. & foliis 665. & 666. & foliis 667. & 668. & foliis 669. & 670. & foliis 671. & 672. & foliis 673. & 674. & foliis 675. & 676. & foliis 677. & 678. & foliis 679. & 680. & foliis 681. & 682. & foliis 683. & 684. & foliis 685. & 686. & foliis 687. & 688. & foliis 689. & 690. & foliis 691. & 692. & foliis 693. & 694. & foliis 695. & 696. & foliis 697. & 698. & foliis 699. & 700. & foliis 701. & 702. & foliis 703. & 704. & foliis 705. & 706. & foliis 707. & 708. & foliis 709. & 710. & foliis 711. & 712. & foliis 713. & 714. & foliis 715. & 716. & foliis 717. & 718. & foliis 719. & 720. & foliis 721. & 722. & foliis 723. & 724. & foliis 725. & 726. & foliis 727. & 728. & foliis 729. & 730. & foliis 731. & 732. & foliis 733. & 734. & foliis 735. & 736. & foliis 737. & 738. & foliis 739. & 740. & foliis 741. & 742. & foliis 743. & 744. & foliis 745. & 746. & foliis 747. & 748. & foliis 749. & 750. & foliis 751. & 752. & foliis 753. & 754. & foliis 755. & 756. & foliis 757. & 758. & foliis 759. & 760. & foliis 761. & 762. & foliis 763. & 764. & foliis 765. & 766. & foliis 767. & 768. & foliis 769. & 770. & foliis 771. & 772. & foliis 773. & 774. & foliis 775. & 776. & foliis 777. & 778. & foliis 779. & 780. & foliis 781. & 782. & foliis 783. & 784. & foliis 785. & 786. & foliis 787. & 788. & foliis 789. & 790. & foliis 791. & 792. & foliis 793. & 794. & foliis 795. & 796. & foliis 797. & 798. & foliis 799. & 800. & foliis 801. & 802. & foliis 803. & 804. & foliis 805. & 806. & foliis 807. & 808. & foliis 809. & 810. & foliis 811. & 812. & foliis 813. & 814. & foliis 815. & 816. & foliis 817. & 818. & foliis 819. & 820. & foliis 821. & 822. & foliis 823. & 824. & foliis 825. & 826. & foliis 827. & 828. & foliis 829. & 830. & foliis 831. & 832. & foliis 833. & 834. & foliis 835. & 836. & foliis 837. & 838. & foliis 839. & 840. & foliis 841. & 842. & foliis 843. & 844. & foliis 845. & 846. & foliis 847. & 848. & foliis 849. & 850. & foliis 851. & 852. & foliis 853. & 854. & foliis 855. & 856. & foliis 857. & 858. & foliis 859. & 860. & foliis 861. & 862. & foliis 863. & 864. & foliis 865. & 866. & foliis 867. & 868. & foliis 869. & 870. & foliis 871. & 872. & foliis 873. & 874. & foliis 875. & 876. & foliis 877. & 878. & foliis 879. & 880. & foliis 881. & 882. & foliis 883. & 884. & foliis 885. & 886. & foliis 887. & 888. & foliis 889. & 890. & foliis 891. & 892. & foliis 893. & 894. & foliis 895. & 896. & foliis 897. & 898. & foliis 899. & 900. & foliis 901. & 902. & foliis 903. & 904. & foliis 905. & 906. & foliis 907. & 908. & foliis 909. & 910. & foliis 911. & 912. & foliis 913. & 914. & foliis 915. & 916. & foliis 917. & 918. & foliis 919.

exercerent, fuit ad nosfram audiencem appellatum [i.e.] Quoniam igitur eti per confessionem Presbiteri fidam coram auditore praedicto constituerit, salutem eis ecclias habere certum numerum canonum juramento firmatum, & huiusmodi exceptionem coram excutoribus fuisse propositam, & quod apollatum existet ab eisdem: quia tamen non confitit, quod proper exceptionem huiusmodi non admissam, ait enim legitimam fuerit appellatum: mandamus, quatenus vobis constiterit prafatam exceptionem huiusmodi ex canonico numero, juramento firmato, vel nisi legitimas exceptiones fuisse propositas coram ipsius excusis, nec admissis, ac idcirco partem caputii appellatum excusorum processum denunciatis irritantiam.

[i sed si excusores huiusmodi appellatione contempnatur, excommunicatio sententiam in Episcopum & capitulo prouulserunt, quod post processu predictu, sententiam ipsam eritam esse, & dolum Episcopum super hoc absursum Episcopi & processus cognoscere.]

CAP. LXIV.

Siquis terminum appellebit, si missis procuratorem & vice & contra dictandum tantum, & appellato sumus nequias, ut approbat a parte, adverbaro legitimè processus emendare in expensis, h.d. secundum communem inlectionem, & ad statu sefertur.

Item folio Andrea Archidiaconus & magistro I.

Cannons de Melan. a

Necdum illis fratris E. monacho & monasterii sancti Mariae, fundi Hadriani diae. cardin. concessimus autem eis cuius praeferentia cum dictus monachus non sit imperandus & contra dictandum procurator fuerit in officio, supradictus humiliter idem miles ut contra ipsa tangunt & contumaces procedere deberemus: [i.e.] Mandamus, quatenus si vobis constituerit, dictos Abbatem & conventum appellationi sua terminum praefixa, cum adsequenda candem, sufficienter procuratores non misericordi, memorato mille ipsam personalem preferente, fideliter ad restituendum expensas a tempore appellebit, sed idem militi condemetnetis.

[i. si in disputa in mandatu, qui ostendit pro quo ad processum ordinatum emissa procuratore minus idoneum defensionem, ut eadem personaliter prosequentes reficiantur, sicut decepti, legitime condemnantes, ex prius sicut justum sententiam adhuc super his contra spedientes. Abbatem & monachos ipsius rationabiliter duxit proponenda, & non sive prædicta nobis non posse fieri plena fides, de affinitate & monachorum predilectione, d. s. v.]

CAP. LXV.

Ai idem sententia ab eodem tertio appellatur.

Item Episc. Manic. & P. canonico

Tufian.

Sed nobis e. R. tutor filiorum quondam B. civis Tufian. s. petitione monstravit, quid cum inter eis & unum patrem, & F. pro fe ac P. tute quondam filii & alii altera, super quadam summa pecunia coram patre Tufian. qualiter verteretur: idem definitivam sententiam promulgavit, quia his fuit per publicos delegatos & confirmata: [i.e.] Sed per alia que fons & iterum appellaverat, tertio

[i. Littera P. Pixet canonicus Tufianus, cui executionem sententiae ipsius dicimus communis, ipsius in postionem quarundam & alterum rerum legitime induxit.]

CAP. LXVI.

Appellatio omisso modo iudice interposita, causam non devolvit exceptione opposita, hoc dicit, secundum commonem in teletum.

Idem magistru G. Archidiaconus & episc. Leme, Dilectissimi prior & convenitus delatu a Rubro transmisla nobis petitione monstrauit: [i.e.] Ex parte dictorum prioris & convenitus fuit exigendo propositum: quod cum omisso diocesano Episcopo fuisse ad Archiepiscopum appellatum, ad quem gradatim fuisse appellandum, in causa de jure procedere non debet: sed quia officialis Archiepiscopii huiusmodi exceptionem admittere denegabat, ipsi ad nosfram audiencem appellantur: & infra. Quocirca mandamus, quatenus sententias post huiusmodi appellatas [in b' eos] denunciatis penitus non tenere.

[i. Quod cum inter ipsius ex parte una, & f. de Chambar, militem Claram, dicas, ex altera, super quadam memore & alio rebus coram magistro A. canonico Claram, ex delegacione ap. quasvis versetis. Idem miles ad ven. s. Biterium, arch. frumentariae valorem appellatione emitti, causam super his officiis Biter, estimat deinceps, coram quo.]

CAP. LXVII.

Si u. qui defit esse tutor, nomine pupilli convenitur invitus post terit appellare.

Gregorius IX. magistru scholarium H. & de Rupe canonico fundi Audomari & Mornen.

dictus.

E X parte M. dominus d. de Colob. nobis fuit oblatia querela, quod cum nobilis mulier domina de Belle-brown, super quibusdam terris ipsam nominis filiorum suorum coram iudicibus auctoritate nostra transfuerit in causam, eadem in iudicium ipsorum excipi fecit præficiam, quod cum res, de quibus in iudicio agebatur, & prædicti filii eius, sub potestate & tutela ipsius minime permanerent, cum iam ad secunda vota transfuerit e., super his ei non temebat ipsorum nomine, quorum uitrix esse deficerat respondere: sed quia dicti judices hac exceptione neglegerent nihilominus ad hoc compellabant eandem, ipsa sententia gravata, nosfram audiencem appellavit. Id eoque mandamus, quatenus ita eis, revocato in irritum, quicquid post appel. huiusmodi inventeritis attentatum, audiatis hincinde propria, &c.

CAP. LXVIII.

Si iudex de jure dubitans vult confidere superiorem, debet consultatione copiam partibus edere: alias ejus verba consultatione fidei non adhibeatur.

Idem magistru & fratibus domini Mornen.

Numimasti: & infra f. Præterea hospitalaris ignorantibus, & non facta eis copia de inquisitione processu, ad nos relationem transmittite noscuntur, cum-

a. Alii Melan. b. Alia: ac fratris G. monacho monasterii Mariae sancti Adriani. c. al. tanquam contra. d. Appellatio suis post terminum facture. & Vide Documenta apud s. f. Tufianus. g. Vide l. i. cum not. C. de

Universitäts-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

juata legitimas functiones quoties relatum se judex
quilibet pollicetur, illico litigatoribus apud acta con-
fitationis exemplum edere teneatur.

CAP. LIX.

Sæ ante item contestata circa principale negotium, judex ali-
quid invocat, vel dicem agnoscere fin' causa prevente, tunc ap-
pellatur. Et si procurator datus ad imperandum super applica-
tionis non faceret formam mandatis, auditor appellans etiam post
annus.

Idem Archipisc. & G. canonico.
Tarnen.

Significante & Aurelia. Episcopo, nos noveritis ac-
cipe, quod cum Decanus & capitulum Magdunen. i-
psum super eo, quod dicebant sibi, quæm in statu deca-
ni & capitulo prædictorum, carnis carnes vendere
non debere b, coram iudicibus auctor. Apost. conveni-
ent: potentibus tandem decano & capitulo nominatis
judicium officium implorando ut cum idem Episcopus
post citationem carnes in statu alliis vendi reciperet, quod
per eum super hoc factum fuerat, in statu prædictum re-
novarent: pro parte ipsius fuit propositum, quod cum lis
prædictum non fuisse super negotio contestata, locum
imploratio hujusmodi non habebat, adjicens quod cum
de consensu partium coram dictis iudicibus, ad litigan-
tium super ipso negotio certus dies statutus fuisse, & quæ-
rum ad illam diem solutum fuisse judicium eorundem,
prævenire diem ipsum ac audire partem adversari in ta-
li imploratio abesse confeuit partium non debent:
& quia super his non audiebant eundem, nostram au-
dientiam appellavit: & licet procuratorem suum intra
annum ad hujusmodi applicationem miserit prosequen-
dam: quia tamen dictus procurator (ut creditur) circum-
ventus contra inhibitionem ipsius Episcopi nostras super
hoc ad quosdam judices certatione suscepimus literas im-
petravit, dictus Episcopus ut noluit literis sic ostendit, pe-
tens non obstante lapsu anni ad profectionem appella-
admiti. Ideoque mandamus, quatenus si de inhibiti-
o ne hujusmodi, & præmissis causis applicationis vel earum
altera conficerit, revocato in irritum, &c. ubique ad & at-
tentatum in jam dicto a negotio juxta priorum conti-
nentiam literarum, &c.

CAP. LXX.

Capitulum famosum & multum dilegitum. & h.d. Ad iustifican-
dam applicationem ex causa interpositam, probare oportet causam
ritaret eorum iudice ad quem, nisi fuerit concessus iudicis a quo obla-
ci prolatio & reuelatio. singulariter n.b., ad b, eidem.

Idem.

Interposita & applicatione ex causa probabili, non suf-
ficit appellanti probare, quod ex causa hujusmodi pro-
vocavit, si eam non docet esse veram: nisi hoc se af-
fers probatur non suffit admissus.

Si appellatio non fuit recepta a judece, vel approbata a parte suffi-
cisci appellanti mittente procuratorem ad imperandum & con-
tradicendum, licet pars appellata sit parata in curia prosequi. b. uff.
ad b, id est deneg. Abbas Sicilia.

Eidem quoque permittitur, si non recipiat appellatio
a judece, nec ab auctorario approbat, super profectione
appell, per procuratorem ad imperandum & con-
tradicendum constitutum literas impetrare, licet pars
altera per vel per procuratorem idemcum, iudicium su-
per hoc apud fedem Apofolicanam recipere sit parata.

a Vide Iason. in rep. l. quoniam, ff. de fluminibus. b Vide
l. C. que si long confit. & ibi C. in distin. ad, deest in al-
iquo antiqu. a dicta causa. c vide Rubrem. Alexand. in
statu de potest protra p. amiss. per Ioseph. & Bartr. in c. cum inter-
canonis. iug. de elect. & c. ad diff. etiundum in s. de fluminibus. amiss.

*Ante inchoatam perficiendum appellata propositum pro-
veto appellato petere, ut remittatur ad judicem a quo fin' causa
littera in expensis fatus per partem adversam in aera
huiusque ad s. f. f. Abbas.*

*Ile denique a, qui vocem appell. emul. cap. res-
diuntur etiam cognitio delegata ad pedibus eis, al-
eum, & quo provocari, de fine remittunt, communis
partis alterius non obstante: in legitimo expensi
fario, quas cum propter hoc fecisse confitit, val-
mmandus.*

*Articulus applicationis interpretatio a grecis dicitur
judicem ad quam parte absente per conuicione, non ut
conuicione in appell. vel principal. casu h. d. Abba.*
*Sanè parata aliquo probare gravamen, prope quod
duxerat appellandum, & parte advenia le conuicione
abstinentiae, potest super hoc tamen non conuicione pre-
licet nondum huius concebat facta fuit in ipso articulo vel negotio principaliter prioris iudicis argumentum
iniquitas principalius prioris iudicis arguitur, ut
foris ex quo sequi posse causa percepitur
rendus.*

CAP. LXXXI.

*Clauſula applicationis renata, in medio literarum, vel
præmissa, quibus simulatur, non sequentia regula rite
renata, & hoc si singulare, sive separata.*

Idem.

Inquisitionis tua taliter respondet, quod quod
falsa, per quam tollitur applicationis remittit a
medio literarum ponitur, si sunt plura negotia in me-
me contingunt, tantum præmissa completum ut
foris in fine literarum predicta clausula ieiuit.

CAP. LXXXII.

*Breve est, sed per alia verbis fit formatur, predicta
proleti alteri, & communis iure iurato, & idem si regis
excedens defensione causa, & fin' causa sententiam sententiam
focus.*

Idem.

VNa sententia & pluribus condemnatis, si una
falsa ad applicationis beneficium convolare, & ex-
ficit jure communi exteris suffragant, & eam in
re juventut, idemque negotium, & eadem causa sententia
nisi existat.

CAP. LXXXIII.

*Iustus metus excusat, adeo quid non appellat
proleti, si fuerit prout istius, & applicationis causa ieiuit
mentis.*

Si iustus & metus quo minus appellaveris, & exca-
lante, si fuerit prout istius, & applicationis causa ieiuit
mentis.

*Si iustus & metus quo minus appellaveris, & exca-
lante, si fuerit prout istius, & applicationis causa ieiuit
mentis.*

*a. Vide Abb. in codicilis. Et c. in principiis, q.
si quis libellos. Cod. ed. in. b. Hic clausula applicatio
principiis, i. & t. a. quibus appellatur littera, & ita que
scilicet Sec. cons. 32. cap. 1. i. quibus debet in presentia, &
la meritis esse debet, trans. A. in qua parte, h. d. &
de C. & le. in l. cum aliquo l. de dictis. & i. m. p. a. m. p.
transf.*

DE CLERICIS PEREGRINANTI-
BVS.
TITVLVS XXIX.

CAP. L

*Causa peregrinationis seu profringentem ad scd. Apoll. neu est
dignus iurisdictionem.*

Celestinus III. Ambian. Epis.

*Oncoperentes & i. Presbytero intelleximus : [i & f.] Liceat Presbyter idem res suas & ecclesias
in protectione nostra non posuerit, quando
ad nos accedit; tamen cum hi, qui accedunt ad praefen-
tiam nostram, cum rebus curam debant esse, sub Apo-
stolis protectione securi : mandamus, quatenus que-
nisi videt Presbytero post iter adrepitum ad nos ve-
niendum, fabracture et vel ablatum, sibi restituiri facia-
tur.*

*[Sicut postquam ad nos venuisti iter arripuit, quidam res
tuas persumperit.*

DE CONFIRMATIONE UTILI VEL
INUTIL.

TITVLVS XXX.

CAP. I.

*De confirmata per Papam, inferior judex cognoscens
non possit infraferre non tenetur, ut quia fabractura, vel de
nugatio, ex ea sequitur.*

Alexander III. Exon. Epis. C. in
literis.

*S] ubi quis & rei litigiose confirmationem impetravit
ab Apoll. fed. non minus potest judex de causa co-
producere, & eam fine debito terquama. Sed si rem
tan paucis poterit, cum inde confirmationem ob-
tinat, non est licet iudicari de quatione postea ex-
am decerner, aut tam definire aliquę fed. Apoll. man-
dato.*

CAP. II.

Idem Vigorensis Epis. d

*D] e confirmationibus & autem Rom. Pont. volumus
te tenere, quod contra illas (nisi novum Apoll. fed.
procedit mandatum, aut certum sit, quod sint per falsi
bigessent elicita) non est aliquatenus judicandum.*

CAP. III.

*Littera confirmationis super sententiam, à qua eras appellation, non
vobis, & proposita malitia prevente appellantem, ultius pendent
donec appellatione cognoscatur.*

Celestinus III.

*B] ox memoris f. a canonico vester proposuit, sen-
tientiam à delegatis iudicibus prolatam sufficere: &
autem docemus ille, contra quem sententiam fuerit,
ut illa lenitatem appellaverit, judices tamen nihil
sententiam executioni mandarunt. Ceterum
apostolus inter fratrem ad Apoll. sedem adrepit, literas
et tractando sententiam impetravit, adverbarius au-
tem plam caue preveniens confirmationis promul-
gata sententia descriptio fuerat adscutis, in quo mul-
ta de sua appellatione mentio habebatur. Ideoque
requiri, quia quibus litteris præjudicium faciant. Re-
spondemus ignorare, quod poteriores debent prioribus
prædicium generare. Verum si dicatur, nullis litteris
venient & iustus prejudicantibus : vel sub alia forma*

*verborum, dummodo nil diceretur de literis confir-
mationis exprefse: dicimus prima tandem suum debent ha-
bere vigorem, donec de iniqua sententia cognitio plenior
habeatur.*

CAP. IV.

*Innovatio privilegiis novum jus non tribuit, nec antiquum con-
firmat: sed si quod competit, conservat. Brevius sic potest
summaris: innovatio privilegiis non inducit confirmationem iuris in
se contenti.*

Innocentius III. dicto Paderborn. a

*C] om dñe dñe in Christo filia abbatia & forores
ecclesie Gardeneri & sua cuperent privilegia inno-
vari: propter viatrum d discrimina quatuor Episcopis, &
Abbatibus totidem, ut ea inficerent diligenter, & teno-
rem iporum fideleri transcribentes sub diligitis suis nobis
remittent, duximus injungendum. [i & f.] Nos au-
tem tam legato, qui sub sigillo proprio ea nostro feck
confidit, praefectari, quam inquisitoribus ipsis fidem
debitam adhibentes, iterum non videbemus, quare non de-
beremus eadem & privilegia innovari: quia tamen C. ma-
joris ecclesie, & i. Sancte Crucis canonici proponserunt,
Hildegardem, ecclesiam in possessione subiectiōnis ipsius
monasterii per centum annos & amplius extitisse, privi-
legia ipsa tunc non duximus innovanda. Vnde judiciali
bus dedimus in mandatis ut ad locum idoneum acceden-
tes (circa, qui fuerint evocandi) inquirerent super his
diligentius veritatem, à quibus pars Hildegardem, ecclesiam
ad Apost. sed. appellavit. Nuper autem iteratio praedicta
petit abbatis, quatenus deberemus privilegia sua ec-
clesiae renovare. Ex adverso vero fuit postulatum, ut
caufam ipsam discreti viris committente dignatemur, qui
tefes recipere, quos contra privilegia monasterii, & ad
probandum f. præscriptionem legitimam inducere pro-
ponebant. Nosq[ue]ntur attendentes, quod iure fit civili sta-
tutum, ut quando periculum reffum formidatur, ne ve-
ritatis occulatur, & probandi copia fortius causibus sub-
trahatur, etiam sit non contellata tefes valetudinari, &
alii de quibus ex aliquo rationabilis causa timetur, ad re-
fumonum admittantur: ejusdem equitatis similitudine
provocati, praedicta privilegia, quasi iam nimis vetustate
confumpta, cum fuerint non in pergameno, sed in pappa-
ro conscripsi, daximus innovanda: noientes quod ex
innovatione hujusmodi novum jus monasterio adquirar-
tur, sed antiquum (si quod habet) per innovationem pri-
vilegii conferuerit. Quia vero præfatum monasterium
ad ius & proprietatem Apost. sed, per privileg. præd. nos
pertinet monstratur: ne jus ecclesie Romane remaneat
indefensum, eandem abbatissam procuraticem ipsius du-
ximus statuendam: ut cum adversus Romanas ecclesias
profectiones & iura non nisi centenaria currat præscriptio,
ipsa super hoc & aliis vice nostra procuret, que coram
iustiicio fuerint procuranda. Nolentes igitur, quod
de flato ejusdem monasterii diutius dubitetur, mandau-
mus, quatenus locum tutum & commodum diligens
recipias tefes, quos ad præscriptionem probandum Hil-
degardem, ecclesiam vel ad interruptionem offendendam co-
nobium duxerit producentos: & si legitimam præscrip-
tionem probaverit, ut intendit: nisi probata fuerit
interrupcio ex adverso subiectiōne ipsius monasterii
adjudicis Episcopo memorato, cum confert ipsum in
sua diecclis constitutum: privilegium, quod monasterio
innovari fecimus, corrumpto: alioquin eidem*

*a Al. Exod. al. Padibiterens. b C. eod. tit. in 3. compilas.
c Al. Gaudion. al. Gardeneri. al. Gerundus. d Difantiam
& difrimina. e Ad quod est tutum ut solemniter transcribatur
conc. l. unum testamentum. ff. detestamen. f Probandam.
g Vid. l. a. C. de divers. rescriptis.*

M m m

